

D E I V R E

VNIVERSITATVM

OMNIBUS LEGUM STUDIOSIS, & in Foro, & in Scholis versantibus maxime vtilis, acnecessarius.

AVTHORE NICOLAO LOSAEO
TAVRINENSI I. C.

ET SERENISSIMI SABAVDIAE DYCIS
Confiliario Status, Referendario,
ac Senatore.

MEDIOLANI,

Apud Io. Baptistam Bidellium. M. D.C. XIX. SVPERIORVM PERMISSV.

1619. die 4 Martij. Imprimatur Fr. Ioan. Bapt. Spadius Vic. Gen. S. In Mediolani. Gul. Vidonus Prepof. Sancti Nazarij pro Illuft no Cardinali Archiepifeopo. dit Saceus pro Excellentiffino Senatu.

SERENISSIMO

CAROLO

EMMANVELI SABAVDIÆ, DVCI.

ET ITALIAE SVBALPINAE Principi Inui Etissimo.

Nicolaus Lofæus Sal. & Felicitatem .

V M variarum, pro vario cuiufque genio & ingenio, apud omnes bend metendi fludium, & ratio probetur; tum verò illa commendabilis muximè videri potest (DVX SER E-

N ISSIME) que, scriptorum coniuncta & confecrata monumentis, gestorum simul ac animorum sidem, & beneuolentiam eternitati commendat. Inde Caro ille maior, cum & armis inuictus esses, & Consul exercitum sepe dux set, plus se Reipub. credidit pro suturum, si disciplinam militarem conferret in literos; Mimirum quòd vnius atatis sint res que sottier siunt, que verò pro Reip. Vilisate scribuntur aterna sunt. Gloriosum equiacu

est Principi suo obsequiosum fe praftare, charum effe ciutbus , bene de Reip, mereri , laudars _ ligi; gloriofius tamen, illaipfa obfequia, beneuolentiam, ac merita in altenas etiamoras diffundere ; quafique beneficiorum , & officiorum mutuam maiorem graziam capiendo, de co, literis , testem memoriam prodere sempiternam. In quo gloria genere ambitiofus fane fui (PRINCEPS INVICTISSIME) fin minus Reip, literaria Studia innanda , at faltem propensioris ad id animi , m. aque in te observantia, & grati animi testimonium exhibendi, vel ex eo potissimum, quod ad varios dignitatum gradus (que tua fuit liberalitas) paruo temporis spatio euettus, parum cenfuctim toram tautum fatagere, & opera ac industria prafenti , prout quotidiana exigunt , & fecum ferunt officiorum , & Magistratus munia, gratiam atiquam inire , nifi etiam tantorum beneficiorum tuorum merita, enixumque meum bene merendi Studium , alienis etiam populis, & posteres vulgatum relinquerem , bis feriptis : qua tanquam ex te orta, quasi fpiritum ifdem , tuis ipsis beneficis insuffantibus, tibi quoque debita funt ;facrique tui nominis, ac numinis suffulta prasidio, maiorem in dies acceptura vigorem : tuaque in me liberalitatis indicia, gloriofa pariter futura alijs funt ad laudem incitamenta. Ea igitur qualiacung, funt, rt foles catera, benigna fronte accipe, teque, ac suam, fæliciùs iam adolescentem, dininam Sobolem perpetua, nunc paimam venouata, pace beet Summus ille rerum omnium arbiter, ac moderator Deus; Acternumque vine Christianorum Principum decus, & Italia, adeoque orbis vninerfi perpetuum ernamentum. 3

TRACTATVS DEIVRE

Vniuersitatum.

(C+3)

PARS PRIMA.

Operis Partitio.

Nuocato prius Diuino auxilio, vbi enim Christus non est sundamentum, ibi nullità beni operis, superest adiscium 1, quast 1. cum Paulus; Nam ex huiusmodi Diuini nominis inuocatione, bonum principium, melius medium, & optimus finis prouente.

auth. quomodo oporteat Episcop. in princip. Bart. & alij Doch. in procam. Digestorum. in prince glos. prima. Rub. procamij Institutionum, quia ex diuisfone, & distinctione quartitionum, negotium sit elarius, cap. super literis extra mum legentis incitat, mentem intelligentis praparat, memorism artificios ercformat.l. in princip. sid doli exceptio. glos. in §. igitur. in verbo cassem intitutiones. in procamio Institutionum. Ideo diuidendum duxi hune tractatum in quinque partes principales. In prima vide biumus quis sit vinuersitas, quot sint vniuerstatu species, & postremo loco de officialibus, & administratoribus vni.

A 3 uerfi-

merstatum tractabimus. Secunda pars versa itur circa actus iudeiales, qui sunt nomine vniuerstratu ntam in agendo, quam in excipiendo. In tertia tractabiur de omnibus actibus extraiudicialibus, negotijs, contractibus, qui sunt ab vniuerstratibus earum que administratoribus, nec non bonis, rebus, privilegiis, staturis, consietudine, & alijs iuribus ipstrum Communitatum. In quarate de delicis, vel quast delicitis vniuerstratum dispiciemus. In quinta, & vleinus de succession, quam ab innestato competune, & debentur ynnuerstratum dispiciemus, quam ab innestato competune, de destrutur ynnuerstratibus, disputabitur. Quarum singula partes uas habebunt quastiones, & declarationes nou meptè accommodatas, & dispitatorias.

Vniuersitas quid sit. Cap. I.

SVM MARIVM.

1 Prafationes quid operentur.

2. Vninersitas quid sit.

3 Universitatis nomen est generalissimum, & exienditur ad universitatem rationabilem, & irrationabilem.

4 Vniuersitas verè & propriè nibil aliud est, quam ipsimet homines uniuersitais, collectiue sumpti.

S Vniuersitas secundum sibbionem suris reprasentat unam personam, qua est quid aliud dinersum ab hominibus uniuersitatis.

Vniuersitas mortus omnibus de ipsa uniuersitate, & populo, & aiys subrogatis, eadem censetur uniuer_

fitas, & saem est populus.

Hereditas aliudest, & quid dinersum à rebus hareditarys.

8 Vniuersitas est nomeniuris, & non personarum, non habens animum, intellettum, consensum, necesiam corpus.

9 Vni

9 Vmuerfitas legitime congregata, '& conuscata viscem persona suftinet.

10 Vninersitas consideratur duobus'medis, uno mode it

abstratto, & also modo in cornereto.

11 Allus alique an fiant co uninet ficate, seu ab bombnibus, ut universit, an utrò à pluribus, ut à sugulis, maxima est differenties.

12 Liberatio facta universitati, non afficit singulos be-

mines unquerficatis , nec 'e contra.

13 Vniverstientes lis non dicitur fingulorum, nec à contra.

14 Universitatis compromissum, non est compromissum fingalarium personorum, nec èconera.

15 Universitatis bonan on Junt, nec dicuntur bona fin-

gulorum, nec e contra.

16 Fniuersstatis vafallus, non est vafallus fingulorum,

nec è contra.

17 Pninersitatis vasallus non prastat seruitium, & sidelitatem omnibus, & singulis de vninersitate; sed duntaxate i, qui vnuersitati praest, Sindico scilives, vel Corsuli, aut esiam Procuratori ad id spectatiter elesto.

18 Prinersteas vasalla qualiter teneatur ad prastationem seruity, & sidelitatis.

19 Seruus manumissu 3 ab universitate, non est libertus singulorum de u miversitate, sed ipsius dumtanas universitatis.

20 Vniuersicatis lil sertus ipsi vniuersitati tantum, & non singulis de s vniuersitate debet reuerentiam.

21 Universitatis li bertus non potest inius votare ipsamo universitaten o sine venia, singulos autem de ipsa universitate sic.

22 Vninersteates after , non dicitur aller fingulorum,

fed uninerfa tatis.

A 4 25 Pri-

Tract de iure Vniuerfit.

- 23 Vniuerstentis seruus, non dicitur seruus singe lovum, sea dunn augus ipsus vniuerstuatu, en cuius est potestuate caniem, com on singuis de voieur situate laniem, com on singuis de voieur situate set que de la companie poteste de control se de voieur situate se se de la companie poteste de control se de voieur situate se se de la companie poteste de control se de voieur situate se de la control se de voieur situate se de la control se de voieur se de la control se de voieur se de la control se de voieur s
- 24. Élericus iurans Episcopa, & Capundo iusea ientum
 sn cap. cum clerici, de verb. signif. non est singulis canonicis sub ditus, sed ovenibus os vimuersis,
- G tanquam capiculo. 25 Vniuer ficati, seu Respublica subditus cest subditus
- 26 Vniuersitatis debitum, non diestur debitum singu-
- 27 Vniuer seatis bona, non dibent capi pro debito particularium personarum, nec econtra.
- 28 Vninerstitatis causa aliaust, & alia particularium personarum einstem uninerstitatis.
- 29 Universit as eadem manet, licet mutentur person.e.
- 30 Vninersitatisius, & nomen conservatur in uno solo, sunus solus remainsit de universitate.
 - 31 Universitas constituerur ex tribus personis.
- 32 Vniuersitas hominum conservatur in uno, & etiam omnibus de uniuersitate defunctis, secus est in uni-uersitate corporum.
- 33 Vniuersitatis priutlegia, non censentur extincta mortuis omnibus de vniuersitat è.
- 34 Qualitates nulla sunt nonen tis.
- 35 Printerficas quando destruitur casu fortuito citra ipsus unintersitatis delictum retinet omnia printlegia & inra, secus si author itate superioris proper suum delictum uninersitas destruatur, quia tie
 - pter fuum delictum vniuerfitas destruatur, quia i us amittit omnia privilegia
- 36 Primerstas, sen Collegum potes hares institut, & granari de restituenda bareditete vin vel fluribus, vel ettam omnibus de sade wweet vinjues stratt.

e te, & Collegio:

37 Atho, & puffio non poffunt fare in codem fubic-

38 Vmuersitas an proprie & verè sit, & dicatur persona, & an ventat, & comprabendatur subnome.

ne & appellatione per fona.

35 Fideltiatem surans, sen promittens desendere contra omnem personam, viel omnem hominem mundi an teneatur etiam desendere aduersus universita-

v tem , & Collegium .

40 Statutum maistimte compellens personas ad compromittendas differencias. & contraurstas an habeat locum. & comprehendat contraurstiam, qua est cum universitate, ut de illa delear sirreconsprumissum. & an huiusmodi statutum sit suorabile, vel odiosum.

41 Dictio alius, alia, denotat similitudinem, & inducit

- repetitionem pracedentium.

42 Procurator constituens ad agendum contra quamcunque per sonam, an intelligator constituents, & dicator habere mandatom contra Communicatom, Collegium, & Vinuer sistem.

Ractatus de rebus publicis, & iurev niuerficatum opera pretinteffeduxi prius quam ad interprecationem huius materiz perueniamus pauca de figuificatione ipfus trulli referre, que maximé ad totius prafentis operis intelligentia

I conferunt. † Namque, rifi fallor, ifiæ præfationes, & libentius nos ad Jedionem propofitæ materie perducunt, & cum ibi venerimus euidentiorem præflant intelledum 1.1.ff. de orig, jur. civil. Lr. ff. fi cere. per. facit ex. in §. his jejtur generaliter. Inflit. de iult. & iu. vniuerfitas igitur, yr ab eins definitione exordismutrias.

2 Doctoribus noftris describitur; † Vniueratas eft plu-

rium corporum collectio, inter fe diffantium, vno nomine specialiter eis deputato; Col lectio plurium ideo dixi,vt notetur differre vniuersitatem ab indiuiduis,vel speciebus vt boue, & Socrate secundum legum interpretes, qui non plura corpora, sed cuiuslibet rei partes colligunt; Inter le distantium, ideò apponitur, vt discernarur totum integrale , quod non distantia, sed coniuncta plura continet ab vniuersitate, vt eft in armario, naui, adificio, que ex continentibus, hoc eftex pluribus inter se coharentibus constant; Specialitet eis deputato, ideo ponitur vt per hoc appareat ho c nomen homo, licer plura corpora fignificer, non tamen, effe vniuersitatem , quia nulli , vel nullus specialiter est deputatus, quæ omnia possunt colligi ex l. rerum mistura. ff. de vincap. & quamuis hoc nomen vniuersita-3 tis fit nomen generalifimum + vt poffit etiam trahi, & extendiad vniuerstratem irrationabilem, puta ad gre gis vniuersitatem, de qua loquitur Iuriscons in l. fi grege.ff.de leg. 1. & in d. l. rerum miftura , nos tamen de ... rationabili vniuerfitate duntaxat loquimur, vt de populo, Collegio, societate, & huiusmodi, de quibus vniuerlitatibus loquitur I. C. in toto tir.ff. quod cuiufque vniversitatis nomine & ibi Azo. num. 1. quem se_ quitur Ioannes Oynotomus in S. vniuerfitatis, num.t Inftit de rerum diuis. Innocent, in cap dilecta in Chrifo, num.2. extra de excellib. prælat. Sed, vt propiùs accedamus ad explicandam naturam, effentiam, fub-Hantiam, & quidditatem iftius nominis, nempe vniner-4 fitatis. Scribunt Doctores noftri + Vniuerfitatem nihil aliud effe, quam ipfolmet homines vniuerlitatis. ita feriptum reliquit Glof.in I. ficut. 5.1. in verbo non debe gur. in fine.ff. Quod cuiulque vniuersitatis nomine, & in l. r. ff. de Collegijs illicitis. Bald. in l. 7. 5. 1. num. t. ff. Quod cuiusque vniuer. non. Nam totum non differt realiter à suis partibus, verè enim, propriè, & realiter vniuerfitas nihil alind eft, quam homines vniuerfitatis. Bartol. in l'aut facta. S. nonnunquam. numero 3. ff. de pænis. Boer. in tract. de feditiofis. cap. vlt. num. 14. & numero 22. nife enim effent homines, non effer Vniuer-

vniuersitas. Idem dicit Bald. in 1. g. numero 11. C. de exequu. rei iud. vbi feribit vniuerfitatem nihil aliud effe, quam homines ipfiusmet vniuersitatis collectiue fumptos; nam homines separati, & finguli non faciunt vniverfitatem, & populum, & ided vniverfitas proprie non dicitur homines, sed hominum collectio in vnum corpus myfticum, & abstractiue sumptum, cuius fignificatio est inuenta per intellectum, Ozas. decif. 17. numero 14. Hinc Caffrenf. in l.7. numero 1. ft. quod cuiufque vniuer. nomine, fcribit vniuerfitatem effe quandam personam fictam , quæ constatex pluri. bus fingularibus personis, & in l.z. numero z.ff.eo dem. scribit fingulos homines de vniuersitate elle quasi mem bra facientia vium totum, quod dicitur vniuerfitas. Idem voluit Myfingerius observatione 78. Centur. 4. numero 7. 8. & 9. vbi verè, & propriè loquendo vniuerfitas nihil aliud eft, quam finguli homines de vniuersitate, qui in corpus vnum collecti, illam vniuersitatem faciunt; Idem feriptum reliquit Gaill.in libro 2. de pace publica, cap. 9. numero 11. 12. & 14. Aliud tamen; & diuerfum eft fecundum fictionem juris, nam yniwerfiras + repræfentat vnam perfonam , que elt quid aliud divertum ab hominibus vniuerfitatis.l.mor-6 tuo.ff.de fideiusfor. quod apparet , quia + mortuisomnibu de populo, & alijs lubrogatis, idem est populus. I.proponebatur ff. de judicijs. I.7.5. vlt.ff. Quod cuiuf-

nibu. de populo, & aliji subrogatis, idem eft populus. I.proponebatur ff. de iudicijis. I.y. S. vlr. ff. Quod cuiufque vniuer fi. omine. Sie aliud eft vniuerfitas, quan perfonæ, qua faciunt vniuerfitatem saundum iuris s. ftionem, quia est quadam perfona reprasentata. d. l. mortino. Barrol. ind. I. aut facta. S. nonunnquam. numero 3. ff. de poenis. Sicut aliud est hæreditas, † & aliud res hæreditariæ Cattrent. in I.y. numero 1. & 4. mine. ff. quod cuiusque vniuer nonine; Hine I afon. in fine. ff. quod cuiusque vniuer nonine; Hine I afon. in

l.1. §. municipes, numero 1. & 2. st. de acquirenda poffeffione, seribir vniuerstatem non habere † animum, & sie nec consensium, & vniuerstatem este nomen iuris, & non perfonarum, non habens animum, necetiam corpus. Bald. in l.2.2. numero 1. st.

de legat. 1. Innocent. in cap. grauem. num: 1. extra de fea-

fentent. excommunicat. Cafrenfi in d.l.a. numero a. ff. Quode unifque vniuer. Galli in loco fupra citatovbi, licet vniuerfitas sit nomen iuris, amimo, & intellectu 9 carens, tamen legitime † congregata, & connocata vicem persona sustinent, & hoc schome quadam, & reprasentatione per rectores, & administratores iphus vniuerstatis i.mortuo sit des decusione. Wysinger. d. observat. 78. numero 5. feribit vniuerstatem non este personam veram, sed sictam, repraesentantem anam personam, diuersam à particularibus & singularibus personas, & hoc impropriè, & secundum sicionem iuris, Neque hoc loco silentio omittam ilud quod scribit Bald. in l.7. § 1. in princip. & numero 1.st. quod cuiusque vniuer. nomine, & in l.6. § . vlt. numero 2. & 3.st. de bis, quinot infam, vbi dient vniuerstatem pos-

to le confiderari duobus modis; + vno modo in abstracto. & hoc cafu non eft persona, nec animatum corpus, fedeft quoddam corpus intellectuale, & quoddam nomen juris habens quandam repræfentationem ; alio modo in concreto. & tunceft nomen personarum, & fumitur pro fingularibus personis in ipsa vniuersitate contentis; Quod autem vniuersitas per quandam fi-Ctionem, & repræfentationem alud fit, & quid feparatum, & diftinctum à fingulis hominibus de ipfa vniuerfitate, & aliam personam dici, & aliud corpus à singulis de vniuerfitate , tenent paffim Doctores noftri , I af. in I. 1. S. Si autem Collegium. numero 2. ff. ad Senat. Conful. Trebell. Rolan. à Valle confilio 53. numero 6. volum.4. Cagnol. in l.aliud. 6. refertur.numero 14.cum pluribus sequent. ff. de regulis iur. Bartol. in l. Ciuitas. numero 5. ft. fi certum per. Castrenf. in l. 7. num. 1. ff. Quod cuiufque vniuer. Ripa in d. S. si autem Collegium, numero 2. & quod hoc fit veriffimum pluribus comprobaturrationibus, videmus enim maximam dif-11 ferentiam fefie, an actus aliqui fiant ab vniuerfita-

te, feu ab hominibus, vtvniuerfis, an verò à pluribus, vtà fingulis.l., S. quibus.l. ficut. S. fi quid. ff. quod cu-11 iufque vniuer, nom. Hinc. † liberatio facta vniuerfi-221, non afficit formulos homines vniuerfisie, nec.

tati, non afficit singulos homines vniuerstatis, nec &

13 contra; fimiliter lis + vniverfitatis, non dieftur fingu-14 lorum, nece contra . Irem compromiflum t vniuera-· tatis non'eft compromiffum fingularium personarum, nec è contra I Rol. à Valle conf. 3 anu. 9. 10. 11. volum.4.

15 Idem videmus effe de bonis; vniuerfitatis + enim bona. non funt, nec dicuntur bona fingulorum, nec è contra; na quod vniuerfitatis eft, vnius corporis eft, ideo plusrium, feu fingulorum non eft, quoniam vniverfitaseft persona repræsentata per fe. 1 6. S. vniuersitatis: ff. de rerum divisione. S. vniverstratis. Inflit. codem tit. ! fed fi hac. S. qui manumieritur. ff. de in ius vocando.l. 1. 6. fer-- uum mnniejpum, ff.de que fijo. Bart.in l. 1. 5. vlt. ff. de Collegeillicitis, Bart. Soci in l. I. S.frautem Collegium, num. 2. ff. ad Sen. conful. Trebell. Borgninus decif. 68. num. 2. fol 553. Bald.ind.l. 6. S. vniuerfitaris in verag; lectura. Ia f. in l. romum. vlt. ff. de in ius vocando. Marcus decif. 489. num. 2. vol. 1. & decif. 779. num. 7. vol. r.

16 Hine vafallus tvniuerfitatis, non eft vafallus finguloru nec econtra, Glos in l.z.ff. quod cuiusq, vniuer. nomine, vti nec maioris partis vniuerfitatis vafallus dici poteft, quamuis aliàs quòd à majore parte fit, & approbatur,rat um fit,ac fi àtora vniuerfitate factu effet. l. quod maior. ff. ad municip. l. 3. & 4. ff. quod cuiulq; vniuer. Rol.à Valle d.conf. 53.num. 12. Bald.in l.2. ff. Quòd cu-

17 iufq; vniuer. Et per hoc vafallus + vniuerfitatis, non prættat seruitium, & fidelitatem omnibus, & fingulis de vniuerfitate, fed dumtaxatei, qui vniuerfitati, feu Reipublica præcit, ac rerum einidem moderationem habet Syndico, feilicet, vel Confuli, autetiam procuratori, ad id specialiter electo.arg.l.municipibus. f. de condit.& demonft.d.l.2. I tem corum & fed hodie. &.

18 Quod cuiufq; vniuer. nomine. Idem eft in † Repub. vel vniuerfitate vafalla; non enim finguli de ipfa vniuer fitate tenebuntur ad præftationem feruitij, & fidelitatis, fed huiufmodi munus per cos, qui præfunt vniuerfitati, puta per Syndicos, Confules, administratores, vel aliosad id specialiter electos ciusdem Republico nomine adimpletur, quia fingulide vuiuerfitate non funt vafalli, fed tantum ipla vninerfiras. text. est in conftitu-

10 tione de pace coftantia. S. privilegia omnia, & ibi etia Bald in ver finito. Que omnia pulchre explicat D. Antonius Borrinius in fuo luculento tractatu de feruitijs vafallorum in prima par.cap. 16.& 17. circa finem. 19 Eodem modo feruus + manumiffus ab vniverfirate, no est libereus singulorum de vniuersitate, sed ipsius dumsoraxat vniuerfitatis, & ideò fingulis de vniuerfitatetno \$1 debet renerentiam, fed tantu ipfi vniuerfitati, † & per hoc potest singulos ipsos de vniversitate vocare in jus fine venia. 1 6.5.1.ff.de rerum diuif.l.10. f. qui manumittitur, & ibi Bald.in vtraque lectura . Caftren. num. 1.& 2. Alexan. in princ. num. 1. ff. de in ius vocando; Hinc 32 after ab vniuerfitate ad agendum confliturus, non dicitur actor fingulorum, fed vniuerfitatis,nec pro fingulis interuenit, sed pro ipsa Republica, & vniuersitate. 1. 2. ff. quod cuiufq; vniuersitatis nomine; Hinc etiam 33 feruus + Reipublica, feu vniuerfiratis non dicitur feruus fingulorum, fed dumtaxat ipfius vniuerfitatis, in cuius eft poteftate, & ideò ipfi vniuerfitati tantum , & non fingulis de vniuerfitate ftipulari poteft l. vndecima verfiquod fi feruus publicus. ff. de viuris . text. eft elegantiffimus in l. 1 S. feruum municipium. ff. de quaftio. cuius verba hac funt. Seruum municipium poffe in caput ciuium torqueri, fæpiffimè referiptum eft, quia no fit illorum feruus, fed Reipublica. 1.6. 5. 1. ff. de rerum diuit. Alexan.in l.quadragefima.nu.vlt.ff.de vulg.fubftisatur. Hinc + Clericus iuraus Epilcopo,& Capitulo iuxta textum in cap.cum clerici. de verbo. fignific. non eft fingulis Canonicis subditus, sed omnibus vt vniuersis, 25 & tamquam Capitulo; Eodem modo fubditus falicui Reipublica puta Veneta, est subditus omnibus vt vniversis, & non fingulis ipsorum . Cagnol.in l.aliud. §. refertur. nu. 14. cum pluribus sequentibus ff. de reg. iur. ad Hinc fit ve debitum + vniuerfitatis,non dicatur debitt fingulorum, nec è contra; Et ob id vniuerfiratis debitum non poteft peti à fingulis de vniuerfitate, nifi habeant mandatum ab ipfa vniuerfitate, quia non debetur fingulis, fed dumtaxat iph vniverfitati tex. eft in l.7. 6.1.8 1.ff. quod cumfque vomer. nomine. fi quid (fcri-

bit

bit ibi I. C.) vniuerfitati debetur, fingulis non debetur, nec quod debet vniuerfitat, finguli debett. Bal. in d. l. z. 25 5 1. num. 1. † Et ibid. Caftren. num. 1. Hine bona particularium, & fingularium per fonarum pro debito Com munitatiscapi non debeth, nec'e contra, Marcus decif. 48 2. num. 6. & decif 80 3. num. 2. vol. nec pro debito vni; uerfitatis finguli de ipa vniuerfitate regulariter postif conueniri, & è contra Glof magna in l. ff. quod cuiu [q² vniuerfitatis.]. Æ ibi Bar. nu. & 3. ff. cod. Bona enim vniuerfitatis, non funt fingulorum, nec'e contra l. 6. § 2. ff. de rerum diui [5] vniuerfitatis. Inflit. coi Aliud igitur eff facere tanquam vniuerfitatis. Inflitatis in neuli.

28 † Benintendus decis. 128 num. 6. & alia est vniuersitatis causa, & alia particularium personarum deipsa vniuersitate. Ludouicus decis. 39. nu. 31. Quod ctiam co-

ap fhar ex eo, quia vniuerstas † eadem maner; licet mutetur persona l.7. §. in decurionibus.in prin. fiquod cuiul que vniuerstatis nomine. Et ibi etiam Bald. num.1.l. 76. & ibi etiam Castren.nu.3. fi. de iudicijs. Idem Castrens in d.1.7.nu.1. fi.quòd cuiusque vniuerstatis. vbi populus idem censetur hodie, qui sustiam, centum annis, licet omnes, qui tunc erant mortus sint, & alij subrogati. Alsud igitur est vniuerstas, & aliud singuli de vniuerstate, quod etiam ex eo comprobatur, quia vni-

go uersitatis † ius , & nomen conseruatur in vno solo , si vnus solus remansit de vniuersitate d.l.; S. in decurionibus. si quod cuiusi; vniuer. nomine . Et ibi etiam Bart. in princ, pulchrè Dec, cons. 45 t. num. 18. in princ, 11 † Licetenim vniuersitas constituatur ex tribus perso-

31 | Interemmentary mutual and the state of the state of a sum, licet vous non fit valuericas, instamen, & nomen valueritatis conferuatur in illo, glo. in d.l. 7, S. in decurionibus, in yerbo nomen valueritatis. Ialin l. fi grege. num., 12. & 13. fide leg. 1. Caftren. in d.l. 7, S. vit. num. 1. fl. quod cuiulqi, valuer. nomine, & ibi etiam Bal. sum. 1. Et hoc habet locum in valueritate hominum, iécus tamen eft in valueritate rerum, leu corporti, qua non poteft in value folo remanere. Nam in valueritate hominum duo confiderantur, leilicet iph homines, & hominum duo confiderantur, leilicet iph homines, &

res, iuraqué corum. Vnde licet homines extinguatur, qua non extinguantur propter mottem hominum, qua non extinguantur propter mottem hominum, & propter illa iura reprafentatur tota vninerfitas in vno, & etiam omnibus de vninerfitate defunctis, fed vninerfitas corporum non habetiura, fed duntaxa tilla corpora, quibus extindis, non poteth hac reprafentario fieri, & induci. d.l.2.fi grege; vbi glo. penult. & etiá Iaf. num. 7 fi.de legat. 1. & ibi etiam Bart. & Caftren. num. Vle. Idem Caftrenlin d.l.7.5. vle.nu... 4fi. quod cuiufiq vniuerfitatis nom. Quod autem mortuis omnibus de vniuerfitate remanear vnuerfitas tenteglo.in l.i.in verbo competit. ff. de Collegijs illicitis. Marcus decif.13.39. per totam. 1334. num. 1.1936. num. 2.783. num. 6. vol.1.

33 tellectualiter licet non actu, quod patet, quia † prinilegia vniuerfitatis non confentur extincta mortuis omnibus de vniuerfitate. Caltren in d l.fi grege nu. 4. ergo

34 † wniucrfitzsremanet, qui an o entisnulla: funt qualitztes. Leius qui fi.fi eertum petatur; fiperantur enim futuri alij fublituti, & tune redibit de habitu ad acum. Nam quod vniuerfale eft, no potest morte perire, sicut ex homo in genere non moritur. † Hoc ramen verum est, ;

quando destruitur vniuersitas casu fortuito, & propter hommum mortem, citra ipfius vniverfitaris delictum, puta si à latronibus, pradonibus, hostibus, vel tiranno capiatur, & destruatur, velalluuione, & casmate pereat , hoc enim casu fine vllo corpore materialiviuit, quodam intellectu, & extat anima vtita dicam, quafi fine corpore, & retinet omnia privilegia, & ipfi femetiplos reædificare polsut, & omnia privilegia, & iura, que durabant habitu reducuntur ad actu ipfo jure . Si verò auctoritate superioris propter suum delictum destruatur, tunc definit effe, & habitu, & adu, & omnia priùilegia pereunt etiamfi extarent persona, que non posfuntamplius dici de ipfa vniuerfitate, & est ratio differentia, quia quando ob delictum, & fic de jure voiuerfitas deffruitur, titulus caffatur, & annullatur, fed facti calamitas titulum non aufert, nec nomen. Innocent.in

cap.

2: cap. cum ex iniunctonum. 2. extra de op. noumuntiate - Joannes Mauritius in tract.de restitutione in integrum 7: cap 404 num.q. & 4. Bald in conft. de pace conftantia in verbe Nos Romanorum Imperator. Castren. in d.1.7. . in decurionibus, num. z & ibid. Bald, num. z. ff.quod - cuinfq; vniuer, nomine, idem Bald in d. l.fi grege num va 1. ff. de leg. 1. de qua re suo loco, & tempore latius dicemus , & ex his fatis superque liquet , aliud elle vniver-- fitatem, & align fingulos de vniuerfitate : quod etiam - apparet exl. r. S. fi autem collegium . ff. ad S. C. Tre-26 bellianum f vbivniuerlitas, feu collegium poteft hæres inftitui, & grauaride restituenda hareditate vni . vel pluribus, veietjam omnibus de éademmet vniuer. fitate, vel collegio quod effe non poller, fr vniuerfitas. & finguli de vniuerfirare effent vnum, & idem, quia fe-· querctur pfam vniuerfratem fibimet poffe reftituere hæreditatem , quod effet abfurdum dicere ; Debet enim effe differentiainter eum, quia eftgrauaturreffi-27 tuere , & illum , cuifieri debet freffitutionam actio. . & passio non posiunt stare in codem subjecto: ergo vniuerfitas aliud eft à fingulis de vniuerfitate; & hæc eft ratio quam adducit. I.C. in d. S. fi autem collegium in - fine. Sed quia superius obiter diximus yniversitatem effe quandam per fonam fidam , & repræfentatam ope--rapretium effe duxi hune articulum latius difeutere.

38 Videamus igitur an vniuentras † fietperfinitiste an veniat, & comprehendatur füb fromine; & appellitione
perfone. Primo igitur quod-vniotrfitzalices improprie fit perfona, veniatzamenappellatione perfone
etiam in flatuto tenet Alexand. confilatzonomia & sovolum 6. Baldusink § § animadisertendum in veragelectura, fi, quod metuscaufa, & in l. quicunque. C.de
fertis fugiciuis, & in l. omnes populi, in penult. columna. fi. deiuft. & iure vhi vult appellatione perfona
comprehendi vniuerfitatem. Hime Baldus in capit.
§ r. de noua forma folicitatis fecibis, quod iurans f. fidelitatem, feu defendere contra omnem perfonam, vel
omnem hominem supudi, tenetur etiam defendere aduerlus Collegium, & vnierfitateen, squi-om-

Sielia-4

get comprehenduntur sub ifto juramento, & subistis verbit, excepta propria patria, quia illa est prior tempore, sicut natura est potentior accidente, & excipitur Papa, Imperator, & Rex, Superior pistus jurantis secudum Baldwibi. Hinc Romanus in la in prin side ver-

40 borum oblig. tractat an flatutum indiffincte + compellens personas ad compromittendas differentias, & controuerfias habeat loeum, & comprahendat controuerfiam que eft cum ynjuerlitate, ve de illa debeat beri copromiffum , & ibi arguit pro veraque parte tandem inclinare, & fentite videtur quod fic, quia liarutum fundat fe in ratione naturali , vt euitentur , & tollantur discordiz; & ided large debet interpretaritanquamfauorabile, ve perfone appellatione comprahendatur vniuerfitas . Hanc tamen decifionem Romani veram effe non credo, quia iftud flatutum indiffincte compellens perfonas ad copromiffum exorbitat à jure, & ideò Ariceeft intelligendum & ita tenet Franciscus Cureius , in Lvnica. 5, hot etiam. num.a. cum pluribus feg. C. de iureiur. propter calumniam dando. Praterea univerfitatem venire appellatione persona probat.tex. in constitut. ad reprimedum, verfic, ad hoc, quò loci Imperator fcribit hae verba, ad hoc fi qua Communitas, corpus, velcollegium, vel alia quæuis persona, at &c. + confidero enim dictionem illam alia, quæ de-

ac. 7. connete enim dictionem ilam alla, que enotat imilitationem, & inducir repetitionem pracedentium: Deciur confil. 43% nameta: ego vajuerficare perfona. Contrariam autem optinonem ficiliere Ciuitates; Caftra, Villas; & alias vaiuerfitates, aon effeproprie & verè perfona; fed fungi vice perfonaz; & propriè & verè perfona; fed fungi vice perfonaz; & propriè & verè perfona; fed fungi vice perfonaz; & propriè & verè perfona; fed fungi vice perfonaz; & propriè & verè perfona; fed propria vacabuli fignificatione appellatione perfona non venix, tener la li ni li quis major hum. 7, 8, 9, & 10. C. de transact. que opinio probatur per textum. in 1. meromo de la manduercendum. fi quod metus causa & in Authen. item nulla Communitas. C. de Epife. & Cleatic. cuius verba haze funt, I tem nulla Comunitas; vel perfona publica vel privata; & c. f. Communitas & vaiutatas chet perfonaz publica vel privata; & f. Communitas & vaiutatas chet perfonaz vel vaiutata per la perfonazione per-

Jone , fatis fuilletft Emperator dixiflet item nulla publica persona velprinata, nec erar necessarium facere . mentionem specialem Communicatis. Praterea dictio difunctiuzq; vel, ponitur inter diverfa ergo Communitas & persona funt diversa & Separata, nec vnum venit appellatione alterius. Handeandem opinionem probattext in La. Schoc etiam huiclenis. C. de jurejur. proprer calum dando in illes verbis a fine pro vas perfona quis litem mouere voluerit, fine pro aliquo cor--pore, vel vica, velalia universitate .. Si igitur vniuerficas effer periona . & veniret app ... iatione periona quorfum feparatin Imperator feciller fpecialem métionem de persona, & postea de vniuerfitate ve supra dixi. Hancopinionem quod persona appellatione propria infpecta fignificatione non contineatur vniuerfisatis, maxime in fraeuro odiofo tenent multi-doctores, vt licet videre in addit in margine apud Iaf in d. I.f. quis major. in ver. perfonæ, vhi dicit vniuerfitatem propriè & vere, non effe perfonam, fed effe quandam perfonam fictam, & repræfentatam tex. eft de hoc in cap. Romana. 6. vrinerheatem, de fentent, excommunicat in 6. Hanc eandem opinionem fequitur Ludouicus decif. 39. num. 32. vique in finem. fol. 322, vbi dicit appellatione personarum propriè non comprahendi, & contineri vniuerfitates, & flatutum facien's mentionem de perlona non compræhendere Ciuitatem, Castrum, velaliam 42 vniuerfiratem , que eft persona ficta; + Hine procurator conflitutus ad agendum contra quamcunque per fonam non dicitur habere mandatum contra Communitatem, seu vniuersitatem, & ob id juremerito tabelliones apponunt in instrumentis ifta verba contra emnem personam, Corpus, Collegium, & vniuersitatem . hanc eandem opinionem renet Cagnol in l. f. quis maior num, 17. cum fequen. C. de transactio. vbi expresse dicir, quod propriè appellatione persona non venit vniuerlitas, cum fit quoddam corpus repræfentatum inanmatum, ficum, & quid intellectuale, & in > jure confifens. Be ideo fatutum loquens de persona, nonhaber locum in vniuerfitate . Bartol. in rubr. &.

6 8 6

"quod eunifque vniuer nom. & ibi in additio. Bart. in l. Cinitas num. vlts. ff. fi cert. pet. & inl. .. 6. vlti. ff. de Collegis illicitis & in l. aut facta. S. nonnunquam. nu. 3. ff. de poents. I mol in la in prine. ff. de verb. oblig. Bald, in l. z.numi 1. ff. quod cuiulque vniuerfitatis & in 1. 6. Sav num: 3. ff. de his, qui not. infam. Alex. in l.ac. 5. T. num. 8. & . ff. de'acquir.hæredit.Bald.in Rub.C. ad S. Or Trebel. num: 2. & in Auth. item quzeunque . nuit C. de epifcopis & Clericis ... Quibus in locis coneludunt Docto. vniuerlitatem proprie non effe perfon'am, hee venire, & comprahendi infpecta propria, & Aricta fignificatione vocabuli appellatione persona, & hac opinio eft vera , & hac tanto magis locum habent whi traftatur de materia odiofa & contra jus commune oulchre . Derius confil. 436. per totum, vbi multa ponit an vniuerfitas veniat appellatione persone, & an Aztueum, & prohibitio ad personas particulares relata locum habeat in vniuerfitate.

Quod fint vniuersitatum species.

SVMMARIVM.

Pninerfitatum species quatuor fint .

Prouinciaru distinctio & cossistutio quadruplex est.
Prouincia appellatione, principaliter intelligitur

Italia progreditur, & extenditur, vsque in Gallia

Italianon diestur simpliciter prouincia, sed prouin ciarum domina & Princeps, & est immunis à solutione tributorum.

Proninciarum distinctio de iuregentium introdu-Eta, non potest tolli uniri, seu confundi per Im-

7 Pro.

Prouincia qualiter de sure ciuili constituatur.
Vniuerstras Prouincia habet merum, & mixtum
imperium.

Promincia a sure civilisintroducta et conflituta pof-

10 Prouinciarum divisio, & constitutio qualiter emamanerit à suro Canonico.

11 Prouincia dicitur qualibet Cinitat babent distincitum. & stparatum regimen. & serriterium. & qua superiorem non recognosici. & sep consequent babet merum. & muxtum impersum.

12 Prouincia verbum simpliciter prolatum qualiter in

telligi debeat.

13 Cinicas est nomen uninterficatis personarum, & domorum congregationem in secontinent; necesaiurisatitionem, honorem, districtum et servicoria subsecomplettens.

14 Cinitas quid fit ?

19:13 14

15 Civit as unde dicatur?
16 Ciuttas an alicatur, licet. non habeat Episcopum, an
verò de essentia Civitatis sit, & requiratur, ve
habeat. Episcopum:

17 Cinitas est quamures singitur, & circundatur, & an de essentia Cinicates requiratur, et babeat mures.

8 Cinitas habens muros veteres, & noues, dicitur ef-

fe, qua est intra muros nouos .

19 Muri & mania Ginitalum & municipiorum, sus

20 Cinicatum antiquitus tres fuerunt ordines. 21 Cinicas Metropolit and qua dicatur.

22 Comtas an babeat merum & mixtum imperium

2; Cinitas an, & quando poffit conficere bona .

4 Cinitas & urbs unum, o idem funt .

B 3 25 Cipis

1	8 Track de sure Universit.
	Ciultatis & orbis appellatione non continentur
	Legatum factum de co, quodeft in write non exten
20	ditur adea, que funt in Castris, en Hellis.
	Vrbis appellatiomuris, Roma autemcommentibus
	and the state of t
	Vros simpliciter positaintelligieur de Roma.
	Vrbs unde dicatur
	Cinitas, vrbs, & patria unum & idem fant; et aqui
41.6	parantur, verbum tamen patria pantur latiut,
	quam vrbis, vel timenes nomen.
31	Municipia, & Civitas vnu idem funt. latius tame
	ponitur municipium quam Ciuttur quia muni-
	cipinm perest etiam accipi pro Caftro & villa.
32	Municipium, fou municipe, unde appellentur.
133	Communitas quid comprabedat, & unde dicatur.
34	Respublica nomen muleis modes in sure nostro acci.
	pitur. file Control 14
35	Castrum villa, oppidum voicas Burgus & huiufmo
ma,	di suno que d'universale, o que dans oniver sea.
27.	tes nomina concinencia in ferura oniver fitatis.
36	Caftrum quid fit, & unde dicatur
37	Caftrum potest effe fine univer fitate; ideft fine diftri
2	Elusterritorio, & inrifdictione .) 31. MR
38	
-10:0	
	alia oninersitas do miento in ito nan est
49	Villa quot modis accipiatur & unde dicatus.
40	Villa confistit ex quinque hominibus patribus fami
•	Companies existed as to the or a state.
41	Villa unde fumat principium, & finem ilai
	Natus in villa ; castro ; vel vico fortisaroriginem
• -	enilla Cinicate, cui villa, vicus, vel Caftrum
	(whell a second to the second to

- 43. Vicus quid fit, & unde dicatur .
- 44 Oppidum quid fit, & unde dicatur.
- 45 Oppidum large & generaliter dicitur qualiber Ci-
 - 46 Burgus est nomen Univer fitatis.
- 47 Terraquid comprabendat, & unde dicatur.
- 48 Territorium, aifricins, comitatus, curia, surifdillio, dimeesis & parrachia quidsine, & quidsoprabendant.
- 49 Callrum, seu villa, an & qualem iuri sdictionem ba
- 50 Iurisdisticomnis dumtaxat penes Principem repe ritur, & potesfellam prout vult alteri communi care.
- 31 Castrum de neceffitate non eft Cinitate fubiettum.
- 52 Servitus no prasumitur cum qualibet res prasuma tur libera:
- 53 Collegium quid fit, & unde dicatur.
- 54 Societar quid fit, & qualiter differat à Collegio.
- 55 Corpus quid fit.
- 56 Collegia multa nomina habent .
- 57 Collegium constituitur ex tribus personis de sure ciuiti.
- 58 Collegium quare in duobus confistere non pof-
- 59 Collegium an de ture Canonico confituatur ex dua bus dumtaxat per sonis.
- 60 Congregationem due homines faciunt, & confli-
- 61 7 urba hominum, seu catus hominum sunt unum, & idem, & siunt ex centum hominibus.
- 62 Multitudo hominum in que numero verificetur .
- 63 Populus constat, & constituir ad minus ex december bominibus.

B 4 64 Gens

Tractide have Oniner fus

64 Gens verificaturin quatuor, vel quinque bomins

6. Populus & gens an unum , & idem fint .

210

66 Collegium fimplex an @ qualem habeat iurifdictio

67 Cellegiann, & de quibus rebus poffine condere fin-

68 Congregatioeuinscunque Castri, Cinitatis, vel villa an & quando censeatur permissa. & appro-

69 Cinitas vel Castrum non potest adificari ad amula

70 Cinitas non constituitur, nifi à folo Principe.

Ti Cinitas eo spío constituis ur, quod Princeps, vel alins supersor sioi rescribit sanquam Cinitais.

72: Ciuitates plures, Caftra. & villa dominum. & fupersorem recognoficentes, inuitem fimul fæderari, & volligars finë ipflus fuperioris attoristate www.mon poffuns.fecus in Ciuitatujus liberis, & domi

num non recognoscentibus.
73 Burgus tamquam pars Cinitatis, dicitur vniuersitas a iure approbata.

74 Collegia simplicia an , & quando conseantur appro

75 Collegium omne est reprobatueo ipso quod non est

76 Collegium cuiliber permissum est sacere ad suam in Ruiam consequendam.

77 Collegium omne quod fit pietatis caufa, & religionis intuitu, est approbatum de jure communi

78 Collegium causarcligionis an, & quando possic instrui fine auctorotate summi Pontificis.

79 Collegium licitum possunt facere plures simul habitantes; & si-possunt constituere sindicum.

So Collegiums

80 Collegium plurium perforarum, facientium unam, & eandemartem, & professionem in aliqua Coustate vel loco est approbatum de sure communi.

Bi Collegium Dollerum , & universitas scholarium eft

approbata de sure communi ...

\$2 Collegines, peoperes perjona possum facere ad saftentationem corum vita, & est approbatum ac inrecommuni, dam tamen nan counensant plus quafemelian monso.

83 Collegium , congregatio , feu'curia decurionum dici-

tur uninerfitas licuta , & apprebata'.

84 Collegia illicita facitites qualiter puntantur. 86 Collegium illicitum. & reprobatum si dissolutatur boma communia einschem Collegy ad quos deuoluatur.

Xplicita vniversitatis definitione consequens est v vidéamus de vniversitation speciesus. Quatros ignur l'vniversitatum species tradim volique Doctures attum species tradim volique Doctures. Officion, seu Vista; & simplex Collegium.

Ita docuit nos Balt. in l. Imperium, hum. 7. ff. de iurifă. offili indic. 8. coifil. 189, num. 1. volum. 1. Purpurătus. in d.l. imperium num. 121. cum fequent. Marcus decil. 368. num. 16. volum. 1. Redeundo iptul ad primam ani-

a meritaris † speciem, feiendum ell quadruplicemælle
prouinciarum diffinctionem, seu confitutionem: Pramò enim confituitur Prouincia, & voá difinguius ab
alia per idiomara penitus diuersa; yt Gallia, Angila,
Alemania, Italia; & alia huisimodi generis, qua diuerso fingula; ipsarum vitniur idiomate, & variji loquuinin + linguis; & in estectu appellatione Prouinciaprincipaliter intelligitur de Italia. Inotionem, Scontinentes. Elde verbor, fignificatione, † qua progreditur

nentes fide verbor nginicatione, T que progretado vique in Galliam & Siciham fecundum glof. in Lr. in princip. in verbo Italiami ff. de officio prafec. vrb. Refpectu tamen Luius diffinctionis Italia non dicitur fimplicie

pliciter + provincia, fed provinciarum domina, & princeps, merito enim olim, & hodie etiam iuris dispositione attenta immunis erat ,libera , & exempta à folutione tributorum, feu flipendiorum tanquam domicilium imperif, parenfque bonorum omnium, quod ius postez beneficio Imperatorum multis datum est Ciuitatibus. hr. & vle.ff. de tenfibus . Net obflat fi dicatur hodie effe fublatam differentiam Italia , & aliarum provinciarum , & per consequens Italiam subjectam fuiffe tributorum folutioni per textum in l. finali. C. fine centu. vel reliq. vbi Imperator loquitur per fignum vniuerfale de folutione tributorum omnium prouinciarum, & fic videtur comprahendere Italiam, pro quo videtur facere textus in 5 per traditionem. Infit. dererum diuffone & l. 1. C de viorap. transform: quia responderur secundum glof in d.l. fin. quod licet Prouinciæ fint exequare quoad acquifitionem translationis dominit, & prascriptionis rerum particularium lecus tamen quoad folutionem tributorum, quia fralia eft libera, & ille terminus generalis, omnes,reftringirur, ve ibiglof. probat multis exemplis. & pro boefacit textus inlide his. C.de Episcopis & clericis. vbiffe mentio duntaxat de folutione tributorum prouincialium lea etiam dicit glof. in d. S.per traditionem, in verbonulla eft differentia. Hodie autem Italia non eft prouinciarum domina, fed ancillaru ancilla propter bella ciuilia, & fub-- jacet multis afflictionibus. Archidiaconus in c. non vos. 1. 239.5. Marcusdicia decil.366. num.1.2. 3. & 4. vol. 1. 614 Et hac prouinciarum diftinctio eft introducta de iuregentium.lex hociure.verfic. difereta gentes.ff.de iuftit. & jure. & ibi glof. & ob id Imperator non poffet huinfmodi propincias tollere, vnire, feu confundere, ve . fi vellet vnire Galliam cum Alemania, vel Italiam, ita ytambæ appellarentur eodem nomine. S. fed naturalia. Inflit. de jure nat. gent. & ciu. & de hac prouinciarum diftin tione loquitur Bart. in conftit. qui fint rebelles in a. verbo Lombardia. num.z.

† Secunda diftinctio, divisio, seu constitutio provintiarum emanaut à iure civili, & sit per Prassidiatus, ve dicunt

re dicunt Doctores noftre, alim enim; & antiquitus omnes - "Ciunates, que fuherant vni Prælidi, & vni Mestopolinano habenti fuli fe maynum territorium faciabant vna m prounciam.l illicitaris, quivninerlas L congruie, f. de officio Prafidis: Bartiin dicta co ffit qui fint rebelles in verbo Lombardiz.num.7. Angeius in Lynica.num. s.C. 8 de Metropola Beryto. libroz t. + Et huiufmodiprouinm cia; feu Præfes ille , qui ipfi propincia præerar de lure communi babebar merum & mictum imperium. d. S. ui vniuerfas: 1.1.8 coto tit. C. de officio rectoris proin ufricia. Bart. in l. p. numovir iff de damno infacto. & in l. mperium num.y.Mde jurifdict: omn. fud: & confi 189. ab num.r. volumi ri& quòd apud vniberfiratem provincia fit merum & mixtum imperium tenet glof in la ff.de erim. ftellionatus. Purpur. in d. Limperium. num. 124. - cum pluribus sequent. vbi late de hac materia Cagnol. * ibid. num. 160. Martus decif. 366: numerb 16. volum 1. o + Hine fequitur ave Princeps, feu :Imperator huiufa modi prouincias à iura rivili introductas poffit toliere, dividere, & vnire ad fui libitum faciendo de duabus prouincijs wnam, & de vna duas, h fi eadem & de officio aflefforis.d. S.fed naturalia, Inftit.de iuronat. gentium - & ciufi. Bartol in d.l. vnica num. 8. & tor C. de Metropol. Beryto libraturd in such a first normal, sin. 10 Tertia provinciarum divisio & confitutio emanavit

10 Tertia proninciarum diurho & confituatioemanauri arà iure canonico, & réfullat, que fit, per Archiepifcopatitus, quories plures Cinirates habentes Epifeopos fub-lifun vini Archiepifcopos. Prouncia enim fecundum Do-lifuncon foltros peòpris diottars, que sabete fubridederem, avant vindecim eiurares, & vunum Retropolicanum alioca que fuffraganeos, decem vel vindecim: Epifcopos, capticirote: 6, que fuffraganeos, decem vel vindecim: Epifcopos, & quedam minores. Marcus decifiga6s numa 7, com pluritio feq. Camonifità in capticuitasi extra de fant excomm. in 6. Bart in deven Lombaritas, num, rim praccomm. in 6. Bart in deven Lombarita, num, rim praccomm. in 6. Bart in deven Lombaritas, num, rim praccomm.

Quarta & vitima proninciacum diffinctio & confisetucio eft, que fit per viurpationem, feu confuetudinem,

. 120

&prafcriptionem , ve funt hodie mules Civicatesnon 11 recognoscentes superjorem de facto. + Nam hodie prouincia dicitur qualibet Ciuitas habens diftinctum & feparatum regimen & territorium, & que fuperiorem non recognolcit, & fie per confequens habet merum & .. mixtum imperium. gloff eft de hoc fingularis in l.vlt. C. - " de præfcript. longi temp. Bart. in Lynica. numig. C. de Mecropol. Beryto. libro 11. Cagnol. late in Limperiumnum 16s. cum plurib. feq. fide jurifdomn.iudic.vbiexplicatglof. in d.l.vlt. Marcusdicta decil 366.num.13.8 14 volumis. Caftren. in repetitione lex hoc jure hum. 11. 12. & 13.ff.de iuftit. & jure Alexand. in 1.9. 5. tutor. num.g:ff.qui fatisdare cogantur. Ex fupradictis igitur 12 pater qualiter verbum iftud + prouincia fimpliciter prolatum intelligi debeat, de qua materia me remitte ad ea, que feribit Bart. in dicta conftit. qui fint rebelles,in ver. Lombardiz. num. 8/ &. g. Caftr. in repet. l.ex hoc iure. nu: 14. Hieronymus de monte in tract. de finibus regundis, capia: per totum whi multa de hac prima vniuerfitztis specie, nempe de prouincia. Secunda vnie uerfitatis fpecies eft minustarga, quam fit prima, & appellatur Civitat , † que vniuerlitaris nomen habet , personarum & domorum congregationem in se continens , necnon iurifdictionem , honorem , diffrictum , & rerritorium, fub fe complettons. Marcus decif. 36f. num. 2. & 3. volum. 1. cujus quidem licer multz definitiones, seu descriptiones tradantur à Doctoribus nostris, illa 14 tamen communiter recipitur, & admittitur, vet Ci-. urtas dicatur hominum multirudo focietatis vinculo adunata, Episcopum habetis, muris cincta, & qua veterum auctoritate cinitas eft nuncupata, Doctores in cap. fi ciuitas exeria de fentent. excommunic in 6. & ibi mter alios Ioannes Andreas. Ciuitas igitureft communio i feu, multitudo ciuium gratia commodioris vitæquam maxime feripoteft, que certe non ex quo-- rumeunque inhabitantium, fed ex corum multitudine coalefeit, qui velut propriam ciuitatis partem referant 25 Cagnolin l.a.num.24.ff.deorig.iuris ciuil.& ob id + ciwiras tefte Ciccrone a civibus appellata eft quafreiuis

vnio, congregatio, & multitude. Cardinalis in Clementina prima, in verfic. extra ciuitates extra de fepultu-" ris : fed quia caftra etiam & villa poffunt dici hominum multitudo focietaris vinculo adunata, ideirco polita funt illa verba Episcopum habens : pro cuius rei intel-16 ligentia videndum eft, an de effentia + ciuitatis fit, & requiratur quod habeat Episcopum. Birca quam quaftionem Bart. in I.vnica.num. z. C.de Merropol. Beryto. lib.11.& ibi Ang. num.2. dicunt ciuitatem constitui, & appellari poffe, fold Principis voluntate volentis aliqué locum effe ciuitatem vnde possibile est effe ciuitatem, licet non habeat Episcopum , quia Princeps non poteft facere Episcopum, fed dat alia prinilegia, & fic non lequitur fi fummus Pontifex privat civitatem Epilcopo, ergo definit effe ciuitas. Hinc feribit Innocent. in cap. cum ab Ecclefiarum extra de officio ordinary. Si fummus Pontifex, Imperator, vel alius Princepsex certa feientia feribat vnileco ranquameiuitati, feiens non effe ciuitatem eo ipfo efficitur ciuitas, quia fola Principis voluntas sufficit ve ciuitas dicatur, & conftituatur. Clementina fi Summus Pontifex. de fentent. excomm. Bart.in I vlt.num. s.ff.de Collegijs illieitis, dicedo enim quòd fi cinitas, videtur concedere ei omna prinilegia ciuitatis. Bart.in conftit.qui fint rebelles.in verbo Lom bardiz.num. 5.& 6. vbi etiam dieit quod ciuitas verè fine Episcopo dicatur, & licer ex causa ciuitas priuetur Episcopó, nó tamen per hoc desinit esseciuitas, & quod ad effe ciurtatis non requiratur Episcopus, text. eft in cap 1. extra de privilegijs, & ibi Abbas in 1. notab. & etjam ibidem Decjus. text. norab. in cap. Episcopi 80. diffinctione, vbi Epifcopi non debent in modicis & par nis ciuitatibus conflicui, ne viiefcar nomen Epifcopi, & in c. audinimus. quæft.2.& quòd hec fit verum demon ftratur : nam antequam effet conftituta diguitas Epifcopalis iam erant ciuitares conflitute, quia Episcopa tus fuit creatus post aduentum Christi, tempore Apo-Rolorum , in concilio publico 96. diftinct. cap. olim. & tamen ciuitates erant anteaduentum Christi. l. ex hoc jure.ff de juftit. & jure it. dift. cap. cleros, Ialon in la

hares 76.5.1. muma c. & 6.ff.de legat. Marcus decif. 266, nam .26. volum. 1. & hoc de jure puto verifimum. De confuerudine temen , & viu communi maxime in Italia ciuitas illa dicitur, que habet Episcopum. Bart. mi6.5.vlt.ff.de excuf. tut. & civitas Metropolitana dicitur, que habet Archiepiscopunt, que ctiam dieitur ciniras maxima. Bartol in d.1.6.5.1.num.s. in z.lectura. glof. in Lypica & ibi Bart. & Angelmum. i. C.de Metropol. Ber vto.lib. 11. nam ciuitas honoratur quibuidam di enitatibus quibus aliiloci ipfa rivitate inferiores, ve furt villa caftra , & vici non bagarantur, glof, in d.l. fi hares S.1. ff.de leg. 1 & interalias Episcopali decoratur dignitate, moribus staque receptum eft, ve dignitas Episcopalis, que est in loco faciar civitatem, & ita viderur fentire Federicus Imperator in conflicutione illa de pace Conflauria, Bart. in la, num. vlr.ff. de verb.fignific.& in lefe.num.s.ff.decoliegis illicitis,& in d ver. Lombardir pum d & 6. Marcus dicta decif. 266. num. 26. volet. Caftr. in l. t. num. 3. f. quod cuiufque vniuer. nom. vbi expresse dicit ciuitatem hodie non polle dies. & appellarimifi habeat Episcopum à Summo Pontifice confirmeum, licer olim aland eller, & ita concludendum eft, ad hoc et aliquis locus Civitaedicatur, requir i Prin eipis voluntatem, & Episcopi configutionem, fi hoc conficetudo expofeat . Ioannes Andreas in d.cap. fi ciuitas, num.6 lare de hac materia Hieronymus de Monte in tract, de finib: regundis. cap. q. num. 1; cum pluribus fequentibus vbi multa ponit de hac fecunda univerfitaeis specie, nempe de ciuitate. Sequentur, in descriptio-17 ne lupra dictaciuitatis illa verba, muris cincta, f nam civitas eft, que muris cingitur, & circundatur, & civitatis, fen erbis appellatio muris finitur, l. 2 & ibi Part. num 2 ff. de verb fignific. l. ve Alfenus.ff. eodem .l. nam quod hquide. S.f. ita, & ibi etiam Bart, num. 1. ff de penu legara l. r. C.ne rufticani ad vllum oble quium deuot. hio. 1 1. Doctores ind. cap.fi civitas. Ialon in l.fi hares. 5. 1.num.4.5.& 6.ff.de lega. z.glof. in cap. z.in verbo-ciuieatibus extra de inreinrando in 6. Bart in l. 1. S. fine aurem.ft. de oper noui nunc. Mareus decil: 365, num. 24. 14.699 vol. 1.

vol.1. Hieronymus de Monte in dr. 7. num. t. quibus in locis volunt supra disti Dostores proprie & stricte Ciuiazem cam diei, quæ muros habet, & ob id proprie
loquendo convincte, & includere id duntaxat, quod intra muros, & ambitum continteur, noïateem suburbia,
& continentia ædiscia comprahendere: steet Bald, in l.
8. ina. lectura, num. t. st. quod cuiusque vniuers nom,
dicat de essentia ciùtatis non este necesse quod habeat

18 muros. † Quòd fi ciuitas habeat muros veteres, antiquos, & etiam nouos dicitur ciuitas effe, qua effintra muros nouos. Bart. in l.2. num. vlr. fl.de verbor. fignific.

19 † Quimuri, & menia ciuitatum, & municipiorum funt quast diuni furis, voldin eis dellaquentes capitali adiciunturi poena. S. sance. Inflicted ferum diustone, qua poena secundum Angel, ibi num. 1. & alios Doctores locum habet; dentasta tirvoloatubus alima vibis momia, in exteris autem poena sit arbitraria. Hieronymus de Monte in tract, de shibus regundis, caps, aum. 11. Caterum feiendum estolim & areiquitus antequam estent Episcopi & Archiepiscopi, tres suiste or-

ao dines cuitatum. † 'Nam quædam maximæ', quædam magna', & quædam paruæ dicebantur ¡Maximæ cuitates dicebantur ¡Maximæ cuitates dicebantur ¡Maximæ cuitates eriam habentes merum jmperium; 'Magnæ cuitates eriam habentes merum jmperium; 'Magnæ cuitates dicebantur ¡Ilæ,quæ habebaæt merum imperium, on tamen habebant alias ciwutates (üb fe; Paruæ dicebantur illæ, quæ non habebant merum imperium, (ed folum iun(dictionem, quæ datur defenfosibus civiatum. Hamediffindtonem tradatur defenfosibus civiatum.

at die I. C. in Isi duas, S. decetts de excul-turorum. † Illa ergo ciuiras, qui erat maxima vocabatur Metropolistana, & hoc respestu inuentum est ve Ciuiras, cuius sedes est Archiepiscopalis, dicatur Metropolitana, qui habet plures Episcopos sub se babentes métum imperium. Illa verò que habet Episcopum dicitur ciuitas, non Metropolis. Bart. in lynica, num. 3. C. de Metropoli. Beryto. lib. 11,8: ibretiam Angel. in princ. Eart. in confitutione, qui sint rebelles. in verbo 1 ombardien num. 7. Marque decs: 366. aum. 16: 10 sup. 36. a. um. 19: 20. & 24.

. 2 4

volum. 1. Postremò pro complemento istius materia 22 feiendum eft vnjuerfitztit einitatum de jure communi cohmret jurifdictiones tantum vique ad certam quantitatem, & in leuioribus criminibus, fed merum. & mixtum imperium non habere. l.r. C. de defenforibut civitatum,& in Authen.de defens.civitatum. S.& judicare. S. iudicent. S. iufiurandum, in fine. fallit quibufdam ciuitatibus, quibus hoc est concessum de jure communi, ve ciuitati Romana. l. 1. S. cum yrbem. ff. de officio præfecti vrbi . & in alijs quibuldam ciuitatibus Lombardie, que hoc habent ex illa constitutione Federici extrauaganti de pace Constantia, de qua feeit mentionem glof magna in fi.d. S.iufi urandum . Alia verò ciuitates fi habent merum vel mixtum imperium, illud habent velex priuilegio speciali, velex præscriptjone, & consucrud ne legitima, veliforte veuntur de facto. Bart. in l. I. num. vlr.ff.de dam no infecto & in l. imperium.nu. 7 .ff.de jurifdictione omnium judicum , & in rubrica. C. de jure Reipublice, lib. 11. & confil. 189. numero primo volum. r. Purpuratus in d.l. imperium.num. 131. ca pluribus fequetibus, Marcus dicha decif. 266.num.16. Barte in d. verbo Lombardie.num. s. Caftrenfis in lefi hæres. 23 6,1 num, vlt.ff.de legat. 1. + Hine ciuitas non poteft con ficare bona, nam conficare bona'eft meri imperij. l.r. C.de bonis yacant.lib. to. nisi hoc habear exprivilegio. vel confuetudine, nam ifta funt paria. Innoc in cap.po-24 fulafti, extra de foro competen. † Crterum ciuitas & vrbs, vnum & idem funt. I fi quis. l. fingulerum. C.de zdiff.privatisd.prescriptio. C. de operibus publicis. Bart. in S. Linum, 4.8 5. Auth. quibus modis natur. efficiant 25 fui. + Hincfitzt vrbis appellatione non contineantur caftra & villa, quemadmodum nec appellatione ciuita-26 tis linam quod liquide. S. fin. ff. de penu legara, + vbi legatum factum de en, quod eft in vrbe, non extinditur ad ca, quæ funt in caftris, & villis. Bart in 1.7. S. I. num. vlt. 27 ff.de excufat. tut. in 2. lectura. f Nam vrbis appellatio - muris, Roma autem continentibus adificijs finitur.l.z. 28 ff de verb. fignif. + vrbs autem fimpliciter polita inrelligitur de Romana. S. fed jus quidem ciuile. Inftit. de

iure nat. gente & sin Bart. in ddainum's affide verb. in gent & verbardicitur sp. vrac, quod eft euu atura aratri, quod in condenda chiutate foleradhiberi. I. pupillar, S. vrbs. side verb. signif. glo. in 1. aft cod. tit. antiqui enim religionis causa die auspitato jundis pobud, interiore aratrocir cum agebant sulcum, fotta quem vrbem adificarent unde Virg. scriptum reliquis illud carmen.

. A pra dies legitur - qua mænia fegnet eratro . -Cagnol int. j.num. 6.ff. de orig.iur ciuil. vt etiam è contrario in euertendis vrbibus aratrum pariter fofthat adhiberid fi vlusfructus civiratiff; quibus modis yful-30 fruct amitt. + Patria etiam, & ciwitas , feu vrbs, vnum &idem funt , & zquiparantur. Bart. in l.z.num.z.ff.de verbor, fignificat, verbum tamen patrize ponitur latius quam yrbismel Ciuitatis nome, ve ibidem feribit Bart. inl.s. C. de incolis fib. to, & in 13.num. 1. C. de natura-31 libus liberus. † Municipium etiam, & civitas vnum & idem funt; latius ramen ponitur municipium, quam ciuitas, quia municipium potest etiam accipi pro castro & villa.l.iff. ad municipales. glo.z. in l. legatis. ff. ex quibus caufis maiores. Alex. in 1.8 6 tutor.num.z.ff.qui fa-32 tildare copantur. Marcus decil 800.num-1.vol.1.+ quibusctiam in locis ponitur vode dicatur municipiumi feu vnde appellengur municipes. & glof. in rubrica. C. 33 de municipibus, & originariis lib. 10. † Communitas ctiam est nomen generale pertinens ad vniuerstratem ciuitatis . caftri & ville , & cuiuflibet municipi, to quod ab ipia hominum communitate principaliter regatur. Bart. in conftitutione ad reprimendum, in verbo 34 Communitas, + Reipublica criam nomen multis modis accipitur in inre nottro, ve feriptum reliquit Accurfius in Authen, de hæredibus & Falcidia , in princ. in verbo reipublice. & ibi Bart. numa & in Rubrica. C. de iure files lib.to. num.4.

Primo-enim accipitur pro toto, & vniuerfo Imperio Romano, yt in procenio, il veceris in principio, omnem totius Reipublica nostraslandionem, idest totius Imperij Romaniaga ibi explicat. Accursius in verbo sanctionem. Ita etam accipitur in dica Authent. appellatione Reipublicæ. Olim tahten Rempublicam non habebat nift Popblus Romanus, vel Imperator; hodie verò quælibet eiuitas, que su periorem non recogno seit, alia verò ciuitates, custra, & municipia subdita non dienntur propriè & strictè habere Rempublicam; sed impropriè, & largo modo. Castrea in l. 1. 5. 1. in princ st. quod cuiusque viniuers nom.

"Explicitis quibuldam verbis, seu nominibus vniuerfizarem denotantibus, & maxime pertinentibus, seu cóstituentibus hane secundum vniuerstatis speciem, de qua supra loquuti sumus, restat vr ad tertiam vniuersitatis speciem ageedamus, que est mumia respectu suzs pradicatum, † & est castrum, villa, oppidum, vicus,

35 pragicarum, T & eticatrum, villa, oppidum, vicus, oburgasse huisimodi, que funt quid onietriale, & quædam senietales entina continentia in 6 iura viducatatis. L. iurididicionem, honorem, territorium, diftrictum, & pertinentias. Borgnidecif-o-num. 1-folio

36 mihi 430. † Caftum autem dicitur, quafi cafa alta, seu fortis, & munita muris, seu vallo, veldicitur castrum, quafi cast stricta, quia habitatio castri non debet este dissula, & nimis spatiosa, ne multa egeatcus odial. qui cunque Castellorum. C. de sundis limitrophis lib. 11. Dockin cap. si ciustas. de santexcom. in 6. Bar. in constitu qui sinte rebelles, in verbo Lombardiz, num. 4. Felynia est. Rodulphus.extra de recippis, 1 ali. in 1. si hares. \$ n. nu. 7. st. deleg. 1. Mareus decsi. 365. num. 28. vol. 1. Gaill. obietuat. 63. num. 1. lib. 3. & licer superius dixerimus castrum continere in se vniuer statem, territorium, distriatorium, & iuris dicionem, † porch tamen castrum este si.

ne vniuerstate, idest fine districtus eerritorio, & itirisdictione, l. per prouineias. C. de ædificiis priuseis, quo casu de iure communi nullo specialigau det priusegio, sed

38 ciuirati vicinæ fübeft, † fēcus fi übdiros habeat, & ius territorij, feu vniuerstatis, quo casa castrum jisdem viciur priuilegija, & iuribus, quibus eidiras, vel alia vniuerstata. Gaill. dobleru.62. num. a. & 3. & per rotanji vol.a. & obstru.62. per tot. lib.a. vbi ecialm latë trastat de iluribus castiocompetentibus, & eius pertinentija, & daturibus castiocompetentibus, & eius pertinentija.

39 de multis alije rebue ad caftra pertinentibus; Villa aut C 2 cuius

guius mentionem facit I. C. in 1.83.5. qui fundum. ff. de legat. 1. ponitur pto adificio posito in rure. Infundiappellatione.ff.de verb. fignifiglo. in 1.8.6. vir. in verbo vilclam, ff. fol.mat.l.fi ita.S.fin. ff. de fundo inftructo.l.fundi. ff.quibus modis vfusfr. amittatur. I. hares. & ibielof.ff. de viufructu legato, inde venit, & dieitur villicus, qui propter fructus percipiendos in rure præponitur, vt di--cit I. C. in l.fi cum villico.ff. de inftis act. laf in d. E.que fundam.num.s. fed nos in hoc noftro tractatu vninerfieatum accipimus villam , prout eft congregatio hominum, & vniras quarundam demorum, fine muris, quafi -vallis vallata & circundata, quia non munitione murorum, fed vallatione multorum fortificatur, nam villa ila eft, que eft extra muros ciunatis li Conerufticani ad -vllum obfeg, deuot.lib. zz, Barninl. Saue autem.nu-1. fideoperis noui nunc. Ial. inl. fiheres & I num. B.ff.de legat. 1. & in 1.83. S. qui fundum num. c. ff. end. Marcus decif. 366.num. 27. vol. 1. Bar. in del fi harres 5.1.glo.in 5. & quidem naturali, in verbo villis. Infit. de terum diu. In Gallia tamen villa idem eft, quod ciultar, apud nos dicuntur adificia fine muris, & faffis. Bart in conftie. qui fine rebelles, in verbo Lombardie, num. 3. Ial in dil. fi hares. S. 1. num. 6. ff de lega . 1. Mareus in loco fupra al-40 legato, + & confiftit villa ex quinque hominibus patri-1 bus familias. Alex inl. 31.num.7 C.de teftamentis, + & fumit principium ex ingreffu , qui refpioit einis atem. Nam ibi eft frons, & caput ville, fitamen' vna domus multum difter ab alija in quibus eft collectio familiaru; Talis domus pon vocatur caput valle, fed dicitur de coherentijs, & appenditijs ville, non de intrinfeco corpore ville, & dicitur muleum diffare, fi non audiant vocem ipforum clamantium ad inuicem , cum enim villaconfruantur, vi vous alifs fubueniat, qui tantum diftat, vt illam subuentionem de facili habere non possit, non dicitur proprie habitare in villa Bald in rubr fi de rerum 41 diuif num ay. † Natus autem in villa, caffro, vel vico fortitur originem ex illa ciuitate, cuivilla, vicus, & ca. ftrum fubeit, traftendufque eft, veciuis illius ciuftatis,

liect folegt effe in aliquo deterioris coditionis La quis.

C. de natur. liberis, vbi nati in villa, vico, veleasteo quò ad honores, & conera gaudent jidem privilegiis, act fuillent hati in ciuitate cui fublum, & hoeibi tenere glo, in verbo censeave. Hinc Virgilius vocatur Mantuatus, licce suerio acturi natus in vico, se uilla vicina. Liquiex vicos vbi de hoc est textus, & ibi et iam glo. stad municipales, Castreins in 1-76.8: 1. num. 2. ff. de legatist Marcus decis 365. Ium. 9. 10: 10: \$2 \$. vol. 1. Bart, in 1.3. ruin. 1. & 2. C. de natur. liberis. Cagnol in limperium. num. 174.

43 & 156 ff.de iurislict omn. ud. † Vicus est nomen generis & de ipfo facir mentionem i C. ind.l. qui ex vico. s. ad municipales, & m.l. s. hæres. § vicis ssf. de legatis 1. & vicus est, qui nulla ciutatis dignitate honoratur, sed quia vice ciutatis cui suber registri, ideo vicus dictur, vel quia vijs, & ron muris clauditur, glo. 1. ind. § vicis. 44 † Oppidum autem quid st. & vide dicatur positi I. C.

44 T Oppidum autem quia ni, ex unde utextr point : in l.pupillus, Soppidum filde verb. fignif. voi dieit quod oppidum dicitur ab ope, cuius rei caula monia funt cofiirata, & dicituf terra muris cinda, que ferropem contra hoftes. 126 in l. fi hares. §. 1 num. vit. filde legat. 1.80

45 hoc de firicta fignificatione vocabuli † Large enim & generalitet oppidi dicitur qualibet ciuitas pratet Romanum arbem. Marcus dicta decif 366. num. 3. vol. Cagnol: in procenio dige florum S. illud verò num. 374-

40 † Euryus etiam efenomen vniuerfitatis. l.penult. C.de
fundis rei priuata. lib. 11. Bart. in d.l.fi hares. Ş. 7. & burgus dicitur pars ciuitatis cohares, licet fit extra mures,
& qui habitant in burgis; dicuntur habitare in ciuitate
Marcus decif. 365. num. 41. vol. 1. de qui bus fuburbijs,
feur pomarijs loquitur- I. C. in l. 5. fiche ferus exportandis & multa ponit Hieronymus de Monte in trachide
finibus regund. cap. 5. num. 12. cum plaribus fequentihabitar comprehender nos folum caffrum. 8 vile

47 bus: † Terra comprahendit non folion castrum; à villam, sed criam regnum, ciujratem, & prouinciamicapcum in partibus. extra deverb. signis. Hieronymus de Monte in tract de finib. regun. cap. 5. num. 9. & in libris feudorum titulo de pace tenenda in principio, à terrendo tune dista prous, & terriborium, nempè quod ipera cos terminos dominus vel magistratus ressendi ha-

de Monte in d. tract.de finib.regun. cap. 5.6.7.8. & 9. Videndum nunc reftat post explicationem locorum, qui conftituunt hac tertiam vniuerlitatis fpeciem,quæ nam jurifdictio fit penes iftam caftrorum , fen villarum 49 vnigerfitarem . + fi quidem igitur ifta caftra, feu villæ subsunt alicui civitati, vel alteri cattro magno, nullam hoe cafu iurifdictionem habent, fed ciuitas cuifubfunt habet jurisdictionem in eis. d.qui ex vico . ff. ad municipales.1.4. C.de natur.liberis, l.nulli. S.quod fi in vico. C. de episcopis, & clericis. S.fi quis igitur ex qualibet auth. quibus modis naturales efficianeur fui , nam civitas de jure communi habet plenam jurifdictionem in locis fibi subjectis, Popienfis in forma libelli in actione negatoria in verbo fpectat, & pertinet.num.1. Quandoque talia caftra, feu villæ nufficiuitati subsunt, sed tol: Præfidi propincia, tune magifiratus eius municipii habent eandem iurifdictionem, quam defenfores ciuitacis, de quibushabemus titulum. C. de magistratibus municip illa ergo caftra, que vruntur mero velmixto Imperio, aut hoc habent ex priuslegio, aut ex confuetudine, feu præscriptione, aut de facto hoc faciunt Bart. in l. I. num. vlt. ff.de damno infecto, & in l. Imperium. num.7. ft. de jurifdictione omn. judic.& conf. 189 num. 1. vol 1. Purpuratus in d.l. Imperium, num 199 in fine, & num. 200. & 201. Marcus decif. 266.num. 16.volum. 1. Caftrenf. in l.fi , hares. S. 1. num. 3.ff. de legatis primo , vbi in specie dicit . . penes voiuerfitares coftrorum vel villarum nullam effe . iurifdictionem : ideo fibi non pollunt de jure communi elipe-

eligere Magistratum, sed mittuntur à civitate superiori cui subsunt, qui ibi exercent iurisdictionem. d.l. qui ex vico.ff.ad municipales, l.fin. C. de testamentis. Bart. in constitutione, quifint rebelles, in verbo Lombardiz. num.4.& 6.1afou in l.z. in princ.ff.de jurifd omn. judic. Quod autem fupra dictum eft castraciuitati non subic-Aa candem habere iurifdictionem, quam ciurtas feu de fenfores ciuitatum intelligitur, & procedit quando quis præeft caftro tanquam Magiftratus, & Iudex, aliud fr vt dominus, quia tunc habet merum, & mixtum imperiu, nisi aliud ester ex consuerudine, vel privilegio, & con-50 cellione Principis ; + Cum enim in eo, & penes eu omnis jurifdictio dumtaxat fit, & reperiatur, potest illam prout yult alteri communicare. Cagnolus in d.l. impe-31 rmm.num. 180.181, & 182.ff.de jurifd. om. jud. + Ex fupradictis igitur patet caftrum de necessitate non elle ciuitati subjectum, non enim tenet consequentia, eft ca-52 ftrum, ergo oft ciuitati subicctum, † maxime cum qualibet res præfumatur libera l. Altius. C.de feruitutibus. Cagnel, ind. l. Imperium.num. 177 & 178. vbi etiam remilliue ponit quo probetur caftrum effe civitat i fubie-52 dum. † Quarta, & vltima fpecies yniversitatis dicitue fimplex collegium, quod dicitur qui plures fimul cohabitant, fic dittum qui plures fimul colliguntur. glof. in - rubrica.ff.de collegijs illicitis, & ibietiam Bart. glob in l.r.in verbo collegium.ff.quod guiufque vniuerf. nomi-14 ne. † Et in hoc differt à societate, quia societas dicitur quando fimul non cohabitant, gloffa j. ind. l. j. ff. quod se cuinfque vniuerf. nom. + Corpus vero est nomen generis , & dicitur proprie fine fimul habitant , fine nonglo.j.in l.3. \$, à municipibus.ff.de bonorum possessionibus. Bart in d.ru brica.ff.de collegijs illicitis, glof in l.j. in verbo corpus, & ibi etiam Bart. in princ. ff. quod cuiufque vniuert. nom. Bart. in constitutione ad reprimendum, in verbo corpus. num. 1. Marcus decif. 799. num.s.volum.i.Bald.in l.i.num.a. & a. ff.quod cuiufque vniuers. nom. vbi etiam ponit definitionem societatis. 16 Hinc Bart in rubr ff. de collegijs illicitis dicit collegia multa nomina habere, nam quadam collegia appellan-

tur focietates.l.j. in princ.ff. quod chiule; vniuerlinomine; quædam appellantur fraternitates, vnde illi detali collegio appellantur confratres. l, vlt. ff.de collegifi ilcitisquedani appellantur fodalitia, vnde illi de tali collegio dicuntur fodales. Lt.l. fodales: Lyltima.ff. cod. tit. 57 de collegijs illicitis. † Collegium autem conflituitur, & confistit ex tribus personis de jure civili. l. Neratius. ff.de verb fignific.l.ficut & vhimo, & ibiglof. & Bart. in princ. & num. 1.ff. quod cuiufque vniuer Bartol. in 1.4. num.i.ff.vi.bonorum raptorum, gloffa; & Bart in rubr. ff. de collegijs illicitis. Bald. in rubr. C.pro focio.num. 3. 38 vbi ponit rationem † quare collegium in duobus confiftere non poffit , quie in duobus' non intrenirur major pars, & fi effet discordia non poffer expediri per duos.1. fi ynus. S.fi in duos, flide receptis arbitris, glof in cap. r. 79 de electionibus ficerglof.in cap.1.10.q.1. volberietenere que de inre canonico duo faciant collegium, de quo videre licet Ioan. de Imol & Panorm. in d.c. 1. de elect. 66 Marc. dicta decil.799.num.3.volum.1. # Congregationem autem duo homines faciunt, & conflituinit. glo.in d. c.1. de elect. Bart. in l.4.num. 3.ff. vi bonorum rapto-8r rum Turba hominum, feu cetus hominum funt vnum 52 & idem & fiunt ex centum homembus. + Multitudo autem hominum poteft verificari in maiori vel milfori nu mero Bart in d.l. 4. num 22. Boerius in tractatude fedi-63 tiofis. c.3.num.z. + Populus conftat, & conffituitur ad minus ex decem hominibus. Glo, in deir. Bart in d.l.4. 64 num. 4. Boerius in loco citato.num. 3. + Gens dicitur ex minori numero decem, & verificatur in quatuor vel 67 quinque + licet populus, & gens vnum , & idem effe videantur.l.omnes populi.ff.de iuft. & iures iuricho S. omnes populi. Inflit, de jure nat gentium, & civil. vbi, in vno loco dicitur gens, & in alio populus, & fic videntur poni pro vna, & eadem re; Bart. in d. 1.4 num. vlt. 1.1. & "ibiglo. & etiam in addit. in margine A de probat. Batt. in l.y. f.in decurionibus.nu.z. ff. quod eninffne valuer. nomine , & ibidem Caftrenfis. num. 5. Innocenting 'in d. cap. 1.de electione, Bocrius in tracti de leditiofis cap. 66 3' num.1. Exterum Tillud feiendum eft penesiftam

Constitution

vniuer-

7.

tit.

11,

us.

. in

1.4

101

n.3.

00-

210

os!

ttt.

eue

20,00

0.18

pto-

num

20-

rira

fedi-

1726

1.1.4

11:01

r rel

e ri-

off.

11,12

DOM:

1.3

juer-

13'11

cip

Inwerfitatem fimpliciscollegij non elle merum, neque mixtum imperium neque jurifdictionem.l vle.C.de iurid omn.md.Bariii l.imperium.num.7. ff. de jurifdict. omn.iud. Purp.ibid.num. 201. Præterquam inhis,quæ pertinent ad ipfum collegium, feu que respiciont arté, negotiationem feu professionem cotum, quisunt de ta-67 licollegio. t In iftis enim collegia habent jurifdictione, & fic poffunt facere leges, & ftatuta, tta tamen vt huiufmodi fratuta aliis non prajudicent, vt puta fi faciant legem fen ftatutum, vt certæ tantum perfonæ poffint Illain professionem exercere, & non alij . l. vltima. ff.de collegijs illicitis. l. 1. C. de monopolijs, & de ijs tantum pohunt flatuere, & disponere que fimul habent fa cere, de alis vero non. l. 1. & ibinot.ff.quod eniulque vniuers. nom. Bart. in d. l. vleima num. 20. ff. de collegats illicitis .

Explicitis vniverfitatum fpeciebus, necesseeft vt videamus an & quando vniuerfitates, collegia, aliaque corpora cenfcantur, & fint permifia, & approbata, & 68 que fint illicita ,& reprobata. + Sciendum itaque eft vninerstratem, & congregationem euiuseunque caitri, ciuitatis, vel villæ elle permillam, & approbatant, de fure gentium . f. ex hoe jure . ff. de juft . & imre : glof, in 1. 1. in verbo aliorum ff. quod cuinfque vniueri. nom. Innocentius ramen in capit. ab ecclefiarum. extra de officio ordin videtur tenere quod non gaudeat huiufmodi vriuerfitas prinilegio ciustatis , cafiri , vel villa, niff approbetur a inperiore; Sed veritas eft iftam approbationem non effe necessariam , cum i lere geneium hoc fit permittum. Itema jure civili hoc non eft re-Soprobatum , † niff quando illa zdificiorum collectio tenderet ad amulationem alterius ciuitatis, vel ca-Eri . 1. opus . ff. de operibus publicis . 1. per prouinčias: C. de adifcijs privaris: glof. in l. 2. in verboanriginas . C. de fundis littettrophis libro II. Bar. ind. L ex hoc jufe.nim. 7. Pradicta autem funt vera, quantum ad hoc vt dicaeur populus, quarum veròad hoc vt ilia a dificiorum collectio Ge ciuitas, requirereturando yo'ritas fa ferioris . + Ad Principem enim pertinet facere aliquem

aliquem locum ciuitatem, maxime cum in viu communi pracipue in Italia no appelletur ciuitas, nisi illa, qua episcopum habet, fed hoc fieri non potelt fine auctoritate Summi Pontificis, diceretur tamen caftrum, terra, feu communitas, & effet populus feu vniuerfitas licita,

71 & approbata fatetur th ibidem Innocentius, † quod talis vniuerfitas ciuitatis, caftri , vel villa cenfetur approbata, eo ipfo quòd fuperior illi referibit tanquam ci uitati, caftro, vel villa .. Nulla tamen confirmatio, ve dictum eft requiriritur. Bar.in l.vltima,num: s. ff.docol legijs illicitis, & in L2.nu.vlt.ff.de verb.fignif.vbi in terminis dicit, quòd homines possunt ciuitatem propria au ctoritate fibi ipfis constituere, fine superioris licentia . glo in l. 1. & ibi etiam Bar.num. 1. & 2. ff. quod cuiulque vniuer, nom. Congregatio igitur cuiuslibet ciuitatis, caftri, villa, & populi est permissa, & approbata de jure

72 gentium, † nontamen poffunt plura caftra, villa, ciustates, dominum, & superiorem recognoscentes, inuice fimul fæderari, & colligari fine ipfius fu perioris auctoritate . Ista enim funt sodalitia, & collegia prohibita . 1.1.ff.de collegijs illicitis, fecus in ciurtatibus, & alijs loeis, qui non recognoscunt de facto in temporalibus superiorem . Posiuntenim simultanquam loci liberi forderari, & colligari. Bart.in l.vltima, num. 10.& 11.ff.de

73 colleg.illiciti. + Burgus etiam dicitur vniuerfitàs à jure approbata, tanquam parsciuitatis Marcus decis 800. num.6.vol.1.& decif.365. num. 41. codem vol.l.penule. C.de fund rei pripat lib. 11. Bar.in l. fi hæres. 6. vicis, ff.

74 de legat primo. + Circa verò alia simplicia collegia an & quando cenfeantur approbata, licita, & permiffa, fupereft videre. Prammtendum igitur eft veriffimam ef-75 fe regulam illam, + collegium omne effe reprobatu, eo

ipfo quòd non est specialiter approbatum à jure, vel à Principe l. 1. ff. de collegijs illicitis, l. .. ff. quod cuiufque vniuerf.nom. Bart in l.fi quis à filio, S. fi partinum 1. ff. de legat. 1.1.2.5. 1. ff. de colleg is illicitis: glof. in d.l. z.in verbo illicita, fi de collegijs illicitis, Boerius in tractide feditiofis, cap.g.num.1. 3. & 4. Bart. in l.vltima, nu. f. f.cod.& inlex hoc sure, num.7 ff. de juft. & sure. Vi-

deamus

deamus igitur quæ fint ista collegia, que specialiter à iu 76 re reperiuntur concessa, & approbeta. † Primò cuiliber permissum est facete, collegium di sunt institution consequédam, glosa in l. 1. S. 1. in verbo aliorum, st. quod cuiu (que viniuer s. nom. Bart. in d. s. s. quis à silio. S. s. par

cuiufquevniuerf.nom. Bart. in d.l.fi quis à filio. S.fi par 77 ti.nu. 1.ff.de iegat. 1. + Secundo collegium omne, quo 1 fit piețarie caula, & religionis intuitu est approbatu de jure communityt funt ifte fraternitates disciplinatori, & huiusmodi alia.l r. & fed religionis.ff.de collegijs iilicieis. Bar.in Leum Senarus, num. 4.ff.de rebusidubiis, & in l.y. S. quibuldam, num. a. ff. de jure immunit. & in l vltima,num.14.& 15.ff.de collegijs illicitis, glosa in l. 1. S. 1.in verbo aliorum, ff.quod cuilifq; vniuerf.nom. Sed, in huiufmodicollegijs prætextu religionis non debent tractari alia, que respicient regimen ciuitatis,& huiusmodialia; & fi hor fierer, louis effet pona. Bart.in 1.2.ff. ne extraordin.criminibus,& in d.l. i. & fed religionis. Su pradictis tamen aduer fari videtur tex. in cap. religionu diuerfițațem. extra de religiofis domibus, in & vbi nullum collegium caufa religionis potest infittui fine aucto ratate Summi Pontificis. ergo de jure communi huiufmodi collegia caufa religionis inflituta non cenfentur approbata. Bart.in d.bvit.num.6.ff.de collegijs iffrentis. Huie dubitationi responder hoc pacto diftinguendo;

78 † aus quis vule inflictione collegió carta religionis, sta vt persona remaneant faculaires et suat collegia disciplinatorum, & duitismodi alia, & sta permila sant de aire communi disposited religionissur vult quis infliturer collegioma culta religionissur vult quis infliturer collegioma culta religionis par perceletissica per sone esticature, & stud non potestifici sinte austoritate Summi Pontiscis, & ita procedit rextus in d.c. religio-79 nun diversitatem. † Terriò collegium licitum positure

9 nun diverstatem. † Tertiò collegium licitum possunt faccre plures simul habitantes, & sic possunt accre sindicum, vnde tres, vel quatuor scholares signul habitantes possunt facercollegium sicitum, & Sindeum constituere, sicet nonnulli tencant contrarium eò, quòd simul non habitentanimo faciendi collegium, sed vi comodius viuent. kyle. sid collegigis siliciris, & bis l'ast. num. 3. & 4. vbi omnes, qui habenemulta facere, & tra-

Ctare

b. Rare fimul poffunt facere collegif approbatum de iurecommu glofa in l.r.s. 1. in verbo aliotum, & ibidem le Bart nu virimo,ff. quod cuiufq; vniueri.nom. + Quartò collegium plurium personarum facientium vnam, & candem artem in aliqua ciuntate, vel loco est approbatum de jure communi. I.vitima, & ebi Bart.num. 3. ff de .collegijs illicitis: l. 1.cum glofa, ff. quod cuiufq, vniuerf. que artes, profe fliones, & negotiationes enumerantur · in l.fin.ff. de jure immunit.glo.in d.l. i. & ibi Bar. nu. 1. 2 & 2 quod cuiufque vniuerf nomine; quibus etiam colle gijs, & corporibus artificium aliqua immunitatis priuilegia n iure concessa funt. I. penult. & vltima, ff. deiu-Bi re immuniratum † Quinto collegium Doctoru, & vniverfitas icholariu elt approbata de inte comunit auth. habita. C. ne filius pro patre, glo. in d. l. 1. in verbo alio-81 ru. Bart if d.l. vlt.num. 7. H. Je coflegijs illicitis. + Sextò collegium pauperes personæ possunt facere ad fuftentationem earum vita, & eft approbasum de jure communi, dum tamen non conueniant plus quam femel in 'menfe. I prima, ff. de collegiis illicitis. Bart. in l.v kima, 8 num. 9. freod. + Suprimo congregatio, feu collegium, & turia decurionum dicitur vniuerfitas licita, & approba tr; glo in l. 1. 6. 1. m verbo aljorum , ff. quod tuiulque "vninerfitatis nom.de qua materia, que feilicet collegia dicanturlicita, & approbataplene tractat Innocent. it caprailecta in Chrifto per totam. extra de excellibus pralatorum. Azo. in fumma tit. ffiquod cuiufque vn iverfmom pertori riculum. Præter igitur fupra dicta, & alia, qua expresse, & specialiter à jure velà Principe reperiuntur concesta, & approbata,omnia aliacollegia 84 funt illicita, & reprobata, + & auctores iftorum coliegiorum tenentur, l. Iulia mareffatis, & l. Iul.de vi publi ca quali hominibus armate, & coadunatis hoc fecer in t rex.ett in ha.vbi etiam Bariff de collegijs illicitis. glo.in ha.in verbo coercetur:ff quod eumfque vniuerf nom. Licet aurem auctores huiusmodi collegiorum illicitoru puniantur har poena, homines tamen de hujufmod i collegijs etiam puniuntur, quia collegia ipia diffoluuntur, l.z.vbi Bar.ffide collegijs illicitis, & in l.z.in prin. & s ibi etiam glofa; ffiquod eujufq; vniuerf.nom. Sed hoc cafe permittiut fingulis de ipfo collegio, & vniuerfitate diffoluta pecunia; communes, i fiquas habent dividere, & alia bona communia inter fe parthri, s. in prin ff. de collegiis allicinis, gb. in 1-1 in ver.non debetur. ff. quod cui ulque vniuer.nom. I tain fine cum glo, in verbo competit, ff. de collegiis illicitis, & per hoc reprodutur opinio Peregrini in tract. de lure fifci, lib. g. rit. 12 inum. penul. & vltimo, vbi deit fi collegium illicitum definua; tur autoritate fluperioris bona per ipfum collegium feffu vacarer, & ad ficum vit vacantra pertitiere. Hoc enim est contratabil, sin prin ff. de collegiis illicitus.

Hacenus vidimus quid fie vniuerstuss que & quot fint vniuerstuatum pecies, & que vniuerstutes diatur d iure approbate, & concella, nunt testat pracomplemento illius prima partus huissice practatus notiri, va aliqua breuiter, & firstim dicamus de infarum vanter-

firatum administratoribus, & officialibus.

De Vninerfization administratoribus, eorumque dignitate, qualitate, officio, priuilegijs, potestate, e auctoritate Cap. 111.

SVM MARIVM.

1 Universitates paru est habere bona, res privilegia,

& alia inra unst fine efficiales, qui inf. oniver sia

cerregane, & administrene,

Leges seu sur a parum est esse un ciuitaté niss sins ma gistratus, per quos sur quoridie mentius product posses.

Administratores en duplici funt deffere in autenim

Populus with manusmens of the first lite affects thought

3 Diffi.

42 Traft. de iure Vmuerfit.

5 Difficile dicitur quod cum labore, aut mnlto tempo-

6 Vulgus facile folet diffentire ..

7 . Plebs ineft populo .

8 Homines faciles funt ad diffentiendum.

9 Vainer fitas confentire non poteft .

- 10 Decuriones quare fuerint confficuti, & creati.
- rumque communitatum.

 13 Decurionatus olimerat principium enerum, & munerum municipalium.

14 Decurionum nomina feribenda funt in albo.

15 Decurionarus eft dignicas & honor .

16 Decuriones non debone exercere efficium tabellionatus, nec essamo officium procuratoris, cum fint officia vilia.

17 Infames repelluntur à dignitate Dequrionatus ;

- 18 Decurionatus bonorem, & dignitatem liberius, que ius aureorum annulorum adeptus non est, vel nata libus smis non est restituatus, non potest adipisti, & multo minus seruus.
- 19 Decurioparus officium an spury, & incessuos possine
- 20 Villitas publica facit, & operatur, vi etiam inbabiles admittantur
- 21 Decuriones plures esse persines ad publicam visitatem. & concernis essam visits atem, & commodum privatum ipsorum Decurionum,

22 Decurionatus officium an ludaus poffit exercere.

23 Iudais omnes interdicta funt dignitates.

24 Decurionalus habes in se bonorem, & onus .

25 Decurionalus officio miles fungi porest.

26 Fily familias possunt esse decurrones, & an pater pro

27 PA-

27 Patria potestas no curatur, neque attenditur, in his, qua sunt publici turis.

28 Pater, filius, & plures fratres possunt esse simul decuriones, & alter afters potest dare vocem suam, & suffragium.

29 Minores viginti quinque annis an et quando possint ad Decuvionatns officium aspirare.

30 Famina non possure fungi officio Decursonum, nes aus virilibus officis.

31 Decuriones non poffunt tarqueti.

3. Decuriones non possunt ad mortem damnari inconsulto Principe.

33 Decuriones appellantur principes ciultatis.

34 Decurionum res. & bona immobilia, non possunt de iure communi sine docreto alienari.

35 Decuriones poffuneres proprias, étiam immobiles do nare, & omnes alios contractus, excepto venditioniscelebrare, fine decreto ludicis.

36 Decursones si lapsi sint facultatibus alimenta eis de

publicis bonis, & rédissbus decerni debene. 37 Decurionum ordo succedie, fisco excluso decurioni si-

ne barede ab intestate decedente?
38 Descriones habent immunitate ab extraordinarys

muneribus . 29 Decuriones habetes duodecim liberos excufantur ab

oneribus patrimonialibus. 40 Filius naturalis datus curia Devurionum efficitur

legitimus . 41 Honos vbieft, ibi eft & onus.

42 Decurionum officium qued fit .

43 Decursones non possure aliquod officiam extra cinitatem acceptare, nec à csuitate discedere sine licëtia supersoris.

44 Decurso fireliquie cinicatem, & init ad habitandum

in villa, cogitur redire ad ciuitaiem .

45 Decu-

Tract. de iure Univer fu. 45 Decuriones non poffunt primata , vel publica predia ecnducere, neque pro buiufmedi conductoribus fi. desubere .

46 Decuriones maximam habent potestatem & autiritatem circa regimen & administrationem rerum

publicarum

47 Ordo necurianum, feu concilium cinitatis, vel alterius Univerfitatis an. & quando reprafentet totum populum, & totam ciuitatem.

48 Factum à concilio ciuitatis, an, & quande cenfeatur - fallum à toto populo, O univer fa ciuitate.

49 Decurionum ordo feu concelium einicatis an habe at eandem poteftatem, quam totus populus, & adunatia generalis.

50 ludex appellationis quando pon est in cinitate potest appellari a fontenius ludicis ordinary ad ordinem Decurionum .

SI Ordo Decurronum an & quandopoffit tutorem pn. pullis conficuere.

as Dore.

12 Concelium cinitatis an, & quando polit confistuere findicum . 53 Concilium civitatis potest eligere omnes officiales qui

funt neceffary pro administrariane very publicaria

14 Desurinnum orda qualiter gerere fe debeat Girca ele-- Stione officialium.

55 Electio officialium publicarum fieri debet fecundum leges. flatuta & confuerudines cuinfque loci .

56 In electione officialium qui funt necessaris pro admimistratione rerum publicarum debent intervenire dua partes ex tribus, ordinis decurionum

er Decurionumorde potest eligere legatum & mittere ad Principem .

18 Cinitastenetur reficere omnia damna legatis data.

59 Legationis munus quis cogitur acceptare , cum fit munus nece farium.

60 Legas

- 60 Legationis officium sustam petenda restitutionis cau [am induct:
- 61 Conciliam ciuitatis, nec non ciusdem porestas potest creare aaministratorem bonorum ciusdem ciuitatis.
- 62 Ordo decurionum habet auttoritatem eligendi Medicos, pro ciastate necessarios, salariaque essdem costituere potest.
- 63 Decurionum ordo potest Doctoribus, & Medicis cocedtre immunitatem ab onerinus, & muneribus, alys verò personis non.
- 64 Consiliary seu Decuriones iustum pretium frumento. & alus withalibus Statuere possunt.
- 65 Decursones non coguntur frumentum vilius ciuibus vendere, quam annona exigit.
- 66 Confiliary civitatum (cientes ordinationem faltam A concilio, vel de proximo fiendam cocernei e pretin frumenti si propriu frumentum cariori pretio vendiderum; certe rescindiur buiusmodi venditio.
- 67 Concilinm cinitatis ad hoc ve legitime connocetur, requiritur auctoritas Indicis, Magistratus, vel alte rius superioris.
- 67 Concilium ciuitatis quando congregatur debet inter uenire, & este prasens in 190 cocilio ludex, seu Magistratus ipsius soci, vel alius superior, mis de ipsius interesse tradetur.
- 69 Concilium ciuitatis, quando no extat Magistratus, vel alius superior potest conuccari, er congregari de auctoritate antiquioris decurionis.
- 70 Universitas an et quando censeatur legitime convocata, licet nos suerint observata solemnitates à sur e requisite.
- 71 Cocilium cinitatis, vel alterius uninersitatis ad hoc ut dicatur legitime connecatum, requiritur ut congregetur in loco publico folito, ér consueto. D 72 Con-

Concilium ciuitatis si propier aliquod impedimentum puta belli, pestis, & huiusmodi, non potest conuocari in loco solito, & consueto, permitettur ci se alibi congregare.

73 Universitas seu spsius concilium an possit in ecclesia

cennocari.

74 Manumissio cum sit altus publicus, & fauorabilis potest sieri in ecclesia.

73 Concilium ciustatis vel alterius vniuersitatis ad hoc vet dicatur legitime congregatum, requiritur ve omnes consiliary vocentur, & vi dua partes en tribus interueniane.

76 Pninerstatis pars maior, an & quando praindicet

77 Statutum, vel confuetudo ve in altibus gerendis non

Betur maiori parti non valet.

78 Concilium ciustatis, an & quando possit negotia publica expedire, licet non interuentant due partes ex tribus totius ordinis decurionum, si modo omnes consiliary vocati sunt.

79 Decuriones absentes, an & quando specialiter vocan.

di fint .

30 Vniuersitas, an & quando prasumatur legitime congregata.

\$1 Concilium ciuitatis vel alterius unsuersitatis potest expellere eos, qui non sunt de concilio si spsi consilio velint adesse.

Vniuersitas ad hoc vt legitime dicatur conuocata requiritur vt maior pars omnium decursonum congregatorum consentiat.

\$3 Decurionum maior pars praiudicat minori, nec dioni tas ipforum est attendenda, sed maior numerus.

\$4 Decuriones debent communiter, & simul in loco publico, non autem separation consensum prastavo. 85 Reformationes qua dicantur.

86 Invoncilys ciuitatum, & aliarum vniuersitatu, quis ordo, & qua forma debeas observars in faciendis reformationibus & decretis.

87 Statuta condita à ciustate, seu ipsius concilio sunt stri

Etimis, & quare.

88 Reformatio, seu decretum factum à concilio ciuitatum an valent, si non appareat ae propositions facta.

89 Reformatio vel decretum factum per universitatem, feu ipsius concellum, an valeat, si propositio fust fa-Eta per personam inhabilem.

90 Reformatio, seu decretum fastum à concilio ciuitatis an valeat si propositio fuit fasta super materia prohibita.

91 Reformatio, seu decretum antequan fiat à concilio ciuitatis dehet ante pracedere propositio.

92 Seatuta dicentia, qu'od prius aliquid debeat proponi in concilio minori, antequàm proponatur & termi netur in concilio maiori funtrationabilia.

93 Decuriones. & confiliary in rebus, & negorys publicis, maxime ardus tratlandis, caute, prudenter, & mature debent procedere.

94 Decurionum decreta debent esse honesta, iusta & rationabilia, aliàs non valent.

95 Decurionum decreta ambitiofa non valent.

96 Decurionum decreta, an & quando possint rescindi.

97 Adecretis decurionum, an quando, & adquem poffit appellari.

98 Decuriones debent expresse contradicere quando in universitate, seu ipsius concilio aliquid demonstum Gillicitum erallatur, alias tenentur, & puniutur.

99 In concilys ciuitatum, quis debeat babere primam

D 1 Fallum

48 Tract. de iure Universit.

100 Fastum ab his, qui habent austoritatem acencilio vniuerfitatis viaetur fastum ab ipsomet concilio. 101 Astus omnes nostros facimus, quibus austoritatem

nostram impartimur.

102 Officialis electus ab his, qui fuerunt deputati à concilio ciuitatis censetur specialiter nominatus & ele Etus ab ipsomet concilio.

103 Electio fi est commissa aliquibus, si deputati elegerunt personam inhabilem, an possint iterumeli-

ere.

104 Iudex delegatus, qui tulit sententiam nullam an pos fit sterum sudicare, & quid de indice ordinario.

105 Concilium civitatis si dat arbitrium, seu potestată prioribus, vel aliu circa alicuius negotu expeditontem, an ipsi priores vel aly quibus datum est arbitrium possint alteri persona committere, & transferre in alsos audiorieatem sibi ipsis concessam.

106 Concilium ciuitatis si committat aliquid prioribus ancianis seu alys intelligitur, vel maiori partiec-

rum, fi alin funt absentes.

107 Concilium ciuitatis si aliquid prioribus, vel alys per sons committat, an possint huiusmodi deputats cotra statuta & reformationes universitatis prousdere.

108 Sindici, procuratores, & actores possunt intentare & mouere actiones ups universitati competentes.

109 Sindici unsuersteatum dicuntur babere liberam & generalem administrationem.

1 10 Sindici vniuer sitatum possunt vendere rem uniuer .
fitatis sine mandato.

\$ 11 Sindici universitatum aquiparantur tutoribus.

112 Sindici & administratores publici, an & quando possint superre ipsius vniuersitatis transigere, & an & quando teneat buiusmodi transactio.

113 Tranfactio requirit speciale mandatum.

Sindici,

214 Sindici, procuratores, & administratores publicò non possura instruccione, et debitum liqui dum remittere, nec in praiudicium uninersitatis alicuò gratificari.

115 Lex si quis maior. C. detransall. an habeat locum

in ciuitate, vel alia uniuerfitate.

116 Confessio Sindici vel alterius administratoris publici, an & quando praiudicet universitati.

117 Administratores publici possunt debitum vsuraria

remittere.

- 3 18 Sindici & alyadministratores publici quando plures funt fimul constituti ab unuerfitate, quilibit corum habes potesfatem, & mandatum infelidum, licet hoc expressimo non fuerit.
- 219 Administratores publici, quado plures sunt constitu ti, qui libet cor u tenetur en solidu, et alter pro altero.
- 120 Administratores publici an habeant benesicium de uissonis & ordinis.
- 121 Administratores publici qualiter propter negligend tiam puniantur, & ad quid teneantur.

Voniam parum esset vniuersteates habers bona, res, prinilegia, & alia iura, nist etiam essent sident officiales, qui ipsa vniuerstates regerent, & administrarent, earum es on uraque protegerent, & defenderent glo-

2 in rubrica. C. de admin.rec. public.lib.11. † Sicut et am parú effet cinitares habere iura, seu leges nis essen ma gistrar?, per quos ius quotidie in melius produci possit, vt diert I. C. in 12.5 post originem. st. de originirs ciuis, id circo opera precium esse duxi antequam viterius progrediar de administratoribus vniuer statum petra.

3 stare † Intelligendo semper tam hic, quam in toto hoc trastatu de administratoribus bonorum, non autem de administratoribus iustitiæ l.prohibere. §. plane. st. quod vi, aute clam. Ripa in l.s. is qui bona. num. 1.s. de pignotib. Castrensin l.a7. num. 1.s. st. secretum petatur. glos in

rubrica. C.de administratione reru publicarum. lib. 12. 4 + Quiz igitur vbi eft maximus populus, ibi difficilis eft s eius congregatio + Dicitur enim difficile, quod cum labore aut multo tempore fir, tefte Ariftotele primo Politicorum. Cuius difficultatis prætextu, & ratione antiquitus Populum cornu, fiue buccina fuiffe in concionem vocatum tradit Dionyfius; quippe quod fierinon poterat vt paruo tempore tanta hominum multitudo per noméclatores vocaretur, & cepit plebs difficile co-6 uenire, Quia vulgares, & plebei facile diffentiunt iuxta Poetarum Principis sententiam scinditur incertum studia in contraria vulgus: Populus verò difficiliùs, quia augetur numerus personarum, & consequenter diuer fi-3 tas animorum. + In populo enim ineft plebs. S. lex ell. 8 verf. plebs autem. Inftit.de jure nat. gent. & ciuil. + homines enim faciles funt ad diffentiendum. I. quia poterat. ff.ad Senatuscons. Trebell.c. super literis. Ibiintelle ximus diverfos diverfa fentire, &c. extra de referiptis, . Hinc propter difficultatem, quæ eft in congreganda vniuerfitate totius populi dicitur vniuerfitatem confentire non postet l. r. S.fin. vbietiam gl. ff.de acquirenda poffeff.l.vn.ff.de libert.vniuerf.tex eft elevantiffimus in 1. 2. S. deinde quia difficile. ff. de orig. jur. ciu cuius verba hæ funt. Deinde quia difficile plebs conuenire cœpit, populus certè multò difficilius in tanta turba homi num necessitas ipsa curam reipublica ad Senatum de-10 duxit. + Hacigitur ratione & antiquitus decuriones conftituti & creati fuerunt, & postea confiliarii ciuitatum, & aliarum vniuersitatum, qui decurionum loco fuffecti& fubrogati funt, vt scilicetfaciliùs simulconue nire,& se congregare possent pro publicis negotijs expe diendis, & terminandis, & per quos Respublica regerentur, administrarentur, nec non conferuarentur, 21 + Quos decuriones quidam dictos aiunt, exeo, quòd initio cum colonia deducerentur decima pars eorum, quiducerentur concili) publici gratia conscribi solita fit:ohm enim cum Romani excrescerenteorumque numerus augeretur mittebantur aliqui in aliquam parte, que postea vocabatur colonia, quorum decima pars eli

geba-

gebatur ve publico præseste concilio publicatum sizet administrationi. I pupillus. S. decuriones. st. de verb. s. 32 gnis gl. in rubr. C. de decurionibus lib. 10. † & decuriones hodie ve dixi dicuntur conssiliaris ciuitatum aliarum decommunitatum glo. in d. tub. G. de decurionib. lib. 10. Bar. in rubr. st. ede decurionibus. gl. in 1.3. in verbo ordo, & ibietiam Bart. nu. s. fi quod cunssque vniuer s. nom. gl. in 1.2. in verbo decurionibus. C. de decurionibus. lib-10. vbi dicitur concilium ciuitatis este or dinem decurionium idem tenet Bar. in d. 1.5. num. 3. C. de vsur. Alex. consi. 17. num. s. vol. 6. Rol. à Val. cons. 90. num. 2. vol. t. Marcus decil. 780. num. 1. vol. 1. glo. in 1. s. de c. do lo. S. de dolo autem decurionum. s. de dolo malo. Concilium igitur ciustatis equiparatur ordini decu-

33 rionum, & fic confliarij decurionibus, † Er olim decurionatus erat principium onerum, & munerum munici palium, vt dicit Bald in 1.3 nu. 1. C. quando prouocare 2.4 non. et precefie, † Decurionumi, nomina, & aprimutus

14 non est necesse, † Decurionum ; nomina, & antiquitus & uunc scribenda sunt in albo, ordine posito per I. C. in 15 l. i ff. de albo scribendo, † & quem esse decurionem est

dignitas & honor.k6.in princip.ff.de decurionibus.lne quis. C.de decurionibus.lne. lni. C.de que-kionibus.l.j. C.de decurionibus.lib.10. gl.in Rub. C.de decurionibus.lib.10. gl.in Rub. C.de decurionibus.lib.10. Bar. in lomnes 49. nume. 1. C.ede. tit.de.decurio.l.j. ff.de vacat. & excus. munerum.l.1. C. de decurionib. lib.10. l8. C. quando prouocare non et 16. necefic, hob id decuriones non debentexercere officis.

16 necette, 700 ia decuriones non debentexercere official tabellionatus, nec officium Procuratoris, cùm fint officia vilia.l.34.cum gl. C.de decurio.lib.10. l.vniuerfos, & ibi etiam gl. & Bar.nu 1. C.eotit. Rol. à Valle conl.63. num.39.vol.1.alià spriuilegium decurionatus amittunt. Bart.in l.2. C.de tabularijs lib.10. & ob id decurionibus non funt danda officia vilia Bar.in l.vl.num.1. C.de ful 27 (ceptoribus. lib.10. Hinc infames repelluntur à digni-

tate decurionatus.linfamia. C. de decurionib.libro 10.

18 † Hine libertus qui insaureorum annullorum adeptus
nó est vel natalibus suis non est restitutus, non potestad
decurionatus honorem & dignitate aspirare, , & multo
minus seruus.l. 1. & 2. C. s. feruus aux libertus ad decurion

D 4 natum

natum afpirauerit. lib. to.l.vuica. C.ad legem viícelliá.
19 † Sed fi decurionatus ell digniras vt dixi, cur igitur fur17 ; 8 ince fluosí qui ipfo iure finnt infames, 8-ab omnibus arcentur dignitatibus l. legem.l.vlt. C. de natu.liberis ad decurionatus officium minime afpirare prohiben
tur.l. generaliter. S. ípurios. l. ípurij. ff. de decurionib. licet de iure canonico fit diueríum 6. diflin. Ganí. 1. 8 2. 1.
Bart. in tract. de differentijs inter ius ciuile, 8 canonicú.
num.65, hanc difficultatem ha denus uon inueni ab ali-

20 quo ta@am, fed meo iudicio poreft responderi, † Quia vbi tra@atur de vrilitate publica, etià inhabilea, & qui aliàs pon admitterentur recipiuntur, & admittitur. I.f. quis in grau. S. hi quoque fliad senatusconsul. Syllania-

an num, f Sed publicam respecte vzilitatem quamplures esse esse decuriones, per quos respublicar possint administra risinteresti etiam ipsus ordinis decurionum ipsum ordinem plenum esse, quantò enim maior est numerus ipsorum, tantò minus laboris, & corris quisque corum sentin: Ergo nil mirum si spurio e e vi vi honesti ad decurionatum recipiantur, maximé voi defune legitimi, qui possint esse decuriones, & hane rationem meo iudicio videtura daducere I.C. ind. I. generaliter. S. spurios versicaquo d vique non fordi erie. si. de decurionibus.

22† Præterea fi decurionatus est dignitas, & honor, cur igitur iudæus decurionatus officium exercere porest d. l.generaliter. S.fin.fi.de decurionib. Lomnes 49. vbi glo. 23 & Bar. nu. 1. C.de decurionibus lib. 10. † tamen iudæjs

3 & Bar. nu.1. C. de décurion ou 110-10. Tamén inde 18 omnes interdicke funt dignitates). fin. C. de judais 1.a f. mouet hane dubitationem in rubrica ff. de juifit. & jure. num. 16.& Bart. in d.l. omnes. num. 1. quibus in locis di-

24 cunt, Decurionatum habere in fe honorem, & onus, vt de hoc eft glo. in rubrica. C. de decurionibus lib. 10. in quantum igitur decurionatus continet honorem, & dignitarem-non competir iudeis, fed in quantum continet onus benè poreficadere decurionatus in iudzos, & hoc modo foluit Bart. ibi quam folutionem Iafon in loco allegato multis comprobare nititur rationibus, & argumêtis, & hanc folutionem fequitur ettam gio. in d.l. omnes.

49, in verbo munera. C.de decur.lib. 20, firma igirur ma

neat conclusio decurionatum esse dignitatem & hono-25 rem. + Hinc fit ve miles decurionatus officio fungi polfit Bar.in l.5. C.de decurionibus lib. 10 quod non effet

36 fi decurionatus non effet dignitas + ab hoc honore non repelluntur etiam filifamilias, nam & hi possunt este confiliarij & decuriones ciustatis, & pater tenetur pro eis fi confenferit vel etiam ratum habuerit. 1.6 g.pater 1.7. S. vlt.ff. de decurionibus.l. 2. ff.ad municipales.l. r. C. de filijsfam. & quemadmodum pater pro his teneatur. lib. 10.1.1. C.de decurionibus lib. 10.cum l. 5. C. eod. tit.

27 Bart.in l.5.& in l.t.C.de decurio. lib. 10. + Nam in his quæ funt publici juris non curatur patria potestas. Ina

28 quod.ff.ad S.C. Macedoniani. + Quinimo pater, filius, & plures fratres posiunt elle simul de concilio ciustatis, & alter alteri poteft dare vocem fuam & fuffragiu tex ... eft in terminis in 1.5 & 6. ff. quod cuiulque vniuer.nom. / quafi decurio enim hoc dedit non quafi domeffica perfona . Caftr. in l. 3. num. 10. & 11. ff.eodem tit. Marcus decif. 629. num. 2. & 6. vol. 1. Bart, in 1. 5. num. 1: ff.

29 quod cuiusque vniuerf. nom. + Exceptis tamen minoribus viginti quinque annis, qui non habent vocem in concilio nec poffunt ad officia publica afpirare, ex quibus poslit eis damnum, & dispendium euenire, & ob id minor viginti quinque annis vocatus ad decurionatum eft fine appellatione tutus mero iure, maxime fi pater non confenierit. 1.8.ff.de muneribus, & honoribus. 1.6. S. 1. ff. de decurionibus, tex. eft in l. 8. & ibi etja Bald. num.1. & 2. C. quando prouocare non est necesse. Idé Bald. in l. g. nu. 3. ff. de oper. poui nunciat. & in l. exigendi . num.6. C. de procuratoribus, fallit in duobus cafibus, in quibus minor viginti quinque annis admittitur ad decurjonatum , primus est in defectum maiorum, secundus quando consuetudo longa in con-30 trarium extat . l. 11. ff. de decurionibus , † Exceptis

.- ctiam feminis, que non pollunt decurionum officie fungi, & fic elle de concilio ciuitatis. Bartol. in l. vlt. num. 16. ff. de collegijs illicitis, ne contra pudicitia fexui congruentem virilibus fungantur officijs . l. 1. 5. 2. leco.ff de postulando. l.in multis.ff de statu hominum l.

2. ff de reg. iur. Hinc etiam fit quod cum decurionatus fit dignitas ob id multis privilegijs decoretur, vt apparet toto tit. ff. & C. de decurionibus, & inter alia illud 31 extat quod + Decuriones non possunt torqueri, & queflionem pati, excepto crimine lelæ maieftatis.l. 16. Cide quæftionibus, etiam fi munera decurionatus quis depofuerit. Nam & ipfe propter priftinam dignitatem, queffjonem non paritur.l. 17. C.de quæftionibus l.vlt.ff. de decurionibus glo in rub. C. de decurionibus.lib.10.1.33. C.eodem cum glosa in verbo subdendum, etjam si confuetudo fit in contrarium , que tamen non eft feruanda d. l.omnes. 33. & ibi etiam Bart.num. 1.& 2. C. de decurionibus lib 10.glof.in rubrica. C.eodem Hyppolitus de Marfilijs in fua practica crim. S.expedita.num.27.fecun 21 dum privilegium quod habent decuriones eft , + Quia nonlicet contra decuriones ciuitaris ferre fententiam mortis inconsulto Principe, nec ordinarius iudex quicunque fit poreft cos condemnare ad mortem I moris. S. ifta fere. ff.de poenis. Bart.in conftit. qui fint rebelles. in verbo rebellando.num.vlt. Iaf. in l.j.num. 14.ff.de officio affeffor.l. penult.ff.ad l. Corn. de ficariis, l. divifra-33 tres. §. 1. ff.de poinis, vbietiam + Decuriones appellantur principes ciuitatis, ideft dicuntur principales per fo-34 næ civitatis. † Tertium privilegium eft, quia decurionum res . & bona immobilia non possunt de jure communi, fine decreto alienari, fed hodie hoc privilegio no vtuntur decuriones. Bart. in rubr.ff.de decurionibus, & in l.1.num. 10. C.de impon.lucrat.descrip. lib.10.tex.eft in l.j.& ibi etiam Bart. num. 1. junctal.fin. C.de prædijs decurionum fine decreto. lib. 10. decuriones igitur non possunt vendere bona propria immobilia, nisi in casum neceffitaris interveniente auctoritate & decreto judicis; alias non valet venditio, & emptor perdit pretitim, & restituit rem cum fructibus , & hoc imperator introduxit, ve respublica divites haberentadministratores, per quos functiones publica patriaque munera impleripoffint.d.l. 1.cum glo.j. C de prædijsdecurionum. lib. 10.1. 46.1.vlt. C.de decurionib. lib.10 licettamen decuriones non possint res proprias immobiles fine decreto

alie-

-35 alienare, & vendere, † possunt nihilominus eas donare, & omnes alios contractus excepto venditionis celebrare.l.vlt.C. de prædijs decurionum, lib. 10. Ias. in l. cu

36 dubitabatur, num. 17. C. de surcemphyr. † Quartum priuslegium habent decuriones, quia filapfi sunt facultatibus, alimentaeis de publicis bonis & reditibus decerni debent, maxime si ob munificentiam in patriam

37 patrimonió exhauferint.l.8. de decurionibus.† Quin tum prinilegium habet ordo decurioni, quia fialiquis ex decurionibus fine hæredeab inteflato decedat, non fincedit ei ficus, fed ordod tecunoman.l. è diberiam Bart C.de hæred decurionum, Bald.in.la. C.quando, &

Bart C.de hæred decurionum, Bald in 1.3. C. quando, & 38 quibus quarta pars lib. 10. † Sextum priuilegium fuccedit, quia decuriones habent immunitatem ab extraordinarijs muneribus. Bart an 1.21. C.de decurioniblib.

3910. † Et habentes duodecim liberos exculatur ab one ribus patrimonialibus La.C. eodem tir. fi quis decurio, pater fit duodecim liberorum honoraufilima munerum quiete donetur, feribir ibi Imperator. glo. eft de hoc in la honorem futimenti fide muneribæ honorib, glo. in la actores C.de exactione tribut.lib.10d.jc. de vacat.munerum, Bart.in L.S.; num...de excult tut in fecunda lectura, Rolandus à Vallecon(15,10mm.r.vol...Septimu

40 fequitur priuilegium, Quia filius naturalis datus curia decurionum efficicur legitimus, S. vlt. Intiti. de nuptijs. I. quoniam. C. de naturalib. llo. glo. in rub C. de decur. lib. 10. in fine. I. vlt. in fine. C. de his qui fpon. pubmun. fub lib. 10. Auth. qui lius modis naturales efficiantur fui per tot. è contra autem fi decuriones habent dignitatem, bonorem, & priuilegia, habent etiam onus.

41 † Nam vbi eft honos, bi eft onus, vt dicitgl, in rubr. C.
42 de decur.lib. 10. † Ciuitatis enim munera fubeunt, & pu
blicas implere coguntur functiones. Lad fubeunda. C. de
decurionib. lib. 10. diligenter, & affidue administrationi
rerum publicarum siduere, & vacare debet, ciuitates (q;
iura indefesso sibilitatis publication siduere, experience de constantis, & ibilitatis publication siduere, experience de constantis, & ibilitatis publication siduere constantis, & ibilitatis publica, in verbo côtra ciuitatera,
4 fit to bi tanquism ascripti gleba, non possum alquiod

43 THE Ob id tanquam alcripti gleba, non poliunt aliquod

- officium, extra ciuitatem acceptare, uec à siuitate disce
'dere,

'dere,

dere, fine licdtia superioris, textus est e legatifimus in 1. - 1.ff. de decurionibilito. 1.53/ C.de decurionibus lib. 10. cum l. 16. C. eod. rit. & ibi etiam Bart. Marcus decil. 798. 44 num.2.vol 1.+ Be fi decurio reliquerit Ciuitaté,& iuerit ad habitandum in villa, feu Rure, cogitur redire ad ciurtatem, & ibi habitare, alias punitur. l. vniea, & ibi etiam Bart. C. fi curialis relicta ciuir rus habit. maluerit ae lib. io. Bartin l.r.ff de decurionibus. + Hinc etia fit,vt decuriones no possint privata, vel publica prædia alias-" que respublicas conducere, si tamen successerunt ei, qui conduxerat remanent in conductione. 1.2.5. 1. ff. de administratione rerum ad ciuitat. pertin. 1.4.1.6.5.2. ff. de decurion. neg; pro huiusmodi conductoribus fideiubere possunt. l. curialis. C.locati, & hoene auocentur à cu ra, & administratione reipublica, vt in simili de militibus dicit Imperator in limilites. C.locati. Maxima au té poteitatem, & auctoritatem ordo decurionu, leu con ciliù ciuitatis, vel alterius vniuerfitatis habet à lege cocessam, circa regimen, & administrationem reru publicarum, vt dicit glo. in l. 3. in verbo ordo: ff. quod cuiuf-4. que vniuers.nom: + Repræsentat enim totum populu. 48 & totam ciuitatem, † Et factum à concilio ciuitatis,& cuiufque alterius communitatis videtur, & cenfetur fa ctum a rotopopulo, & vniuerfa einitate glo.in rubr. C. quæ fit longa confuetudo glo.in l. aljud. S. refertur.ff. de reg. jur.l.nulli.& ibi not. ff quod cuinfque vniuen . nom. Bart in rubr ff. de decurionib. & in l. ciuitas num. 2. ff. fi cert.peratur.glo.inl.de quib.infine.& ibi Bar. num. 10. ff.de legib & in l.omnes populi.num.16.ff.de iuftit & iu re glo.in l.fed & ex dolo.ff.de dolo malo. Bar.in l.2.num. 8.C.de decurion. lib. 10. Alexan.conf.17.num.1. vol.6. Barin l. s.nu. z. C.de vfur. Rolan. à Valle conf. co. nu. 1. vol.1. Marcus decif. 780. num. 4. vol. 1. Marcus decif. 95. num.13.& 22. Alex.in l.1.6. municipes num. 6.ff. de acqu. possessione, Caftrenfis in l.3.num.6.& in l.1.5.1.num.9. ff. quod cuinfque vniuerf. nom. Alex. conf. 22. fum. 2. vol.7.& confil.40.num.1.vol.7.& conf.135.num. 1. cod. vol. Bar. Soci.in l. 1. num. 24. ff. quod qui que iuris, Alexa in 1.26.num.6.& 7.ff.ad Senatufconf. Trebellianum. Ri-

pa in l.fi is, qui bona. num. 6.ff. de pignorib. Caftrefis in 1.26.num. 2.ff.ad Trebell. Alexan. conf. 101. num. 1. vol. 1. Cagnol. in d.l.aliud. S.refertur. num. 18.19. & 20.ff.de reg, jur. & in 1.2. num. 141. cum pluribus fequentibus . ff. 49 de orig.iur.ciuil. † Et ob id concilium ciuitatis, feu ordo decurionum videtur habere eandem porestatem, & omnia ea posse facere, que potest totus populus, & adunantia generalis, statenet Bart in d.l. 5. num. z. C. de vfur. contrarium videtur fentireidem Bart. in lambitiofa. num. 7. ff. de decretis ab ordine faciendis, qué fequitur Alexan. in l. s.num. 15. ff. de verborum obligationibus, vbi dicit quod licet concilium ciuitatis, feu or do decurionum non possit donare, tamen adunantia generalis, seu totus populus benè potest donare, & nunt. 12. vbi pariter Bart.dicit concilium ciunatis arbitrium liberum, & generale habens, non posse facere statutum per quod sus quafitum alicui auferatur,licet admantia generalis, seu totus populus hoc possit facere, & multa alia exempla adducit Bart. in d. l. ambitiofa, per totam; Ex quibus apparet concilium ordinarium ciuitatis, feu ordinem decurionum no habere eamdem potestatem, quam totus populus; Breuiter dicendum eft decurionum ordinem, seu concilium ciuitatis de jure communi non habere eamdem potestatem, auctoritatem, & jurisdictionem quam habet totus populus, nifi alner expressim per legem statuta, vel confuctudinem fit introductum. & fancitum. ita Alexand. in d. l.c. num. 15. ff.de verborum obligation. D. Sola in procemio decret. antiq.in glo. 3. num. 3. & 4. vbi expresse dicit, quòd licet concilium ciustatis reprafentet totum populum, ad tamen eatenus intelligitur, quatenus conciliu ex ftatutis vel consuetudine potestatem habet, & nemini dubium debet effe maximam ex iuris communis dispositione circumscripto omni flatuto, & consuetudine copetere ordini decurionum & conciliis vniuersitatu potestatem, & auctoritatem, cuius rei aliquot adducă exé-50 pla. † Primò enim quando index appellationis in ciuirate non eit, velquia abeft, vel quia nemo eft coffitutus

poteît appellari à fententijs iudicis ordinarij, ad ordiné decurio-

decurionum. Bart, in l.vbi, num. r.ff.de tut. & curat. facit l.j.S.fi quis in appellatione.ff.de appellat. Bart.in l. 3. num.6.ff.ad municipales, Maranta in fua praxi par.6.de

51 appellat num: 389. + Secundo quando rectores, feu iudices deficiunt, & defunt in ciuitate tutoris datio remane r apud ordinem decurionum, & hoc cafu quando ordo decurionum tutorem dat, poteft dare vnum ex ipfilmet decurionibus in tutoré pupillo, text. est in Lybi abfunt, & ibi eriam Bart. ff de tur. & cur-regulariter tamen vniuersitates in suis concilis non possunt creare tutores velcuratores, nifi specialiter habeant poreftatem à lege, velà principe concessam.l.6.ft qui petant tutores curus verba hæc funt. decreto decurionum, & ip-

52 fum magistratum curatorem dars potuisse rndi. + Tertiò conciliù ciuitatis per quod regitur ciuitas habet au-Coritarem conftituendi findicum, nifi findicus fit à lege vel consuctudine constitutus. glo. in 1.27. & ibi etiam Bart ff. ad Senatusconi. Trebell. glo. & Bartol. in 1.2.m verbo ad certa. glo.in 1.30.C. de decurionib. lib.10. decuriones enim funt procuratores & administratores rei publica, qui ideo actionibus publicis vti posiunt, & agere nomine publico, vel per se ipsos, vel per actorem, seu findicum quem elegerunt. Necest opus adunantia, seu concilio generali. Bart in 1.30 vbi de hoceit text in terminis. C.de decur lib. 10. & ibi etiam glo. d. l.27. iuncta etiam glo. ff. ad Senatufconful. Trebell.glo.j.in l.vlt.C. de vend. reb. ciuitatis lib.10.l.j. S.quibus autem l.z. 3.4. 8 6.ff. quod cuiusque vniuers. nom. & non solum finds-

53 cos confiliarijeiuitatis pollunt eligere, + Sed etiam omnes alios officiales, qui funt necellarij pro administratione rerum publicarum.glo.in rubr. C. de administratione rerum publicarum.lib.11. & ibi etiam Bart. facit l.z. ff. ad municipales. Marcus decif. 779. num.z. vol. 1.

54 + Et concilium debet potius eligere officiales, qui fint de corpore ipfius vniuerfitatis, quam alias exteros, & qui no fint de ipsa vniuerstrateglo.magna in l.4.ff. quod cujusque vniuers. nom. Caftren. in l.g. num. 12.ff. quod cuiusque vniuers nom ad concilium igitur ciustatum pertinet eligere omnes officiales pro administratione rerum

rerum publicarum necessarios. Angel. in rubr. C.de administratione rerum publicaru. lib.11. Bart.in l.z.num. 55 8. C.de decurionibus, lib 10 + in qua electione officialiu debent seruari leges, fratura, & consuetudines cuiusque loci l. penult. C. de iure fisci lib. 10. 1.6.ff. quod cuiusque 56 vniuers. nom. Marcus decis. 800. num. z. lib. 1. + Et debent interuenire duæ partes extribus ordinis decurionum, quarum duarum partium maior pars confentiat, alias hujusmodi electio officialium esset nulla. l. nominationum, la fecunda. C. de decurionibus, lib. 10.1.3. & 4. cum glo.ff.quod cuiusque vniuers. nom. 1.27. C. de ap-

57 pellat. + Ad concilium etiam ciuitatis pertinet legatu eligere, & mittere ad principem Bart. in l.6. num. 1. & ibi 58 etiam Angelus. C. de legationib. lib. 10. † Quibus legatis tenetur civitas reficere omnia damna eitdem da-

ta ab hostibus vel à Piracis in itinere; Innocentius in c. 59 ficut.2. extra de jure jurando.num.5. + & electus ad tale munus & officium legationis cogitur illud acceptare,eft enim munus necessarium.l. si quis decur. C.de decurio-

60 nibus, & tototitulo. C.de legationibus, † Et ob id legationis officium tanquam necessarium justam petendæ re flitutionis causam inducit Ioanes Mauritius in tract.

61 de restitutione in integrum cap. 422. per tot. + Ad hac ordini decurionum cuiusque ciuitatis medicorum intra terminum præfinitum constituendorum arbitrium commiffumest, ve certi deprobitate morum, & peritia artis, eligant ipsi decuriones quibus se , liberosque suos in agritudine corporum committant, falariaq, eifdem medicis constituere ad ipsosmet decuriones pertinet, ita vt nec Præfidi prouinciæ hæc liceat facere. l.j. l. 4. ff. de decretis ab ordine faciendis. l. vnica juncta glo.2. C.

62 de falario præbendolib. 10.& quòd plus eft, poteft + ordo decurionum Medicis, & Doctoribus concedere immunitatem ab oneribus & muneribus, alijs verd personis non postet concedi per ipsum concilium ordinariu, sed benè per totum populum, & adunantiam generalem.l.j. C.de decretis decurjonum, lib. 10.l.j.ff. de decreti. ab ordine faciendis. Bart. in l.2. num. 3. & 4.ff. de iu. 63 immunit.Alex.conf.30.num.8.volum.5. Præterea ordode-

do decurionum potest iustum pretium fruméto, & alijs victualibus flatuere. l.vlt. vbietiam Bart.ff.ad l. Iuliam 64 de annona, † ipfi tamen decuriones non coguntur frumentum vilius einibus vendere, quam annona exigit. l. 8 ff.ad municipales. l. 6. ff. de administratione rerum ad 65 ciuit. pertinen. † Quod fi in concilio ciuitatis fuerit tractatum & ratiocinatum de imponendo certum pretium frumento, quia nimis carè vendebatur, & vnus ex cofiliarits antequam hoc fieret totum fuum frumentum vendiderit caro pretio, fi postea facta est ordinatio, per quam vilius pretium frumento eft flatutum, certe emptor poterit agere contra venditorem, & rescindere venditionem, tanquam factam in fraudem legis future, Bart in l. 28. nam. 2.ff. de legib. & in l.40.ff. de act. empt. quòd autem supradictum est concilium civitatis reprefentare totum populum, & vniuerfam ciuitatem, faaumque à concilio censerifactum à toto populo, id ita demum procedit,& verum eft fi ipla vniuerfitas, feu ipfius concilium rece, rite, & legitime fuerit conuocatum, & congregatum, & confensum accommodauerit seruatis folemnitatibus à iuris ciuilis dispositione introdu-66 dis, & adinuentis . + Primo enim concilium ciuitatis debet conuocari auctoritate iudicis, inagiftratus, rectorum, vel alterius superioris quando aliquid de necessitate incumbit faciendum, alias huiusmodi conuocatio. & congregatio non valet, & omnes actus facti nulli funt. L2.cum glo.ff.de decretis ab ordine faciendis, textus eft elegantiffimus in l.z. C.de decurionibus, lib. 10. Bart. in 1. 2.num.1.2.& 2.C.de decurionib.lib.10.& in lactor.colum. z. ff. rem ratam haberi, & jul. omnes populi. nu. 16. ff.de justit. & iure. Rolandus cons. 90. num. 3. vol. 1. & quod fit neceffaria auctoritas iudicis vel alterius fuperioris expressa vel tacita ad hoc vt vniuersitas possit se congregare ad euitandum monopolium.l j. C.de monopolis, & fi contra fiat, o fi inquifitioni, & ponz locus, tenet in specie Marcus decis. 800. num. vlt. vol. 1. & decif. 799.num.vlt.vol.1,& decif. 780. num.10.& 11.& decil.779 num.1. volum.1. & decil. 640. num.4. volum. 1. vbi potestates terrarum posiunt conuocare concilium

vniuersitatis; cui ps tanquam magistratuspectunt, & decil. 165. num. 3. volum. 1. idem tenet Boerius decili80. num. 12. Alexand. in h25. S. histim; num. 1. s. de decurionibis. ibito. hared. Angelus. in Lanum. 2. Code decurionibis. ibito. Bald. in 1.2. num. 32. & 4. st. quod cuiu que vniuer. nom. quinimò quò d plus est, non solum requiritur auctoritas. Quartesi in congresada animestatica.

- quinmoquo pussett, non totum requiritr aucorrita of fuperioris in congreganda vniuerfitate; † sed potestas magistratus, vel alius superior debet interuente, & elle presensia i ploc.concilio quando congregatur pro aliqua restatuenda, & negorio expediendo, Bart. Socynus in 1.j.num.24. & 24. st. quod cuiu que xniuers. nom. nist de i plus superioris interesse tracteur. Hoc enim casu permitritur vniuersitati se congregare sine cius dem superioris interuentu. Sola in decrevis solio 2. num.4.
- 68 + Quando autem vniuerfitas non habet magistratum, rectorem, seu superiorem, alle qui estantiquior impla vniuersitate, seu concilio ciuitatis potest conuocare ipa sam vniuersitatem, seu ipsusconeisium, & alij decuriones tenentur ire ad concilium, sed sin decuriones tenentur ire ad concilium, sed sin on currint, no potes fune mulctari pereum, ipsis tamen non euntibus, potest eis non, expectatis proceditati negotiorum expedicionem expedicionem con currintia superiorum con currintia superiorum con currintia superiorum c
- 69 nem, & ad alios a cus necessarios peragendos, † dummodo, yt infra dicemus, due partes ex tribus totius ordinis decucionum interueniant Bart. in l. i. nim. 4.ft. de albo scribendo, Angelus in d.l.z. num. 2, C. de decurionibus sib. 10. & quòdius conuocandi vinitersitatem abfente rectore, seu superiore competat decurioni anti-
- 70 quioritenet Marcus decil 805, per totam.vol.1.† Sitamen ompes confiliarijciuizatis, vel alterius vniuerfitas tis finul congregati fint; cenferur vniuerfitas legitimè conuocata; ficet non fuerir congregata de mandato fuperioris vel pullata capana, vel fono tuba; vel voce praconia, verequiritur, prout inferius dicemus. Baldus in 1. 7.5.1.num. 1. in fine.fl. quod cuiufque vniuerf. nom. 1af. in 1. j. num. 4. flee mius vocando. Secido ad hoc veconcilium vniuerfitatis dicatur legitimè couocatum, requiritur; † vecongregetur in loco publico, folito & confue-
- 71ritur, Tvt congregetur in loco publico, lolito & contueto.l.vlt.verf.in locum curiz conuentre. C. de legationibus lib.10-Bar.in 15. num.1. & vlt. C. cod. tit. & ibi Ang. E num.1.

. nom.z.infine. idem Bart. in & omnes populi. nu. 16. ff. de juftit.& jure , text. eft de hoc in terminis. in l. 2. C. de . decurionib. lib.10. The aurus decil 257. num. 3. Rolandus à Valle conf. 90 num 3 vol. Bart. in l. 2 num 5. C. de decur. lib.10.& ibi Angelus, sum.7. Bald.in l.3.num. . s.ff. quod quifque iuris; vbi limitze hoc non procedere, 23 ff propter gliquod impedimentum, puta belli, peftis, . & huiufmodi non poffet conuecari in loco folito & con-72 fueto, + Sed an licitum & permifium fit congrepare, & convocare vniversitatem, seu ipfius concilium in ecclefia.ve faciunt ruftici in villis, qui congreganeur in eccle-Sa cum auftoritate magiftratus,& ibi traftant de negotijs publicis. Bald. in la.num.6. C. de facrofan. ecclefijs mouet hang difficultatem, & videtur tenere, quod valeat huiusmodi congregatio, licet Episcopus possit hoc fure prohibere, pro hoc adduco tex.in f.pen. cum glo.j. 74 Inftie de libertinis, + vbi, quia actus manumiffionis eft pius & fauorabilis, huiusmodi actus manumissionis poteft fieri in ecclefia coram Antiffite, & populo. Eodem modo videtur dicendum, quod cum in conciliis vniuerfitarum tractetur de rebus publicis, & fic fauorabilibus. necnon de personis privilegiatis, & miserabilibus, puta pupillis, viduis, & huiufmodialis, que etiam faciunt vniuerfitatem, & de quarum intereffe, & prziudicio et tractatur concilium convocari posse in ecclesia, maxime cum ve plurimum in iftis paruis villis & caftris vniuerfitates nullum alium locum habeant magis idoneum, in · quo poffint se congregare, quam ecclesias corundem-7 f met locorum. Alex. conf.68 num 9. vol.2. + Tertiò ad hoc vt concilium ciuitatis, velalterius vniuerfitatis dicatur legitime congregatum, & vt decurionum decreta - valeant, requiritur qued publice omnes confiliarii, feu decuriones vocétur, scilicet per tubam, vel campanam vel voce preconia, fecundum consuetudinem cuiusque - loci,& licet non omnes veniant, tamen videntur omnes facere quod faciunt, qui venerunt, fi modò duz partes ex tribus veniant.l.z. & 3.ff.de decret.ab ord. faciendis. illa decreta scribit ibi I. C. quæ non legitimo numero decurionum coacto facta funt, non valent. lege autem

municipali cauetur, vt ordo non aliter habeatur, quamduabus partibus adhibitis. glo. in 1.2. in verbo folemniter. C.de decurionib.lib. 10.8 in verbo munera.l.nominationum, cum glo.i. & vlt. C. eodem. l.z. C. de prædise decurionum, lib.10.glo, in l.27. ff.ad Trebellianum.l.vlt. verf. in prouinciis. C.de vend.reb.ciuit. lib. 11. Thefaurus decif.257. num.3. l. nulli ff. quod cuiufque yniuerf. nom. vbi etiam glo, in versic, dux partes.l.municipes.l. quod major, & ibi etiam glo.ff.ad municipales. Refertur enim ad vniuerlos quod publice fit per majorem par tem. l. aliud. S.refertur, & ibi glo.ff.de reg. jur. ideo autem hoc lex fingit, quia non possunt omnes facile simul convenire & confentire I.j. ff.de libert, vniver [] j.S.vlt. ff. de acquir. posses. I.metum. S.animaduertendum. ff. qa metus causa.l.2. & ibi not. C. de decurionib.lib. 10. Bart. in repet.l.omnes populi.num. 16.ff.de iuftit. & iure. & in l.ambitiofa. num. 1.ff.de decretis ab ord. facien. Bald.in 1.3.num.z.ff.quod cuiufque vniuerf. nom. nam ibi dicitur effe tota vniuerfitas, feu ipfius conciliu quando duz partes, vel plures reperjuntur. glo. in d.l. 3. & ibi Bart. nu. vlt.ff. quod cuiulque vniuerf. nom, idem Bart. in L. 45. per tot. C.de decurionibus lib. 10. & in d.l.a. num.4. C.eod.tit.Marcus decif. 785. vol. 1. quod igitur à maiore parte totius ordinis decurionum falubriter coffituitur valet,& tenet, eum duz partes ipfius ordinis totius curiz inftar exhibeant. Nam quod facit maior pars curiz, pro eo habetur, ac fi omnes egerint latè Cagnolus in l. aliud. S. refertur. num. 1, 2, cum plurib, fequen. ff.de reg.iur. Iaf. in l.j. S. municipes.num. 1.ff. de acquir. posses. Marcus decil. 782. per totam. volum. 1.& decil. 782. & de cif. 367. num. 1. 2. & 3. volum. 1. & decif. 225. per totam codem volumine, vbi dicitur, quod ad hoc vt vniuerfita tis actus recte gerantur, & valeant debent effe duz partes ex tribus iplius vniuerfitatis, feu curia, & ordinis decurionum præfentes.idem tenet Ozaf.decil. 39.num. 2. Caftren.in l.3.num.7.8.& 9.ff.quod cuiufque vniuerf. nom. Nam major pars vniuerfitatisdicuntur duz partes ex tribus. Alexan. in 1.7.5. vlt. num.12,ff.de pactis.& confil.68. num.8. & o. volum.2. Angelus in 1.46. num. 1.

C.de decurionib. lib. 10. vbi expresse dicit omnes confiliarios, seu decuriones vocandos esse sono cuba; vel campana, vel voce praconia, sufficere tamen duas partes ipsorum esse praces expresse praces expressed a maior parse vaiuerstatis dicuntur dua partes extribus, se ladum a maiori parte valet quoad omnes. Alexan. in 1-7.5. vlt.num. 13. st. de pactis, se in 1.9. num. 2. se 3. st. eod. Bald. in 1.a. s. hoc etiam mum. vlt. C. de iureiurando propret calum. dando, se in 1.mominationum forma. C. de decurionibus, ilb. 10. 76 than vniuerstatis patsmaior præiudicat minori, vbi

agitur de aliqua re communi pluribus vt fingulis, Marcus decif.489. num. 1. 4. 14. 15. 16. 17. & 18. & decif.226.

77 per tot. volum. 1.& decif. 681. per tot. volum. 2. + Quinimo statutum vel consuetudo, ve in actibus gerendis non ftetur maiori parti non valet, nam canonicum reputatur illud quod maior pars facit, & præsumptio est pro pluribus. Afflict. decif. 1. num. 4. & f. concludo igitur quòd ad validitatem conuocationis, scu congregationis concilij vniuerfitatis, feu ordinis decurionum requiritur vt duz partes extribus decurionum fint prafentes,& non fufficit fi in inftrumento dicatur conuocatis. & coadunatis cofiliarijs, nifi dicatur interfuiffe duas partes ex tribus ipsgrum decurionum. Alexand. confil. 195.num.4.volum.7.& num.3.& confil.47. num. 11. vol. 6. Bart. in l. z.num.4. C.de prædijs decurionum, lib. 10. & notario atteftanti in inftrumento confiliarios congregatos facere duas partes ex tribus creditur, donec contrarium probetur. Rolandus conf. 90. num.7. vol. 1. fed Panormitanus in cap. cum omnes, extra de conftit. refert communem opinionem canoniftarum tenentiu, o quando vniuerfitas est congregata & conuecata de mandato superioris habentis potestatem conuocandi, & vocati fuerunt omnes confiliari) per campanam, vel fonum tubæ, vel voce præconia, fecundum confuetudinem locorum, & non omnes venerint, necetiam facientes duas partes ex tribus, mhilominus illi confiliarij qui venerunt poffunt actus, & negotia ipfius vniverfitaris explicare, & huiufmodi gelta valebunt: rationem ifti D. D. adducunt, quia mandatum fuperioris confittuit

non venientes in contumacia, & contumacia privat illos facultate dandi fuffragia, quia non veniendo faciunt le alienos . Hanc eandem opinionem tenet Ioan. Andreas in cap.in caufis. de elect. vbi ponit casum in vniuerstate, feu ipfius concilio, in quo effent centum confiliarit. seu decuriones, quod concilium cum effer conuocatum ab habente potestatem, comparuerunt in concilio dumtaxat triginta, concludit ibi quod ius vniuerfitatisrefidebat in illis triginta , quinimo fecundum ipfos , quod plus eft, jus vniuerfitatis in vno tantum refidere poteft, aliis absentibus , vel defunctis , velin remoris partibus existentibus . l. sicut. ff. quod cuiusque vniuers. nom. de qua materia late Marcus decif. 783. per tot. & 367. vol. 1. & decif.1339. per tot. vol.1. veritas eft in contrarium quicquid dicant canonife,nempe quod ad validitarem conuocationis concilii requiritur, vt interueniant duze partes ex tribus ipforum decurionum, & totius ordinis confilia riorum.l.nominationum. C. de decurion.lib.10. cuius verba hac funt, nominationum forma vacillare non debet, fi omnes quialbo curia detinenturadelle no postunt, ne paucorum absentia fiue necessaria, fiue fortuita debilitet, quòd à majore parte ordinis salubriter fuerit constitutum, cum due partes ordinis in vrbe positæ totius curiæ instar exhibeant glo. in l.a.C.de decretis decurionum, lib.10.15. in f. C. de legationibus, lib.10. I.nulli l.plane.ff.quod cujufque vniuert.nom.l. obferuare.C.de decurionib. lib.10.1.2. & 3.ff. de decret. ab ord. facie. vbi de hoc funt textus apertiffimi, ob id ab hac 78 opinione non eftrecedendum. + Hinc dicunt Doctores noftri , quod in actibus vniuerfitatis , fi funt præfentes duz partes decurionum, non requiritur specialis citatio absentium,non funt enim expectandi absentesextra ciuitatem. Item nec infirmi, velaliter impedits. Bart. in l.

79 Vt. num. 2. C. de legationib. lib. 10. † Niñ intribus cafibus, de quibus per glofam in cap. præfentium. extra de eledione, in 6. Marcus decili. 339, num. vlt. volum. 1. & decil. 1030. per tot. vol. 1. 1334 num. 2. vol. 1. & 1036. per tot. vol. 1. Caftrenfis in 1. 1. num. 2. fl. de pactis, & in 1. 1. num. 24 ff. de procur. & fi quis plura alia yelit vide-

re, de convocatione concilii, & qui numerus decuriona debeat interuenire pro validitate decretoru ipfius vniversitatis. videat Marcu dictadecis. 1036. per tot. 1335. 781.783.vol.1.in quibus locis plura ponutur de hac materia ; pro cujus complemento illud dumtaxat fubijcia. Bo + Quod fi dubitaturan vniuerfitas fuerit legitime con gregata, vel ne, præfumitur ob temporis antiquitatem, quod fuerit legitime congregata. Craueta de antiquit. Br temp.fol. 128.num.41. + Et fi vniuerfitas effet coadunata ad allquid faciendum, & ibi efferaliquis, qui non effet de ipia vniuersitate, & concilio, & vellet omnino ipfi concilio adeffe, poffer licitè per ipfam vniuerfitatem expelli, quia turbat vniuerlitatem in quali poliellione iuris in qua eft. Nam in quafi poffessione iuris habet locum quod dicitur vim vi repellere licet. glo. & Bart. in Li.S. hoc interdicto.num.4.ff.de itinere, actuque priua-\$2 to. † Quarto ad hoc vt te neat conuocatio concili, & va leant gefta, & decurionum decreta requiritur, vt major pars omnium decurionum congregatorum confentiat, fine omnes de vniverfitate, feu concilio convocati fint. finedux partes, vel plures , quia illud dicitur factum à concilio ciuitatis, quod est factum à majori parte coru, quifaciunt ipsum concilium, idest à duabus partibus totius ordinis decurionum , & fufficit maiorem partem iftarum duarum partium confentire, vbi duz partes dumtaxat internenjunt. Sed fi omnes decuriones interueniant, fufficit majorem partem omnium decurionum confentire glo.j.in l.nominationum.C.de decurionib. lib. 10.glo.in l.2 C.de decretis decurionum lib. 10.1. quòd maior. vbi etiam glo.ff.ad municip. l.nulli, cum l. fequen. vbiglo. in verbo due partes, & Bald. num.a.ff. quod cuiufque vniuerf. nom. & in l.8. 5. j. num. 3. ff. de pact. vbi expresè dicit, in actibus vniuerlitatum fufficere confenium majoris partis confiliariorum congrega-82 torum , + & hoc cafu non dignitas , & auctoritas ipiorum decurionum eft attendenda, fed praualet fimpli-

citer major pars, quæminori præjudicat, Alexan. confi. 102. pertor volum 6. & confil.40. num. 1. volum. 2. 1.1. & ibi Bart. C.de fpecta culis lib.12. ybi expresse dicit, o

confensus populi, & sic majoris partis inrebus agendi 34 fufficit , licet primates reluctentur & diffentiant, + & huiusmodi consensus deber communiter, & simul in loco publico præftari, nec fufficit quod feparatim præftegur.l.2.ff.de decret.ab ord. pulchre Bart. in Lomnes populi.num.18.ff.de juftit. & jure. Thef. decif.257.num.8. Decius confil 437. num. 3. Caftren. in Linum. 6.ff.de legib. Alexamin l.g. S.vlt. nu.z. ff.de pact. nam in his, quæ pertinent ad plures, vt vniuer fos, fufficit confenfus maporis partis, debet tamen fimul præftarrin vno loco, & won in diversis locis. Secus in his, que perrinentad plures, ve fingulos, in quibus confensus porest separatim præftari, fed requiritur omnin confentus: l.per fundu.ff. communia prediorum. Innocentius pulchre in cap.cum omnes.num.3.extra de conftit. Caftren in l.3.num.7.8. & 9. ff. quod cuiufque vniuer. nom. quinimo in cafibus in quibus confensus maioris partis debet pratudicare minori, etiam & negotium pertineat ad plures vt fingulos, requiritur confensus fimultaneus. Bald. in S.ius autem civile. num. 16.17.& 18. Inflit. de jure mat gentium & civil. Bart ind.l omnes populi, num 18.ff.de juftit.& jure : & quod in actibus vniuerfiratum confenfus fimultaneus requiratur tenet Bald in 1.3.num.3.in fi.& etiam in ferunda lectura, num. 1. ff. quod cuiulque vniuer L nom. @zaldecif.39.num.3. pulchre Marcus decif.784. per ton volum. primo; vbi allegat haiusrei rationem, quia quando confenius præftatur fimul & communiter, major pars poteft ad fe trahere minorem, & è contra minor pars porest ad se trahere maiorem. Præterea confentus fimul, & communiter præftitus, eft magis deliberatus, & maiorieft lubnixus firmitate, & robore. Hanc eandem opinionem tenet Ial. in l.f. quis. S.f. parti.num.8.& y.f.de legar.1.

Hactenus vidimus qualiter contilium civitatis, fiue alterius vniuteficatis legitimė conuocetur, & congregetur: Nunc dispiciamus, quis ordo, modus, & que forma observanda sir intomelijs vniuteficatum, in reformatio-85 nibus factendis, & negotijo publicis expediendis. † Reformationes caim dicuntur, qua sunta decurionibus, vel . vel ab antianis populi. & que non funt inferte in volumine ftarutorum lafin len prolatis num.6.8 & o ff.de 36 re judic Caftr in kinu. 4. ff. ad l. Palcid . Primo igitur in - huiufmodi reformarmibus. & actibus vniuerfitatum proponitur negotium quod fieridebet; Secundo confulitur fuper eo; Tercio fit reformacio, feu refoluitur, & definitur ipfum negotium Bart inl. 2 nu 1.ff.ad S C. Vellejanum, & in l.t. C.de decur. lib 10. & in l.oes popu-- li.ff.de iuftir & in Maranta in fua praxifol 1. nu.7 . vnus .. enim proponit in concilio, fiue poteffas, caput , feure-Ctores concilis, feu alius de confiliaris, & interrogaman placeat alije talis reformatio, & ita poftea reformatur, & confituitur prout placet con cilio Bart. in l.j.nu. f. ff. By de legibus. + Lit ob id, ftatuta condira à emitate, feu ip-. fus concilio funt ftrici iuris, quia funt per ftipulationem, quæ eft frieti iuris, pracedente.f. interrogatione, & sublequente rafone, vt dictum eft. Ita dicit Bal in d. Lj.ff.de legib, S. conftat. verf. lex eft, & ibiglo. in verbe - veluti, & in verbo confule. Inftit de jure nat gent & ciuili. & practicam faciendi propositione in concilio docer Bart.in ly.nu.r.C. delegat.lib. 10. & ibi etiam Ang. ide Bart in d. l.oes populi, nu.16. petitenim proponens vtile & fanum cofilium exhiberi, & hoc verum, qn propolitio fit luper aliquo dubio, fed qui fieret fuper certo , fecus : exempli gratia finitum eft officium vnius officialis congregatur concilium ve eligatur fequens officialis. tunc quiz certum efteledionem deberfieri , non petie proponens confilii fuper hoc, fed perit vt noua fiat eleaio alterius officialis per ipfos confiliarios, & quod propofitio fienda in concilio debeat fieri per maiorem , feu fuperiorem tenet Bar.in l. 2.nu 6. & 7 C.de.decurionib. lib. 10.8 ibi Ang.nu. 8. Caftr. in l. 22. S. præter hæc nu. 4. \$8 ff. de pet, hæred.& inl.j.nu.4.ff.ad l.Faleidat Sed an reformatio facta à cooilio ciuttatis valuat, fismon appareat a de propositione facta i dic o fie. Cattand l.j.nu. . ff.ad elegem Falcid. Bart. in l. 2. & ibi ceram Afig. num. 8. C.de - decur.lib. 10.eriam fi extet flatutumto non fat reforma-. tioinifi fiat propositio per priorem fentantianum: Nama fi reperiatur reformatio facta à concilio vel populo valet, li-

let, licet non appareat de propofitione. Caftr.in l.j.nu.2. ff.de conftit. Principum. Ial. in l. nu.pen. & vlt. ff.de legib. & m l.vniuerfis nu.z. C.de prec. Imp. offer. Rolan-89 conf. 90. 80.13. 14. 8 15. vol.1. † Quid fi facta fuit propofitioper personam inhabilem ? puta infamem? an valeat reformatio facta ? certe fic , poftquam apparet de confenfu, & voluntate populi, feu concilii ciuitatis. Ial. in d.l.vniuerfis.nu. 2. Caftr. in d.l.j.nu. 6.ff.ad legem Fal-90 cidiam. † Quid'fi propositio fuit facta supenmateria prohibita, vt fi ftatutum dieit, o tale negotiu non poffit proponi in concilio, an valeat reformatio?certe non.nifi difpefaretur contra ftatutum Cattr.in d.l.i.nu.6.ff.ad I. Falcid. Illud postremo circa hanc materia proposipi tionis fienda in concilio fciendum eft, + o debet fieri diu propofitio fuper rebus agendis, antequim delibere-91 eur, & fiat reformatio, feu decretum, + & ideo rationabilia funt flatuta dicentia , o prius aliquid debeat pro-"poni in concilio minori, antequam proponatur, & ter-93 mineturia concilio majori, † debent enim confiliarij in rebus, & negotiis publicis maxime arduis tract andis caute, prudenter, & mature procedere, non velo leuato, & perfunctorie Rolandus confil.go.nu.pen. & vlt.vol. t. 94 Caftr.in 1.22.5. prater hæc.nu.4 ff.de pet. hæred. + Aduertantá; diligenter decariones, vi corum reformationes, & decreta fint honefta, jufta, & rationabilia alias 95 non valerent. Ozaf. decif. 17. num. 8 & 11. + & non fint ambitjofa, & ad amulationem facta, quia possunt rescin di, callari, & renocari.l. ambitiofa. ff. de decretis ab ord. facien. Marcus decif:800.nu.2. vol.1. Bart. in l.13 nu.2. 56 & vlt. C.de tranfact. + licet enim quod feniel ordo decreuit, non oporteat id rescindigex caufal th hog licet, m'videlicet fi ad publicam veilitate refpiciat refeifio prio ris decreti. l. quod femel ff de decretis ab ord facien !. 97 + Nam àdecreto decurionum ciuitatis iniquo, & publi cz vtilitaticentrario potestappellariad officialem ipfulmet ciuitatis: dummodo babeat merum & mixtum imperium, & non fit creatus ab ipfis decurionibus, fed to og fuperiore. Maranta fol 470 num 395 + 6 aprant etiam confiliarij, ve quandom veinerfitate, ten cocilio ajiquid damno-

damnofum. & illicitum eractatur. vt expresse contradis cant, alias ita inuoluuntur pena delicti, quemadmodum consentientes. Ial. in laux dotis. nu.89.ff. fol. matrim. Marcus decis 962. pertot.maxime. num. 3. vol. 1. Conuocato igitur concilio, coadunatités decurionibus, factag; propositione, yt supra diximus, in reformationib 99 deinde faciendis, is ordo feruari debet, † vt is qui maioris auctoritatis,& dignitatis eft, debeat habere prima vocem,& fic consequenter & successive fuffragia danda funt fecundum cuiufque qualitatem, honorem , & prærogatiuam. Maranta in fua praxi fol.2.num.8.l.6. S.priuilegijs. vbi Bart.ff. de decur. Sed quia aliquando ordo decurionum, vel quia multitudine negotiorum impeditus eft, vel quia ita ipfi vniuerfitati expedit , nam fegnius expediunt commilia negotia plures, committet ali quibus ex concilio, seu alijs personis, que non sunt de corpore ipfius concilijalicuius negotijexpeditionem, & dat ipfis fuper codem negotio arbitrium idcirco aliqua circa hanc materiam fubijciam , an scilicet , & quando decreta, feu reformationes facta per ipfos deputatos va leant,necne. Premitto primo veriffimam effe illam re-100 gulam, + quodillud quod fit ab his, qui habent auctoritatem à cocilio vniuerfiratis, videtur fieri ab ipsomet los cócilio ciustatis. † Nam omnia ea nostra facimus, quibus auctoritaté nostram impartimut, inquit Imperator in li C.de vet.iure enucl.text.eft de hoc exprefius, & in terminis materia noftra inl. 6. S. fi decuriones.ff.quod 102 culufq; vanuerf. nom. + Hinc fi concilium ciuitatis vel alterius voiuersitatis eligat illum in officialem, quem priores, velalij deputati nominauerint, nominatus & prioribus, leu ab aifis deputatis, cenfetur specialitet no. minatus,& electus ab ipsomet concilio ciuitatis.l.vnum ex familia § 1:ff. de leg.2. vbi de hoc eft tex.& ibi etiam Bart.num. 1.& Caffr. vbi electus, feu nominatus ab aliquo,censetur ab illo electus, feu nominatus, qui eligenti poteftatem tribuit eligendi, & fie ille eligens, vel nominans dicitur exercere nudum ministerium , & nullu ius tribuit, fed omne ius habet electus ab illo, qui potestaté dedit. d. l.6. S.fi decuriones. f.quod cuiufque yniverfit.

nom. parui enim refert ipse ordo eligat, an is cui ordo to 3 negotium dedit d. S. s. decuriones. † Sed quid si corum electio non valeat, yr puta si elegerunt inhabilé, an poinint iterum eligere d'astrens in l. 69. S. t. nu. 3. st. de leg. 2. tangit hant difficultatem, & dicit quò din o possiunite.

104 rum eligere, tanquam functi fint corum officio, + ficut iudex delegatus, quitulit fententiam nullam, l. iudex posteaquam.ff.de re indicata. Bartol.tamen in l.z. ff. de oprio legara circa huncarticulum diftinguit, an iftis de puratis fuerir collata ordinaria, vel delegara porestas. quia primo calu iteru polient eligere, ficut ordinarius, quitulifier fententia nallam, quia poffet iterum illain dare, l' fi prafes. C. quomodo, & quando judex, fecus in fecundo cafu, quia non possent iterum eligere. quando autem céleatur collata ordinaria vel delegata potestas, Seu jurisdictio explicar ibid. Bart. ad quem me remitto. Hinceria fequitur, quod fi priores, seu antianialicuius · vniuerfitatis fecerint aliquod flarutum vigore auctoritatis fibi ipfis concella, à concilio ipfius ciuitatis, certè istud statutum non dicetur conditum per ipsos priores, fed ab ipsomet ordine decuriona, & per hoc, nec idem priores,nec alij sequentes posiunt istud statutum fine ip lius cocilifauctoritate renocare, fecus fi priores tecerut splum statutum ex corum officio tanquam priores,quia erat eis har facultas. & potestas concella, tunc enim & iph, & facceflores in officio possunt illud renocare. Bar.

205 in k. 2. §. 1. num.vit. the optione legata. † Sed quid hi concilium ciuratis dat arbitrium, seu potestatem prioribus vel alijs super alicuius negotij explicatione vtru 196 priores, vel alij, quibus est datum arbitrium, possimi alij committere, & transferre in alios auctoritatem sibi pis sonceslam. Bart in 16. § 1. st. quod cuius vaitori mom ponit hane quastionem , & dicit este videndum yrrum populus, vniuers sa, seu ipsus concilium trastulerit unis sidicionem ordinariam, vel delegatam. Primo enim casu potest transferri in alios, quia cui habeaut ordinariam invissionem ai populo, poterunt hane tande alijis demandare, msi electa sint industria personaru, secus in setuado casu. Qua in re sacium, qua scribis, secus in setuado casu. Qua in re sacium, qua scribis.

106 Bart in Lomnes populinu. 20.ff. de juft. & jure. + Czterum fi vniuerfitas aliqua, seu ordo decurionu per flatutum, reformationem, & decretum committat aliquid prioribus, antianis, seu alijs intelligitur, vel maiori parti eorum, fi alii funt absentes, debent tamen requiri, & vocari, quia forte eoru præfentia traheret alios ad fua fententiam, Bartol.in l. 11. nu. 1. ff. de pactis. Iaf in l. 10. 107 num.1.& 2.ff.cod. + Non possunt tamen priores quib. · aliquid eft commissum providere contra ordinamenta, ftatuta, & reformationes ipfius concilij,nifi necestitate vrgente, & emergente, vel ex magna & euidenticaufa, Bart in l 4 num. 2. C.de nauiculariis lib. 10. Iaf in repet. 1.9 ff.de juft. & jure, & quando aliquid committitur aliquibus per ip fum concilium einitatis valet,licet iterum non reducatur ad conciliu, quia fufficit femel fuiffe com

miffum. Cagnol.in l.z.num. 59.ff.de orig.iur.ciu.

Vidimus hactenus de decurionibus, seu confiliaris. qui funt generales administratores vniuersitatu rerumque publicarum, necnon aliqua diximus de his, quibus aliquid commiffum eft ab ipfomet ordine decurionum . Nunc superest pro coplemeto huius primæ partis præfentis tractatus, vt aliqua breufter,& ftrictim fubifciamus de alis particularibus officialib. feu administratoribus, qui ab ordine decurionum, & concilijs vniuerfita tum eliguntur, vt publica negotia gerant, publica que res administrent: latius particulatim, & figillatim suo lo 108 co, & tempore de hoc dicturi. † Itti igitur administratores particulares ab vuiuerfitatibus constituti veluti findici, procuratores, actores, seu negotiorum gestores posiunt intentare, & mouere actiones competentes ipsi vniuerfitati. Caftrefis in l. vlr.ff. quod cuiufque vniuerf. nom. Bald in l. 30. vbi de hoc est text. C. de decurionibus lib. ro. & possunt omnia alia negotia ipsius respubli ce expedire, etiam fi requirerent speciale mandatum. 109+ dicuntur enim habere liberam,& generalem admini ftrationem, feu mandatum, & potestatem generalem

- cum libera glo.vlt.in l.mandato generali.ff.de procurat. Decius conf.297-num.2. Alex.in J.12.num.2. & z. C. de itotransact.& in l. 16.num.2. C. de procurat. + vbi procuratop,

rator, seu findicus vniuersitatis potest rédere rem ciuitatis fine mandato, quia dicitur habere liberam admin i 111 ftrationem, + aquiparantur enim ifti findici tutoribus, qui habent poteltatem cum libera. Decius conf. 297. num.1.& 2.& quòd iftiadminiffratores publici cenfean tur habere libera administrationem, tenet Alex.in l.11. S.plerumque.num. 12.ff.de pact. & in 1.27.num. 17. ff. fi cert.pet.Caftr.in d.S.plerumque.n.vlt.& in 1.58 num.8. ff.de procurat. Bal. in l. vnica.nu. vlt. C. etia per procur. cauf.re ftirut.in integrum. vbi ifti administratores dioutur habere publicum officium, & fic speciale mandatum idem Bald in l. 12. num. 2. C.de tranfact. ybi licet in mandato fingularium perionaru fit necessaria adiectio libera, vel zguipollentis, ad hoc vt libera cenfeatur data poteftas,& administratio, in mandatis tamen vniuer fitatum tacite hoc videtur inelle, ex legis dispositione . Curtius junior in l. Præfes.num. 2. C. de tranfact. Marcus decif.78a.num.S.vol.1.& decif.701. per tot. volu. 2. & ibietiam in addit. Iaf.in l. 12.num.7.b. 9. & 10. C. de iz tranfact. & ibid. Barto.num. 4. + Hinc cum ifti admini-

firatores habeant-liberam & generalem administratio empositunt superre dubia injus yniuerstratis transiita gere, † & tenet translastio, licer in ipfa requiratur speciale mandatum, si modò bona side, & non ambiriosè sa 62 str. Lranssassioni, l. v. derzassiosio, & who Alex.

Ciale mandatum, in modo bona inde, & non ambiriose ia ta fit. Itransfationis 1.12.C. derransfatio, & ibid. Alex. num.1.2.& 3 Bald. num. 1. cum sequen. Currius iunioo num.2. Iaf.nu. 1. cum pluribus sequeu Decius cons. 297. 214 nun.4.5.& v h. † Nonenim possune ius reipublicz , &

hoc passant facere, ve de hoc est textus expressus in d. 1.12.C.de tranfaet. Bald. in l. 22. num. I. C. de pact, whi huius rei ponit rationem, & in d.l. 12. num. 1.4.5. 6. & 7. C. de transact. & ibid. Ialnum 1.12. & 15. Curt. iunion. num. 5. & 6. Marcus decil. 207. per tot. volum. 3. Mafch. is conclu. 1214. per tot. + Sed verum.l.fi quis maior C.eo. tit.de transact. habeat locum in ciuitate vel alia vaiuer · fitare, vide Cagnolum in d.l.fi quis maior.num.17. cum pluribus fequen. & ibi Yaf.num.7 cum pluribus fequendecil. Auenionen. 128. num. 8. Licet autem ifti administratores particulares rerum publicarum non possint 116 gratis debitum liquidum vniuerlitatis remittere . + fi tamen confiteantur folutum elle vniuerfitati,fintque ta les persona qua posita funt, & conftituta ad recipiendam folutionem, talis confessio prejudicat vnitersitati. ur & ei ftatur. Caftren.in 1.38.num. z. ff.de pact. + Poffune etiam administratores vniuersitatum debitum vsurarium, tamquam odiofum remittere, l. aduerfus, C. de viuris, Curtius junior in d. l. 12. num. 8. 9. & 11. C. de 118 tranfact. Caftr.ind 1.; 8.num. vlt. ff. de patt. + Habent etiam aliudifti publici administratores , quia quando plures funt fimul conftituti ab vniuerfitate, quilibet eorum habet potestatem & mandatum in solidum, et a in his, que requirunt speciale mandatum, licer hoc expressum non fuerit, l.11.12.13.ff.ad municipales Perfonam enim publicam gerunt, & ideo habent mandatum in folidum. Pulchre Decius coni. 297. per totum. Marcus decif. 780.num. vlt. vol. 1. Mafchar.concluf. 1314: per totam, Ripa in l.fi is qui bona num.4.ff. de pign. + & quilibet eorum tenetur in folidum & alter pro altero, & quod vnus soluit propter culpam alterius, repetit ab illo per actionem negotiorum gestorum , Caftrenf. in l. cum alicui . num. 4. & in l. 31.num. 1. & 2. ff. de negotijs geftis , toto tit. C. quo quisque ordine conuenien. lib. 10. l. 11. cum duabus sequen. ff. 110 ad municipales. + An autem isti administratores rerum publicarum habeant beneficium divisionis, & ordinis , ficut contutores ponit late Boerius decisio. 60. minu. 1.2. & per totam vbi multa de hac materia, † Qualiter autem propter negligentiam puniantur isti administratores, & ad quid teneantur, verum dumgavat dolo, an vere etiam de lata culpa, tetui, & leussisma, & decasti fortuiro vitioque naturali, vide Ozaseh.

decif. 109. num. 7. & 3. Borgnin. decif. 37. nu. 12. & 14.19.20. cum plur. lequenfol. 258. decif. 320. num. 22. fol. 292. Dequibus omnib. latè differemus

inferius suo loco & tempore. Et existis re-

maneat expedita ifta pri-

-ma pars præfentis nostri tracta-

Primæ Partis finis.

TRACTA-

REFERENCE OF THE RE TRACTATVS DEIVRE

Vniuersitatum.

PARS SECVNDA.

Deactibus iudicialibus, qui fiunt nomine vniuersitatum, tam in agendo, quam in exci-Cap. 1. piendo.

SVM MARIVM.

Vniver ficas potest agere, & conveniri.

Universitas non poteft per fe in indicio ftare, fed per fuos findicos, feu actores.

Vninerfitas potest cogi ad constituendum findicum.

Vniuerficas aquiparatur pupillo.

Pupillus quando connenstur in iudicio, actor debet petere, ut constituatur eidem pupillo tutor.

Curator ad lites constituitur minori etiam, inuito.

Vniuersitas si nullum sindicum habeat, per quem poffit defendi , admittitur quilibet etiam extraneus ad de fen sonem eiusdem uniner fit atis.

Abfens potest à qualibet persona etiam extranea defendi,

fendi, dummodo caucat de judicato foluendo. 9. Respublica invereft quamplurimos ad defendendam fuam caufam admittere.

10 Satsfdatio, fen cauriornii, firmat perfonameius, de

cuius manuato dubitatur.

II Sindious Universitatis, si de eius mandato, seu decreto dubitatur, admittitur cum cautione de rate.

12 Sindicus, feu actor eligicur ab ordine decurionum.

13 Sindi u qualibet wniversit at approbata potest facere.

14 Pro uniuerfirate quis poffer agere.

15 ludex ordinarius, an & quando poffit agere pro uniuerfieate , cui praest,

16 Pupillus si non habet tutorem, iudex supplet.

17. luder ordinarius, vel alius magistratus, an & quando possit agere pro singulis collegis existentibus in universitate, cui praeft.

18 Sindicus universitatis qualiter conffituatur. . . 34

19 Sindicum certa pars uninersitatis potesticonstituere. 20 Sindicus an poffit constitui ab antianis, vel consulibus.

21 Sindici constitutio ad hoc ve teneat, & valeat , que requirantur.

22 Sindici constitutio an requirat de necessitate decretum & auftorstatem indicis

23 Sindiciconstitutio ad boc or subsistat an requiratun, vien inftrumento findicatus describantur, & exprimantur nomina omnium decurionum, qui ipficonflututions futrant prafentess

24 Sindici confficutio illegitima potest per universitate

- ratificari verbo de fatto.

25 Sindicus constitutus ab wninerstate fe appelletur pro curator , an if a nominatio habeat vitiare affune constremtionis.

26 Sindiens conflituitur tam adnegotia, quam ad iudicia.

Adir

Trad. de iure Vniuer fit.

27 Allor constituigur ab universitate ad lites tantum:

28 Sindicus habet mandatum generale cum libera administratione.

29 Actor conflituitur ab univer state ad unam caufans dumtaxat, & fic habet rantum fpeciale mandati.

30 Sindicus constituitur ab ipfa univerfitate.

31 Actarnon folium poteft conftitui ab ipfa vniuer firate, fed etiam ab antianis, prioribus, feu confulibus . ipfius vniuerficatis.

32 Actor constituitur atmtore vel curatore.

23 Sindicus conflituitur ab vniner ficate, & ordine decurionum fine decreto indicis.

- 34 Altor quando confestuitur non abipfa vniver fitate , fed ab eius adminifiratoribus, requiritur decretum indicis ...
- 34 Sindicus constituitur ad lites prafentes; & futuras.
- 36 Aftor conflituitur ab universitate adlites prafeutes santum, & non ad futuras.
- After quare non poffit dari ; nift ad lives prafentes ? findicus autem ad prafentes & futuras.

38 Sententianon tenet , nifi fuper ve certa.

- 39 Precurator proprie eftille, qui a persona singulari constituitur.
- 40 Sindicus proprieille dicitur, qui est constitutus ab . Oniver state & callegio .
- 41 Occonomus duntanat ab episcopo conflicuitur, Gin rebus ecclesiasticis.
- 42 Sindicus & procurator in effectu unum , & idem
- 43 Pninersteas non folum findicum , fed etiam procuratorem constituere potest.
- 44 Procurator & findious in multis pari paffu ambulat. 45 Sindsous est nomen gracum, & defenfore fignificat.
- 46 Vniuer fitatum caufa co or dine traltantur, quo caufa Engularium, & particularium personarum.

Farie

47 Feria messium, & vindemiarum non sevuanturin causis untuerse atum.

'48 Procurator constitutus à singulari persona vistur in procedendoinre communi tam in agende, quami in excipiendo.

49 Sindiens vel actor conftitutus ab uninerfit ace viitur iure communi in agendo, nifi aliud expressum lie 1

ture communi in agendo, nisi aliud expressum sie a licet in excipiendo viaturiure singulari. 30 Procurator quiemon prasumitur, nisi probesur mana

datum.

51 Sindicus quis non prasumitur, nist constet de mandato.

52 Procurator non potest effe testis in causa, in qua ent

53 Sindicus in caufis in quibus pra uninerfitate intera uenit, non porest effe testis.

54 Procurator post litem contestatam renocarinem potest, nificum causa cognitione.

53 Sindicus fiue actor ab universitate conflitutus, non potest lite contestata fine superioris auctoritate reuocari.

56 Procurators non datur affic sudicats, nec contra can tifi in rem fuam datus fit.

57 Actori ab universitate confficuto, seu sindico non datur actio indicati, nec similiter contra cum.

58 Filiusfamilias potest constitui procurator.

59 Filius familias potest ab universitate conftient affor

60 Sindicus constitutus ab universitate, usque ad certum tempus, an finito tempore, & liteconsestata teneatur litem prosequi.

61 Sindicus ab universitate constitutus cum autoritate magistratus, seu alterius superioris, an or qualiter possit agere contra ipsum magistratum, of superiorum.

Description Cook

go . Tralledeinre Vnikerfie.

52 Citatio eft principium, et fundamentum omnium iudictorum.

63 - Universital qualiter citari debeat .

64 Vninerfie as coram quo indice conneniri debeat.

65 Sindicus unsuersitatis agens quad nomen debeat in livello ponere, et qualiter libellum concipere debeat, tamin ciuilibus, quam in criminalibus, quam in cri minalibus.

66 Juramentum calumnia bodie tam allores, quam rei tenentur subire.

67 Priversitas, en & qualiter teneatur de calumnia iu rare.

68 Vinner stas caret anima & est nomen inris , & non personarum.

69 Sindicus universitatis respondet positionibus cum in ramento calumnia.

70 Reerum propriorum est fugere.

71 Phinerstas siest contuman, qualiter centraipsans
procedatur.

72 Decretum secundum non interponitur contrapupil-

73. Decretum secundum interponitur contra universitatem,

74 Contempacia findici an . O quando noceat universi-

75 Confessio sindici factarn indicio an noceat uniner

76 Sindicus universitativan, & quando possit deserre adversario iur amentum litis decisum, velsuper aliquoemergenti.

77 Expensas litis an & quando universicas iniuste liti-

gangreficere, & foluere teneatur .

78. Primersit as seletis at cum aliquo einstemmet uniuer seasis. Tuene condemnata in expensis, an is contra quem luigat uninersta a tencasur contribuere

in expenses dieis per minerstratem factis.

79 Testes de universitate an & quando possint deponere, & probent in causaipsiusmet universitatis.

80 Cempromissum ad similitudinem indiciorum perti-

81 Universitas an possit facere compromissame

82 Compromissim factum ab oniversitate ; an finiaturfitosa oniversitat dimino atur

83 Universitas cadem manee, licet aliqui exipsa univer

84 Compromissims sat per oniverse at marrequiratur decretum indicis in compromisso, an ocro, in lando.

85 Laudum est transactio .

86 Laudum fundatur Juper compromiffe .

37 Sententia lata conera universitatem an & quando teneat.

88 Sententia latacontra universitatemquateranssiti na remiudicatam, an posse citra remiudium appellationis retradicaries instrumentis de nova possitatam santentiano reperti

9 Universitas si habitie sententiam contra debetoreme sum verbein baredem, potest present sum possificamente paradia, quan baredia parume.

90 Sententia execusio non posafi fiericantra findictino altorem, velcontra fingulare per fonas assistante merificate, fed tantum contra ipfam vinimerstatem fieri debet.

91 Sententia lata cotra universitatem, qualiter contra ipsammandetur executioni.

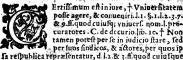
92 Sententialata contra particularem of fingularem personam, qualiter, quo ordina, of modo mandetur executions.

93 Sententia lata contra universitatem an possific P 2 manTract, de jure Pninerfit. mandarlexecusioni in viys publicis & algs rebus fimilibus.

94 Vniuerficar condemnata fi millabona babeae in quibuspoffic fieri executio fenentia, debee, & cogstur collettam importre, ve. de aius exactiona folmatur condemnatio.

39 Vniversitat si noitt imponere vollestam, iudex estatit ipsis de universitate, cam imponet.

ipfis de uniuerfitate, eamimponet

vniuerf.d.lidecuriones, & ibi etiam el 1.8. vbi de hocest gex.elegantiffimus.ff.de policitationibus l. 27 juncta gl. Mad Sic. Trebelil ro. S. quimanumiteitur. ff. dein ius voetndo Bald int.6. S. num 3. ff. de his quinovinfam. 3 & ided + poteft vniverfitas cogi ad conftituendum findieum, 1.4 S.creditoribus ff. de fideicom. libertatibus, d. 1.27 fad S.C. Trebell Caftren in d.l. S. r.nu. z. ff.quod zuiulque vniuerlioom. Bart in d.I. 4. 5 creditoribus; & in l. a.num. vlt.ff.de alimentis', & cibarijs legat. Marcus dech 489 nu: ginfine voltr. Bartid Ripa in kr. S. fi autem gollegium nu. 9. ff.ad S. C. Trebell. vbi expreise dicit winderfratent polle officio ladicis compelli ad faciendo findicum concra que creditores agant, & qui ipfam vniwerficarem defendan & vt facilius caula tradentur, Fra cifcus Curtius in l.2. S. hoc etiam.num. vlt. C.de iureiu-- rando propter calumniam dando, & ibi etiam Bald. nu. 2.& in lignum. g. C. deteftamen manumiff. & in 1.9.in z. leftura,ff.quod cuiufque vniuerf. nom. ratio eft, quià 4 + respublica & vniuerfitas æquipar atur pupillo.l. 3. C. de jure reipublicælib. tr. & ficut quando igitur contra s pupillum factor debet petere, vt conftituatur eidem pupillo cutor, euraror, feu defenfor: 1 3:5.fin. ff. qui pen

tut

i but. ita quando agitur contra vniuerfitatem poteft & - deber petere actor vt conftituatur Sindicus, & imputabituractori fi non petierit.l.1.& ibieriam Bart. nu.vlt. 6 C.de jure reipub.lib. 11. codem modo videmus quod + mindri, etiam inuito conflituitur curator, feu defenfor 7 ad lites. S. 1. Infrit de curato. Quod + fi nullus findicus ab vniderfitate fit conflitutus per quem poffit defendi ipfa respublica, vel fi fit confirutus, abfit, aut valetudine impediatur, aut inhabilis fit ad agendum admittitur quilibet etiam extraneus ad defensionem eiusdem 8 vniuerfitatis . Quemadmodum enim + ad defenfione prinata persona absentis admittitur quiliber, dumme de caueat de judicate foluendo, ita & ad defensionem o vniuerfitatis, licet non fit proprie ablens. Nam + reipublica interest quamplurimos ad defendendam fuam caniam admittere. 1. 4. ff.de oper.nou.nunciat. quia hoc modo melior conditio vniuerfitatis fit. l. r. S. vit. & ibi etiam Bare, nu. vlr. ff.quod cuiufque vniuerf.nom. Caft. in d.l.i. S. i.num.y. & ficut pro privata persona admittito tur quis cum cautione de rato; nam t per cautionem rati, firmatur persona eins de cuius madato dubitatur. 11 ita & of provniuerstate quis admittitur cum cautione de rato, quories de mandato, seu decreto dubitatur.l.o. S.actor vniuerficatis.ff quod cuinfque vniuer I.nom.tex. eft in 1.2.5. hoe eriam. C. de jurejuran prop. calu. dan.& ibietiam Bald num. 1. & Franciscus Curt.num. 6. glo. 1. in l.vla C. de vend. reb. ciuillib. rglo.vk.in 1.1.5. vlt. ff.quod cuiufque vniuerf.nom.l. nona, cumglo. magna. ffem ratam haberi. Non tamen actor feu findicus ab . vinuerfitate conflitutus renetur cauere de judicato foluendo,glo.in l.6. S. actor vniuerfitatis, in verbo de rato ff.quod tuiufquevniuerfitatis nom. Iaf.in 14.nu.rg. 12 ff. dere indicara, + vniuerfitas igitur, feu ipfius concilit - de jure communi haber auctoritarem eligedi findicos, feu actores per quos agere vel conueniri polit. Bart. in · 1.2 numia. C.de decurro.lib. to Ljo. C. eod. treu. l. 27.80 ibiglo. & etiam Bar.ff.ad S.C. Trebell & ibid. Alexand,

num.s. 6: & 7. neceft neceffe, quodconffituatur aconsilio, feu ab adunantia generali, fed fufficir quòd confti

84 ntuatur à concilio ordinario. Caftrenf. in' l. 3 numero 6. f. 13 quod cuinfque vniuerfinom. Nam + qualibet vinuerfitas approbata poteft facere findich, Marcus decif. 800. 14 num 5.8 6.vol.1. + Isenim pro vniuerfifare poreft experiricui hoc concessum est à lege ; vel consuetudine . velab ordine decurionum feu confilio ipfius vniuerfitatis, vel à maiore parte, ideft à duabus partibus totius ordinis decurionum.l.iy cum gio ffrad Trebell.glo:r. in Lvleima C de vend.reb.ciuit.li.11.l.2.8:3.ff.quod cuiuf-15 que vniuerf.nom + Nam sure communi magistratus, feu poteftas,qui præeft ipfi vniuerfitani 'agit pro ipfa communitate, quando respublica von habet caput, rectores, administratores, actores, leu findicos glosa z in k. aff. qd . cuiulque ynjuerl. zquiparatur enim ynmerfitas pupil-16 lo.l. rempublicam. C.de iure reipublice tibro 11. + Sed fi pupillus non haber sutorem index supplet l bonorum. C.qui admittiad bononum polecil. 6 infanti, in fine. C. de jure deliber ita in vniuerfitate judex feu poteftas fup pler defectum administratoris, feu findici Barto. in 1.3. numero 1-3.4 & 5 ff quod en juique vninerf. nom. ficuti enim ad agendum pro fingulari persona, sunt aliqui qui habent porestarem à lege, etiam fine mandato expresfo, ita ad agendum pro vniuerfitate. Caftrenfrin ! 2. 17 numero afficodem cir. quod cu infque. Nes folum +magiftratus porestagere pro ipfavniuorfitate, cui praeft, fi non habeat findjenin; feit administratorein, fed eriam profingulis collegis existentibus in ille vniuerficate, fi non haveane rectorem glofa fecunda ind 1.2. ff. quod eu julque vniuerfi Caftain dictal. 3. numero 1: 26 3:4; & 5. 28 - Sindigus igitur universitatis velipso iure communi . & leg is dispositione, vel ab ipsamet ynwerstrate, seu or-29 dine decucionum confirmituni & hmon folim tota vniwerfitas, fed eriam certa pars eninerfiratis poreft facere findicum Talon in repet.l.g. num gi. ff.de iuftitia & iure, & in lifi quis 32.5. frparti.nu.2. & 7. ff de legot. Caftr. 20 in dil. 32.5. elt,nu.3. ff. deleg. r. Sed an + antimi vel confules poffint facere furdicum vide Alexan inlite. S.plerunque, numerowit fine pact. Catipenf. in 1 32 num. 6.ff. quod caipfque vaiver nom Alexande omnibus hoth s. 6.8: -522

To & 7 flad Senarufc Trebell + In configutione autem huiufinodi findicorum multa requiruntur, ad hoc vrtalisconstitutio teneat, & valeat, quorum aliqua funt ge-- neralia ad omnes alies actus qui finne ab vinuerficaribus, aliqua autem funr particularia, fpecialiter refpicientia modum , & formam conftitutionis ipfius findiei. Primo igitur requiritur, vt vniuerfitas, feu ipfiue - concilium conuocetur mandata superioris. l'observare. C.de decurionibus.lib. to. & vbi non fir t perior, decu-- rioniantiquiori in officio competit hoc inscontrocandi - concilium. glof.in l.z. & bi Doctores, ff. quod cuiulque - vniuerf.nom. Boer in tract de feditiofis. cap.vlt.nume-- 170 %. Secundo requirituent ipfum concilium congregetur in loco publico, toliro, & confucto, vel per campa-. nam, vel tubam, vel praconis voce, inxta confuctudi-- nem ruinfque loci.d.l.obf. ruare, & ibi etiam elo. Glo.in Lalind. G.refereur. ff. de reg. infr. Boerius loco allegato. numero 8. Tertie quod fint prafentes, & interfint ipfi - concilio, faltem dux parces ex tribus ipforum decurio-- mum.l. 2. & 4.ff. quod cuinfque vhiuet f.nom. glof. in 1.27. frad Senacufconf. Trebell. Roland. comilio re numero - car volum. 4. Quarto, quod major parsomnium congre-.. garorum fimul confentiat . fine omnes de concilio in-. reefuerint . fiue duntaxat dum partes. dicta l. 2.81 4.8 ibi glo.ff. quod cuinfage vinuerf.nom.glo in d.S. refertur. !. quod maior. ff. ad municip.glofa inlego in ver. reipubli * zz. C de decurionib. libro 10. & hac requifita funtgerineralia, ald omnes alios actus, qui finge ab vniuerfiratibus, & dequibus in prima parte hniufce tractarua fatis, 22 abundeque diximns. Quintò ipecialiter ad hoc vt fin-"-odici configutio teneat . requiritur vt interueniat dee cretum,& audoritas judicis, poteftatis, feu alterius maii giftratus, qui præeft ipfi vniverfitati, glofa in lig, ff.quo l cuinfque vniverf.nom. Izf.in 1.25. S. influm.numero 39. & soif de sequir hared vbillicit , quod ad vniuerfis satem fpedtat creare findicum , quitamen venit confir-L. mandus per fuperiorem . Idem, tenet Bartol. in l. grima. C, de feruis feipemanumitt, & ibi etiam Bal num. 6 Contrarium tamen . feilicet in constitutione findimun

ci fufficere decretum decurionum; neceffenteeffahian fuperioris auctoritatem feu indicis, & magiftratus deeretu,tenet glo.in Lactor, ff.remratam haberi, & imlite corum. S. actor. ff. quod cuiulque vniuerf.nom. Noobfat.l.t.& z.C.de feruis reip manum. fuper quibusfundatur prima opinio, quia vbi tractabatur de alienatione reru, que feruando feruari poterant, meritò requiritur decretu fuperioris, ficut in alienatione reru munil-Ir, & minoris. Tutius tamen eft, vt vltra decrett decimio num,interueniat etiam in findici cofficutione, fugerioris auftoriras. Barr.in l. 3. nunr. 7. ff. quod ruiufque vniverlinoni. & hanc opinionemy afficere decretum deeu-* rionum, nec elle necellarium deeretuin, feu auctoritatem Superioris, & judicis , senet Marcus decil. 787: per tot.vol. 1. Ripa in l.j. S. fi autem collegium.num.6. ff. ad S.C. Trebell. Bald.in l. z.num. z. ff. quod cuiufque vniuerf.nom. pro qua opinione adducitur text in d. L. f. quod cuiufq; vhinerf.nom. vbi is poteft nomine vuiuer fitatis experir, cui lex permittit, aut. lege cellante, pr-- do decurionum dedit, ergo fufficit decurionum decretur I dem dient vex. in Litem corum. S.t. ff. cod.cu S. quid fi actor quibus in locis. I.C. loquens de findici, & actoris constitutione, facit mentioné duntaxat de decreto decurioni, & non de magiftratus auctoritate, & decreto, maxime cum conflitutio finditi no respiciat iurifdifionem fed administrationem rerumipsius vniuerfita tis,fuper quibus libere poteft ipla vniuerfitas, feu ipfi? Concelium flatuete,& difponere tanquam fuper rebus propriis iphus vniuerfitztist & quemadmodum quado proquiator conflituitur à domino, non est necesse quod - interneniat decretum indicis, lep auctoritatis fuperioris, quia rei fuz quilibet eft dominus, & moderator ita et, eodem modo, videtur dicendum quado findicus feu actor con ftituatur ab vniperfitate, feu ordine decurio. num, ve feilicet folum decretum decurionum, qui toth populum reprafentant, fufficiat, nec fienecellaria alia Tuperioris auctoritas. Bal. in dil q.in a lect. n.z. ff.quod eninfque vniuerf. Rol. a Valle, confil. 90. num. 5. volin & - haceft veritas. Pro conciliatione tamen harum opinio

num contrariarum. Caftr.in d.l. z.num. S. & in l.S. S. fed fita.hu.vle.cum S.quid fi actor. ff.codem, fie diftinguit, But findieus conftituitur ab aliqua vniugrfitate, feu co Acilio ciuitati s,qua ciuitas fuperiorem no recognoscit, & hoc cafe non requiritur decretum, feu auctoratas iudicis,& magistratus, qui phaest ipli ciuitatisquia magi-Aratusnon eft superior, sed inferior cu configuaturab . ipla ciuitate non recognolcente fuperiore, que tenet lo wum principis,& ita fecundum eu poteft intelligi glo.in d.l.actor.rem ff.ratam haberi fufficit enim hoc cafu de retum ipfius civitatis, feu cocilis ant illa vniuerfitas à qua fuit findicus confirmtus recognoscit fuperioren, à quo folet cottieut judex feu poteffas, qui proeft ipfi vni merlitati, & hoc talu potest procedere alia opinio de qua in 1.3 fk quod cuiutq, vniuer f.hom. vt feilicet fit ne eeflaria auctoritas ipfi" judicis, & magiftratus, & ita videur fecundum Caftrenfem de facto fervarifna in finpulis deliberationibus, & concilis, que fiunt in ciuitatibus fubditis,& fuperiorem recognofcentibus, femper adfunt magiftrarus ipforum locorum,qui reprefentant personam Principis, seu superioris, & qui prabent auctoritatem ipfis concilijs, & congregationibus. Sextò 3 + 2d hoc vteonilieucio findici teneatrequirit, vt in inframento findicatus describantur, & exprimatur, figil latim nomina omnium confiliariorum qui ipli conftitu sioni interfunt L vir. C.de vendend rebusciuit lib. 1 1.80 - maxime in caulis arduis, in quibus no fufficeret dicere. . quod decuriones coffituunt, & facium talem findicum, vel nominare duos, vel tres ex ipfis decurionibus,& po ften lubifcere, & omnesali, qui facient majorem partem laf. in l. placet num 15. C. de facrofanct. ecclef. Breufter circa hanc materiam Doctores noftri commu niter dieune, & diftinguunt hoe pago, aus tractatur de actibus vningrataris multum ponderofis, & praiudi. rialibus & hoc cafu debent exprimi momina omnium decurionum quialli actui interveniunt, vt quando con firmiour findicus ad alienandam rem ipfius civitatis. d. Lyle. C.de ved. reb ciuitatis lib. ti. auerractetur de alife rebus, & negotifs, que don funt magni ponderis, & preiudi-201

iudicij, & tunc fi vniverfitas, feu concilium eft magni frequens, & plenum, non eft necesse quod feribantur nomina omnium decurionum , propter difficilem, & longam dinumeratione, fed fufficit notarium dicere in inftrumento omnes de concilio, feu duas ex cribus partes interfuiffe : fi verò vniuerfitas eft parua, tune feribidebent nomina omnium decursobum in instrumento sindicatus, & alijs deliberationibus, ita dicit Bartol inkj. num.vlt.ff.de albo ferib. Bald. in l.g. num 3.ff. quod euiufque vniperf.nom. Rolandus confil. 90. num. 16. 21.80 55. vol 1. & conflis g.num. 31.vol.4. Bart ind l.vle numi. vlr.C.de vend.reb.ciu. & in l.6. C. aftor num.yle.ff.quod euiusque vniuers nom. Padienfis. foliggenu.s. Marcus decif.780.num.9. vol.1. de qua materia late Myfing.obferuatione 18.per totam.cent. 3. & obleruatione 76.per tot.centit.vbifi findjeus coffituatur ab vniuerfitate afiqua per nomen collectiuum, ve puta fi dicatur, talis vniverfiras, feu communitas conftituit talem findicum, no debent exprimi in instrumeto findicatus nomina fingulorum . fed fufficit dicere omnes , vel majorem partem interfuiffe : fecus fi conftituatur per nomina fingulatia puta, ciues, canonici, coffituunt findicum, quia talis fermo poster verificari de duobus tantum, & ob id nomina oninium decurionum, qui funt præfentes figiliacim, & nominatim funt exprimeda! Mafchar conch 1212-nu-7. vique in finem . Et hec fufficiant circa requiffra ad hoc ve findicatus vniuerfiratis fit legitimus, & validus : De qua mareria fi quis plura defideret videre confulat Cagnolum in laliud, refertur.nu 5.6. & roiff de reg.ior. Bart. in l. actuarios 7. num. 1. C. de numeraris & actuar. lib.ra Rol conf go num gicum feg. volumir. Papiefem fol. 375. num. 3. Marcum decif. 780. perfot. val. 1. Alex. in 1.26. num. r. 6. & y. ff. ad S.C. Trebell. Caftren. ibidem num.z. & in li.S.r. num.g.ff. quod cuiufque vniu nom Bald in lineque tutores, num pen & vin Cide procurat. & in l.zo, C.de decurionib.lib. 10: & in 1 z num. . ff. quod euiusque vniuerf. nom. in i. lect.& in i.lect. num.z. Alexan. conf.17. num.1.vol.6.& conf.198. num vlt. vol. 2. &c · reonf 49 mum. I. volum. 7. quibus in locis multa tradun-

tur de modo, forma, & requifitis in coftitutione findici. 24 Quod f fi vniuerfitas constituerit findicum non feruatis supradictis solemnitatibus à jure civili requisitis, & "fic conflitutio est illegitima, pot per ipsam vnius firaté ratificari hæc constitutio findici, valida non folum verbo, sed etiam facto, puta fi vniuersitas foluat expensas factas in lite per findicum non legitime constitutu : hoc enim casu gesta per eum ratificare videtur. Decius cos. 486.num. pen. & conf.262. num. 6. & conf.297. num. 3. & conf.449. num.35. Alexan.conf.127.num. 2.volum.5. 25 Sed quid + & vniuerfitas constituit vnum findicum, & . - appellat eum procuratorem, an per hoc vitietur inftru mentum conflitutionis findici? & è contra fi findicum appello eum, qui cit procurator, an ifta nominatio, feu appellatio habeat vitiare actu? Pro declaratione iffius rei, feiendum eft, in sure noftro cirea hoe propofitu reperiri quatuor nomina, de quibus est videndu sest enim 26 findicus actor, procurator, & aconomus, + findicus co-27 flituitur tam ad negotia, quam ad iudicia; fed + actor 28 ad lites tantum 1.2. ff. quod cuiusq; univer nom. + Sindiens regulariter habet mandatum generale cum libera 29.administratione. + Actor verò conflituitur ad vnam 20 canfam.& fie habet fpeciale mandatum. Prætereat fin ar dicus conflituitur ab ipfa vniuerfitate. + Actor pot confirui ab administratoribus viriuerfiratis, pura ab antianis, prioribus, fer confulbus ipfius vniverfitatis; ficut 32 + à tutore, velcuratore eriam constituitur, lineque. C. 33 de procur item + findicus conftituitur fine decreto iudicis ab ordine decurionum. l. j. S. rem collegium.ff. ad 34 S.C. Trebel. fed + actor, gir conftituieur non ab ipfa vniuerfitate, fed ab eius administratoribus, debet constitui cum decreto iudicis, feu magistratus. d.l.neque. & l. fi 35 Actor. C.de appellat.item findicus conftituitur ad lites 36 præfentes & futuras , fed † actor vniuerfitztisad pra-·fentes'tm.l. irem eorum, S. led fi ita.ff. quod eujuig; vni-- uerfinom. & ibi etiam Bart. num. a.& 3. Cafteenf. in rubrica.ff.eo. DD.ind.l.neque, & ibi etiam glo. C.de pro-37 cur. Sed quæ eit ratio f cur actor non poffie darinis ad ires prafentese & Audicus ad prafentes , & furu-

Tract. de sure Prinerfit. 90 ras > Respondetur, quia aliam naturam habet officium actoris,& aliam officium findici . Nam actor dicitur ab actu, vnde fi lisnon eft in actu, fed folum in potentia, nomenactoris non potelt verificati. Bald, in l. item corum, S.fi decuriones, in prima lectura, num. vlt.ff. quod cumfque vniverf.nom. alia eft ratio, quia cum huiutm o-38 di decretum, feu conflitutio actoris fit fententia, + fententia autem non teneat, nifi fuper re certa. S. curare. Inftit de actionib. I non quemadmodum. E de iudicijs. l.j. S.s. ff. de viuris ; fequitur tale mandatum de futura lite, vtpore incertum, non valere. glo.in l.6. S. fed fi stat 39 in verbo decretum. ff. quod cuiufque vniuerf.nom. + Pro curator propriè est ille, qui à persona fingulari consti-40 tuitur , hi, in princ.ff. de procur. + Sindicus antem eft ille, qui est constitutus ab vniuerfitate , & collegio, 1.j. S. quibus.ff. quod euiufque vniuerl. nom. & dicitur findieus, quafi fingulorum caufas dicens. cap. 1. extra de findico.glo.in I.j.S.quibus autem in verbo, findicum.ff. qd cuiufque vniueri, & ad ftipulandum non promittendu quandaque conftituitur, l. fin. quod cuivique vniveri. nom. Ripa in life is qui bona. ff.de pignoribus. Actor autem dicitur in vna causatantum, licet findicus ad om+ 41 nes. + Occanomus verò duntavat ab Epitcopo conftituitur , & in rebus ecclefiafticis. glo. in d.S. quibus , in verbo,findicum, que ponir differentias inter findicum, actorem, & aconomum. glo.in l iten: corum. s.actor.in verbo, defendere, & in verbo, de rato ff, quod cuiufque vniuers. Papien fol. 37 5. num. 1. glo. in l. neque. C. de proeurat. in verbo debent, Castrens, in 1.6.5. vlt. ff. quad cumfque vniuerf.nom. & in S. fed fi ita. & in l.o. num. 2. 2.8 4.ff.rem rat. haberi. Bart. in l. j S. I.n. 1.ff. quod cuiuf. que ynjuer (nom wbi plene tractatur de fupradictis dif. ferentie inter findicum, actorem, procuratorem, & ce-42 conomum . In effectu tamen + findicus & procurator ynum, & idem funt, & potius deber fieri diftinctio in qualitate constituentis, seu in modo & forma, constituendii quam in nomine administratorum, seu corum-

quiconftituuntur; vnde fi vniuerfitas dicie ira conftituimus talem procuratorem ; ifte proprie eft findieus,

& fi vnus prinatus diceret . conftitua talem findicum meum, ifte effet procurator , & fi omnia illa fomina fimul ponantur, verbi gratia, fi quis dicat, conflituo ta-Iem meum findicum , actorem , & procuratorem, inea fignificatione quodliber iftorum nominum fumetur, quod congruit qualitati constituentis: Bald. in l.j. 6. quibus aucem.num. 2.ff.quod cuiufque vnluerinom. & in l. 21.num.1.in 2.lectu. ff.de his qui not, infam. & in lineg: tutores, num. 11. C.de procurat, vbidicit, quòd non eft vis in nontine, fed in modo coffituendi, & qualitate rei mandara, Bart in I,6.num, vlt. & ibidem Caftren, num. 5. ff. de præscript, verbis. idem Bart. inl. 1. S. t. num /2. & 3.ff. quod çuiulque vniuerl. vbi expresse dicit, si appello findicum eum, qui eft procurator, vel è contra ifta ap pellatio feu nominatio non habet vitiare actum, vnune eniminterdum ponitur, & intelligitur pro altere, fetun dum fubiectam materiam, & qualitatem personarum. Caftr. in l.j. S. I. num, vlt. ff. quod cuiufque vniuerf. nom. Innoc. in cap.6.num.a.& in cap.3, in princ, extra de iu-

43 ramento calumnia. Et per hoc + vniuerfitas in caufa vnjuerfitatis non folum findicum, fed etiam procuratorem constituere potest. glo.in l.neque tutores. in verbo debent, in fine. C.de procurat: Bart in Sifi quis Episcopus. auth, de fanctiff. epif, Caftr.in 1.8,5 . veterani procuratores.num.vlt.ff.de procur.& in l.j.num.pen.& vlt. ff.eod.& in 1,6.5, fed fi ita.num.z.ff.quod cuiufque vni-

44 uerf, nom + Procurator enim, & findicus in multis pari paffu ambulant, vt dicit I. C. in 1.6. S.actor vniuerfitatis.verf. actor itaque ifte.ff. quod cuiufq; vniuerf, nom. Nam en modo quo defendir procurator caufam fui domini,agit & defendit findicus caufam vniuerfitatis iux 45 ta notata in rubrica extra de findico. + Sindicus enim,

nomen Gra cum eft, & defenforem fignificat, lecundum glo in caper & ibi Ant, de Butr. num. 13. extra de findi-46 co. + Caule enim ynjuerlitatum eo ordine tractantur. . quo caufe fingularium, & particularium personarum

Bald.inl.j.in 2.lect.num.z.ff.quod cuiu (que vniuer.pom. 47 † In caufis tamen vniuerfitatum non fernantur feriæ

meffium, & vindemiarum. Bald. in l. s.num. z. C. de fe-

ris; Et

48 rijs ; Et quemadmodum procurator conficutus I fingular Persona veitur in procedendo inte communi, tam -49 in agendo, quam in excipiendo ita etiam + findicus, "vel acor conftitutus ab vniuerfitate vijtur jure communimagendo, nifi aliud expressum fit; licet in excipiendo vtatur jure fingulari Bart.in l.z.num.6.ff. quod cuinfque vniherf. rom. Bald.in 1.27.num.4.ff.ff cert pet. so & ficut quis + procurator non prafumiter, nifi probefreur mandatuni; ita nec + findicus quis prafumitur, nifi 1. 1 probet fe fuiffe non folum conftitutum, fed eriam legi-52 time conflicutum & quemadmodum etiam + procurator non potest esse testis in causa, in qua extitit procu-53 rator, ita + nec findicus in caufis; in quibus pro vniuerfitate internenit Mafcar concluf. 1313. per tot. & 54 quemadmodum + procurator poft litem conteftatam reuocari non poteit, nifi cum caufæ cognitione. I. post 55 litem.ff.de procurat, codem modo + findicus five actor ab vniuerfitate constitutus non poreft , lite conteffata , fine fuperioris auctorfrate reuocari: Bart. in I.6.5. quid actor. num. 1. & ibid. etiam Caftren. ff. quod eninfque vnivers, nom. d.l.6. S. ex ifidem caufis, vbi de hoc est 56 tex, in torminis. Præterea ficut + actio iudicati non datur procuratori, nec contra cum,nifi in rem fuam da 57 tus fit, ita etiam nec + actori ab vnjuerfitate coffituto, nec contra eum datur actio iudicati,l. 6. §. act or vniuer-Statis.ff.qued cuiufque vniuer.nom. Infuper quemad-18 modum + filiusfam . poteft coffitui procurator. I.filiuf-59 fam-S.ifte quoque, ff. de procurat. ita etiam + filiusfamilias poteit actor & findicus ab vninerfitate darid. 6. 60 S.vlr.ff.quod cuiulque vniger.nom. Sed quid fi + findicusfuit constigutus ab aliqua vniverfitate vique ad cer rum rempus, & lis fuir conte ftata, & rempus eft finerum. an finito tempore reneatur litem profequi > Diftingui-- tur, aut quaritur verum possit compelli ad causam peragendam ab aduerfario , & dico quod fic; mifi findieus m'alleget aliquam juftam caufam exhis, que ponuntur in d.l port lucm, cum legibus sequen. ff.de procurat. non a: enim poreft reuocari in praiudicium aduerfarij, ve ibi: - aut quarmur an proffit cogi ab iplamet vniuerfitate à Ga Cair

qua fuit conftitutus , ira vt ei teneatur fi non exerceat officium, & hoc cafu dicendum eft non poffe eum cogi, -.. nec teneri; nifi fortè cessauerit in reddendis instrumen-Le tis , & in reddenda ratione , quemadmodum dicitur de eutore, & curatore, qui poff completam tutelam, & euram cogitur litem corptam perficere , nifi inftrumenta litis, & rationes reddiderit, 1.5.5. poft completum. vbs Bart. ff. de adminiftr. tur. Bart. in l.vlt. S.vlt.ff.de appellat Marcus decif. s . num. z. volum. I. Alexand. confilio 61 135 num. 2. volum. 2. Cæterů + fi vniuerfitas conftitui findicum, leu procuratorem, velactorem cum auctoritate magistratus, seu alterius superioris, non potestille findicus agere contra ipfum magistratum & fuperiore. Qualiter autem constituatur tunc findicus quando subditi volunt agere contra superiorem , ponit Bart in I.poreft 18. num. vlr.ff de auctorit. tut. Innocen. in cap. edoceri , extra de rescript. Bart. in 1.6.actor. num.r. ff. quod cuiufque vniuerf. nom. vbi docet qualiter confi-_ tuatur findicus, quando est contentio inter vniuersitatem, & rectorem , feu fuperiorem. Hactenus vidimus de his perionis , quæ tam ex iuris

communis dispositione pro vniuersitatibus experiuntur, quam de his, qua ab ipfilmet vnigerfitatibus eliputur. Nune tractandu eft de actibus judicialibus, qui fiut ab ipsis vniuerfitatibus, seu earum nomine ab administratoribus & officialibus supradictis, tam in agendo, q 61 in excipiendo. + Sed quia citatio eft principium,& fun damentum omnium iudiciorum. S. fin Inftit.de peena 63 temere litigantium, ideirco prius videamus, + qualitee vniuerfitas citari, & in ius vocari debeat. Poteft igitur vniuerfitas citari per edictum in loco affixum, vbi confueu it congregarii& ficiues clauderet portas ciuitatis, porest affiri edictum in portaciuitatis , quando nuntiue prohiberetur ingredi quod fi non effet tutus accessus ad portam civitatis, poteft edictum affigi in civitate vicina,in ecelefia feilicet ipfius ciuitatis vicina, nec lufficit citarirectores, feu administratores ipfius vniuerfitaris an eorum domibus, fed debent citari in loco vbi confue uerunt congregari publice . Poteft étertari eniverfitas

1: per proclama factum in locis publicis ipfius ciuitatis. . feu alterius vniuerfitatis, legendo citationem publice. - Maranta in fua practica in verborecte concipiatur citatio, num. 94. fol. 284. Caftren. inl.j. S. r. num. 5. ff. quod euiusq; vniuers. nom. vbi dicit vniuerstratem citari debere in arengo, idest quando sunt simul congregati in lo co publico; citatio enim facta in persona findici no fuf-- ficeret.vt vnjuerfitas dicatur effe in dolo, & cotumacia. . Idem tenet Bald. in l.c.num.4.& 14. C.de execu.rei fud. & in l.j. in 2. lectura , num. 1. ff. quod cuiufque) vniuerf. nom. vbi scribit vniuerstratem debere citariin concilio congregato, nec fufficere fi citetur potestas , vel alius officialis, quia eius contumacia non nocet vniuerfitatis. Dupliciter igitur potest ipfa vniuersitas citari, spersonaliter & ad domum ; tunc dicitur personaliter citari. quando citatur congregata in concilio; tunc dicitur ad domum citari, quando schedula citatoria ianuis, vel lo-- cis publicis affigitur, ita vt in publicam perueniat noti-- tiam : idem enim est modus citandi vniversitatem , qui feruatur in citatione fienda contra fingularein perfonam , nempe personaliter , & ad do mumper literas, & - antequam vniuerfitas possit se congregare, non potest - dici contumax, nec in contumacia constitui. Bald. in d.l. 5. 9. Quod fi nemo.num 1. 2. & 3.ff. quodouiufq; vniuerf. - nom. Non sufficit igitur citare findicum; fed est citanda ipla vniuerfitas supradicto modo, nifi nolet se congregare; quia tunc fufficere citare findicos, administratores, & rectores ipfins vniuerfiratis, glo. in l. non por, & bi etiam Bart.ff.de reg.iur. vbi ponit, & docet modum r citandi vniuerfitatem, & eam conftituendun contumacia. Idem Bart. in lin.ff.quod cuiufq; vniuers. & latius in extrauaganti, ad reprimendum, in verbo, citatucorpus. Idem tenet Socinus in tract. de citatione art. 17. bi expresse dicit, vniuersitatem citandam este in aren-- go, ideft qu'simulest congregata in loco publico solito & deputato, & citationem factam in personam findici, velactoris vniuerfitatis, vel aliorum administratorum, & officialium non fufficere,& per talem citationem vni verfitatem ipfam non poffe conftitui in dolo, & contumacia,

macia, quia ea, que expediunt vniu erfitati, poffunt fieri per eoldemmet findicos & administratores, non autem ea,quæ nocent.Idem tenet Bart.in S.fportularu. Auth. de fanctiff.episcopis, & in l.j.num. 2. & 3. C.de iure Reipublicalibativobidicit non fufficere citari findicum, fi enim non comparuerit, eius contumacia non nocet yniuerfitati, fed fi comparuerit & lirigauerit tenet iudiciu. Contrariam autem opinionem, citationem scilicetfa-Cam in personam findici vniuersitatis sufficere.eiusque contumaciam officere ipfi vniuerfitati, tenet Bald.inl.j. 6.omnibus.ff.quod cuiufque vniuer. Guido Pape q. 221. idem Bald.in l.6.num. 3. C. de remiff. pign, vbi expressè dicit, quando negotium tangit vniuerlitatem fushcere citari findicos ipfius vniuerfitatis. Verum meo iudicio fecurius & tutius eft tenere cum glo.ind.l. no poteft.ff. de reg.jur. & ibi Bart. Recte igitur ad euitandas prædi-Cas contrarias opiniones observatur in hac nostra patria Pedemontana, vt in literis citatoriis, que concedun tur contra vniuerfitates ponatur claufula falutaris, decernentes citationem fiendam in persona vnius ex confulibus, findicis, vel duorum ex credendarijs, seu consiliarijs ipfius vniuerficatis perinde valere hac fi vniuerfitas ipsacitata, & apprehensa foret. Cagnol. in d.l non pot.ff. de reg. jur. Hodie aut extat in hac patria decretu nouum fub tit.de citationibus, quo cauetur yniuerfitatem poffet citari in personam findicorum & administra torum ipfius vniuerfitatis. Si quis aut plura circa hanc materiam defideret videre, qualiter f.vniuerfitas fecudum iuris cois dispositionem citari debeat, confulat Hier.de Monte intract. de finib. reg.c.72.num.23.& 24. Bald. in letiam. C.de execu.rei jud. & in Auth. fed cum teftator num. s. & 6. C. ad leg. Falc.& in leiuitas.nu. 100 in fine.ff.fi cert. peratur,& in l 2 num.2. C.de decur.lib. 10. & in l.z.num.z. & vlt. C. de indict. lib.10. vbi plenè de hac materia.

Qualiter citari debeat vniuerfitas vidimus. Núcdi-4 ficiamus † coram quo iudice vniuerfitas, in qua funlaici, & cierci debeate conuentir, vrtum coram iudice Geulari, an verò ecclefiafico. Diftinguitur, aus in ipfa

vniuerfirate, que convenitur major numerus eft clericorum, & hoc cafu tota v niuerfitas couenietur coram judice Ecclefiaftico,aut major numerus eft laicorum, & tune convenierur coram iudice feculari, & hoc quando plures vt vniuerfi conueniuntur, fecus fi p lures vt finguli convenientur, ve fi fint plures fingulares personz repertæ in endem crimine, inter quas eft vnus duntaxat elericus & alij omnes laici, & omnes inquirerentur per indicem fecularem, & clericus declinaret forum, polfent omnes alij laiei fimiliter petere fe remitti ad judicem ecclefiatticum contéplatione illius elerici, ne caufæ continentia dividatur. Maranta in fua pract. in 4. par. princip.diftinet. 11. fol. 175.num. 22. & 22. Bart. tamen in leum fenatus num.4.ff. de rebus dubiis, & in l.i. ff.de collegis illicitis indiffincte videtur tenere quod vniuerfitas in qua funt clerici. & laici debeat coram iudice ecclesiaftico conueniri. Videtur tamen dicendum contrarium, quòd imò ipfa vniuerfitas conueniri poffit coram iudice vniuerfali ipfius loci, & fic coram iudice laico, ex quo eft corpus imaginatum, feu repræfentatum, de quo non est aliqua lege dispositum, sub quo iudice debeat conueniri, vnde conueniatur cora iudice lo ej vbi eft; hoc enim casu non confiderantur finguli de miuerfitate ve finguli, fed ve vniverfitas, & ve vnum corpus fictum.l.n.S. I.l.in tatum. S. vnjuerfitatis.ff. de rerum diuif. De qua re vide Marian. Soc.in cap. 1. verf. 14. declara, extra de foro compet.

Viso qualiter vninersitas citari debezt, & coram quo iudice debeat conueniri, videndum nune restat de multis alija adibus, qui in iudicijasum ab vniuerstratibus, seu carum nomine ab administratoribus. Et primò f fi sindicus vniuersitatis agat, quod nomen debeatin libello ponere. In quo dicendum est, quod inciulibus debet libellum nomine vniuersitatis cocipere, & si ageret, & concipere libellum, & non diceret nomine vniuersitatis, vej sindicario nomine, viceret nomine vniuersitatis, vej sindicario nomine, viceretur potus agere proprio nomine, textus est de hoc in terminis in l. & vers. Q si detrectar, actoris constituti, qui legitimè proginitate agere positi nomine publico, adire aduersite est

iudices

judices poterunt. ff. de policitationibus: Li. In fine! Cide periculo nominatorum lib. 17 in criminalibus verd, findicus non poteft concipere libellum nomine vniuerfitatis, vel findicario nomine, fed proprio nomine debet libellum formare, & agere. Maranta folio 296.num.7. Bald.in ! j.in z. lectura num:z.ff.quod cuiufque vniuerf. nom-vbi remiffiue tractat, qualiter libellus concipiatur à findico, & cotra findich vniuerstatis. Præterea, quia 67 + hodie tâm actores, quâm rei tenétur jurare de calum nia S.ecce enim. S.item actoris. Inftit. de pona temere litigantium. Vniuerfitas,an & qualiter iuramentum ca-67 lumniæ fubire teneztur videamus. + Et certum eft, vniuersitarem iurare decalumnia per eius administratoses, leu rectores : nam, non folum in privatorum caulis, fed etiam in caufis vniuerfitatum , iurandum eft de calumnia, per eius administratores, findicos, seu actores, glo.in 1.6.5. actor vnguerfitatis, in verbo defendere, in fi. fl.quod cuiufg; vniuerf. nom. l. 2. 6. hoc etjam. C.de iureiur. propter cal. dan. cum glo.in verbo plurima glo.i. in l.vlt. C.de vend. reb. ciu.lib. 11. textus eft elegantifimus in l.municipibus. ff. de cod. & demonftr & ibietiam Bart. idem Bartolus in d. S.hoc etiam. num. 2. & 3. Cagnol. in 1.2. num. 146.ff. de orig. iuris ciu. Innocen. in capite 1.nu. g extra de testibus, & attestationibus fol. 112. & num.4. Caftren.in l.6 6. vle.num.vlt.& per tot.ff.quod cuiufq; vniuerf. nom.& in l.97 num.1.& 2.ff.dereb. dubijs. Innocen. in cap r.extra de findico. Bald.ind. S.hoc etiam, num.i. vbi expresse dicit, quod in casus vniuersitatum est iurandum de calumnia, ficut in causis singularium personarum. Iurabitur autem per administratores, vel majoré partem ipforum, nomine vniuerfitatis, vel per findică legitime constitutum: & erit forma iuramenti, quia iurabit in animam constituentium, non in

68 animam voimerfitaeis, quia † voimerfitas caret anima : voimerfitates cinin, in quantum voimerfitates fiunça : mina fiunt iuris, non nomina perfonarum. Eodem modo 69 videmus†findicum voimerfitatis respondere positioni

bus cum turamento calumniz.cap.prefentium.extra de testib. in 6. gl. in 1.2. S. hac etiam, vbi Franc. Curt. nu. vlt.

· Ode ibreiuran.propter cal.dan Bald.in ead. 1.2. 6. quod obferuari, verf.nunc veniamus ad quæftione, Marcidecif.477.per tot.vol.2.vbi pulchrè circa hanc mareriam. Ad hæ quia plerunque hi, qui conveniuntur funt con-70 tumaces, + mos enim reorum eft fugere, qualiter cotra vniuerfitztem procedendum fit, fi nullus existat pro ea, qui ipsam defendat dispiciamus. Qua inredicendu eft 1 feodem modo procedi contra vniuerfitatem contuma cem, quo contra fingulares, & particulares per fonas cótumaces. Poterit igitur contra ipfam vniuerfitaté perueniri ad primum,& fecundum decreth, licer enim pupillus & respublica æquiparentur, l.rempublicam, C.de 72 iure reip.lib.11.& + contra pupillum non interponatur fecundum decretum, lapud Iuliano. ff.ex quib. cauf. in 73 poffel eatur. Diuerium tamen eft in vniuerfitate. +c6tra quam peruenitur ad secundum decretum. Ratio di uerfitatis est, quia pupillus speratur fieri maior, sed vni uerfitas nunquam, arg.l.4. S.fin. ff. de tutelis & ratio di-Rrahen. Bart.in l. 1. num. 1. C.de jure reip.lib. 11. & in d. Lrempublicam per tot. C.eod.tit.l.1.5 quod fi nemo. & ibi etiam glo.in verbo, proconful, & Bart.num. 1.ff. quod - cuiufque vniuerf. nom. & ib i Bald num. ?. & hoc eit verum fi vniuerfiras fit citata in arengo , ideit quando eft fimul congregata in loco publico , & confuero : ciratio enim findici vel actoris ipfius vniuerfitatis non faceret cenferi ipfam vninerfitatem effe in dolo, latitacione,& contumacia; nec hujufmod i citatio prodeflet, nec fufficeret ad interpositionem secudi decreti, ita in terminis - dicit Caftrenin I. I.S. 1.nu.5. ff.quod cuiufque vniuers. 74 nom. + findici enim contumacia non nocet ipfi vniuer fitati. Bart.in l i.num. 2 . C.de jure reip. lib. 11. glo. in l. non potest, ff.de reg. iuris, licer Bart fibi contrarius, dicat nocere findici contumaciam vniuerfitati in1 5.6.& fi forte nu.vlt. ff. quod vl, aut clam. findicus enim, vt fu+ pra dictum eft,ea quæ expediunt vniuerfitati poteft facere, non autem ea, que nocent glorin d. l. non porest 60. vnde quemadmodum eius contumacia non nocer 75 reipublica, ita nec eius teonfessio in iure, & iudicio fa-

. da,l certi. S. fed an & ipfos, & ibj glo.ff.de confest.glo.in

dil non poteft, de qua materia vide Cagnolum remifuuè in l.vnica. S.fi procurator num. 26. ff. fi quis iufdicen ti non obtemp. Contrarium tamen, nempe quòd findici legitime constituti confessio praiudicet vniuersitatiste net @zaf.decif.39.num.5.6.35. & 36. Decius conf.297. 76 num.vit. Quarunt praterea Doctores noftritan findi cus, feu defenfor vniuerfitatis poffit deferre aduerfario iuramentum litis decifiuum, vel fuper aliquo emergenti, & dicunt quod fic fi habeat ad hoc fpeciale man-. darum, 1.34.5.1.& ibieriam Bare nu. 1. ff. de iureiuran. 77 De expensis verò litis illuddici potest, quòd vniuerfi-· tas mufte litigans condemnatur in expenfis litis. Admi - naftratores enim. vniuerfitatis non debent differre folu tronem debitiliquidi, alias tenetur vniuerfitas ad vluras,& expélas litis iniufte & temere lufcepte, quas vniuerfitas recuperat ab administratoribus , qui bonam fdemnonagnouerunt tex.eft elegantifimus in 1.80. \$.2. 78 & ibi etiam Bald.num.1.ff.de legat.2. Sed + an is contta - qué voinerfitas litigat teneatur, fi fit de illamet voiner - fitate, velibi habeat bona, contibuere in expenfis litis, quas vniuerfitas fecit litigando cum co ? Dic quod fic. Marcus decif. 489. num. 13.vol. 1. Verum, quia plerunque vniuerheatestam in agendo, quam in excipiendo producunt teftes in iudicio, vt exammentur, corumque depositiones recipianturqui testes, vt plurimum, folét effe de ipfamet vniuerfirate, à qua producutur, & ad cu ius instantiam debent in judicio deponere ; ideirco vi-79 deamus † an,& quando teftes de vninerfitate probent -in causa ipfiusmet vniuersitatis. Circa quam quæstione fic distinguunt Doctores . Quadam funt, qua non polsut probari,nifi per illos de vniuerfitate,vt electiones, & alia negotia, que fiunt fecretò, & inter ipfos tantum de vniuerfitate ; & ifto cafu ille quieft de vniuerfitate est idoneus testis pro vniuerfitate, arg.l.confensu. C.de repudijs. Quada sur que poffunt de fuinatura probariper alios, quam per illos de vninerfitate, quo cafu diftinguitur, Aut illud negotium, fuper quo deponunt te-

stes de vniuersitate, est negotium quod principaliter spe catad vniuersitatem quantum ad honorem, & como- dum, & ranc quiliber de vniuerfirate elt idoneus reffis, quia debitum vniuerfitatis,no est debitum fingulorum. 1. ficut. 5.1. ff. quod cuiufque vniuer f.nom. gl. in l. in tanzum. S. vniuerfiraris, in verbo, referipferut, ff. de rerum divil. glo.in l. 1. ff.de colleg. illic.circa finem. glo. magna. Non enim dicitur vninerfiras teftificari, fed finguli, glo. in terminis in la. ff. quod cuiufque vniuerf nom. licet enim nemo in re propria tellis elle poffit, I nullus: ff. de - testibus, lomnibus C.codem, ille tamen, qui est de vniver firare admireitur ad reftimonium dicendum in cau-- fa vniuerficatis, cum illa non fie fingulorum, fed vniuerfiratis caufa, & idem eft fi illud negotium principaliter non fpectat ad vniuerfitatem , fed in confequen-- tiam, ve est videre exemplum in legatario, qui potest effe teftis in reftamento, in quo aliquid eft fibi legart, -L quitestamento ff.de restamentis. Dicune tamen Do-- ftores quod minor fides femper adhibetur in hiscafib. in quibus reftis de vniuerfitate admittitur ad teftifireandum pro vninerfitate, & de hoc eft glo.in S.cogitandum Auth.demonachis. Non enim hoc cafu potest diciteftis integer . Et quanta fides huiufmodi teftibus fie -adhibenda, judicis arbitrio committitur, l. ? fi.de tellibus . Aut illud negotium, de quo agitur, non tangit nomen, honorem,neccommodum vniuersitatis, sed prinreipaliter respicit commodum & vtilitatem fingulorum ide vn juerfitate. & tune teftes de vnjuerfitate non funt idoneiteftes, quia iftavidetur caufa propria, ex qua principaliter quilibet de vniuerfitate confequitur , & percipit commodum dive eft quande univerficas habet pafcua , & non habet animalia , quæibi pafcantur . fed finguli de vnjuerfirate mittunt fua animalia ad pasculandum : In hoc negotio , quod tangit fingulos, vefingulos, teftes de vniuerfitate non funt idonei teltes; Idem eft fi vniuerfitas haberet nemora, in quibus ipfa non folet ligna incidere, fed dumtaxat fingulares, & particulares persona de ipsa vniuersitate : Hoc enim catu pfi de vniuerfitate non poffent effe tt-Res, quia teffificarentur in caufa propria, que cos vt Ingulos principalitertangit, corumque commodum, & vtili-

villitatem respicit. Hine fi teftes vniuerfitatis deponant in caufa eiufdem vniuerfiratis, ex qua , fi vniuerfitas fuccumberer, damnu pertineret ad fingulos de vniuerfitate, tanquam fingulos, ve quia imponenda effet collecta, certe illi de vniuerfitate non effent idonei tefles in hac causa vniversitatis, quia tractant de causa propria; fecus fi principaliter fingulos, ve fingulos non tangeret, fed respiceret vniuerfitatem , vt puta quia vniuerfitas eft foluendo, & fic ipla pollet foluere, & non grauare particulares de vniuerfitate. In his tamen cafibus, in quibus teftes de ipfa vniuerfitate admittuntur ad teftificandum in fauorem vniuerfitatis, fi altera pars probat per teftes magis idoneos contrarium eius, quod deponunt teftes de vniuerfitate, magis eft ftan-- dum teftibus deponentibus contra teftes vniuerfitatis, quam iplis tellibus vniuerfitatis. late Afflict. decil. 400. per tor. Iafon in l. 10. numero vltimo. ff.de in ius vocando. & in l.4. num. 1 3.ff. fi cert, pet. & in l. 22. num. 41. C. de teftam. Hyppolitus de Marfilijs in l. 1. S. feruum muni cipum.ff.de quæltionib. Maschar. de probat. conclu. 318. per tot.conclu.295.num.14. vique in finem illius conclu fionis, conclu. 316. num. 1. & z. conclu. 1421. per tot. cong d' clu:395.num.8.9.cum pluribus fequen. Didacus pradicarum quæft.cap.18:nu.4.Rolan.conf.72 pertor.vol.2. - Benintend.decil.70.num. 7. 8.& 17. Barto. in tractat. de reprobat.teftium,num.12. & in traft.de teftibus nu.13. & in S.cogitandum num. 3. & 9. Auth. de monachis, & in l.g. num. 3. C.de teftib. glo. in Lo. S. vniuerfitaris, & ibi eriam Barto.num. 1. ff. de rerum diuif.vbi facit fupradi-Ctam diftinct ionem, de qua Afflict.in d.decif. 400.per to . tam. facit etiam ad hacmateriam doctrina Bart.in lex quacunque nu.12.ff.si quis in ius vocatus non ierat . ybi adicit fi teftis deponens in caufa fuz vniuerfitatis inter--irogetur an ad eundem pertineat commodum, velnon, & respondeat quod non, non ideo intelligieur fallum deponerc,fi in cum redudet commodum, velincommo-· dum fecundario,& per indirectum, non autem directo, & principaliter. & de hac materia, an & quilli de vniuerfitate poffint effe teffes in caula vniuer fraris. vide Pap.en-

Papiensem fol. 311.nu.6.& ibi in addit. Crau. de antiq. temp.fol.82.num.17.cum feq. Marcum decif.92.per tot. vol.2. & deeif. 489. num. 2. vol. 1. Ozaf. decif. 99. num. 39. Alexan.in l. 10. S. qui manumittitur num. 2. ff. de in jus vocando: Ripam in l.1.5. si autem collegium nu. 2. ff.ad S.C. Trebell. Oynotomum in & vniuerfitatis. num. vlt. Inftitude rerum diuif. Caftren.in d.S. qui manumittitur num. 3.& in l.2.num. 3.ff. quod cuinfque vniuer f.nomin. Bald. in l. g.num. vh. C. de teftib. & ibi etiam in addit.& in l.z.num. z.ff.quemadm. teftam. aper.& in rubr. ff. de rerum diuif.num.19.& in l. 6. S. vniuerfitatis in 1. &12. left.ff.eodem tit. de rerum divif.& in l.z.num.z.ff.quod cuiufque vniuerf. nom. Alexand.conf 99. num. 78. & 19. - volum. c.& conf. 68. num. 18. volum. 2. Socinum in titulo ff.de in ius vocando. fol. 31.num. vltimo. Hierony. de Monte in tract.de finibus regund.cap. 58. per totum. 80 Verum, quia + compromissum ad similirudinem audiciorum, & ad finiendas lites pertinet, vt dicit I. C. in Lj. ff.de receptis arbitris, idcirco operæ pretium effe duxi aliqua breuiter, & strictim hoc loco de hac materia di-81 cere. + Vniversitatem igitur poste facere compromis-82 fum indubitati juris eft . Sed quarunt Doctorestnunquid compromiffum factum ab vniversitate finiatur , f ipfa vmiuerfitas diminuatur, vt putafi multi ex ipfa vni uerfitate, qui compromifium fecerunt fint defuncti. videtur dicendum quod fic, per text. in l. diem proferre. S.I.l. fed interpellatur. S. fi ab altera. ff.de recept. arbi-82 tris. Contrarium tamen eft verius, quia + licet aliqui a ipla vniuerfitate deficiant, non tamen mutatur vniuerfiras, fed vna, & cadem remanet, 1. proponebatur. ff. de iudicijs, Bart. in l.quòd in rerū. §. & fi nauem.nu. 3. ff.de legat. 1. Iafon ibidem num. 6. vbidicit expresse. fi vniuerfitas in qua funt decem persona faciat compro miffum, mortuis quinque vel feptem, & alijs fubrogatis non extinguitur compromifium, & hoc verum eft , - quando compromiffum fuit factum pro veilitate ipfius · vniuerfitatis, fecus fi pro vtilitate fingularium persona rum vtibifcribit lafon. Idem fcribit Alexand. in l. 22. num 3.ff. de legat. 1. vbidicit , compromifium fa-

dum per vnmerfitatem non expirare, etiam mortuis aliquibus de vniuerfitate; jus enim vniuerfitatis in vno; - potest, mortuis omnibus, residere, l. ficut. S. finali. ff. - quod cuiufque vniuer. nom. Caftren.in l. proponebatur num 6.ff.de judicijs, in 1. lect. & in 2. lect.num. 2. vbi dicit, compromifium factum ab vniuerfitate non extin-- gui, licet omnes de vniuerfitate mutentur, & alij loco ipforum fubrogentur, fed tranfire ipfum compromitsu ad fucceffores, quia eadem durat vniuerfitas, fecus in . hærede, d.l.diem proferre, S.1.ff. de recept. arbit. nam durante identitate res durat eadem, licet in lubstantia - contingat mutatio, ve etiam feribit Bald. in dict. leum - propontbatur in 1:80 2 lectura . Alia quæftio circa hac 84 materiam fele offert , + que ft talis. Vninerlitas, leu - tius administratores compromittunt, administratorio nomine in arbitrum feu arbitratorem, de re immobili, quæritur verum requiratur decretum iudicis, feu Superioris in compromisso, an verò in laudo? Et vide-85 tur quod in laudo, quia jofum + laudum oft tranfactio. Contrarium'eft verius, nempe quod requiratur tempo re compromiffi, quia decretum refpicit actum adminiftratoris, non actum terrijitem quia laudum fundatur 86 fuper compromifio & ideo fundamentum debet effe re . - tè positum . Non obstat quod laudum sit quasi quæda tranfactio, quia iftud eft verum, non tamen per fe, fed junctum cum compromifio, Bald.in l. 12. num. 13. C.de transact. Nunc reitat, ve aliqua de vitimo actu iudicit. nempe de fententia, & eius executione dicamus. Videa-87 mus igitur + an , & quando fententia lata contra vniuerlitatem valeat, & reneat. Circa quam quæftionem glo.in l. 1. C. de iure reipub. lib. 11. diftinguit tres ca-Jus, Quandoque ad fententiam diffinitiuam contra vni perfitatem in defenfam peruenitur, & tune eft ipfo iure nulla, d l.r.C.de iure reipub. ficur idem eft in minore, & pupillo, I cum & minores, C. fi aduerfus rem iu. . dicaram. Quandoque peruenitur ad interlocutoriam, & tune valet, l.1. S. quibus, l ciuitates.ff. quod cumique vniuer.nom. Quandoque vniuerfitas plene defendi tur, & tunc valet fententia, fed reftituitur, if ett lafa, I.rempuble

publicam, C. de iure reipublicæ ilb. 11. Barto lin d. la-ram. 1 C. de iure reipublicæ ilb. 11. Sed quid-fi contra re mpablicam lata fit fententia, à qua voiuer fitas non appellauie, & fictranfuir in rem iudicatam, & poft latam fementa facient est en ouo oinfu meneta facientia proipfa voiuer fitate, an fententia possite retrastari, citra re medium appellationis Die quòd fic, dummodo, & infrumenta de nouo reperta fin, & fubsit causa. De qua re vide l. 3.5. & ibi glo. & I af. num. 8. 11. & 12. fi. dere iud. Marantam fol. 43. ... 98. I oannem Mauritium in trast. de reliti. in integrum cap. 29. 30. 3. & cap. 420. pet tot.

89 Quid è contrații respublica habuerit sententiam contra debitorem suum, vel eius haredem? Certé poterit mitei in possessionem rerum tam haredis, quam hereaitariarum, quo casu respublica habens pignus iudiciale ob sententiam, praeserum cateris creditorium hareditarijs, etiam prioribus, habentibus duntaxat personalem actionem, I. 3. C. qui potiores in pignore.

Nunc dispiciamus de executione sententia, senda cotra vanuerstatem. Et primo dico † executionem sententia saæ contra valuerstatem, non posse sercontra sadicum, actorem, seu desenforem ipsus valuer sitatis y neceuntra singulos de vanuerstrate, sed debere fieri contra ipsam valuerstatem, sasin 1, 4, num. 18. fi.

dere judic. & ibi Ripa num. 4. & 23. tex. est de hoc in d. l.

1 4.5. actor municipum. † Qualiter autem fiat executiocontra vnjuerstatem videamus. Etverte quemad-

92 modum † condemnata aliqua fingulari persona, fi non meperiuntur bona mobilia, & immobilia, capiuntur in causam iudicati debitoris, nomina, ita etiam quando condemnatur vinuersiras, & fit contra iplant executio. text.eft in l. 8. & ibictiam Caftren. fiquod cuius; vinuersirom Sed quid fi vinuersiras nomina debitorum non habeat, nec aliqua bona mobilia, vel immobilia,

possitifieri in vijs publicis, & alijs rebus similibus; vide

Alex. in 1.40. num. vlt.ff. de re judic. & hoc casu † quando vniuersitas nulla bona habetidebet, imò cogitur collectam imponere, & de ejus exactione soluere, glo. in 1.

1.6.

1. S. quod fi pemo, in verbo, proconful fi. quod cuinfa; vin uer.nom. Alex.m. d.l. 4.num. 12. ff. de re judic. & ibid. Ripa num. 16. Bald. in 1. 8. in 1. lectu. ff. quod cuiufa; vnj. 57 uer. nom. quod † 46 vniuerfitas nolit imponere collectam, judex citatis ipfis de vniuerfitate , gam im-

ponet, O ynotomus in S. vniuersitatis num. 4.
Institu de rerum divis. De qua materia
collectarum, que ab vniuersitati

bus imponuntar fuo loco, & tempore latus dicemus.

Et hec fufficiant circa hanc fecuudam partem huius nostri

tracta-

Secundæ Partis finis

TRACTATVS

DEIVRE

Vniuersitatum.

PARS TERTIA.

De Bonis vniuersitatum.

SYMMARIVM.

Vniuersitas qualibet licita & approbata, potest habere bona, & res in communt.

Aedificans in folo publico debit foluere debitam penfionem pro autificio, fi boc expediat respublica, alias splum folum cum adificio vendicatur per ipfam rempublicam.

3 Vninerstas potest habere rem emphyteuticam.

4 Vniuer statum bona, non sunt bona singulorum separatim, sed omnium, & vniuer sorum de vniuerstate.

9 Unsuersitatum res & bona qualiter differant à communibus, & publicis rebus.

6 Vniverstratum pascua, & nemora an , & quando

fint propria ipsarum universitatum, veletium com munia singularibus personis.

Vniuerstiaum pascua, & nemora quando sunt communia singularibus personis de universtiate qualiter unusquisque ipsis pascuis, & nemoribus uto debeat.

Vniuersitatum pascua, nemora, & aliabonaquendo sunt communia singularibus personis, tuncinec Osum, nec osums cultum dicuntur proprie an insusmodi bons publicis habere, sed quantum tuntaxat secultarem.

Universitas per proprium statutum intelliacie potest, ut pascua. E nemora communiairi tetta parte anni sint probibita, E in alia parte anni concessa.

M

Vnc selecutert tertix partis huiusnostri tradatus explicatio, pro canus sinedligen tia pramitto, certifimam, & indubitată este iuris regulam, & conclusionem, † vniuterstates omnes licitas & approbatas poste habere bona, & res in combatas poste habere bona, & res in com-

muni, scut quælibet persona singularis portest habere bona propria, puta nemoca, passeus, pissenas, salinas, veccigalas, & deniga alia bona, i tem pecuniam in zerio, seu archam communem. 1.5. quibus autem; cum §. vle. st. quibus autem; cum §. vle. publica. st. de verbs signis. 1. a. Code diuer sp. vle. st. publica. st. de verbs signis 1. a. Code diuer sp. vle. st. vbi, queliber ciuitas potest acquirere sibipona, & ea similer shabere, & ex postidere, & l.j. C. eod. vir. v bi † zediscans in solo reipublicæ, debet soluene debitam pensionem pro ædiscio, si hoce zepedia reipublicæ, alias ipsum solum cum ædiscio vendicatur per sipsum rempublicam, & l. s. C. eod. vir. vbi † ciuiras potest habere rem emphyteuricam, quam si quisemate ab ipsa ciuitate, passeo adiecto ne tenog tur rad canonie, te netemptio, 4 sed huiulmodi pactum est irritum, & † hec bona, dicum est del multimodi pactum est retum. & the cona, dicum est del multimodi pactum est retum men.

tur res

gert rur

sue res,& bona vniver fitatis, que non funt fingulorum Separatim, fed omnium, & vniversorum de vniversitate viibus fimul, & conjunctim destinata.l.6. S. vinjuerfitatis.ff.de rerum diuif. S.vniuerfitatis. Inftit. eod. titu. 1 Que t res vniuerlitztum differunt a communibus. & publicis rebus, quod rerum communium, & publicara vius omnibus gentibus , & populis peraquè competit, faltem, quò ad víus certos. S. flumina, cum duob. S. feq. Inftit.de rerum dinif.& ibi DD. vniuerfitatis verò reru - vius, tantum corum eft,qui fub illa vniuerfitate, feu cogregatione funt, & harum rerum dominium fempereft vnigerforum, non fingulorum; licet finguli his vti poffine fr modo ad vfum fingulorum fine dellinara, fecush 6 duntaxatad vlum vniuerfitatis, puta + fi vniuerfitas, feu eins administratores ampliciter emant pascua, & nemora, non adiecto, neque exprello, ve particulares per fonz de illa vniuerfitate ius pascendi, & nemora incidédi habeant, tunc enim illa pafcua, & nemora effent proinf priatemierfitatis, net fingulares perlone einfdem vni-. . ucratatis ius pascendi, & ligna incidedi in eis haberent. Bar. in 1. 20.5. 1. ff. freruitus vindicetur glo. in 1. 7.5.1 in . werbo,non debetur.ff.quod eqiufque vniuer.nom. Caterum t fipafeua, & nemora fine communia fingularibus - perfonis,zd earumque vium deftinata, thinc vnufquifque : ipfis palcuis , & nemoribus debervei moderate , abfque - emulatione, secundum quantitatem, & vires parrimonii. o Mareus decif. 233.nu.5. vol. 1 quo cafu, propriè loquen-I do,ifte t perione fingulares, & particulares, nec vium, 25 ned viomfructum dicuntur in huiufmodi bonis publicis - whabere, fed quandam duntaxat facultate. Caftren. in l. - ... num a fliquod cuiusque vniuer nom Hiero de Monp zein traft,de finib. regun. c.72. num.21. + Poteft autem mevniuerfitas per proprium ftatutum introducere , vt paacifcua communia in certa parte anni fint prohibita, & in alia parte anni concella, quo cafu, ille qui fe fundat fuper tempore permiffo,& probibito debet probare. Mar eus dicta decif. 123. num. 4. de quibus pafcuis publicis habemuseitu. C. de pafcuis publicis lib. t 1. tit. 60. 6 -utalijeneo prijes moneri fis mitta.

De contractibus Vniversitatum. Et primo : Vniuerfitas qualiter possit contrahere . Cap. 11.

SVMMARIVM.

Vniuerstas potest & per fe, & per findicum contrabere o alia publica negotia expedire .

Uniuer firas an , & quando poffit coge ad conftituen-2

dum findscum.

Universitas patelt contrabere non folum cum exte-3 ris, & quinon funt de ipfa universitate , fed etiams cum yfdemmet deipfa uninerfitate .

Ertiffimum eft in jure + vniuerfitatem, qu per feipfam vult aliquem actum extraiudicialem facere, pura contractus inire , & huiusmodialia negotia publica expedire, non habere necesse, neg; compelli poste,

ve conflituat findicum ad iflum actum expediendum, fed poffe per feipfam, & per proprium decretum hae omnia facere. Ita docuit nos las. in l. j. S. si autem collegium.num. 6.ff. ad S. C. Trebel. & ibid. Alex. num. 3. & vlt. Ripa.num.9. Castren.in l.i.S.j.num.2.ff.quod cuiulque vniuer. nom. glo. in l.nulli. ff. eod. Bart. in d.S.ff autem collegium, vbi vniuerlitas poteft celebrare contractus per decretu ipfiulmet vniuerfitatis, neceft neceffaria superioris auctoritas, nec findici constitutio. Nam, quando contrahitur cum aliqua vniuerfitate prafente, & legitime conuocata, non eft neceffe quod ipía vniuerfitas faciat findicum ad fic contrahendu, fed ipla vniuerfitas poteft principaliter per fe contrabere. sext eft in d. S fi autem collegium . Poteft igitur, & per fe principaliter, & per andicum legitime conftitu-2 tum vniuerfitas contrahere, & quod dicitur, + iudicem . poffe cogere vnjuerfitatem ad conftituendam findicu, habet locum duntaxat in actibus iudicialibus, vt late

diximus fupra in a. parte huius trad.nec fibi vendicat,

locum in contractibus, & alijs negotijs extraiudicialibus, vt dicunt Doctores in locis fupra allegatis. Nec a folum + vniuer fitas per fe poteft cum alijs, qui non funt de ipfa vniuersitate contrahere, sed etiam potest contradusinire cum ifidemmet de ipfa vniuerfitate Bart. in d.S.fi autem collegium, vbi de hoc est text.

Vniuersitas an, & quando ex proprijs contra-Cibus, tam in vniuerfo, quam in particulari obligetur. Cap. III.

SVMMARIVM.

Vniuersitas ex propris contrassibus obligari potest.

Confensus requiritur in contractibus. Vniver stas confentire non poteft.

Vniuersuas legitime congregata vicem persona fu-Stinet & ob id contractus , aliaque negotia ad rempublicam pertinentia expedire potest .

Universitas potest consentire , licet non cum cadem

facilitate, que fingulares persone.

Vniuersitas an, & quando vel per fe, vel per findi. cum legitime conftitutum , poffit obligare fingulares personas, & bona particularium ipsiusmet uniuersicatis, ipsis particularibus non consentientibus.

Contractus omnis, qui fit ab eo qui babet potestatem legis condenda , babet vim legis.

Vniuer fitas eft quid aliud feparatum, & diner fum à fingularibus, & particularibus persons ipfius vniuerfitatis.

Vnsuersicas an,& quando possit, & personas, & bona singulorum, & particularium de universitate

obligare, alia traditur distinctio .

10 Statutum conditum ab universitate, ad boc ut validum fit debet effe generale, aleas fi factum fit contra fingulares perfonas non valet.

Contra-

- 11 Contractus unius perfonanon extenditur ad aliam perfonam, nec alteri potest praiudicare.
- 12 Obligars fine fua voluntate alter per alterum non poreft.
- 13 Vniuersitas quando obligat singulares personas, an intelligatur cas obligare insolidum, an verò tantumi pro virili parte.
- 14 Administrator legitimus pro vniuersitate quis di-
- 15 Obligatio , seu hypotheca bonorum est species alie-
- 16 Administrator universitatis an , & quando possis alienare bona publica.
- 17 Administratores & sindici, si plures sint ab uniuer sitate constituti, an unus solus possit obligare bona untuersi atts.
- 18 Adminstratores & findsci publici, in dubio, efficiu. & administrationem infoludum habere dicuntur.

Niversitatem † ex proprijs contradibus obligari poste, pemini dubium este deber, ve feribunt omnes Dodores in Licilitas. f.f.s cert. pet. licet enim † in contractibus consensus requiratur, † vniversitas autem consensire non possit, j.j. S. yle.st. de

- acquir. posses tamen † vniuerstas legitimė congregata vicem personæ sustinet, & ob id contrastus aliaque negotia ad rempublicam pertinentia explicare potes, deconsos sustinentis proprime in supradistis ompisus acce-
- 5 †consensumá; proprium in supradictis omnibus accomodare, licet non cum eadem facilitate, qua singulares personæ, vedientglo. in d.S. vlt. Sed maius dubium est
- 6 † an, & quando viniuerfitas vel per fe, vel per findicum poffit obligare fingulares perfonas, & bona particularium influímet vniuerfitatis, i píis particularibus non confentientibus. Circa hunc articulum Doctores noftri folent diltinguere inter vniuerfitatem non recogno feentem superiorem, & sic habentem patesfatem condition.

dendi legem vel ftatutum , & vniversitatem, quæ superiorem recognoscit, & qua per consequens non potest legem vel statutum faceres vt primo casu possit vniuerfitas vel per fe principaliter, vel per findicum legitime constitutum, & qui habeat in mandatis ad fic Promittendum, obligare personas, & bona particularium, & fingulorum de ipfa vniuersitate; lecus autem in secundo 7 cafu: + omnis enim contractus, quifit ab co, qui habet potestatem legis condendæ, habet vim legis l. Cæsar.ff. de publicanis, l. penult. C. de donat. inter virum, & vxor. Quemadmodum igitur lex vel statutum conditum ab aliqua vniuerfitate habente hanc potestatem ligat , & afficit omnes de ipla vniuerfirate.l.j. ff.de legib. l. omnes populi.ff.de justit. & jure.ita etiam contractus initi à tals vniuerfitate habente legis condendæ potestatem, seu su periorem non recognoscente, & locum principis tenente,ligat, & afficit bona & personas particulares de ipsa vniuersitate; & pacta, quæ apponuntur in huiusmodi contractibus, qui celebrantur à tali vniuerfitate poffunt allegari in judicio, tanquam statuta, contraciues ciusdem ciuitatis, & vniuersitatis, & contra omnes, quos fatuta eiuldem communitatis ligane, & afficiunt. Bart. in leiureas, num. 2. 3. & 4.ff. fi cert. per quem fequitur Caftr.in l.4. num. vlt.ff.de re iudic. idem Bart.in d.l.4. S. j.num. 9. 10.& 11.ff. de re iud. & in rubr.ff.quod cuiufq; vniuerf.nom & ibi in addit. Vniuerfitas igitur, feu eius findicus pot facere contractum non folum in vniuerfo, fed vt ét fingulares personæ de populo, seu vniuersitate,earumá; bona obligentur; & ita posiunt talem contractum facere confiliarij, qui repræsentant totam vnimerfitatem, feu populum;& hoc qui populus, feu vniuerfiras haber potestarem legis & statuti condendi, quo ca fu fingulares persona, ita ex hoc contractu & obligatione conueniri poterunt, ficut fi de hoc effet factum ftatutum ; nec hoc ex folo contractu iure obligationis procedit, quia cum + alia persona sit populus, seu vniuer sitas, & aliz personz singulares & particulares ipsius populi, non potest vnus alterum obligare, sed hoc procedit ex vi legis, quia talis contractus factus ab vojuerfitate ha-

bente potestatem legis condendæ, habet vim legis. d.l. Cæfar.ff.de publicanis. Bartol.ind.l.ciuitas. num.g.ff.fi cert. pet. Secus igitur est in vniuersitate, que superiorem recognoscit. & que per consequens legem vel statutum condere non potest, quia talis vniuersitas non potest fingulares personas non consentientes obligare, ita vt ex huiusmodi obligatione possint conueniri, earumdemá; bona capi ; nifiillorum , qui fuerunt præsentes huiuimodicontractui, & obligationi: nam & illi conueniri poterunt ex proprio mandato, vtili intitoria, cum illorum confensus interneniat. Bart. in 1.7. nu. 2.ff. quod cuiusque vniuer.nom. & in 1.26.num. 2. 2. & 4. C.de donat inter vir. & vx. Hanceandem diftinctionem fequitur idem Bart in ! ficut, in princ. ff. quod cuiufque vniuer. nom quæ eft d.l.7. iam allegata Iaf. in l. 4.num.23in fine. ff.de re judicata, vbi dicit hanc opinionem, feu diftinctionem effe veram & communem, & in Leinitas, num. c. 6.7. & 8.ff. fi cert. pet. Doctores in l.fi is qui bona.ff.de pignorib. Bald. tamen in l.j.num. z.cum feq. C. ne filius pro patre reprehendit hanc opinionem, & eum fequitur Caftrenf. in l. 4. ff. de re jud. mouetur Baldus. quia ilta conclusio supra dicta . o contractus factus ab eo, qui habet potestatem legis condende, habeat vim legis, procedit fecundum ipfum Baldum, quando talis con tractus fieretanimo condendi legem, & adhibita forma quæ requiritur in lege condenda, sed quando vniuersitas creat findicum, vel facit contractum no facit animo condendi legem, nam alia est forma legis condenda, in qua requiritur maior deliberatio, & alia ad constituendum findicum, vel ad faciendum contractum: & ideo, vt conclusio supradicta Bar. procedat, effet opus quòd anteà vniuerfitas condidiffet statutum, quod omnis contractus ab ea celebrandus haberet vim legis. Hanc opinionem Baldi contra Bart. tenent multi Doctores, quos refert Ial. in l.4. num. 24. & 25. ff. de re iudicata. Alex.in. d.l.4.num.21.conciliat has opiniones Bar. & Baldicontrarias, & dicit opinionem Bartoli procedere in ciuitati bus, que non recognoscunt superiorem, & sic tenent locum Principis; opinionem Baldi & sequacium habere locum

locum in vniuerlitatibus recognoscentibus tuperiorem. Verum, quicquid dicat Bal. non eft recedendum ab opi nione, & distinctione Bar.tanquam vera, & communi, vt dicit Iaf.in d.l. 4. num . 23. in fine. ff. de re iudi. Iaf. in l.ciuitas.num.9.10.& 11.ff.fi cert.petatur. Circa hunc articulum + an & quando vniuersitas in contractibus, & obli gationibus possit vel per fe, vel per findicum legitime constitutum obligare, & personas, & bona fingulorum & particularium de vniuerfitate pro observatione contractus, vel p debito ipfi' vniuerfitatis, & an teneat , & subfiftat huiusmodi obligatio, diffinguit hoc pacto, & di cit quod ita confuleret fi cafus veniret; Aut ciuitas crea nit findicum, & dedit erpotestatem, vt posit obligare vnam, vel duas perfonas particulares, & fingulares de ip la vnjuerfitate, non interueniente ipforum particulariu confensu; & hoc casu, si findicus obligauit illas duas vel tres personas singulares non consentientes obligationi, nou renet obligatio, & hoc probat per sipradictam Bar. conclu. & diftinctionem, quando conflituitur findicus ab vniuerfitate, cum potestate obligandi vniuerfitatem. & fingulares personas, earumque bona, certe hæc conftitutio findici habet vim legis,& statuti, vt supra dictum ro eft:modo fic, quando vniuerfitas facit flatutum, debet illud faceregeneraliter , & fi facit contra fingulares , & particulares personas non habet vim legis, & factum no valet.h 1.& 2. ff.de legib. I afon ibid. num. 10. ergo idem erit dicendum quando vniuerfitas conftituit findicum ab obligandum vnam vel duas personas, ve in effectu ha iu smodi obligatio non subsistat : Aut verò vniuer sitas conflituit findicum cum potestate & mandato vt poffit obligare no folum ipsam vniverstratem, & eius bona, sed etiam omnes personas particulares ipfius vniuer fitatiss & hoccafu,ex caufa publice veilitatis duntaxat, findicus poterit obligare omnes personas singulares ipsius vniuer sitatis, etiam non cosentieres obligationi, & tenebit obli gatio, quia hoc casu obligatio est generalis. & extenditur ad omnes perlonas particulares ipfius vniuerfitatis, non autem ad certas, & nominatas personas, vt in primo cafu. Hanc eandem diftinctionem videtur tenere. Alex. in

in d. 1.4. num. 24. 4. dere jud. Gail. in tract. de arreftis imperij.cap.9. num. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. & 10. cum fequen. Posiunt igitur hujusmodi vnjuer sitates superiorem non recognoscentes, vel per se ipsas principaliter, vel per fin dicu legitime ab ipfis conftitutum cum mandato specia li vniuersitatis, obligare particulares omnes ipsius vniuerfitatis, corumque bona pro debito, & contractu vniuerfitatis, idque ex caufa publicæ vtilitatis, qua ceffante ceffabit etiam hæc poteftas vnjuerfitatis;multa enim pu blicæ vtilitatis gratia permiffa funt, quæ alias prohiben tur. Si igitur vniuerfitas velit oblighre fingulos de vniuerfitate pro cotractu principaliter respiciente priuată vtilitatem, puta fi vniuerfitas fideiuberet pro aliqua per fona, & vellet obligare particulares ipfiu fmet vniuerfita ris hoc facere non poteft, fecus pro contractu concernéte principaliter vtilitatem reipublica . Non enim Princeps neque respublica in bonis singularium personarum quicquam iuris habent, quia bona fingulorum non dică tur bona vniuersitatis ; excepto duntaxat casu concernente publicam vtilitarem, quo excepto, vniuerfitas non potest obligare fingulares personas, non consentientes fecundum glo in l.z. C. que fit longa confuer quia aliud eft vniuerfitas, & aliud finguli de vniuerfitate.ergo 11 + contractus vnius non debet alteri præiudicare: regula

11 † contracus vnius non debetalteri præiudicàre: regula

2 enim est, quòd † alter per alterum non potest obligari

fine sua voluntate;8: aliud est populus, seu vniuersitas,

8: aliud sunt singulates persone ipsius vniuersitas;6. Oynotomus in S. vniuersitais.num. 4 Insit. dererum diuis.

Hanc candem dissinctionem sequitur Ripa in 1.4 num.
39.40.41.42. st dere iud. 8: in 1.6 is qui bona. nu.5. cum
feq. st de pignorib. Gaill. in loco supra allegato, fol;83.
13 cap. 9. num. 7. cum plurib. sequen. Caterum † quando

13 cap. 9. num. 7. cum plurio. lequen. Carerum Tquano findicus creatus ab vinuerfitate habente poreflatem legiscondendæ obligat vniuerfitatem, & fingulares perfo nas pro caufa publicæ vtilitatis, vt fupra dictum eft, nó intelligitur fingulares perfonas obligate infolidum, fed tätum pro virili parte, & ficquilibet de vniuerfitate poterit tantùm conueniri pro fua rata parte, & non in plus. Lreos.in fine. Rade duobus reissnifi aliud habeat findicus

In mandatis, scilicet obligandi insolidum singulares per Sonas,& id in contractu expresserit Barto. in l.4. ff. de re aud. Diuersum tamen est quando findicus obligat bona vniuersitatis, & bon: singularium personarum ; intelliguntur enim hoc casu bona finoularium personarum insolidum obligata. Bartol. in d. l. 4. ff. de re jud. Aliud eftigitur fecundum Bartol. ibi, in personarum . & aliud in rerum, feu bonorum obligatione. Alex. quem refert Iafon in d.l.4.num.25.26.& 27.reprahendit hanc differentiam Bartoli, inter obligationem personarum, & bonorum ; & mouetur, quia obligatio personalis, que est principalis, non intelligitur in solidum, sed provirili parte, secundum eundemmet Bartolum, vt suprà diximus; ergo nec obligatio bonorum, qua elt accessoria, quia imitatur accessorium naturam fui principalis .l.fi eum. S. qui iniuriarum. ff. fi quis cautio. Contra eundem Barto, tenet Iafin d.l. 4. num,25.in fine, & num. 26. & 27. vbi dicit aperte, hanc differentiam à Barto. constitutam inter obligationem fingularium per fonarum, & obligationem bonorum, nullo modo posse subfistere, quia bonum est argumentum de personis ad res . & contra . & tanto magis in proposito nostro i cum obligatio personarum sit principalis, & obligatio bonorum accessoria, vt supra dictum fuit . A lex. tamen in d.l. 4. num. vlt.in fine. ff. de re iudicata. dicit fore temeritatem velle recedere ab opinione Bartol, propter maximam eius auctoritatem, & concludit perpetuò tenendameffe menti decisionem prædictam Bartoli, qua sequitur Ripa in d.l. 4. num. vlt. & in l. si is qui bona. ff. de pignorib. Bald. in l. 1, S. quod fi nemo num. 3. ft. quod euiulque vniuer. nom. Quod autem fupra dictum eft, andicum & administratorem vniuersitatis in contractibus, & obligationibus, quæ per ipfum celebrantur nomi ne vniuerfitatis, obligare poffe bona particularium perfonarum, nec non bona ipfius vniuerfitatis,iuxta l. fi is qui bona.ff.de pignoribus; intelligendum est de admini-14 ftratore, qui iure administrat: + Dicitur autem iure administrare is cui concessa est administratio cum libera.l. procurator cui libera. fl. de procurat, vel cum speciali mandamandato, fecus in eo, qui habet simplicem administrationem. l. procurator tutorum.ff.de procurat. ratio elt,

15 quia + supponere bona hypotheca est species aliena-16 tionis, I fin. C.de rebus alienis non alienandis, + quam alienationem nullus administrator facere porest, nisi ha beat speciale mandatum cum libera ab vniuerso populo, velà concilio, totum populum repræfentante, legitime conuocato; fecus fi administrator fir constitutus à folis confulibus, feu antianis ipfius vniuerfitatis, hic enim non jure administrat, & per hoc nec alienare nec obligare bonzeiusdem vniuersitatis potest; non enim repræfentant totam vniuerfitatem ficut concilium. Ripa in d.l.fi is qui bona, num. 1. 2. 3. & 4. ff de pign. Bald. in Leiuitas.num.9. ff. fi cert. pet. Caftren in 1.7.num. 2.

17 ff.quod cuiufque vniuerf. nom.quod + fi plures fint coflitutiadministratores, seu findici, an vnus solus possie

18 obligare bona vniuersitatis?certe sic, quia + officium administrandi in dubio censetur cuilibet concessum infolidum Bald.in cap. 1. versic. hoc quod, num. 5.de pace tenenda, in viibus feudorum. Ripa in d.l.fi is qui bona. num.1.2.3. & 4.ft.de pignoribus.

De mutuo facto vniuerfirati, feu eius admini-Aratoribus, Cap. 1111.

SVM MARIVM.

Mutui contractus est cateris frequentior, mult aque I singularia, & specialiter habet.

Digniora, & frequentiora funt pramittenda, & 2 uberius pertractanda.

Cinitas, & qualibet aliquniner sitas ex causa mutui 3 obligars porelt.

Ciuitus & ecclesia equiparantur. 4

6 Ecclefia ex caufa muius obligatur.

Legis ciuitas.ff. si cert. per. dispositio, non solum habes locum in ciuitate, fed etiam in omnibus caffris, willis ,

118 Tract, de iure Vniuerfet.
villis, collegys,& alys vniuerfitatibus,qua per alies
reguntur.

7 Lex tinitas. If ficert. petatur, an habeat locum dun taxat im contractumutui, an verò etiam in cateris

contractibus.

8 Vniurstitas legitime conuocata, seu eius concilium fi accipit pecuniam mutuo, tunc uniuerstitas indistincte obligatur exipsa mutui datione, neque creditor tenetur probare pecuniam versamesse in utilitatem ipsus keipublica.

9 Ecclesia quando prasente capitulo, & pralato accipit pecaniam mutuo, creditor tune no habet necesse probare pecuniam versam fusse in visitatem ecclesia.

10 Vniuer sitas circa alienationem, & administrationed rerum suarum est domina, & moderatrix, & potest libere de bis facere legem quam vult.

11 Vniversitas quando non accipii pecaniam mutuo, sed sius administrator, of sindicus babens speciale mandatum ab ipsa universitate ad accipiendam pecuniam mutuo in certam causam velin genere, tunc ipsa universitas obligatur indistincte.

12 Vniuersitas obligatur si prius administrator vel sin dicus non babens speciale mandatum, led simplicem duntaxat administrationem, pecuniam mutuo accepit, si in vitilitatem spsius reipublica conuersa sit, alias ipse administrator duntaxat obligatur.

 Ecclesia & minor non obligantur ex mutuo recepto à tutore, curatore. & & conomo; nisi probetur tale mutuum versum suisse in corum vuisitatem.

14 Administrator universitatis non habens speciale mandatum, sed simplicem duntaxat administrationem, si pecuniam mutuam accepit, nec conversati in unitiatem respublica, qua actione teneatur, un possicionuminir.

Chligatio

- 1's Obligatio non obligat vitra animum, voluntatem, er intentionem contrabentium.
- 16 Actio de dolo cum alia non concurrit. "
- 17 Pecuniam verfam effe in villetatem universitatis cus incumbat onus probande; & qualiter hoc pro-
- 18 Vifus testimonium est excellentius omni alio testi-
- 19 Aedificia non reficientur vento; fed cum magno fumpen' e opera.
- Actus fequens prafumitur factus in executionem tractatus pracedentis.

Actenus vidimus aliqua in vniuerfum, fiue jn genere de contractibus & obligationi-bus, que ab vniuerfitatibus, feurarum ad-ministratoxibus fiunt. Nunc figillatim &

particulatim dispiciamus de specialibus - contractibus, qui per communitates celebrantur, iuxta 1. f.ff.fi cert. pet. S. his igitur generaliter, Inftit, de iuft. & iure. fed quia contractus mutui eft ceteris frequentior, multaque fingularia, & specialia habet glo.in rub. ff.fi cert. pet.l.fingularia.ff. eod. ideo prius ab hoc contractu exordiamur, iuxta llegaui.fide liber. leg. & l.1. ff.de flatu hom. S.vlt. Inflit.de jure natigen. & ciuili. vbi z ea , + quæ funt frequentiora , & digniora funt præmittenda, vberiusque pertractanda. De mutuo igitur fado vniuerfitati, einfque administratoribus loquitur L ciuitas ff. fi cert. petatur, enius verba hac funt, ciuitas mutui datione obligari poteft , find vtilitatem eius pecuniz versæ funt , alioquin ipsi foli, qui contraxerunt , non ciuitas, tenebuntur; ex qua lege, junctis his quæ feribunt Doctores in d.l.ciuitas, multa eliciuntur conclusiones, quas breuiter, & strictim referam, ex quibus tota har materia clare, & aperte, & dilucide remanebit explicata. Præmitto igitur certifimam effe juris a conclusionem + ex causa mutui nedum fingularem perfonam

fonam öbligari, fed etiam quamlibet vuiuerficaten, &
4 communitarem, d.l.ciuitas, fi. fi cert.peratur. - Nam†
ceclefia, & ciuitas quiparantur.lvit. C.de faerofane.
5 ceclefis, fed† ecclefia ex caufa mutui obligatur. Auth.
hoc ius perrefum. C. ood. tri. de faerofanel. ecclefis, ergo idem erit dicendum de ciuitate, yt ex mutui datione obligetur. Papienfis fol. 746 num. 2. 83. Nec de hoc
eft dibitandum; quia eft rextus aperrifimus in dica
6 l.ciuitas.† cuius legis difpofitio non folum locii habet
in ciurate, fod etiam in omnibus caftras, villis, collegis,
& vniuerfitatibus, qua per alios reguntur. Bart. in d.l.
ciuitas nu. 10. & 11. Rol a Valle.conf. 90 aum. 2. vvol. 1.

9 An autem † dispositio dicta legis ciuitas habeat dutaxat locum in cotractum mutui, an verò etam in ceteris co-tractipus. Bart.in 1.1 C.de veg d.reb ciuitatis lib. 1.1 tenet quòd non; quem conumiter equuntur 'Dot': indicta legic cuitas, & benè probatur in 1.1 C.fi aduer fus credit. Arguendo de pupillo ad rempublicam. 1. respublica C. quibus ex caus maiores. Stantei gitur hac concluiento evristima, vinuer fratam obilgari ex mutui datione, videndum est quando, & quibus in causis obigettur, & quando non. Qua in resubricio primam concluiento est propositione est quando non. Qua in resubricio primam concluiento est fone esquare o homo. Qua in resubricio primam concluiento est fone esquare o homo de la fone esquare o homo est concluiento est propositione est concluiento est co

none, que er niutimodi. T Quando vinueritas iegumè conucara, fue vius confilium quod vinueritas retprafentat, accipit pecunia mutuo, tunc vinueritas indiftindtè obligatur ex ipfa matut datione, in que creditor
tenetur probare pecuniani versan essein vilitatem ip
sussempiblica: ex eo enim quod ipsamet contraxit mu
tuum, & quod pecunia ei demmertovineritata; feu etus
administratori, præsente tamé ipsa vinutacs, sice etus
irata est, presimetur versa in eius vivilitates, licet alis sio
sprobetur versse. Barin keiusas, num. 2.3. 8.4 st. fin cert.
pet. & ibid.num. 8. in sine, & num. 12. 13. 14 sason in d.l.
ciuttas.num.4. vers.2. principaliter. Papiens sol. 746.
num.4. Alex. ibid.num.11. Idem videmus este in eccle-

9 ffa, que ciuitat i equiparatur nam† quado mutuum fi pra fense capitulo & pralato, non est necesse tuto prolato pecuniam versam sus se in visitatem ecclesia, esoim Auth hoc jus porrectium circa enem. C. de facro las ecclefi is. Mafchar.conel. 582 num; 2: ratio huius rei poto ceft effe, quia + vninerlitzas circa alienatione, & admini strationem rerum fuarum est domina, & moderatrix, & potest libere de ijs dispiniere, & circa eas facere legem quam vlt. kprohibere (\$.plane, ff. quod viaut elam. Bar.

II in dil.ciuitas.nu.3/3 & 4 Seeunda conclusio eft. + quando vniuerfitas non accepit pecuniam mutud, fed eius administrator & findicus habens speciale madatum ab ipla vniuerlitare ad accipiendum pecuniam mutuo in certa caufam, tunc ipfa voiuerfirarobligatur indittin-Ctè: prafumitur enim pecuniam verfam effe in illam cer ta caufam, & in vulitarem vniuerfitatis, fusheiteshoe cafu fi administratortempore mutui accepit dieat fe ac cipere in illam certam, & deffinatam caufam: præfumitur enim pecuniam elle verfam in dicta certam caufam; licer alirer no appareat de ipfa versione l'qui habebat . ff de inftitot.act. 1 1.5. vbi autem. verfic.quandoque queritur, cu l. fin.ff.de exercit. act. necereditor tenetur hoc cafu probare pecuniam verfam in vrilitatem vniuerfita tis: mandarum enim adimplet administrator; fuirque ei concellum, ve pecuniam mutudacciperet , in talem causam, & hoc fecit, & viterius creditor quarere no debebat.Bar.in d.l.ciuitas.num 7 Ial.ibid.num.1.& 2.Papiensisfol.746 nu 4. Et idem dicendum est quando administrator habebar mandatu speciale ab vniuersitate accipiendi pecuniam mutuo, in genene, & no. in certam expressam & destinatam caulam : nam his duobus casi-. bus no tenetur creditor probare pecuniam veriam effe in villitatem vniuerfitatis, cum hoccalu pratomatur: contrahentes enim, confifi de mandato, decipiends non funt.l.1.5.magistrum.ff. de exercit.actione. Doctores in II locis supra allegatis. Tertia est conclusio, †quando ad-

11 Joeis fupra allegatis. Tertia eft conclusio, "quando atum ministrator vanuessaran no haber speciale mandatum ab vniuegitate ad accipiendum pecumam mutuo, sed simplicem duntavat administrationem si pecumam ma tuo acceptio, obligatur vniuerstas, si menus vrilitatem probetur pecumam este versam, aisa administrator diraxax obligatur, & hicest casis administrator diraxax obligatur, & hicest casis administrator diraxax obligatur, & hicest casis administrator alles aque i va deber incelligi, secondum. Sart. bi suma 8. Guill.

.

fol 383,cap.ginum.g. & 6.1. fi in rem. C, quando ex fato tuto. Caftren. in l. 6,5. 1, nu. vlt, ff. de negot. geftis. non enim iure administrat, qui peruniam in verlitatem vni werfitaris non couertit. arg.l.fi fundum. S. fi tutor, ff. pro emptore. Ripa in l.ff is qui bona.num. 8.9.82 10.ff. de pignoribus, Caftr.in d l. civitas per tore int.3. S. Il num; 3.ff.de in rem verío, Bal & Socious in d. Leinitas. Admimistrator igitur vniuersitatis habens simplicem administrationem, & non speciale mandatum ad accipiendam pecuniam mutuo, obligatur ipfe folus, & non vniuersitas , si pecuma non est conuería in vtilitatem ipsia reipublica . Idem videmus effe in ecclefia, & minore, 13 quibus vniuerlitas æquiparatur; + qui non obligantur - ex mutuo recepto a tutore, curatore, & oconomo, nifi probetur rale mutuum verfum funte in corum vtilitatem . Auth, hoc ius porrectum. C. de faerofanct. ecele. 14 Mafchardus concluf. 582 num: 1. & z. Sed; + qua actione teneatur, & poffit conueniri huiufinodi adminittrator quærunt Doctores nottri; & dieune fiquidem administrator accepit pecuniam mutuo simpliciter , vel etiam tamquam administrator vniuerstraris, per hoc non excluditur, quin etiam ipfe proprio nomine tenestur ex codem contractuspotuit enim mutuans contemplatione vtriusque mutuam pecuniam dare, quod prefumitur in dubio; fed fi expresse fuit dictum, quod administrator accipiens mutuam pecuniam non teneatur proprionomine, nectanquam persona priuata, tune s non ett dubium, quod non tenebitur; nam + obligatio non obligat vitra animum, voluntatem, & intentionem contrabentium I non omnis.ff. fi cert. petatur, fi igitur administrator pecuniam mutuo accepit, & contraxit tanquam administrator vniuerfitatis., & ad eiusde vniperfitatis villitatem, deber facere duo, scilicet se admimilitatorem vniueratatis probare, & le ad eiuldem vti litatem fecifie: aut ergo non docet fe administratorem, veldocet fe minus legitimum mandarum habuifle ,& hoccafu tenetur de dolo, l. quidam debitor. l. fi legararius, ff.de dolo malo; dolo enim facit afferendo fe admi-

nistratoren, cum-nonessett fi verd docet se administra-

torem.

torem, non autem docet pecuniam verfam in vtilitate vniuerfitatis, poterit conueniri condictione ob caufam; fuit enim ipfi mutuò data pecunia in hanc caufam, vt in vtilitatem vniuerfitatis verteret, que caufa fequuta no eft, toto tit. ff. de condict. ob causam : fi verò neutrum doceret, nec le administratorem vniuerfitatis, nec pecuniam versam in eius viilitatem, hoc casu cessat actio de dolo, & habet locum condictio ob causam, quia 16 + actio de dolo cum alia non concurrit. l. 1. & 2 ff. de dolo malo.l.z. C.eod.tit. Poterit igitur hisce casibus anre omnia iudicis officium implorari contra talem administratorem, vt prædicta probet, & doceat, alias conue nietur supradictis actionibus. Bart in d.l.ciuitas.num.g. & 10.& conf. 94.num. 2. vol. 1. Alex. in d. l. ciuitas. nu. 9. & 10. Quando igitur administrator non habens speciale mandatum, sed solum simplicem administrationem yniuersitatis, accipit pecuniam mutuo, ipse solus obligatur, si pecunia non est conuersa in vtilitatem publicam, & tenetur non folum durante officio, fed etiam finito officio, ac fi mutuum effet factum proprio nomine; alias fequeretur, quod mutuans neminem haberet obligatum finito officio, & sic pecunia cederet lucro administratoris, contra, l.fi me & Titium. ff.fi cert.petat. Alex.in d.l.ciuitas.nu. 1.& 6. fecus fi fit conuerfa in vtilitatem reipublica; hocenim casu respublica obligaturjex co enim quod pecunia versa est in vtilitatem vni versitatis, videtur potius contractum fuille cum ipsa vniuersitate, quam cum ipso administratore.l. 1.ff.de in 17 rem verso. Sed † cui incumbat onus probandi pecunia versam esse in vtilicatem vniuersitatis, querunt Docto. res; & dicunt hanc probationem spectare ad creditore volétem agere contra ipsam rempublicam, quia ex hoc fundat intentionem suam; & hoc fiue agat, fiue excipiat:fundamentum enim fuæ intentionis, fine agat, fine excipiat, vnufquifque probare tenetur. l. z. l. in exceprionibus ff.de probat Maschar.concl. 1167.num.10.11. & 19. Sed qualiter, & quomodo creditor possit & debeat probare pecuniam verlam effe in vtilitatem vniuersitatis? Die quod probatur, primò per probationes

7. 8 3.

124 hoc necessariò concludentes, puta per testes, vel inftru" menta; velper apertam fact naturam , vt per fenfum oculorum, quod fuit vifum expendi in eam caufamite-18 ftimonium enim vifus, + excellentius eft omni teftimonio . §. sed cum magis. Institut. de gradibus coenatprobatur etiam per coniecturas, & à posteriori effectu & cuentu,quia appareat illam caufam in quam accepta eft pecunia fequutam fuiffe , puta quod refectio fit fequuta, fed non apparet ex qua pecunia; nam præfumitur ex ea pecunia, que in hanc causam fust mutuo ac-19 cepta, † nec enim vento reficiuntur ædificia, fed cum magno fumptu, & opera, l. vltima C. de vfur. pupil. l. que tutores. C. de administrat. tutor. liex duobus. ff. de negot geftis. l. fi ventri. S. vlti. ff. de priuil. credit. to nam + acus fequens prafumitur factus in executione traftatus præcedentis. Mafchar, conclusione 619. num, 2. & conclusione 1165. 1166. 1167. & hoc tantò magis habet locum, fi probetur tempore mutui accepti vninerfitatem indignifie pecunia. Ripa in l.fi is qui bona, numero 8. 9. & 10. ff. de pignoribus. Alexand.in l ciuiras num. 11. ff. fi cert, petar. Papiens. fol. 746. num. 6. Caterum, quandonon recte pecunia foluitur admini-Aratori ciuitatis, non præfumitur verfa in vtilitatem reipublica, nifi probetur. I. vnica. & ibi Bart. num. 2. C. de folutio. & liberat. lib. 11. quando autem dicatur verfa pecunia in vtilitatem vniuerfitatis, vide textum elegantiflimum in l. quod fi feruus. S. regulariter cum 6. fequen. ff. de in rem verfo. Sed quid fi creditor qui pecuniam mutuo dedit, dicat fe dediffe ipfani pecunia thefaurario vnmersitatis ? certe creditor hoc cafu poteft agerc contra vniuerfitatem , vt contra thefaurarium cedat iura fua ; à quo thefaurario confequitur fuam pecuniam fine difpendio , & damno vniuerfitatis. I. creditore. ff. de euictio. Papienfis fol. 746.num.

De alienatione rerum publicarum. Cap. V.

SVMMARIVM

I Vniuersitas an, & quando possit propria bona alie-

2. In re propria quilibet est arbiter ; & moderator.

3 Vnuersitas circa administrationem , & álienationem rerum suarum potest facere legem , quam vult.

4 Altenatio rerum publicarum ad hoc ve valida sit', que requirantur.

5 Ordo decurionum seuconcilium ordinarium an possis alienarebona publica, an verò hec facultas alienandi competat concilio generali per capita domorum.

6 Altenatio rerum publicarum ad boc ve valida fit, debet observari forma à consucudine introducta.

7 Alienatiorerum Uninerstitatis ad hoc ve sit valida, requirisur vitra decretum curia, iudiois etiam decresum.

8 Alienatio rerum publicarum ad hoc vi fit valida,em · ptor tenetur probare presium verfum fuisse in viilitatem reipublica.

9 Alienatio rerum publicarum, ad hoc ve valida fit, debet pracedere subhastatio.

10 Alienatio bonorum mobilium cinitatis, vel alterius vnineyfitatis, quas folemnitates requirat.

11 Alsenatio bonorum mobilium pupilis an requirat decretum sudicis.

12 Lex virima C. de wend reb. eiu. lib. 11. babet locum nont antum in alienatione rerum ciuitatis, sed etia vendic at sibi locum in castris, villis, er alys viniuer si atibus qua per alios reguntur. 126 Tratt. de jure Vniuerfit.

13 Lex vlt.C. de vend reb.ciu.lib.11 habet locum, non folum in venditione fedetiam in qualibet alia alienatione.

14 Universitas an possit renunciare solemnitatibus concernentibus alienationem rerum publicarum.

15 Legibus prohibentibus, seu earum solemnitatibus non potest renuntiari.

16 Dictio non aliter, & dictio nist, inducunt for-

27 Legibus dantibus folemnitatem, & formam non potest renuntiari.

18 Ynuersitas superiorem no recognoscens , & sic habens potestarem segis condenda potest facere statutu circa formam & modum alienand ves publicas & va let, licet discrepet à forma iuris communes.

19 Alienatio rerum publicarum falla tiranno, potes? reuocari, quast falla iusto metu.

20 Sindieus, procurator, seu administrator uniuer sicatis an, o quando possit alienare rem publicam.

21 Alienatio rerum publicarum non venit in mandato universitatis quantum cunque generali.

22 Sindicus procurator, uel administrator uniuer sitatis, ad hoc vi possit vendere res, & bona ipsius reipublica, quid requiratur.

23 Alienacio rerum publicarum, facta feruacis fotemnitatibus requisitis, nonpotest retractari, licet alius offerat meliorem conditionem.

24 Actio redhibitoria habet locum in venditionibus rerum ciuitatis.

25 Actio redhibitoria habet locum tam in rebus immobi libus, quam in rebus se mouentibus.

86 Sindici, officiales, seu administratores publici, qui vedunt bona publica, an teneantur de cuistione sinite officio, & administratione.

27 Tutor non tenes ur de enictione finito officio .

Tutoris

28 Tutoris officium, est necessarium, & non volunta-

29 Sindici & administratoris publici officium est neceffarium, & non voluntarium.

30 Procuratoris officium est voluntarium, & non necef-

I dimus supra demutuo dato vniuersitatibus, quæ pro emsdé pecuniæ mutuo acceptæ restitutione, vel plurimùm necesse habent, & coguntur deuenire ad reru publicarum alienationem, locationem, colle

darum,nouorumq; ve digalium impositione, pecuniarum debitarum exactionem, vt inde poffint,& mutuam pecunia reddere; creditorib.ex alijs eaufis fatisfacere,& pro quotidianis necessarifque impenfis publicis, & in vius coes pecuniam valeant erogare. Ideo de iftis omni bus dispiciamus, & primo de alienatione, & distractione reru publicaru. Indubitata igitur est iuris conclusio, & regula, + vniuerfitatem poffe propria bona mobilia, & immobilia alienare, vel ex necessitate, puta pro solué do zre alieno, expediédifq; publicis negotijs, velex vtilitate, etiam fi debitum non fubfit, vt quia alienatio tendat in vtilitarem & commodum ipfius vniuerfitatisre-2 gula enimeft generalis + quemlibet in proprijs rebus effe arbitrum, & moderatorem.l.inre mandata. C.mandari. Thef. in noftris terminis decif.257.num.2. & 7. Bar. in 1.3. in fine. C.de iure reipublica lib. 11. & de hoc non elt dubitandum; extat en im totus titulus C.de venden-3 dis rebus ciuitatis.lib.11.nam vniuerfitascirca admini ftrationem & alienationem rerum fuarum poteft facere legem quam vult. I.prohibere. S.planè. ff. quod vi aut clam.l.2. S. viam publicam, & ibiglo. ff. ne quid in loco 4 publico. Sed tad hoc vthuiusmodialienationes rerum publicarum de jure fubfiftant, & valide fint , multe folemnitates requiretur, de quibus in l.vlt.C.de ved. reb. ciuit.li.11. Primoenim, fiue vniuerfitas per fe ipfam co tractum venditionis ineat, fine findicum adalienanda conflituat, debetelle præfentes, & interuenire huiufme

I 2 di

di alienationi, feu findici coffitutioni due partes ex tri bus concilij, feu ordinis decurionu ipfius vniuerfitatis . d.l.vlt.verf.in prouincijs vero. C.de vend. re. ciu. lib. 11. & fufficit, quod maior pars ipfarum duarum partiu con fentiatidescribique debent nomina omnium decurionum,qui confentiunt dicta alienationi: & cum curialibus, seu decurionibus, seu plurima parte corum debet etiam interuenire major pars honoratorum, & possefforum,idest eorum, qui in ciuitate bona possident ; qui · honorati, & posiessores, propositis facrofanctis enangelijs, iurent fimul cum confiliarijs per relationem ad iura mentum prime loco præstitum per cosab initio sui officij, quod credant iplam alienationem lux patrix effe vtilem.d.l.vlt.& ibiglo.& Ioannes de Platea. Rolandus à Valle conf. 90. num. 19.20. & 21. vol. 1. Bart-in l. 2. nu. 1. C.de pradijs decurio.lib. 10.vbide hoc eft text. elegantiffimus. + Concilium igitur ordinarium vninersitatis potest bona immobilia eiusde comunitatis alienare, cu dictis folemnitatibus. Contrarium tamen tenet Bart in . Lambitiofa.num.10.ff.de decret.ab ord.facien vbitenet hanc facultate alienandi bona immobilia vniner fitatis non competere concilio ordinario, feu ordini decurionumeiusdem vniuersitatis sed concilio, seu adunantiz generali. Licet enim decuriones repratentent tota vuiuersitatem & populum, tamé in arduis negotijs, & reb. magni ponderis, ve est alienatio reru immobilium, non poreft concilium ordinarium aliquid decernere, nifi co gregato cócilio generali per capita domorum, à quo eidem concilio ordinario hac potestas, & auctoritas tribuatur; & præfertim in villis, & alijs locis ciuitate inferioribus hoc locum haber, in quibus decuriones no funt persona literata,& graves, & sagaces. Thes.decis.257. num.2. Hac tamen opinio est de dire do contra d.l.finalem, verfin prouincijs verd, vbijim perator requirit interuentum duntaxat curialium, feu ordinis decurionu, necnon honoratorum & possessorum, vel maioris partis eorum : nec est verifimile imperatorem fenfise de concilio, & conuocatione generalitotius vajuerfitatis, quia f hoc voiuiffet, fruitra fecillet mentionem honoratori,

& pol-

& possession quorum interuentus compræhendered tur sub congregatione concili generalis. Concludo igetur, han porcestarem alienandi bona immobili a vinuersitatis, residere penes concilium ordinarium, seu ordine de concessione de concilium ordinarium, seu ordine

decurionum, nif aliter fuerit flatutů, vel per confuerudinem introductum; † forma enim introducta à confue tudine in alienatione rerum publicarum, fi mon seruet, a lienatio redditur nulla. Lvl. cum glo: C. de iure reipu. lib.11. Rolandus d.conf. 50 nu. 29. Preterca, à di noc vt † talienatio rerû vniuerstatis sit valida, requiritur vltra decretum curias, iudicis etiam decretum. d.l. vlt. C. de vend. reb. ciu. lib. 11. l. s. cum glo. n. verbo, a ca. C. de pre-

decretum curiæ, judicis etiam decretum. d. l. vit C. de vend.reb eju.lib. 11. l.a. cum glo. m verbo, a cha C. de predijs decurionum lib. 10. l. l. c. c. de fetus reipum metten. Rol.d. con f. 90. num 12. requiritur crism, v t cmptor probet pretiú - verfum fuiffe in vtilitatem teipu-

ptor probet pretiu. † versum suisse in vtilitatem reipublica glo vlt. in fine. in d. l. vlt. cum glo. vlt. in l. j. C. codtitu de quo vide Bartolum in l. r. num. 1. & 2. C. cod. tit.

9 de vend.rch.ciuit. Preter supradicas solemnitates de het pracedere in alienationibus rerum publicarum sub hastatie, ad instar rerum minoris & pupili, quib.respublica aquiparatur, & instrumento alienationis rerum viniuersitatis nonest standum, in quo sit mentio de sub-hastationibus, si tempore confecti instrumenti non potuerunt interuente. Rolan.conf. 90. num. 41. & conf. 90. num. 19. vol. 1. & the solemnitates sunt necessarie vi alte nantur bona immobilia ipsus visuerstatis, necono annui reditus, & ctia-bona mobilia, quae servando seruari vo possinte sed + alia bona mobilia, quae servando seruari.

nui reditus, & etiä bona mobilia, quæ feruándo fe**ruari** xo poffunt; fed † alia bona mobilia, quæ feruando fe**ruari** non poffunt, alienari poffunt fine decreto judicis; cute; 11 feu decurionum, † ad fimilitudinem bonorum pupilli.

Llex quæturores. C.de adminitur. Barlin d.l. vlt. nu. 1.
C.de vendreb.ciu.lib.11.elo. 1. in fine. in d.l.fina.cuius
12 + legis vltimæ difpofitio, quæ loquitur de reb.ciu.ratis;
vendendis, habet et jam locum in caftris, villis; & 4lije

vniuerlitatibus, quæ per aljos reguntur. Rolan.com. 90.: 13 num. 23.cum feq. & licert d.l. vlt. loquatur de venditione, habet tamen locum in qualibet alja alienatione. Lu-

14 douicus decif. 93. num. 37. 38. & 39. Sed han vitiuerfitas :
- possit renunciare pradictis solemnitatibus cocernenti-

I 3 bus

bus alienationem rerum publicarum, & de quibus ind. 15 l. vltima > Dic quod non. nam + legibus prohibentibus non porest renuntiarigl.in l. 1. & 2. C.de fideiusfor. dot. dent. fed in d.l. vlti. prohibetur bona ciustatis posse alienari,nifi cum folemnitatibus ibidem descriptis, vt patet in d.l.fin.verfi.non aliter, nifi ergo eis renuntiarinon 16 poteft; maxime cum dicta tverba non aliter, nifi, indu-17 cant formam; & + legibus dantibus folemnitatem & for mam non potest renuntiari: l. nemo potest. ff. de leg. 1. Rolan. conf. 90. num. 40. vol. 1. verumtamen fi effetali-18 qua + vniuerfitas, quæ haberet potestatem, & facultatem condendi legem, & statutum, vt funt yniuer firates fuperiorem non recognoscentes; tune, faciendo primò legem, seu statutum circa formam, & modum alienandi vel circa ipfam alienationem, valeret, & fufficeret fer uari formam legis municipalis, licet dilcreparet à forma iuris communis. De qua in d.l.vlt. C.de vend.reb.ciu.vbi Bar.num.4.l.prohibere. S.plane. ff.quod vi, aut clam. & ibi Bar.num. 2.1.2. S. viam publicam. vbi glo. & Bart. ff.ne quid in loco publico. glo. in l. continuus. S. cum quis sub conditione, & ibietiam Bar. num. s. ff. de verbor. oblig. 19 + nifi vniuerfitas faciat tale ftatutum, feu legem municipalem pro alienatione rerum fuarum fienda tyranno: nam ifta alienatio, & ftatutum, & omnia qua facta funt poffunt reuocari, quafi facta iufto metu . l.i. §. que oncrandæ. vers.& in summa. ff. quarum rerum act. non dat. Bart.in d.l.3. S. plane.nu. 2. ff. quod vi aut clam. Vniuerfitas igitur vel per se principaliter., & per proprium decretum, vel per findicum legitime constitutum porest 20 propria bona alienare. nam + findicus, feu procurator vniuerfitatis habens liberam & generalem administrationem, vel speciale mandatum, potest vendere rem vni at uerfitatis, fecus fi habeat fimplicem administratione. Ripa in l. si scu i bona. nu.z. ff. de pignoribus. Supra di-22 da tamen procedunt f dummodo fit expressum in liectia, feu madato, & instrumento findicatus, quæ bona de--beant vendi, alias simplex facultas vendendi non suffi-23 cir. Rol.d.conf. 90.num.28.vol. r. quòd fi + alienatio rei publicz facta fit feruaris lupradictis folenitaribus, fubfi-

flet

Ret huiu (modi venditio, em ptorque re emptam per per tuò possible debet, neca à co pór apellipicet alius osserat meliorem conditionem. 1.4. C. ded diure f. pred. vrban. lib.11.1.1.vbi etiam Bart. C. de vend. reb. ciu. lib. 11. Ang. in 11. C. de sund. rei priuate libr. 11. 1. Lucius. S. s. n. st. municip. Marcus decis (765.mu. 2. vol. 1. viniuer stassenim potest legem condere, intra quod tempus venditio rers. st. meliorem conditionem admitritus, sicet res iam alteri surrit vendita; post verò lapsum tempus non: nam à lege nullum tempuses si prefixum, intra quod publice rea vendi debeant. 1.4. & ibietiam glo. 1. in s. & Bart. num. 2.

24 & 9.C. de fide inftrum.lib.10. In venditionibus tamen rerum ciuitatis tam mobilium, quàm immobilium habet locum aftio redhibitoria. Bald, in l.ylt. num.pen. & c.yl. C. de dilibito dio de della communicationis has

25 vlt. C. de edilitijs actio. † actio enim redhibitoria habet locum tam in rebus immobilibus, quam in rebus se

26 mouentibus.l.pen.C.cod. tir. Sed † vtrum findici, officiales, sen administratores vniuerstratum, qui vendunt bona publica, finito officio, & administrationetena sur de euistione? videtur quòd sic, per tex. in l. procurator qui pro cui scione. si de procurat. & per text. in l. 4. §. in eum. si de admin. rerum ad ciu. pertinen. Contrarium 27 est verius; nam † tutor non tenetur de euistione finito

28 officio, quia † officium assumit ex necessitate: eadem ra-29 tione, nec † tales officiales, quorum officium est necessarium toto tit. sf. de muner. & honor. & sic non obstat. l.

roum.toto tr. .. de muner. & honor. & ne non obitati.
30 procurator, quia ibi loquitur in procuratore, i cuius of
ficium est voluntarium. Nec obstatext. ind S. in eum,
quia ibi pecunia suit promissa anuno nouandi, & principaliter se obligandi. ita dicit. Bart. in d. S. in eum. De
qua tamen materia vide plenis per Bar. in l. post mortem. ss. quando ex facto tucor.

T & De

De debitoribus vniuersitatum. Cap. VI.

SVMMARIVM.

- Debitores publici, an & quando possint conueniri.
 Debitores publici possunt cogi ad solutudum ante i ?.
 - pus, si hoc consernat visitatem, & necessitatem
 publicam.

3 Plus petere dicitur, qui ante tempus perie.

tercuera con

- 4 Visitatis publica gratia multa introducta sunt, qua aliàs adinuenta non fuissent.
- 5. Respublica reperitur aliquando magis prinilegiata, quam fiscus.

6 Fiscus regulariter est magis privilegiatus, quamrespublica...

- 7 Fiscus non potest ante tempus agere contra suos debitores.
- 8 Debitor publicus non gaudet appellationis benefi-
- 9 Appellationis beneficium regulariter nemini denegatur.
- 10 Vouracitra flipulationis vinculum non debentur.
- 11 Actio ex pacto nudo non oritur.
- 12 Usura debentur cenitatibus ipso sure, & nudo pa-
- 13 Debitores publici possunt cogere universitatem ad constituendum thesaurarium, sui possint solue-
- 14 Thesaurarius, seu massarius ciuitatis, vel alterius vniuersitatis, si est debitor eiusdem reipublica, debet à se ipso exigere, aliàs tenetur, & punitur.
- 15 Debitor publicus, st pro solutione debiti alienauis Reipublica maiorem partem alicuius proprietatis, cogitur cidem alienare minorem.

Fiscus

46 Fiscus fi habe at aliquam rem communem cum aliquo prinate, cogitur ille prinatus vendere fifco fuam

17 Vendererem fuam nemo cogitur, fallit vbitractatur

de viilstate publica.

18 Debitores publict non poffunt babere in ciuit atibus vel alus univerficatibus aliquem bonorem, & digni tatem, nufi prins debita foluant .

19 Debiteres publici qualiter liberentur.

20 Concilium ordinarium, feu ordo decurionum'non potest publicos debierres din.attere, cosque grates a fotutione liberare.

21 Ciustas vel alea univerfitas an gaudeat beneficio, & privilegio tacita bypotheca.

22 Cinitates regulariter viunturiure prinatorum. .

23 Csuitas vel aliarespublicaest prinilegiata in actione perfonali.

14 Compensatio an possit respublica per debitorem publicum opponi.

25 Administrator piblicus, fi pecuniam publicam minus idoneo credinerit qualiter teneatur.

Otifimi iuriseft, † debitores vniversitatum si idonei sunt, & pecunia publica be-nè collocata fint, in sortem inquietarinon debere, maxime fi ipfa pecuniapublicæ pariantyfuras, fi non pariant , profpicere

reipublice fecuritati iudex debet ; dummodo non acerbum le exactorem,nec contumeliofum præbeat, fed moderatum, & cu efficacia benignum, & cu infiantia humanum : nam inter infolentiam curiefam :& diligentianon ambitiofam multum intereft : Ad einfdem magiftratus officium etiam pertinet ne peeuniæ publice credantur fine pignoribus , vel hypothecis. ita feriprum reliquit I.C. in l. fi bene collocata. ff. de vfur. l.a. in princip. C. de debit.ciu.librovndecimo . Qued igitur dictum eit, non inquietandos effe debitores publicos in fortem id ita 2

id ita demum locum habet , fi hoc publica necessitas no 2 exigat : nam + propter neceffitatem publicam vniuerfiras potest cogere, & vrgere suos debitores ad soluendum,étiam ante tempus decurfum, & folutioni fiendæ præfixum. Iaf. in l. 10. num. 2. & 4.ff. de condict. indeb.li-3 cet enim †quipræmature, & ante tempus petit plus petere videatur. S. plus autem. Inflit. de actio. hoc tamen 4 locum non habet, vtilitatis publice gratia; multa enim iure civili contra ftrictam rationem disputands pro vtilitate communi recepta esse innumerabilibus rebus probarı potest. ve scribit. I.C. in l. ita vulneratus. S. vlt.ff.ad 1. Aquil.l.fi quis in graui. §. vtrum autem. vers. poterit propter hoc quod in commune vtile eft.ff.ad S.C.Svlla-5 nianum, & in hoc + Respublica est magis privilegiata, 6 quam ficus, licet regulariter fit contrarium ; quia + fiicus in iure est magis privilegiatus, quam respublica,l. 7 fimile privilegiam.ff.ad municipales , & tamen fiscus non poreft ante tempus agere contra debitores, & fi

agat perdit actionem.l.6. C. de jure fisci. Præterea in aliis est eriam privilegiata respublica, respectu suorum 8 debitorum ; quia + fi conflat aliquem effe debitorem publicum, ei appellationis beneficium denegatur 3 dicitur autem conftare quando manifeste, & aperte conuictus eit, etiam fi non eft confessus. Bald. in l.vlt. num.1.

& 2 C. quorum appellationes non recipiuntur.licet re-9 gulariter †appellationis beneficium nemini debeat denegari toto tit.ff.C.& ext. de appellationibus. Ad hæc,

10 lieet + viura citra vineulum stipulationis non debean-11 tur, l.j. & 3. C. de viur. & † ex pacto nudo non oriatur actio:l.iurifgentium. S.quinimo.ff.de pactis, hoc tamen

12 non habet locum † in vniuersitatibus, quibus etiam ex nudo pacto, quinimo ipfo jure debentur v fura creditarum ab eis pecuniarum.l 11.ff. de vfur.l. etiam'ex nudo.

13 ff.cod.tit.quibus viuris, † ne ipfi debitores publici diutius quam par est grauentur, possunt officio iudicis cogere vniuerfitatem , vt conftituatthefaurarium cui foluere possint. Ripa in l.j.S. si autem collegium. num. o. ff.

14 ad S. C. Trebell quod f fi iple thefaurarius, feu maffarius vniuerfitatis fit debitor einidem vniuerfitatis debetà

bet à seipso exigere, alias tenetur, & punitur. Bald.in I-70. num. 2. & 3.ff. de fideiuffor. Quarrum prinilegium if eft, quia f fi debitor publicus pro debiti folutione alienauerit ipfi reipublicæ maiorem partem alicuius proprietatis, cogitur eidem vuiuersitati alienare minorem, 16. & reliquam partem. + Idem enim videmus effe in fisco.l. vnica. C.de vend rerum siscalium libro 10. Nam it pro vtilitate publica cogitur quis vendere res suas.l. vlt. & ibi etiam Bart. num. 3. & 4.C. de debitorib. ciuir. lib.11. S. fed & maior asperitas. Inftit.de his, qui funt sui vel alieni juris, licet quis regulariter non cogatur vendere rem fuam. l. muitum. C. de contraheiida empt. & aded funt prinilegiatæ vninersitates pro istis debitis pu-18 blicis,& corum folutione, vt huiusmedi + publici debitores no possint in ipsis vniuersitatibus habere aliquem honorem, & dignirarem, nifi prius debita foluant. l.j. C. de debitorib. ciuit.lib. 11.l. 4.ff. de legatio. l.6.S. debitores rerum publicarum, cum auob. SS. feq. ff.de muner. & 19 honor. + & staliberentur cum decreto curia, feu indicis.tex.eft.elegantifl in la.& ibi ctiam Bart. C.de præd. decur. lib.10. Bart. in l. vnica in princ. C.de solutionib. & liberat. lib. 11. vbi docet modum qualiter debitores publici debeant soluere, & reportare appocam de solu-20 to. + Non enim potest ordo decurionum debitores publicos dimittere, cosque gratis à solutione liberare. l'am bitiofa,in principio. ff.de decretis ab ord.facien.l.2.cum glo C.de decret.decurionum lib. 10. Licetautem respublica supradicta,, & multa alia prinilegia habeat in bonis debitorum, & aliorum cum quibus cotrahit; de quibus privilegijs oft glo. in l.vlt. in glo. vlt. C.de debit. ci-71 uit.lib.11. in jure tamen notistimum eft , † nullam vniuersitaté excepta ciuitate Romana habere tacitam hypothecam in bonis debitorum, & aliorum cum quiot s contrahit, nifi ex speciali prinilegio vel pacto. Regu-22 lariter enim +ciuitates viuntur iure priuatorum.l.2 C.

de jure reip. lib. 11. l. fin. & ibi etiam Bart. ff.ad municip. l.fimile privilegium.ff.eod. tit.gl. in rubr. C. de jure reip. lib. 11. plo. in l. vlt. in verbo obnoxijs. C.de debitorib. ciuit. glo: in l. 2. C. in quib. cau. pignus tacitè contraha-

tur : exceptis tamen quibuldam calibus , de quibus per Bartolus, in l.a. in princip. & num.i. C. de debit ciuit. libro 11.& quod ciuitas, licet fifcum babeat, iure tamen, & privilegio tacita hypothece non gaudeat, tenet Marcus decif. 339.num. 8. volum. r. de qua materia vide Ripam in l. prinilegia, num. 29. & 30.ff. de prinileg. creditorum. Bald.in I.19.num.15.C.de facrofan. Ecclef. Ang. in l.2. C.de debitoribus ciuit.libro 11. Bartol.in Authens vrexact.inftrumenti dot. pri. & fecun. in princ. num 4. glof. in l. vlt. in verbo, obnoxis. C.de deb. ciuit. lib. 11. Licet tamen respublica iure & beneficio tacitæ hypo-23 thece nongaudeat, + est tamen privilegiata in actione personali, quia omnibus creditoribus actionem personalem duntaxat habentibus prafertur ipfa respublica 1.bonis. § respublica.ff.de prinil creditorum; fed fi priuatus & respu, habeant expressam hypothecam præfertur pravatus reipublica, fi privatus habeat anteriorem lippotecam. l. 8.cum glo. vlt.ff. qui potiores in pign. ha-24 beantur 1.4.8c 3: C. qui potiores in pign. Sed + an debitor publicus possitobijcere reipublicæcopensationem querunt Doctores noftri. Circa quam materiam dicen dum eft , qu'd ficmifi fit debitor ex caufis pofitis in l. z. C.de compensatio.circa quam rem videre licet.l. 13.C. eo.tit.l.2. 5. 2. 3. & 4.ff.de administratione rerum ad ci-25 uit. pertinen. + Qualiter aurem teneatur administrator vniuerfitatis, qui pecuniam publicam minus idoneo credidit, tractat I. C. in l. vnica. C. de his, qui ex officio quod administra conveniuntur.lib. 11. vbi scribit hoc casu teneri duntaxat ad fortem, scu summam prin cipalem quam credidit; non autem ad vsuras; & de hoc latius suo loco & tempore dicemus. Si quisautem plura defideret videre de debitoribus publidis, videat to-

tum titulum Codicis.ne fiscus, vel respublica . tit. 18.

De locatione rerum publicarum.

क्षा असीता ।

S V M M A R I V M. Communicacommuniter folent negligi.

- Locatio rerum publicarum debet fieri de confenfu toitus ordinis decurionum, vel faltem maioris partis.
- 3 Locatio rerum publicarum quando fit debet prafta, ris per conductorem fideiussor, ben and second
- Administratores publics renemur reipublica filocauerum publicas res , nulla exacta caut one à conductoribus.
- 5 Fideiusfores conductorum publicarum resum tenentur universitati , etiam in usuris , visi aliud sit expressum.
- 6 Locatiorerum publicarum adhoc ut valeat requiritur, ut in ea internentat subhastatio, sicut requiritur in venditione
- 7 Locatio perfecta, non potest refeindi pratextu maioris penfionis per alium oblata in locatione rerum publicarum.
- S Locatio rerum publicarum falta ad certum tempus extinguitur finito tempore.
- Docatione rerum publicarum finita, prafertur premus conductor, fitantum offert quantum nouus.
- 10 Locatio rerum publicarum quando fit debent sernari omnia pacta inita, circa remissionem pensionis propter sterilitatem.
- Locatio rerum publicarum, etiam ad modicum tem pus facta, iransfert viile insin conauctorem.
- 12 daministratores publice locantes publicas res an finiste officio, feu administratione sencantur de cuiclione.

Voniam †ea , qux funt communia , communiter folent negligi. l. 2. C. quando, y quibus quar, pars, lib. to. I deirco folent administratores publici predia, & alia iuta communitatum locare, v ex ecorum redditibus possins publicis necessirat ibus,

muneribusque subuenire, publicaque negotia expedire iuxta 12. C.de prædijs decu. libro 10. Sciendum eft ita-2 que + cum pradia, & alia bona, juraque vniuerfitatum locantur, id fieri debere debere de consensu totius or-3. dinis decurionum; vel falrem majoris partis, & + conductores huiusmodi rerum publicarum debere præftawe fideiufforem idoneum ipfi vniuerfitati, qui fe obliget fi quid damni in ipfis rebus conductis euenerit culpa ip fius conductoris, & etiam de penfionibus flaturis temporibus foluendus text. est de hoc elegantissimus in d.l. 2. vbietiam' Bald.num.2, & 3.C.de præd.decur. fine decreto non alien. lib. 10. Locationes igitur rerum publicarum debent fieri per administratores publicos, exacta cautione à conductoribus, l. 4. 5. j. cum l.vlt. 5. 3. ft. de ad-4 ministratione terum ad ciuit. pertinen. alias frenentur ipfi administratores reipublica fi conductores non funt foluendo & noc folum pro tempore expresio in locatione, non de tempore, quo tacita fit reconductio d.l.4. 5 5.1. qui quidem + fideiussores corum , qui condux erunt res publicas tenentur etiam vniuerfitati, in vluris, nifi aliud expressum fit.l.z. S. conductorem, cum S. qui fideiufferunt. ff.de administratione rerum ad ciuitatem per-6 tinentium. Prætered ad hoc, + vt locatio rerum vniuerfitatum valeat, requiritur vt in ea interueniat fubhaftatio, que ficut requiritur in venditione, ita & in locatione perpetua fundorum publicorum; qua præce-7 dente + non poterit locatio perfecta rescindi, prætextu augmentate, & addite peralium offerentem pensionis,1.2. & ibi ctiam glof. C.de vend. reb. civit.lib.11.1. 3. C.de locatione prædiorum ciuilium lib.11.l.2. & vlt. C. eod.tit. Rolandus confil.99.num.20. volum. 1.textus eft de hoe in l.21. S. vlt. ff.ad municip. Illud. aurem feien-8 dum eft, + locationem rerum publicarum factam ad A423 cert um

certum tempus finiri,& extingui finito tempore, neque vltra tempusexpressum in locatione teneri conductores, neque corum fideiuffores, licet publicæ res tantidem locari non poffint. 1.3.5. cum quinquennium. ff. de y sure filci. † fi tamen finita locatione, conductor primus offert tantum quantum nouus, in locatione præfertur primus conductor.l. 4.C.de locatione præd. ciuil. lib.11. iot pactaque inita circa remissione pensionis propter sterilitatem in locatione rerum publicarum funt seruanda.l.2. S.vlt.ff de admiftrationererum ad ciu. perrinen. 31 & † conductores huiufmodi rerum publicarum, etiam ad modicum tempus, statim habent vtile ius, & ea omnia poffunt facere, que poteft ipfa vuiuerfiras. Ial. in L. in prouinciali. S. fi ego superficiarius, num.vlt.ff.de o-22 per. noui nunc. Sed vtrum ifti + publici administratores, quilocant res vniuerfitatum finito officio, feu admi-Aratione teneantur de euictione tex. in d.l.4. S. in eum. ff de administratione rerum ad ciuit. pertinentium, videtur suadere quòd sic ; videmus enim eodem modo procuratorem finito officio teneride euictione. l. procurator qui pro euictione.ff.de procur. Contrarium tamen est verius. nam tutor non tenetur de cuictione, finito officio; quia officium affumit ex necessitate : eadem ratione nec huiufmodi administratores, quorum officiu elt necessarium.toto tit.ff.de muner. & honor. & fic non obstat d'Iprocurator, quia illa loquitur de procuratore cuius officium est voluntarium, nos autem loquimur de administratoribus publicis quorum officium est necessarium . multum enim interest inter officium voluntarium,& necessarium.textus eft de hogelegantistimus. in I. 2. C.de his, qui accuf. non pofiunt. Necobitat tex. in d.S. in eum, quia ibi fuit promiffa pecunia animo nouandi per administratorem, & se principaliter obligandi. ita dicit glo. & Bart. in d. S. in eum . De qua materia vide plenius per Bartol. in 1 tmortem. fl. quando ex

Tacto tut.

Tract. de sure Vniver fit. 140

De vedigalibus , que ab vniuerfitatibus infti-Cap. VIII. tuuntur.

SVM MARIVM.

Pniner fitas an, & quando poffit noua velligaliaimponere.

Vellegalium generalis in posicio est de regalibus prin-.cipis .

Regalia principis quanto tempore praferibantur.

4 : Vestigalium publicorum conductor, vel emptor non poreft ab empisone vel conductione repelle, fi pretium fatutotempore folair.

Feftigalium publicarum conquetores habent eadem privilegia , que babet ipfamet uniuer ficas.

Via plerunque vniuerfitates nulla habent bona, que possint alienare, vel locare, vel nullos debitores, quos poffint ad folutione vrgere, ve inde pollint pecuniam in vlas publicoserogares ideireo coguntur deue-

nire ad ve Engalium, & collectarum impositionem, de guibus dispiciamus - Communis igitur el Doctorum I fontentia, + vniuerfitates recognoscentes superiorem

noua vectigalia imponere non polle, inconfulto ipfo fua peniore, quia talis + impolitio generalis vectigalium eft -nide regalibus principis, & de maximo imperio; necnon

de referuatis principi infignum supremæ porestatis, & 3. ob id finferioribus à principe ad acquirendum conofwetudinem inducendi pedagia, requiritur tantum tem pus, curus initij memoria non extet in contrarium. Ial. in le quibus,num.45.46.47.ff.de legib.vide de hoc.l.13. : innegglo.in verboexerceri ff de policitationibus: cum confensutamen ipsius principis manifestum est posse ip fas vuiuerfitates, vel earum confilium, feu ordinem decurionum nouas gabellas imponere . Diuerfum tamen

eft in vuluerfitatibus no recognofcentibus fuperiorem, 7 954 quia

quia ille possunt noua vectigalia imponere; habent enim imperium, & obtinent vicem principis. 12.2. & toto tit. C.vectigalia noua institui no poste Bart. in l. ambitiosa. num. 15.ff. de decret. ab ord. faciendis. Riva in l.4.num. 29.ff.de re indicara. Sed, quia vniuerfitates solent vt plurimum locare vel vendere fructus, seu reditus huius modi vectigalium, & gabellarum'; illud feiendum eft. 4 quòd + poliquam respublica vendidit vel locauit alicui fructus, & proventus huiusmodi vectigalium, no poste ipfa vectigalia ab emptore, vel conductore auferri, fi emptor vel conductor foluit pretium flatuto tempore. . I.i.& ibi etiam Bart. C. de administratione retum publicarum lib. 11. l.quod femel.ff.de decret.ab ord facien. fa 5 cit.l. Cafar.ff de publicanis . Et ifti + ementes, feu conducentes à republica huiusmodi vectigalia, gabellas, & dacia soluenda à prigatis, possunt capere res non soluentium, pro quibus debebat folui, & & ipfas ponere fub hafta , ficur poffet ipfa vniuerfitas. Caftren. in 1.54. num.z.ff.de act. empt.

De collectis, que ab vniuerfitatibus imponuntur. Cap. 1X.

SVM MARIVM.

Collectam potest qualibet wniversitas imponers pro are alteno soluendo, allisque necessais publicis naguius expediendis, etiam inconsulto supersore 2. Collectarum impositio regulariter est de regalibus

principis.

3 Collectam imponere, quibus in casibus non possit uniuerssitas sine expressa licentia superiorism

4 Colle Elamimponere tam ex causa necessaria, quam voluntaria pocese uninersitas superiorem non recognoscens.

Collectam imponere it a demum universitas potest, se nulla habeat bona.

, nulla habeat bona.

K Collectians

142 Trall deiure Vniuerfit.

 Collectam imponers nedum potest universitas ubi nulla habet bona, sed etiam cogitur officio sudicis ad imponendam collectam.

Bona particularium non possunt capi pro debito vni.

uersitatis.

 Solutio particularis multa affirt incommoda, & dispendia.

9 Executio pro debito universitatis , qualiter , & que ordine sieri debeat.

10 Collecta qualiter imponi debeat per universitatem.

11 Colletta impositio debet sieri per unsuersitatem cum consensa minum, de quorum presudicio, & interesse trastatur, vel saltem cum consensu maioris partis corum.

22 Collecta impositio facta per uniuersitatem debet notificari populis, & omnibus possessibus, ut praparent se ad soluendum.

23 Incerta, & inopinata plerunque turbant populos, & actus impediunt.

14 Colletta imponi debent per uninerfitatem aqualiter.

15 Collectarum liber., seu impositio debet cuilibet petenti edi.

16 Collecte virum impenantur ab vniuerstatibus pre facultate patrimony & modo substantia cuiusque, ideß, vu vulgò dicitur, per solidum & libram, an verò per capira.

87 Collecta in dubio imponitur personis pro virebus pa-

trimoni,

18 Collecta naturaliter funt onera rerum, seu patrimony, sed formaliter sunt onera personarum subiectarum.

19 Forma & materia faciunt vnum totum.

20 Collecta quando imponitur per uniuersteam pro foluenda condemnatione sequuta pro deticto, vel quass deticto, qui nam tensantur contribuere in folussoSolutione ditta colletta.

2.2. Collecta quando imponisur per cinitatem, castra, villa, & aliaterra adiacentes civitatis foluent collectam cum ipfaciuitate.

 Collectam impositam ab aliqua universitate, non soluant pauperes persona, & an alyteneantur prosp-

fis foluere. .

24 Princerstas staliquos immunes, & exemptos faciat à solutione collecturum, an boc debeat accrescre aligs, an verò defulcari, & dimmun abbeat illa pars que spectabet ad builmodi exemptos.

25 Collett. si est imposita per universitatem pro debito iam contracto, an venientes de nouo ad babitandum in illa universitate teneantur contribuere in:

folutione collecta.

26 Colletta si six imposita ab universitate an recedentes ab ipsa universitate teneantur concurrere in solutione huiusmodi collecte.

27 Collecta an possit per uninersitatem imponisubditis pro boniexistentibus extra territorium ipsius uni-

uersitatis.

28 Collecta an possit per universitatem imponi forensibus pro bonis, qua babent in territorio eussaem universitatis.

29 Collecta imposite ab universitate an habeant execu-

tionem paratam.

30 Collect arum exactores habent eadem privilegia, & codem modo possunt procedere contra debitores particulares quemadmodu potest infamet universitas.

Niversitatem † posse imponere collectam pro zre alieno soluendo, alis sque necessarijs negotijs publicis expediendis, etiam inconsulto principe & superiore, satis in iure notum & manisestum est. l. prima.

Svlt. & ibiglo in verbo, proconful, in fine.ff. quod cu-

jufque vniuer. nom Specul. in tit. de exacut, fentent-S.fequitur. verf. quid fi vniuerfitas. Bart. in lig. num. vlt. A.de alimen. & cibarijs lega. I.omnes. C. de oper. publicis. Bart.confil. 180 num. 1. & 2. volum. 1. Ludouicus decif.43.num.1.2. 3. & 4. vbi fcribit vniuerfitates,& qualiber alia collegia fimplicia, & approbata poffe, neceffitate publica ipfarum communicatum fic exigente, imponere collectas, inconfulto principe; licet alias regulariter + jus indicendi collectas frectet ad fupremos principes, & sit de regalibus ipsius principis. Marcus decil.780.num.19.volum.1 & decil.803.num.1.2. & vlt. volum.t. & decif. 489. num. 4. 5. 6. cum feq. volum. 1. Alexand. confil.78.num.4. volum.6. fecus tamen eft fi vniuersitas ex causa voluntaria, vel propter publicam vtilitatem & necessitatem totius patrie, imperij, dominigfeu fatus vellet collectam imponere , hoc'enim non potest fine expressa licentia principis & superioris; puta fi vellerdonare aheur. Angel. in l. vnica. num. 12. C. de mulieribus, & in quo loco, lib. 11. & in l.vnica. num. 2.C.de superindicto. lib. 11.l.j. C.de superindicto.l. placet, C. de excusa, muner. lib. 11. Thef urus decif. 149. pertotam, & decif.157. num.1.& 4. Et fupradicta procedunt, nifi in contrarium vigeat consuetudo, vt scilicet universitas nulla ex causa possit inconsulto principe collectam imponere : hoc enim casu lex municipalis feruanda est. Boerius decis. 60. num. 5. 6. 7. 8. Alexand. in l.4.num. 13.ff.de re judicata, & ibidem Ripa, num. 28. - & 29. Nulla igitur consuetudine in contrarium exiftente, poteft vniuerfitas fibi ipfi pro necessitatibus ipfiulmet vniuerfitatis collectam inconsulto principe imponere; sed vbi pro donando principi, & alicui alteri perfona, vel provilitate publica totius imperij colleda im ponitur ; Tunc non poteft vniuerfitas fibi ipfi ream imponere, fed ad fuperiorem fpedat concedere eidem licentiam imponendi . Marcus dicta decil 489. ... num.4. 5. 6. cum fequen. volum.1. Ludouicus decif.43. num.9. & 10. Bart. in l.j.S. quòd fi nemo, num. 3.ff. quod cumique vniuerf, nom, Prædicta autem- procedunt in ... vniuerlitatibus, que recognofeunt fuperiorem; fed fi

effent

4 effent + vniuerstates libera, & que non recognoscunt fuperiorem poffunt imponere collectas ad libitum , tam ex caufa necessaria, quam ex voluntaria, cum: principis locum teneant. Angel, in I. vnica; must. 12. in fine. C. de mulieribus,& in quo loco, lib.11. Prætered ea , quæ fupra diximus + vniuerfitatem feiliget pro necessitati-. bus fibi occurrentibus posse collectam imponere, ita demum procedunt, & locum fibi vendicant, fi vniuerfitas nulla habeat boha, nec burfam communem : hoc enim casu pro debitis soluendis , alrisque rebus, & ne-> potijs publicis peragendis nedum potest imponere col-6 lectam, fed + judicis officio potest cogi ipia vniuersitas ad imponendum collectam, quæ si nolit hoc facere, vel einsadministratores, judex ipse poterit collectam imponere, vocatis tamen ipas de vniuerfitate, I. finali, C. de muner. patrim. libro 10. ve fic vniuerfitas aliquid habeat in communi; nam qui poteft facere ve poffit, non dicitur non posse facere, l. qui potest. ff. de regulis juris glosa in l. prima &. vlc. in verbo , proconful , in fi. 7 ff. quod cuiufque vniuerf. nom. + Nonenim pro debito vniuerfitatis potest fieri executio contra particu . · lares; & hoc in fauorem, & gratiam tam ipsorum particularium, quos grauari iustum non est pro debito - ditoris ipfius vninerfitatis, qui non cogitur recipere · folutionem particularem à fingulis de vniuerfitate prorata's quia hoc ei effer nimis dispendiolum, & damnosum : nam + particularis solutio multa affert incom-.. moda. l. tutor. S. Lucius. ff. de vfur. cogitur ergo impomere collectam, quando nulla bona in communi habet, fecus fi habeat bona in communi, seu archam commu-9 nem. Hoc enim casu + pro solutione aris alieni, & alijs rebus publicis necessarijs, in primis, & ante omnia debet excuti burla communis; deinde bona mobilia , immobilia , & nomina debitorum distrahi debent, antequam deueniatur ad burfam fingularium personarum : quibus cessantibus vniuersitas potest, unò cogi-.. tur imponere collectam. Bartol. in 1.4. S. actor. num. 1. 2 & 6.ff. dere jud. glof. & ibi eriam Bartol. in l. prima S.

quod fi nemò . ff. quod cuiufque vniuerf. nom. Borgn. decif. 68. num. 1. 2. 3. & 4. fol. 5 33. Ludouicus decif. 43. num. 11. Marcus decif. 802. num. 1.2. & vlt. vol. 1. & decif. 489.num.4.cum plurib.feq vol. 1.& num. 19 & num. vlt. Boer.decif 60.nu.s.cum plurib. fequen. Alexand. in 1.4. num.12.& ibidem Ripa num.28.& 29. ff.de re judicata. & num. 26.& 27. Caftren.ibid.num. 3. Bal.in J. 27. num. 10.ff.fi cert. petat. & in l.j. S. quòd fi nemo.num. 2. & 4. ff. quod cuiusque vniuer.uom.& in'l.s.num. 12. in fine. C. qui bonis cedere post. Vidimus hactenus an, & quando vniuerfit as possit, imò cogatur imponere collectam, nuc io dispiciamus qualiter huiusmodi impositio sieri debeat ar per iplam vniuersitatem. + Vniuersitas igitur, quando vult imponere collectam pro foluendo are alieno, expe diendifque alijs publicis negotijs, debent citari omnes de vniuer fitate, de quorum prajudicio, & interefie tracatur,& confensu omnium imponi,& fieri; nec fuffice. ret confensus maioris partis; & debent citari, & vocari 'domini poffeffionu , feu poffeffores iplaru proprietatu, 12 etiami effent exempti, & facta impositione collecta. debet ipfa impositio notificari populis, & omnibus pol fesioribus, ve preparent fe ad soluédum, ne ex abrupto, & ex improvifo gravetur fumptibus executionum.tex. eft pulcherrimus in l. vlt. C.de indictio. lib. 10. & in Au-33 then.de collat.in prin.plerunque enim+in certa & inopinata turbant populos, & actus impediunt.l.4. §. ante-14 quam.in fine.ff.de officio proconsulis:& † impositio hus iufmodi collectaru debet fieri æqualiter;& + liber collectarum, feu impositio debet cuilibet petendi edi , & oftendi, ve possit cognosci an vnus sit magis grauatus quam alter. Borgn. decif. 68. nu. 4. cum pluribus fequen. fol. 52 2. Ludoujeus decis. 42. num. 7. & 8. l. fin. C. de muner.patrim.lib.10.Bald.in l.y.num.13.in fi. C. qui bonis 16 cedere poff. Sed + qualiter huiusmodi collecta imponatur ab vniuerfitatibus, verum feilicet per folidum & liberam, vt vulgo dicitur, ideft pro facultate patrimonii, & modo fubftantia cuiulque, an verò per capita perfonarum, hoc eft pro virili parte quartit Doctores noftri. Innocentius in cap.graue.ext. de fent.excom.videtur te nere

nere huiufmodi collectarum impositionem fier i debere ab vniuersitatibus per solidum & libram. Bart. autem in 1.4. C.actor.num.z.ff de re judicata. in ea refidet opinione,vt fit inspicienda causa , quare facta eft condemnatio, feu contracta obligatio; fi enim vniuerfitas condems nata eft vel obligata ex contractu mutui, emptionis, vel huiusmodi,& mutuum fuit acceptum pro causa,qua re fpicit onus vniuersitatis pro virib. patrimonii.l.omnes. C.de oper. publicis hoc cafu imponetur per folidum & libram ; & idem dicendum eft fi aliquid fuit acceptam mutuo, velaliquid est emptum pro expediendo alique munere patrimoniali, vel mixto; si verò pro exediendo aliquo munere personali, vt puta, ex forma statuti quili bet debet ire ad exercitum, vel ad quid aliud, tunc fi de uentum eft ad compositionem, quod soluant aliquid,& no vadant, tunc imponetur ifta collecta per capita: ficut enim pro ca pecunia, quam foluerunt fenferunt releua mentum per capita; ita per capita foluat: fi verò debebant subire illud onus per fumantes, quia omnes habitantes in vna familia habebantur pro vno fumante, eade ratio habebitur in impositione collecta, scilicet per

37 capita: in dubio tamen, vbi hoc non liqueret, †collecta imponitur perionis, pro viribus patrimonij. I referipto. in fine.ff. de muner. & honor. Bar.in d. S.actor. num.2. 3.

18 4.805. Borgn. decif. 68. fol. 533. in addit. num. 3. + colle-Ciz enim naturaliter funt onera reru, feu patrimonij; fed formaliter funt onera perfonarum fubiectaru, quia

19 inducuntur personis;& quiafforma,& materiafaciunt vnum totum;ideo dicutur munera mixta. d.l. rescripto. S.fina. Bald.in 1.5.num. 3.& 4.C. qui bonis cedere poff.

20 Sed quid fi aliquat vniuerfitas eft condemnata pro delicto, vel quafi delicto, puta pro foluenda aftimatione damni dati in territorio, qualiter hoc casu imponet col lecta?vtrum per capita,an verò pro modo fubitantie?Et videtur imponendam fore per capita;quia vniufcujufque par eit delictum , ergo eadem poena debet effe . 1. fa quemquam. C.de epif.& cler. Contrarium tamé eft verius, scilicet locum effe impositioni collecte pro modo fubitantia,& quantitate patrimonij cuiulque. facit l. 1 . . C.de mener pairf lib. to. & l. vlr. C. de naufrag, lib. 11. Barro. in 1.7. num.5. ff de incendio, ruma, naufr. & in1.4. . S. actor.num. ; ff.de re iud.& in l. aut facta . S. nonnun-. : Quam, num 8. & vlt. ff. de pornis, vhietiam dicit vnum 21 notatu dienum-erca hane materiam ; quod + quando i vniucefitas condemnatur pro aliquo delicto ab ipia vni uerfitate commiflo,illi quinon deliquerunt non debent . · contribuere, de jure, in folutione colle cie pro hac caufa imposita, & dicit Bart, ibi, fe hoc vidiffe in quadam fen-, tentia Imperatoris Heprici,quinimo pro foluenda condemnatione fecuta pro delicto, vel quafi delicto, per ip-. fam vninerfitatem comifio, non debent in folutione col i lecta, pro hoc facto impofita, contribuere, de jure com muni, minores viginti annis, mulieres, clerici, fenes, infirmi, & absentes, sed solu alij devniuersitate habiles, & præientes tempore delicti, vel quafi delicti commiffi,la-. te Borgudecil.68.nunutz.& 13.fol.533.& vbi vniuerfi-- tas imponit collectam pro quali delicto per ipfam commiflo, puta pro foluenda aftimatione, feu emendatione - damni datim eius territorio, certe fi is, qui damnu pal-- fus eft, fit de cadem vniuerfirate, contribuet etia iple ad . folutionem collecta,pro fua rata parte; & idem geners . liter dicendum eft in quolibet creditore reipublica : fi enim vniuerfitas pro folueda pecunia, quam debet vni - ex eadem: vniuerfitate imponar collectam, certe ifte cre ditor pro collecta, quæ imponitur, contribuere tenetur, & fic deducta fu a parte, foluitur fibi debitum. Caftrenvan l. 107. S.f. Titio ita legatum fuerit. num. 2. & 5. ff. de . legat. 1. Bal. 10 l.j. in a lect. num. vlt.ff.quod cuiu que vniuerf.nom. Si quis autem circa hanc quæftiquem, vtrum - collecta imposita per vniuersitatem folui debeat, per ca pita, vel promodo fubitantia, & quatitate patrimoni), velit plura videre, confulat Alex. in l.4.nunr. 15. ff. de re : jud . Ripam ibidem num.30.cum plurib.feq. Bal.in 1.27 num 12.ff. fi cert.pet. & in l. s.num. 17. C. de execut. rei r iud. & num.vlt.& in l.1.num.3. C.de apoch, pub. lib.10. Mar cum decif.803:num.4 volu.1. & decif.489.num.10. voi. 1. Bald.m'l.j. quod fi nemo num. 3. & 4. ff. quod cujulque vniuer. nom. Caterum illud ferendum eft, quod quando

22 7 quando chijeas, vel alia vniuerfitas imponit collecta. non folum ipfa ciuitas tenetur concurrere,& contribue re in folutione huiufmodi collecta, fed etià caftra, villa,& alia terra adiacétes ciuitati, ejufque iurifdictioni supposita,& subiecta, que vnà cu ipla ciuitate foliune collectam, & ius ciuitatis fequuntur, textus eft cum glo. in Auth.quomodo natur. efficientur fui. S. fi quis igitur ex qualibet'in verbo, perfoluit.col.7. I forma. ff.de celib. Lqui ex vico.ff. ad municip. Eart.in S.j.nu.6. Auth qui-23 bus modis natu e ffi:fui. + I.xceptis tamen pauperibus, quorum indufiria est necessaria ad alimenta, & corum victum, qui non debent concurrere in onere impofita; collecta. Iaf.in 1.34 num. 13. ff. de pactis. Marcus decif. 489. num. 9. vol. 1. & decif. 490. num. 6. & 7. vol. 1. Alex. inl. 4. num. 17. ff. de re judic. Bald. inl.s. num. 17. C.de execut.rei iudic. Sed an hoc cafu, quado iciliect funt ali qui, qui propter paupertatem non possunt soluere collectam, an alif teneantur pro ipfis, qui non poffunt folue re?Certe fic, tenebuntur per folidum & libram.l.1.C.de omniagro deserto lib.11. Bart in l.4.5.aftor.num. 8.ff.de re iudic.laf.rem:ffiue in l.gg.num.14.ff.de pact. Alexan. in d.l.4.num. 19.ff. de re iudic. Marcus decil. 803.num. 3. 24 vol.1.& decif.489.pum.8.vol.1. Diuerium tamen eft fi vniuerfitas pro necessitatibus propriis occurretib; imponat coliectam, & facta impositione eade vniuersitas faciar aliquos immunes, & exempros à solutione collečta; hoc enim catu non eft aquum alios fludere titulo, & materia de iure accrescendi; debet et im in folutione defalcari,& diminuilla pars, qua fpectabat adiftos factos exemptos, nec deber alijaccreicere, cum non fit . aquim alios de vniuerfitare ad integram folutione coftringi,nam privilegium,& immunitis vniconceffa, no debet in damnum alsorum redundare, maxime cum be neficia, & privilegia fint interpretanda cotra ipfum çocedentem; & hac opinio eft communit, & magis benigna, & zqua; De qua materia vide I af. ind. 33. num. 9. 10.11. & 12.ff de pact. Marcum decil. 490. per to: vol. 1. Bald.in l.s.num. 17. C.de execut.reind.& in l. 1. in 2. le-&n.num. 4/ff. quod cuiulque vniuer.nom. Eodem modo tnes

25 † non tenentur contribuere in solutione collecte de nouovenientes ad habitandum in illa ciuitate, vel loco in quo imposita est collecta, si debitum iam erat contra-

46 Řum. Šed † quid derecedentibus ab ipfa vniuer fitate? Die quod terentur, fi debitum iam eraccontractit; alike non. Bald.inl.r. in 2.leck.num. vlr. ff. quod cuiufque vaiuerfnom. & inl.r. §. quòd fi neme.num.4-in fine. & nd. §. 27 ff. cod. Sed † an vniuerfitas pofit collectam imponere

fubditis pro bonis, & ratione bonorum extra territoriu ipfius vniuerfitatis existentium, vide Alex. conf. 78 nu. 1.vol. 6.& conf. 68. per tot. volum. 2. Et quide contrario

28 † an vniuersitas possit colledam imponere forensibus, pro bonis qua habent in territorio ipsius vniuersitatis, qua collectam imponit? die quod sie ex communi consuctudine, non solium totius nostra Pedemontana patrix, sederiam totius Italia. Thes decis 149, per tot. & decis 157, num. 1.

Vidimus hactenus, an quando, & qualiter vniuerfitas possite collectam imponere, & qui debeant concurrere, & contribuere in ipsius solutione. Nunc restat, yt aliquid breuiter dicamis de modo, & ordine quo exigi deben hujusmodi collectar per vniuersitatem imposicar Convenciarius producer poste in puntili de collec-

29 tæ. Quærunt igitur Doctoresnoftri, nunquid + collecte impolita ab vniuerlitate habeant executionem parata? Ozasc decif 86. per tor. disputat hunc articulum, & finaliter diftinguit hoc modo, aut dubitaturan aliquis fit debitor, & tunc impositio collectarum non habet exe cutionem, pendente lite, fed procedendum eft caufa cognita; & ita intelligi debet tex. in S. non aliter. Auth. de collat.1.2. C.de offic.ciu.jud.1.prohibitum. C.de jure fisci lib.10. aut conftat ip fum effe debitorem , puta quia deferiptus est in æstimo, & non docet de solutione, vel alia caufa legitima, tunc fiet executio celeriter.l.publicas.C. de feris l.miffi opinatores l.fin. C.de exact. tribu. lib. 10. Et pradicta, videlicet, vt non compellaturad folutione collectarum, fi legitime fe defendat, & caufas grauaminis alleget, locum habere debent, vbi agitur de collectis impositis occasione onerum præteritorum, quibus non poteft dici quod immineat damnum publicum, fecus fi

occasione puerum futurorum; quemadmodum etiam dicitur de transactione alimentorum futurorum & prateritorum, juxta l. 8. C.de tranfact. & hane diftinctione dicir ibi Ozafc. fequutum fuiffe Senatum . Sed quia, vt plurimum, vniuerfitates remittunt alicui priuato exa-Atonem huiusmodi collectarum, & talearum, qui exa-Cor le obligarad foluendum pecuniam vniuerfitati, & iple exigità privatis, & particularibus personis, & hoc fit, vt citius ipfa vniuersitas habeat pecuniam, quam poffit, in vius, & neceffitates publicas erogare: idcirco 30 fciendum eff, quod itti + exactores, contra iplos particu lares no foluentes, poflunt procedere eodem modo, quo poffet ipfamet vniuerfitas, & fic poterunt capere eorum bona, & vendere; quæ venditiones habentilla priuilegia, que habent venditiones facte à filco, feu ab ipfamet vniuerfitate, & codem modo etiam, de jure communi, poterunt facere detrudi debitores in carcerem, & ea omnia facere, que poteft ipfa respublica. Caftren. in 1.54.num.3.& 4.ff.de actio. empt. Bald.in l. 1.num.4.in 2. lectu. ff. quod cuiufque vniuerf. nom. Si quis velit plura videre, circa hanc materiam collectarum , quæ ab vniwerfitatibus imponuntur, videar Aegid. de Tomatis in fuo tracta.de collectis.

De immunitatibus, quæ ab vniuersitatibus conceduntur. Cap. X.

SVM MARIV-M.

Immunitas à collectis, & alis oneribus, an possit per uninerstratem particul aribus personis concedi.

Immunitatis desreta, & rescripta censentur esse ambitiosa, & contra visitatem publicam, & ideò non valent.

Tutor, & curator non possum trem pupillorum, & ms norum donare, neque debitum liquidum remittere. Immunitatis concessio est species donationis.

Immunit atts concepto est pestes aunationis.

Tract. de sure Viliuerfit.

Wright flat minorshus, & pupillis agniparatur.
Orda decercionum feu concilium ordinarum aliciuus
cuicaus; wel alreius vaiuer fraise, peest ex iuris
comments dispositione concedere immunitatem ab

overibus, Dolloribus & Medicus. 7 Ignotatifi visi decret a falla ab universitate an sint ipso sure nulla, an verò valeant, sedpossini, & debeant

reformat.

8 Ordodecuriosum, seu consiluum ordinarium, visiuersitaris voses?, ex suris communis dispositiones, con cettres immunisatem ab oneribus, per sonis grainbus & in dignitate constitutis.

9 Immunitas, ex causaremunerationis, & propter benemerita, potest concedi per ordinem decurionum.

10 Donatio remuneratoria potest fieri per ordinationem decurionum.

al Donatio remuneratoria multa habet privilegia, & multa ex causa remunerationis à sure permittuntur sur que alias non concederentur.

12 Immunitas quando per universitatêm conceditur alicui persona particulari, on eius benemerita, an stetur

2 - สกิจิตรีอีกรับคู่ในร บทเนองโรสเร็ร รับที่ สิจิตรับกันทั้ง, cisca benemerita, แบบอ่าง alia พองเอ probars debeat, quam per simplicem affertionem ipsorum decurionum.

13 Immunis at ab orivibus potell particulations per jonis concedi per ordinem dicurionum, quando scilicet en ititi in possifione. Seu quasta tanto tempore societa cuiusmity non est memoria in contravium concedend baua smodi mununitates.

14 Poffeffiolongiffima babet vim privilegi.

15 Immunicas null ter per universitatem concessa an pol "sit per principem confirmari & approbari.

16 Immunicas aboveribus potest per principë, vel alium superiorem concede.

17 Ver-

17 I'erborum geminatio arguit et oftendit enixame volun tatem, & allus qui geritur validitatem.

18 Confirmari negait, quod nullum est, confirmatio enime

. . . praexistentiam iurisquasiti prasupponit. 19 Paria funt aliquid non fieri & perperam, feu nulliter

20 Qualitates non entis nulle funt.

21 Privilegia etiam inualida, fi fint ex certa foichtia principis confirmata valent.

22 Immunitas conceffa, per vuiner fitatem qualiter intelligatur concessa; o ad que onera extendatur, o porrigatur.

23 Immunitas à maneribus simpliciter concessa. compra hendit dunt axat miner aper fonalia, & non patrimonialia, nifs alter fit expreffum,

24 Immunitas à muner bus simpliciter concessa, non cam prahendit, nec intelligitur concessa ab oneribus, nift fit dictum.

25 Immunit as simpliciter cones fa ab oner ibus , intelligi tur duntaxat de extraordinarys , nec compreben. duntur ordinaria inifi fit expressum .

16 Immunitas fimpliciter concessa à muneribus , non porrigitur ad bonores nift fueret expression.

27 Immunitas ab Universitate concessa, an trabatur, & extendatur, ad onera militaria.

28 Oneramelitaria nullus, quonis prinilegio suffultus potest detrecture.

29 Villitas publica est cuilibet prinilegio praferenda.

30 Privilegium generaliter concessum, non includit safum publica vislitate doittrarium , & frincluder et , non valeret.

Immunitas concessa ab viniuer fitate quando entenda tur ad onera bell ca, o militaria.

32. Immunitas conceffa per uninerfitatem particulari-

bus personis, an & quando possis per ipsam universitatem renocari.

33 immunitas concessa per universitatem, & consirmata à Principe, an possit per ipsam universitatem revocars

Idimus superius de collectis, quæ ab vaiuerstatibus imponuntur, sed quia com munitates sepe concedunt immunitatem particularibus personis ab huiusmo dioneribus, & collectis, ideo dispiciamus de istis immunitatibus, quæ ab voi-

uersitatibus conceduntur . Quarunt igitur Doctores nostri + an vniuersitates possint immunitatem à colledis, & alijs oneribus concedere particularibus personis: qua in re dicunt vniuerfitatem, feu eius concilium ordinarium non posse regulariter concedere immunitates à 'collectis, & aliis oneribus, fingularibus, & particularibus personis; sed hanc potestatem, & auctoritatem refi dere penes concilium generale, feu congregationem to tius populi per capita domorum, in fui tamen præjudicium , non autem superioris , cum hoc non fir de specia liter reservatis principi. 1 1. & : . C.de decr. decur. fuper immunit.lib.10 l.ambitiofa.ff. de decr. ab ordine facien I. vacuatis. C. de decur. lib. 10.1. 2. & ibietiam Bart, pum.2. 3. & 4. ff.de jure immunit. Ozal. detif. 95. num. 18. cum pluribus feq. l. immunitates , & ibidem olof. & Barto. C. de agricolis, & cenf lib. 11.1 1. C. de immunit.ne mini conced.lib. 10. Alex.conf. 101. num. 7.& per totum. vol.1.& conf.148.num.8. 9.& 10.volu 6.& ratio, eft fecun dum Doctores, quia huiufmodifimmunitatis decreta & rescripta censentur effe ambitiofa, & contra vtilitatem publicam. & ideo non valent.d.l.ambitiofa. ff. de decret. ab ord faciend.l.1.l.præfcriptio.C.de operib. publ. nam 3 † ficut administrator pupillorum , & minorum non potelt remittere debitum liquidum, neque donare rem in forum. I. pactum curatoris. C. de pactis, itanecadminiftratores vniuerfitatis poterunt concedere immunitatem', & fic debitum liquidum remittere,& donare.cum conceffio.

159 4 † conceffio immunitatis fit species donationis , & vnig uerfitas † minoribus & pupillis æquiparetur. l. rempublicam. C.de iure reipublica.lib.10.l.prafes. C. de tran-6 fact. Prætereathoc specialiter à jure communi cocessium est vniuerstati, seu curiz, & ordini decurionum, vt posfit cocedere immunitatem Doctoribus, & Medicis à qui buscunque oneribus, etiam merè patrimonialibus.l.i. C. de decret.decur. lib. 10. ergo in contrarium est jus commune. Rolan.confi.5.num. 1.2.3.& 4.vol. 1. Ozafc. decil. 39. num. 15. Alex.conf. 30. num. 8. & 7. volum. 5. Huiusmo y di igitur † decreta vniuersitatum, seu ordinis decurionum, quibus immunitates conceduntur, tanquam am-

bitiofa,non valét; fed an ipfo iure fint nulla,an verò valeant, sed rescindi possint& debeant. vide Barto. in l. 1. num.r.C.de decre.decurio.fuper immunit.lib.10.Excipitur tamen,vt dixi, supradictus casus; quando scilicet conceditur immunitas Doctoribus, & Medicis; valet enim & fustinetur hujusmodi concessio, cum hoesit, de jure communi, expresse ordini decurionum tributum:

* idemque dicendum eft de alijs +personis grauibus, & indignitate constitutis, quibus etiam potest per ordinem decurionum concedi immunitas. Bartol. in l. 2. num. 3. ff.de iure immunit. Ozaf.decif.95.num.15. Præterea eft

9 & alius cafus , in quo + ordo decurionum poteft immunitatem concedere, nempe propter benemerita, & ex causa remunerarionis, vt est text. in d l. 1. C. de, decretis decurionum. lib. to. qui tex. licet loquatur de Doctorsbus, & Medicis, idem est de alijs, ex causa remuneratio

10 nis;quia fi + ordo decurionum potest facere donationem remuneratoriam, juxta doct. Bart. inl, ambitiofa . verfic quero verum liceat.ff de decretis ab ord faciend. ergo & fimiliter concellionem immunitatis, que eft fpe-

a cies donationis. Nam † ex causa remunerationis multa à jure permittuntur, que alias non permitterentur. Rolandus conf. s.num. 8. cum plurib. feq. vol. 1. O zaf. decif.

12 95.num.15. Sed an hoc cafu, + circa benemerita, fterur affertioni ipfius vniuerfitatis , feu decurionum , an verò alio modo probaridebeant, quam per simplicem affertionem ipforum decurionum ? Videtur dicendum requirequiri , & necesse effe quod verè conftet de meritis , & aliter quam per affertionem decurionum! nam cum ex caufaaliquid permittitur, non eft fumenda oceafio pro eaufa, fed veram caufam & fufficientem ad id pracedore oporter. In prohibitis enim,licer certo cafu permilfis, non ftatur verbo, feu affertioni dicentis cafum permillum fubeffe . Contraria tamen opinio est verior, nempe, anod quando immunitas conceditur per vniuer fitatem, feu ordinem decurionum ex causa remunerationis, flatur affertioni ipfbrum-decurionum circa benemerita, donec contrarium probetur, vt latè concludit Rolandus in d. conf. s.num. 22.cum plurib.feq. vbi re spondet supradictis rationibus in contrarium adductis. Ozafidicta decif. or. num. 15. Eft & alius cafus, in quo

13 t confilium ordinarium, feu ordo decurionum poteft immunitatem ab oneribus concedere particularibus perfonis, quando feilicet extitit in possessione, seu quafi , atanto tempore citra , cuius initij non est memoria in contrarium, concedendi huipsmodi ummunitates .

14 quo calir huiusinodi + possessio longissima habet vin prinilegij. I. hoc iure. G. ductus aque. ff de aqua quotid. & afti. Ozaf. dicta decif. 95. num. 12. 13. 14. & num. 28. Exceptis igitur fupradictis, & alijs cafibus à jure expreffis confilium ordinarium, feu ordo decurionum non po test particularibus personis immunitatem concedereà collectis, & alis oneribus, & fi concefferit, non valet,

is nifi fuerit à supremo Principe approbata . 7 & confirmara, cum claufula, non obstante; quia tunc ipfa approbatio, seu confirmatio superioris cenfetur noua conces-· fio immunitatis arg.l.adoptio no inve facta.ff. de adopt.

16 & nemmi dubium effe debet finpremum Principem polle immunitatem concedere. Ban in del vacuatis; & tan " to foreius valet huiu modi confirmatio, quando, nedura retrerifur facta cum claufula, non obstante, &c. fed etia cum claufulis, ex certa fcientia, & de plenitudine poteflatis;quæ quidem claufulæ operantur idem quod ciau-

17 fula non obitante: vnde cum ant + geminata, & dupli-... care debeut latiorem effectuni producere, quam finplex claufula; quia oftendunt confirmantis, & appro-Laber

bautis

bantis latifimam, & enixam voluhtatemis ex qua ver borü geminatione enixà ad validitaté actus, qui geritur, raquitur, Rolandus confilio quinto nume. octauo cum piurib.feq.vol.t. Barto.in Leum feimus . in fine. C. de apricolis & cenficilio 10. Ozafdecif.39. nu.16. Contrarium ramen, quòd immunitas concella ab viniueritate, & fe inualida, non teneat, etiamis fueritapprobata; & confirmata à Principe, videntur multafuad ere: nam 18 † quod nullum est costrmari nequici. lobigari. S. tutor.

fi de auctori.tutori.non dubium. C. de legibus accedat, 29 qui a† paria funt aliquid non fieri, & perperam, feu nul liter fieri l.quoties. fi qui latisdate cogătur. & quod nó aoech, comfrmari minime potech, còm † non entis , nulla fint qualitates l.eius qui in prouincia fi li cert.pet.confirmatio enim præexifientia iuris quafiti præfupponit, ad iliudque commensuratur, quod costrmatur. Quibus tamen non obstantibus contraria opinio est vertor, coffirmationem scilicet immunicatis nulliter per viniuersitatem concesse accessa ciacia, & de plentuadine potecharis, tribuere iur, & validum esticete ipsum priuilegium immunicatis per le nullă, faltem in

a.1 vim noui priullegij, & nouz exempcianismam † priatiegia etiä inualida fi fint ex cerea feientia principis confirmata, fine dubio valét, maximè chm Princeps habeaa poteltatem huiufmod i exemptiones, & immunitates 6 cedendi. Ozafdecif, 3-nu. 11. 12. 13. 16. 17. 18. Alexand-configonum. 8. cum pluribus fequen. volum. 5.

Vidimus hackenus an , & muando voiuerficates poffint concedere particularib - perfonisimmunitaté à col 22 lechis, altifque oncribus - Nunc dispiciamus † qualiter huiufinodi immunitates conceste intelligantur , & ad que oncre aktendantur, & porrigantur . Sciendum est itaque, in primilegio, & coccessione immunitates, que sit per v nipersitatem , debere fieri specialites , & distincte métionem de muneribus realibus, & personalibus. Nă

23 fi † Ampliciter concederetur immunitas à muneribus, non comprahendéretur immunitas à partimonialibus; concefia chim simpliciter immunitate, cenfetur regula riter, & duntanat concessa à personalibus, non autem à

patrimonialibus, feu realib. l. his onoribus. ff. de vacad & excuf.muner.l.fina. . penult.ff.de muner. & honorib. Ozalidecif.gr.num. 49.& co. Praterea + inipla conceffione debet exprimi, & fpecialiter dici à muneribus, & oneribus, alias ab oneribus, quis non haberet immunitatem. Leui mineris.ff. de munerib.& honorib. Item II debet dici ab ordinarijs, & extraordinarijs, aliastin du bio cenfentur duntaxat remiffa extraordinaria. I.hi qui muneris publici.l.in honoribus. S. qui muneris. ff. de vaeat.& excuf.muner.d.l.cuimuneris, fl.de muner.& hon. Li.C.de vacat, publicorum muner, Bart. in l. vacuatis. num. r. C. de decurionib. lib. 10. Præterez hujufmodi # immunitates simpliciter concessa à muneribus, non porriguntur ad honores.d.l. cui maneris.ff. de muner.& hon. ideo etiam de his expresa mentio fieri debet in ip fa immunitatis concessione:vnde fit cautus is qui debet obrinere huiusmodi privilegia, & immunitates ab aliqua vniverfitate, vt faciat fieri mentionem expresse de emnibus supradictis, ita nos docet Bart. in 1.2, num. 4. ff. de jure immunit. Marcus decif. 102. num. 1. vol. 2. & fatis expreffa meneio poteft dici facta, fiue fit facta per verba generalia, fine per verba fpecialia, fine per verba fingularia. Alex.conf. zo.num. 14. vol. 5. Socinus in l. fi ex to-17 to num. 4.ff de lega. t. Sed an huiufmodifimmunitates ab vaiuerfitatibus conceffe trahantur, & extendantur ad onera militaria dubitant Doctores nostri. Socinus in d.l.fiex toto, num. 6.& 7. fcriptum reliquit, hujufmodi immunitatem conceffam per vniuerlitatem ab onerib. son habere locum, quando imminet publica necessitas, pota belli, cui per ipfam vniuerfitatem no poteft prouiderinif veniatur contra talem immunitatem, & exem pti grauentur. Nulla enim concessio eximit aliquem ab eneribusin eafu concernente publicam vtilitatem, & acceffitatem. Nam vbicunque fuperuenit neceffitas val de infolita, talis concellio immunitatis ne habet locum: · immunitatis igitur ab oneribus priuslegium concessium . ab vniverfitate, quantumuis generale fit, non videtur comprahenderecafum belli, infolirum , & cafum con-

eringicem accellariam reipubliam de fentionem. Ozak

decif. 29.num. 14. Doctores in dal. fi extoro, regulariter 8 enim foullus quouis privilegio fuffulrus, eriam domus ipfa Augusta ab oneribus militaribus immunis est Asút munera.ff.de muner. & honor.l. vacuatis. C.de decurio. lib. 10. l.j. 3. & vlt. C.de muner. patrim. & toto tit. C. de quib.muner.feu preftat. neminilicezt le excuf.lib.10.80 toto tit.C.ve nemini liceat in empt. fpecier.& C.de immunit.nem.conced.lib.io. Doctores communiter in dict. I.fi extota. Ozaf.decif.39, num. t. etiamfi privilegium immunitatis effetamplum, quia non extenditur ad incogitata;& hæc eft magis communis fententia, ve dicue DD in d.l:fi en toto, & interalios Alexan. Ripa, & Tal. Pro qua opinione multa adducuntur, primo textus in L iubemus nullam.C.de facrofan.ecclefijs. vbi Bald.in I. notabili dicit, nota ex hac lege, quad à necessitatib. imminentibusecclefia Ramane propter bellum,nulluspo teft fe excufareratione privilegij, five conceffum fit di-99 gnirati, fiue religioni, fiue periona, quia publica vtilitas eft cuilibet priuilegio præferenda, & inz.notabili in 30 quit idem Bald quod † priuilegium generaliter coeeffum, non includit caufam publicz vtilitati contrarif,& fi includerer, non valerer; & pro hac opinione adducitur textus in l.z. C.de quib, muner, nemini liceat fe excufare,& ibi Ioannes de Platea, vbi nullus, qualicunque priuilegio munitus, potest se excusare à munerib. perfonalibus, realibus, mixeis, Principi, & eius exercituiex hibendis, per quecunq; loca iterarripiat, fiue fint habitatores domorum Principis, vel Augusta; fiue ecclefiarum; fine fine perfonæilluftres , & in alijs dignitatibus politaifine fint persona habentes excusatione eis conceffam per pragmaticam fanctionem, ideft cum deliberatione procerum factam, vel per diuma adnotatione ideft motu proprio factam, vel proprio oraculo viue ve cis; nemo inquam excufapur ab angarijs, perangarijs, nec curribus, nec à quoliber alio ministerio, & servicie Principis in expeditione existentis exhibendo. Tertido pro hac opinione facit tex. in l. r. C. vt neminiliceat ab emp. ipecier. lib. 10. vbi, quando publica necessitate indicuntur munera emendi, vel vendendifrumenta; vel

blada proprermilites,nemo est immunis proprer quedcunque privilegium immunitatis, quocunque modo,& quocung; tempore, vt dicit d.l.i. & ibi etiam glo.in verbo, necessitate, ponit exemplum denecessitateratione belli . Nam necessitas omnibus legibus derogat, & omnem immunitatem excludit.Rolan.conf. g. nu. 26. cum gr plurib.feq.vol.1.& hec procedunt in immunitate fimpliciter concessa, secus fi fit facta per verba multu pragnantia, & vniuerfalia; veluti fi immunitas concessa reperjatur ab oneribus personalibus, realib. mixtis angarijs,perangarijs, solitis, & insolitis, & abomnib. & quibuscuuque alijs oneribus, que imponi continget quocunq; modo, quomodocunque, & qualitercunque, quawis caufa & oceafione, que dici vel excogitari poffit;que cafu,cum verba,vadixi,fint multum pregnantia,& vniwerfalia, dicedum videtur, fub hutufmodi immunitatis priuilegio, venire etiam onera bellica,& militaria. Rol. d. conf. 5. & idem dicendum fortius eft fi in prinilegio immunitatis concello mentio expresse, & specialiter fa Ata fuifiet de oneribus militaribus, vel etiama métio exprelse de hisfacta non fuerit, aliqua tamen coniectura prauideri possit cogitatum faltem fuille de bello in gehere, ve puta fi immunitas concessa fuit tempore belli, vel concessa sit, ve supra dixi, à quibuscunque oneribus cogitatis, & incogitatis, folitis & infolitis; vel nifi immu mitas concessa fit ex contractu, & ex causa onerofa . His enim cafibus huiufmodiimmunitates ad onera militaria extendentur. Ozaf.dicta decif. 39.num.20.& 21. Ale zan.conf. zo.num. 4.verfinec etiam obftat.vol.s. Ozaf. decil. 95.per totam. Nunc supereeft pro complemento ifius materiæ conceffionis scilicet immunitatum vide-Ba re fan & quado yniversitas possint privilegium huiusmodi immunitatum per iplas concellum reuocare. Brewiter Doctoresdiftinguunt communitet hoc pacto, aut priuilegium immunitatis conceffum per vniuerfitatem tranfiuir in contractum, vel quafi, & hoc cafu non poreit renocarijexemplum, fi concesta est immunitas venienti bus de nouo ad habitandum in ea vniueratate, per qua hoc privilegium fuit concessum, certe valet huiusmodi immuimmunitas; & ipfis venientibus adhabitandii, & ficesi parte fua adimplentibus, non potefireuccari textus eft de hoc in terminis, ind. 2. fi. de inve immunitatis. Alexan conf. 101. num. teum plurib. fequen. vol. 1. Aut not ranfuit in contradum, vel quafi, & hoc cafu potefireuocari. I quod femel fi. de decret. ab ord. facien. Bart. in lomnes populis fi. de ius. & inve-Caftreni. ind. 1. S. in legatis. num. 5. fi. de leg. 1. Alex. conf. 30. num. 17. vol. 5. glo. & Bart. in d. s. de leg. 1. Alex. conf. 30. num. 17. vol. 5. glo. & Bart. in d. s. de certe. ab ord. facien. Bart. in l. vacuatis. num. vl. C. de decur no. lib. 10. 3. Marcus decif. 102. num. vl. vol. 2. Sed quid fi vinuerficas coeffii immunitatem, & fuir cofirmata à Principe, an possible per iptiam vinuersitatem reuocari? vide Alex. conf. 30. num. teum feq. vol. 5.

De donationibus, que fiunt ab vniuerfitatibus. Cap. XI.

SVM MARIVM.

1 Immunitatum concessio est species donationis.
2 Donatio an, & quando possie sieri per universitatem; seuipsus concessium ordinarium.

Administratores universitates dicuntur habere le-

gitimam administrationem.

Donatio posest fiers per unsuersstatem per capita de morum congregatam, seu per concilium generale.

Donatio propter benemerita, & en causa remunerationis, potest fieri per or dinem decurionum, sou per concilium or dinarium universitatis.

6 Donatio remuner atoria potest fieri per tuterem ,

curatorem nomine pupilli, & minoris.

7 Donatio remuneratoria habet multa privilegia. 8 Donatio remuneratoria falta ab universitate, seu or dine decurioni, ad hoc us valeat, an aliter costare

L 3 dibeat

Tract. de sure Viluerfit.

. Universitat minoribus, & pupillis equiparatur. Ordo decurionum, feu concilium ordinarium alicuius cinicales ; vel alterius uninerferatis , potest ex iuris

communis dispositione concedere immunitatem ab oneribus Doctoribus & Medicis.

Immunitaris decreta facta ab vicuer fitate an fint ipfo sure nulla, an verò valeant Jedpoffint, & debeant

refounds.

Ordo decurionum feu confilum ordinarium veinerfitatis potest , ex turis communis difpositiones, con ceders immunitatem ab oneribus , perfonis grausbus o in dignitate constitutis:"

Immunitas, ex caufa remunerationis, & propter benemerita, poteff concedi per ordinem decurio-

714173.

10 Donatio remuneratoria potest fieri per ordinationem decurionum.

Donatio remuneratoria multa habes prinilegia, & multa ex caufa remunerationis à sure permittunfur que alias non concederentur .:

12 Immunitas quando per universitatem conceditur alicui persona particulari, on eius benemerita, an stetur 2 Affertion ipflus un ver sitatis feu decurronum, circa

benemerita, an verò alia modo probari debeat quam per simplicem affertionem ip forum decurionum.

13 Immunicas ab oneribus pocele porticularibus perfonis concedi per ordinem decurionum, quando scilicet ex titet in possessione . seu quasi à tanto tempore ; citra cuiusinity non est memoria in contrarium concedendi husu fmodismmunitates .

14 Poffeffio longiffima babet wim privilegij.

15 Immunicas null ter per vniuer statem concessa an pof fit per principem confirmari & approbari.

16 Immunicas ah overebus potest per principe, vel alium Supersorem concedi.

17 Ver-

17 J'erborum geminatio arguit, et oftendit enix ane volun tatem, & actus qui geritur validitatem.

18 Confirmari nequit, quod nullum est, confirmatio enis

praexistentiam iuris quasiti prasupponit.

19 Paria funt alequid non fieri & perperam, seu nulliter fieri:

20 Qualitates non entis nulla funt.

21 Privilegia etiam inualida, fi fint ex certa foientia principis confirmata valent.

.22 Immunitas conceffa, per vuiner ficatem qualiter intelligatur concessa, & ad qua onera extendatur, & porrigatur.

23 Immunitas à muneribus simpliciter concessa. compra hendit dunt axat mineraper fonalia, & non patrimonialia, nifs after fit expreffum.

24 Immunitas amuner bus simpliciter concessa, non com prahendit, nec intelligitur conceffa ab oneribus , nift fit diclum,

25 Immunit as simplicater coner fa ab oner ibus , intelligi tur duntaxat de extraordinarys . nec. comprabenduntur ordinaria inifi fit expression .

16 Immunitas fimpliciter concessa à muneribus , non porrigitur ad bonores nift fuerit expression.

27 Immunitas ab universitateconcessa,an trabatur, & extendatur ad onera militaria.

28 Oneramilitaria nullus, quonis prinilegio suffultus potest detrecture.

29 Veilitas publica est cuilibet prinilegio praferenda.

30 Privilegium generaliter concessum, non includit safum publice villitati dontrarium , & frineluderet , non valeret.

31 Immunitar conceffa ab viiner ficate, quando entenda tur ad onera bell ca, o militaria.

32 Immunitas concessa per uninerfitatem particulari-

bus personis, an & quando possis per ipsam universitatem renocari.

33 immunitas concessa per universitatem, & confirmata à Principe, au posset per ibsam universitatem reuocare.

Idimus superius de collectis, que ab vniuerstatibus imponuntur, sed quia con munitates sepe concedunt immunitatem particularibus personis ab huiusmo dioneribus, & collectis, ideo dispiciamus de istis immunitatibus, que ab vnicardanam.

uersitatibus conceduntur . Quarunt igitur Doctores I nostri + an vniuerstates possint immunitatem à collectis, & alijs oneribus concedere particularibus personis: qua in re dicunt vniuerfitatem, feu eius concilium ordinarium non poffe regulariter concedere immunitates à 'collectis, & alis oneribus, fingularibus, & particularibus personis; sed hanc potestatem, & auctoritatem resi dere penes concilium generale, feu congregationem to tius populi per capita domorum, in fui tamen præjudicium , non aucem superioris , cum hoc non fit de specia liter reservatis principi. 1 1. & : . C.de decr, decur. fuper immunit.lib.10 lambitiofa.ff. de decr. ab ordine facien I. vacuatis. C. de decur. lib. 10.1. 2. & ibi etiam Bart. num.2. 2. & 4. ff.de jure immunit. Ozal. detif. 95. num. 18. cum pluribus feq. l. immunitates, & ibidem olof. & Barto. C. de agricolis, & cenf lib.11.1 1. C. de immunit.ne mini conced.lib. 10. Alex.conf. 101. num. 7.& per totum. vol.1.& conf.148.num.8. 9.& 10.volu 6.& ratio, eft fecun s' dum Doctores, quia huiufmodifimmunitatis decreta & rescripta censentur effe ambitiola, & contra vtilitatem publicam. & ideo non valent.d.l.ambitiofa. ff. de decret. ab ord.faciend.l. I.l. præscriptio. C.de operib, publ. nam 3 f ficut administrator pupillorum, & minorum non poreit remittere debitum liquidum, neque donare rem ip. forum. I. pactum curatoris. C. de pactis, itanecadminifratores vniuerfitatis poterunt concedere immunitatem', & fic debitum liquidum remitrere,& donare cum concessio

4 † concessio immunitatis sit species donationis, & vniy uersitas † minoribus & pupillis æquiparetur. l. rempu-

blicam.C.de iure reipublica.lib.10.l.prafes.C.de tran-6 fact. Prætereathoc specialiter à jure communi cocessium est vniuersitati, seu curiæ, & ordini decurionum, vt posfit cocedere immunitatem Doctoribus, & Medicisa que buscunque oneribus, etiam merè patrimonialibus.l.i. C. de decret.decur. lib. 10. ergo in contrarium est ius commune. Rolan.confi.5.num. 1.2.3.& 4.vol. 1. Ozafc. decif. 39. num. 15. Alex.conf. 30. num. 8.& 7. volum. 5. Hujusmo

y di igitur + decreta vniuersitatum, seu ordinis decurionum, quibus immunitates conceduntur, tanquam ambitiofa,non valét; fed an ipfo iure fint nulla, an verò valeant, sed rescindi possint & debeant. vide Barto. in l. 1. num.1.C.de decre.decurio.fuper immunit. lib.10.Excipitur tamen,vt dixi, supradictus casus; quando scilicet conceditur immunitas Doctoribus, & Medicis; valet enim & fustinetur hujusmodi concessio, cum hoesit, de iure communi, expresse ordini decurionum tributum:

Fidemque dicendum eft de alijs †personis grauibus, & indignitate constitutis, quibus etiam potest per ordinem decurionum concedi immunitas. Bartol. in l. 2. num. 2. ff.de jure immunit. Ozaf.decif.95.num.15. Præterea eft

9 & alius cafus , in quo t ordo decurionum poteft immunitatem concedere, nempe propter benemerita, & ex causa remunerarionis, vt est text. in d l. 1. C. de, decretis decurionum. lib. 10. qui tex, licet loquatur de Doctorsbus, & Medicis, idem est de alijs, ex causa remuneratio

10 nis;quia fi + ordo decurionum potest facere donationem remuneratoriam, juxta doct. Bart. inl, ambitiofa . versic.quæro vtrum liceat.ff de decretis ab ord.faciend. ergo & fimiliter concetsionem immunitatis, quæ eft spe-

11 cies donationis. Nam † ex causa remunerationis multa à jure permittuntur, que aliàs non permitterentur. Rolandus conf. s.num. 8. cum plurib. feq. vol. 1. Ozaf. decif. 12 95.num.15. Sed an hoc cafu, + circa benemerita, fletur

affertioni ipfius vniuerfitatis , feu decurionum , an verò alio modo probaridebeant, quam per simplicem asfertionem ipforum decurionum ? Videtur dicendum

requi-

12001

requiri , & necefie effe quod verè conftet de meritis , aliter, quam per affertionem decurionum! nam cum ex caufa aliquid permittitur, non eft fumenda oceafio pro caufa, fed veram caufam & fufficientem ad id pracedore oporter. In prohibitis enim,licer certo cafu permiffis, non ftatur verbo, feu affertioni dicentis cafum permillum lubelle . Contraria tamen opinio eft verior , nempe, quod quando immunitas conceditur per vniuer fitarem , feu ordinem decurionum ex caufa remunerationis, flatur affertioni ipsbrum decurionum circa benemerita, donec contrarium probetur, vt latè concludit Rolandus in d. conf. s.num. 22.cum plurib.feq. vbi re spondet supradictis rationibus in contrarium adductis. Ozaf.dicta decif. 95. num. 15. Eft & alius cafus, in quo 13 + confilium ordinarium, feu ordo decurionum poreft immunitatem ab oneribus concedere particularibus perfonis, quando scilicet extitit in possetsione, seu quafi, atanto tempore citra , cuius initij non est memoria in contrarium, concedendi huiusmodi immunitates . 14 quo cafu huiufinodi + possessio longistima habet vin prinilegij. l. hoc iure. S. ductus aque. ff de aqua quotid. & æfti. Ozaf. dicta decif. 95. num. 12. 13. 14. & num. 28. Exceptis igitur fupradictis, & aliis cafibus à iure expreffis confilium ordinarium, feu ordo decurionum non po test particularibus personis immunitatem concedere à collectis, & alis oneribus, & fi concesserit, non valet. 15 nifi fuerit à supremo Principe approbata, + & confirmiata, cum claufula, non obstante; quia runc ipfa approbatio, feu confirmatio superioris cenfetur noua concel-· fio immunitatis arg.l.adoptio no iure facta ff. de adopt. polle immunitatem concedere. Banin d.l. vacuatis;& tan

fio immunitatis argidadoptio no ingle sacta st. de adopt. 16 & memii dubium esse esse capacitatis possibilitatis possibilitati

bantis

bantis latissmam, & enixam voluhtatem; & ex qua ver ború geminatione enixe ad validitaté actus, qui geritur, argultur, Rolandus confilio quinto nume octauo cum piurib. seq. vol. 1. Barto. in Leum scienus i in sine. C. de agricolis & censis lib. 10. O zas decis 39. nu. 16. Contrarium ramen, quòd immunitas concessa ab vniuer sitate, & se inualida, non teneat, etiams suerio proposata; & consismata à Principe, videntur multa suadere: nam

18 † quod nullum est contrmari nequit.l obligari. S. tutor. ff.de auctori.tutor.l.non dubium. C. de legibus accedat,

19 quia† paria funt aliquid non fieri, & perperam, feu nul liter fieri l.quoties.ff.qui fatisdane cogatur. & quod no

20eft, confirmari minime potest, cum † non entis , nullæ
fint qualitatest. leius qui in prouincia ff fi cert. pet. confirmatio enim præexistentia iuri quastit præsupponit ,
ad illudque commensuratur, quod costrmatur. Quibus
zamen non obstantibus contraria opinio est vertor, cofirmationem (coliect immunisatis nulliter per vniuessitatem conceste factam à Principe ex certa sciétia, & de
pleniudine potestatis, tribuere ius, & validum efficere
ipsum priulegium immunitatis per se nullia, sattem in
at vim nous priulegi, ko nouz exemptionissiam è prisi-

a.1 vim noui priulegij, & nouz exemptianisjnam † pratilegia etiš inualida fi fintex cerca feientia principis confirmata, fine dubio vallet, maximė chm Princeps habeta poteflatem huiufmodi exemptiones, & iumunitates of cedendi. Ozafdecif, 30.10.11.13.13.16.17.18. Alexandconf. 30.11.11.8. cm. pluribus fequen. volum. 5.

Vidimus hackenus an, & quando vniuerficates posfint concedere particularib. personis immuntaté à col 22 lectis, altique onerplus. Nune dispiciamus † qualiter huius modi immunitates concesse intelligantur, & ad que onera extendantur, & porrigantur. Sciendum est itaque, in priuslegio, & cocessione immunitatis, questic per vi niuerstatem, debere seri specialiter, & distinche métionem de munersbusseas libus, & personalibus. Na

23 fi fimpliciter concederetur immunitas à nuneribus, non comprahenderetur immunitas à parimonialibus concefia enim fimpliciter immunitate, cenfetur regula riter, & duntaxát concess à personalibus, non autem à

patrimonialibus, feu realib. I. his onoribus. ff.de vacad & excuf.muner.l.fina. S. penult.ff.de muner. & honorib. Ozal.decil.gr.num. 49.8 10. Praterea finipla conceffione debet exprimi, & fpecialirer dici amuneribus, & oneribus, alias ab oneribus, quis non haberet immunitatem. I cui moneris. ff. de munerib. & honorib. I tem T debet dici ab ordinarijs, & extraordinarijs, aliastin du bio censentur duntaxat remissa extraordinaria. I.hiqui muneris publici l.in honoribus. S. qui muneris.ff. de vaeat.& excuf.muner.d.l. cui muneris, fl.de muner.& hon, Li.C.de vaçat, publicorum muner. Bart. in l. vacuatis . num. J. C. de decurionib. lib. 10. Præterez huiusmodi # immunitates simpliciter concessa à muneribus, non porriguntur ad honores.d.l. cui maneris.ff. de muner. &c hon. ideo etiam de his expressa mentio heri debet in ip Ta immunitatis concessione:vnde fit cautus is qui debet obtinere huiu imodi priuilegia, & immunitates ab aliqua vniverfitate, vt faciat fieri mentionem expresse de omnibus fupradictis. ita nos docet Bart. in l. 2, num. 4. ff. de jure immunit, Marcus decif, 102. num. 1.vol.2. & fatis exprefia mentio poteft dici fafta, fiue fit fatta per verba generaliz, fine per verba (pecialia, fine per verba fingularia. Alex.conf. zo.num. 14. vol. 5. Socinus in l. fi extoto num. 4.ff de lega. r. Sed an huiufmodifimmunitates ab vniuerfitatibus conceffe trahantur, & extendantur ad onera militaria dubitant Doctores nostri. Socinus in d.l.fiex toto. num. 6.& 7. fcriptum reliquit, huiufmodi immunitatem conceffam per vnjuerfitatem ab onerib. son habere locum, quando imminer publica necessitas, puta belli,cui per ipfam vniuerfitatem no poteft prouideri-nifi veniatur contra talem immunitatem, & exem pti grauentur. Nulla enim concessio eximit aliquem ab eneribusin eafu concernente publicam vtilitatem, & aeceffitatem. Nam vbicunque superuenit necessitas val de infolita, talis concessio immunitatis no habet locum: immunitatis igitur ab oneribus privilegium concessum ... ab vniverfitzte, quantumuis generale fit, non videtur comprahendere cafum belli, infolitum, & cafum conecentation necoffariam reipublion de fentionem. Ozak

decif. 29.num. 14. Doctoresin dal: fi extoro, regulariter all enim +nullus quouis priuilegio fuffultus, etiam domus ipfa Augusta ab oneribus militaribus immunis est Asú t munera.ff, de muner. & honor.l. vacuatis. C.de decurio. lib. 10.1.j. 2. & vlt. C.de muner. patrim. & toto tit. C. de quib.muner.leu preftat. nemini liceat le excuf.lib.10.86 toto tit. C.ve nemini liceat in empt. specier.& C.de immunit.nem.conced.lib.io. Doctores communiter in dict. I.fi extoto. Ozaf.decif.39, num. t. etiamfi privilegium immunitatis efferamplum, quia non extenditur ad incogitata;& hæc est magis communis sententia, vt dicue DD in d.l:fi en toto. & interalios Alexan. Ripa, & Ial. Pro qua opinione multa adducuntur, primo textus in L. iubemus nullam. C.de facrofan.ecclefijs. vbi Bald.in z. notabili dicit, nota ex hac lege, quad à necessitatib. imminentibus ecclefiz Romane propter bellum, nulluspo teft (cexculare ratione privilegij, fine concessum fit di-99 gnitati, fine religioni, fine periona, quia publica vtilitas eft cuilibet privilegio præferenda, & in z.notabili in 30 quit idem Bald quòd + privilegium generaliter coceffum, non includit caulam publica vtilitati contrarif,& fi includeret, non valeret; & pro hac opinione adducitur textus in 1.2. C. de quib, muner, nemini liceat fe excufare, & ibi Ioannes de Platea, vbi nullus, qualicunque priuilegio munitus, potest se excusare à munerib. perfonalibus, realibus, mixtis. Principi, & eius exercitulex hibendis, per quecunq; loca iterarripiat, fiue fint habitatores domorum Principis, vel Augusta; fiue ecclefiarum; fine fint perfonzilluftres, & in alijs dignitatibus politaifiue fint persona habentes excusatione eis concessam per pragmaticam sanctionem, idest cum deliberatione procerum factam, vel per diuma adnotatione ideft motu proprio factam, vel proprio oraculo viue ve cis; nemo inquam excufasur ab angarijs, perangarijs, nec curribus, nec à quoliber alio ministerio, & servicie Principis in expeditione existentis exhibendo. Tertio. pro fiac opinione facit tex. in l. y. C. yt neminiliceat ab emp. ipecier. lib.10. vbi, quando publica necessitate indieuntur munera emendi, vel vendendifrumenta; vel

8

7

Ľ

blada propres milites,nemo est immunis proprer quedcunque privilegium immunitatis, quocunque modo, & quocunq; tempore, vt dicit d.l.i.& ibi etiam glo.in verbo, necessitate, ponit exemplum denecessitateratione belli . Nam necessitas omnibus legibus derogat, & omnem immunitatem excludit. Rolan.conf. g. nu. 26. cum. ar plurib.feq.vol.1.& hec procedunt infimmunitate fimpliciter concessa, secus fi fit facta per verba multu prægnantia, & vniuerfalia; veluti fi immunitas conceffa reperiaturab oneribus perfonalibus, realib, mixtis angariis, perangariis, folitis, & infolitis, & ab omnib. & quibuscunque alis oneribus, qua imponi continget quocung: modo, quomodocunque, & qualitercunque, quaais caufa & oceasione, que dici vel excogitari possit; que cafu,cum verba,vedixi,fint multum pregnantia,& vniverfalia, dicedum videtur, fub hulu imodi immunitatis prinilegio, venire etiam onera bellica, & militaria. Rol. d. conf. 5. & idem dicendum fortius eft fi in privilegio immunitatis concello mentio expresse, & specialiter fa Ra fuifiet de oneribus militaribus, vel etiama métio expresse de his facta non fuerit, aliqua tamen coniectura prauideri possit cogitatum saltem fuisse de bello in gemere, vt puta fi immunitas concessa fuit tempore belli, vel concessa sit, ve supra dixi, à quibuscunque oneribus cogitatis, & incogitatis, folitis & infolitis; vel nifi immu mitas concessa sit ex contractu, & ex causa onerola . His enim casibus huiusmodi immunirates ad onera militaria extendentur. Ozaf.dicta decif. 39.num.20.8 21. Ale zan.conf.30.num. 4.verf,nec etiam obstat.vol.5. Ozaf. decif. 95. per totam. Nunc supereest pro complemento istius materiæ concessionis scilicet immunitatum vide-Ba se fan & quado yniverfitas poslint privilegium huiufmodi,immunitatum per iplas concellum reuocare. Brewiter Doctoresdiftinguunt communitet boc pacto, aut priuilegium immunitatis concessum per vniuersitatem transiuir in contractum, vel quasi, & hoccasu non potett reuocarisexemplum, fi conceffa est immunitas venienta bus de nouo ad habitandum in ea vniueratate, per qua hoe prinilegium fuit concessum, certe valer huiusmodi immuimmunitas; & ipfis venientibus ad habitandi; & ficesi parte sua adimpsentibus, non potestreucaritextus est de hoc in terminis, inl. 2. fi.de iuve immunitatis. Alexan. cons. 101. num. 1. cum plurib. sequen. vol. 1. Aut no transuit in contractum, vel quass, & hoc casu potest reuocarit. quod semel fi.de decret. ab ord. fazien. Bart. in lomnes populi. ff. de ius. & iure. Castren. inl. 12. S. in legatis. num. 5. ff. de leg. 1. Alex. cons. 30. num. 17. vol. 5. glo, & Bart. in d. quod semel. & inl. 2. in fines ff. de iure immun. Ozas decis. 95 num. 11. Barto. inl. 5. ff. de decret. ab ord. 33. Marcus decis 10. s. num. vlt. C. de decurso. lib. 10. 33. Marcus decis 10. s. num. vlt. vol. 2. Sed quid fi viniuerse as coecs fit immunitatem, & fuit cost mata à Principe, an posse per iplam viniuerstatem reuocari è vide Alex. cons. 30. num. 1. eum seq. vol. 5.

De donationibus, quæ fiunt ab vniuerfitatibus. Cap. XI.'

SVM MARIVM.

Immunitatum conceffio eft species donationis .

Donatio an & quando possit sieri per universitatem; seu ipsius concilium ordinarium. Administratores universitates dicuntur habere le-

gitimam administrationem.

Donatio patest sieri per untuerstatem per capita de morum congrez atam, seu per concilium generale.

Donatio propter benemerita, & en causa remunerasionis, potest fieri per ordinem decurionum, seu per concilium ordinarium uninersitatis.

Donatio remuneratoria potest fieri per tuterem , & curatorem nomine pupilli, & minoris.

7 Donatio remuneratoria habet multa privilegia. 8 Donatio remuneratoria falta ab universitate, seu or dine decurioni, ad hos us valtat, an aluter costare

L 3 dibent

debeat de meritis, quamper affertionemipfins uniuerfitatis, feu ordinis decurionum.

9 Donatio remnneratoria, feu facultas , & poteftas remunerandibenemeritos an tranfeat ad successores. 10 Univer fit as eadem manet, licet mu'entur penfone .

Voniam superiore capite dictum eft de im-Voniam superior capate de la conce ditura de llectris, à alijs oneribusque d'immunitation conceffic, et l'est donations; un abrupation de la conception de la c ideo de alijs donationib. que ab vniuerfi-

tarib, finne difpiciamus, maxime cum jam alqua in codem capite obiter dixerimus de huiufmodi dona tionibus. Quærint igitur Doctores noftri + an vuinerfitas, leu ipfius concilium ordinarium, quod vniuerfitaté reprælentat, pollit facere donationem alicui; & an valeat iplo jure, fed rescindi debeat, an verò sit nulla, ipso iure. Bar. in l. ambitiofa. num. 1. & 3. ff. de decret. ab ordin. facien hoc pacto diftinguit; aut, quando facta fuit donatio per decuriones, no interuenit folemnis numerus decurioni, & runc ipfo jure hujufmodi donatio est nulla.l. 2. & 3.ff. dee decr.ad ord fac, aut folemnis numerus decurjonumi&tune, fi donatio aperte & expresse facta fuit donatio est nulla, ipso jure d.l. ambitiola vers.proinde.ff.eod.tit.l. ordinis. C.cod. Si verò donatio aperte & expresse facta non fit, fed occulte, & fecreto, vereque donat 10 facta fit;veluti fi in talculanda ratione decurio nes decreuerunt retionem bene redditam,cum in veritare non effet; vel locauerur aliquam rempublică viliori mercede, & pretio , & fic velata adelt donatio, certe ipfo iure valet, cum non contineat expressum iuris erro remifed debet refeindi. Aliam etjam circa hunc articulum adhibet distinctionem idé Bart. in loco præallegarojaut in donatione fuit appolira aliqua caula ficta, & colorata, non tamen vera tunc donatio ipfo jure valet, fed debet reseindi;aut verò nulla causa fuit apposita, & tunt iplo jure eft nulla, & ita poteft intelligl. d.l.ambiriofa. Paret igitur vniuerfitatem, feu decuriones , qui I funt † yniverfitatis administratores, lecer dicantur habere

Berelegitimam administrationem, non tamen sofe facere donationem,& fi fecerint, aut ipfo iute erit nulla , aut veniet rescindeda, Caftren. in Ly 8.n. 8. ff. de procur. nam ordinis ambitiofa decreta facris conftitutionibus reprobantur.d.l.ambitiofa,& l.a.cum.glo. C. de decret. decurio.lib.10. Bar in l.j. S. quod fi nemo.num. ; ff.quod cuiufque vniuerf.nom. Marcus decil 489.num.g.volt. licet enim decuriones reprælentent totum populu, qui populus rei faz eft moderator. & arbiter lin re manda ta. C.mandati hoe tamen non habet locum vbide do-4 nando tractatur. Thela.decif.257.num. 1.& 7.7 concilium tamen generale, feu congregario, & adunantia terius populiper capita domorum hanchabet poteffatem,& facultatem donandi, cum vnufquibrue in tebus fuis fit moderator. & arbiter.d.l. in re mandata. C.man dati, & volenti& confentienti nulla fiat miuria. Quod autem fupra dictum eft confilium ordinarium vnjuerhtatis, seu ordinem decurionum non poste facere donationem, non habet locum, neque procedit in donatione remuneratoria, poreft enim ipla vniuerlitas, fiue ipfi confilium ordinarium , & ordo decurionum facere donationem , existente iusta & legitima remunerationis caufa, infpecta magnitudine & dignitate ipfius vniuerfitatis donantis, & qualitate eius cui donatut videmus 6 enim fimilieer, quod licer tutor velcurator pupilli, & minoris non pollit donare. Lpactum curatoris. C.de pactis poteft ramé ex caufa remunerationis donare. Leum plures S. penul l. tutor fucundu dignitatem ff. de admi+ niftra tuto ergo nihil mirum, fi vniuerfitas, que pupille zquiparatut, feu decuriones ipfius vniuerfitatis adminiftratores, poffint ét facere donarionem alieni, ex tau 7 fa remunerationis, maxime cum hujufmodi + donatio remuneratoria multis decoretur privilegijs Na excaufa remunerationis multa à ipreconceduntur, & permit . tuntur, que alias no permitterentur. l. Aquiliuv regulus ff. de donarionibus. Bar.in d.l.ambitiofa.num. 2. Iaf. in L. ex hoc iure.ff.de jufti.& jure.Rolan.conf.g.num.g. cum

2 plurib. feg.vol.1. Sed antad hoc vt valeat huiufmodi de

patio,facta ab vniuerfitate,feu ordine decurionum pro-

pter benemerita, fufficiar afiertio ipfis vniverfitatis, feu decurionum, circa benemerita, an verò aliter debeat de ipfis meritis conflare? Certe dicendum eft flandum huinsmodiaffertioni decurionum circa benemerita.donec contrarium probetur. De qua materia vide Bartolum in d.l.ambitiofa, & ibi in addit. Rolandum à Valle conf. 5. num.22. cum pluribus fequen. vol. 1. Sed verum ifta + facuitas, & poteftas remuneradi benemeritos trateat ad fuccefforestet puta aliquis fecit vnum magnum ferwitium ifti communitati , tempore iftorum decurionu, ipfi no remunerauerunt, vtrum decuriones foquentes & fuecedentes poffint remunerare > videeur qued fic , quia ifti décuriones hoc faciunt , non tanquam prinatæ personz,& nomine proprio , sed tanquam decuriones, & publici administratores, nomineque totius vnjuerfi-To tatis, & populi, quit populus, & decririones ipfum popu lum repræfentantes licet mutentur idem tamen cenfeeur effe populus. I. proponebatur. ff. de judiciis. l. 7:6. vlt. fl. quod cujusque vniuers, nom. in decurionibus (scribit ibi I. C.) nihil refert verum omnes ijdem maneant, att pars maneat, vel omnes immutati fint. ergo videtur dicendum, hanc facultatem remunerandi eranfmitti poffe ad fequentes decuriones . Contrarium ramen tener / Bart.in d.lambiriofa.nu. 4. & c. feilicet, hanc poreftate . remunerandinon transire ad alios decuriones in officio · fuccedentes, nam remuneratio est personalis, ex parte remunerantis,adeò ve non posse quis grauare heredem fuum,vt aliquem remuneret,vt firremuneratio in perfona haredis. l. Dinus.ff. fi quid in fraudem patroni . & Acut quis non poteft grauare hæredem fuum de remuserando, ira decutiones non possunt graugre suos succeffores.fi enim ipfi non donauerint, fed fecerint decresum continens futuram'donationem, certe talis donazio est ipso ipre nulla, d.l.ambitiosa, vbi Bart. & alii Do-Cores. f. de decret.ab ord. facien.

De donationibus. & pollicitationibus, que Cap. XII. finnt vniuersitatibus.

SVMMARIVM.

Donatio in rempublicam fieri poreft, & eft valida.

Donatio falla respublica recipit illas conditiones . quás vult donator , nifi publica villitati contrarte fint.

Donatio falta respublica non poteft ponitentia do.

materis renocare.

Policitatio factareipublica an , & quando valeat , & coge poffit is qui pollicitus est promiffionem a-

dimptere.

Donatto fine canfain rempublicam factanon valet. & que fit ratio differentie, quod fulla donatto prinata persona ettam fine aliqua causa teneat, & tamen factareipublica sine causa non valeat,

Operi publico an, & quando liceat proprium nomen

inscribere .

Iximus fupra de donationious, que funt ale vnjuerfiratibus. Nuncaliqua dicamus'de donationibus, & pollicitationibus, que fiut ipfis vniuerfitatibus. Certiffimum igitur in fure eft + donationem in rempublica fieri

poffe, & effe validam, Ahociure vrimur. ff. de don. I.fin-C. de facros.eccl.l.Imperatores, & toto tit.ff. de pollici-2 tationibus,l.liberalitatis ff.de viuris. + In quibus donationibus possunt appeni illa conditiones, quas vult donator; quæ ita demű ratælunt , fi vtilitatis publica intereft : qd fi danofa, & vtilitati publiez contrariz fint. observari non debent, sed ipfis coditionibus reiectis, do natio in rempublicam collata erit valida, & fubfiftet.d. I. Imperatores.l.s. in fine.ff.de administr.rer.ad ciu.per-3 tinen. Neg; + pomitentia donatoris reuocabitur hu-

iusmods liberalitas.L 3 ff.de pollicitationibus; & hec had bent

bent locum in donationibus , traditionibus rerum con-# firmatis . Sed quid + de pollicitationibus factis ex caufa donationis, in ipfas vninerficutes, an ifte valeant ? & possit cogi is, qui pllicitus est reipublica opus aliquod fe facturum, vel pecuniam daturum, ad implendam promissionem? Circa hanc materiam, sic jura nostra di-Ainguunt, aut promiffio eft facta reipublica ob capfam aliquam iuftam , & tener huiusmodi pollicitatio. iufta autem caufæ funt, fi ob aliquem honorem proprium, vel alienum decretum, vel decernendum promiferit, quis reipublica; obligatur enim , & tenet pollicitatio, d.l.hoc iure veimur.ff.de donat. Lj. S. 1.1.3. 1.6.1.9. 11. 13. 14. flide pollicitatio.Lo.S. plane vice folutionis.ff.de muner. & hon, cum l. 16. S.1. ff. ebd. & non folum ipfe promiffor obligatur, fed & hareseius, fi modo, priufquam decefferit, honorem, & dignitatem promiffam adeptus fuerit, alias non tenetur hares; nifi forte ab co,qui promist, eo viuente, vel ab ipsa republica opus promisfum fuerit inchoatu, vel. promillor ceperit foluere pecuniam quam fe daturum reipublica pollicitus eft.l. 11. ho. I pen.ff eod. tit. que cafit hares ius extraneus tenetur, aut ad perficiendum opus, aut partem quintam ba trimoni) relictifibi ab eo, qui id opus facere intlituerat cmitati, in qua id opus fieri corptum eft dare. Diverfum eft in his, qui ex numero liberorum funt, qui fi haredes extiterint, non quintæ partis, fed decimæ contedendæ necessitate afficiuntur. l. penult. & vlt.ff.de policit.cum 1 ex pollicitatione, ff. cod. Prætered , pollicita+ tio fada reipublicæ cenfetur facta ob iuftam caufam , adeò ve valeat fi eft facta ob pliquem cafum quem civitas palla eft, puta propter incendium, vel terremotum. velaliquam rumem, que reipublice contigit; quibus cafibus, fi quis vniuerfitati promifit opus aliquod factufum, vel pecuniam daturum, valet & tenet hujusmo di pollicitatio, tanquam facta ob caufam iuftam. 1.4.1.7. Ade pollicitationibus.ita tamé, vt is, qui promifit opus facturum, non pollir cogi pro ipio opere pecuniam inferre, fed fufficiat, & debeat ipfum opus extruere, quod pollicitus eft, 1.13.in princ.ff.eod. Sed non tantum is qui promi-

promifit, & pollicitus est reipublica fe pecuniam daturum, vel opus facturum ob aliquam iustam causam,tonetur,& obligatur ad implendam promissionem, verum etiam, fi eft in mora, & iple, & hæres eius tenetur ad viuras eidem reipublica, etiam fine flipulatione. Lj.tt. de pollicit.l.liberalitatis. in princ, juncta glo.ff de vfur.l. 17.5.fin.ff.eod.tit.devlur. Aut pollicitatio eft facta fine caufa ipfi reipublica & hoc cafu non valet huiufmodt promiffio. Lj.S. r.ff.de pollicit. l, hoc iure vtimur. ff. de donat.l. iurifgentium. S.fed cum nulla fubeft caufa.ff. de pact.nifi fi is qui promifit fine causa reipublice opus aliquod fe facturum, vel pecuniam daturum, coeperit opus ipium extruere, vel foluere pecuniam promifiam; hoc enim calu tenet policitatio, & obligatur promittens; quia hoc pactum nudum vettitur rei principio, & fic producit actionem , & per confequens parit obligationem gl.j.in d.l.iurifgentium & quinimo, circa fine. ff. de pactis.d.l.j. S. 1. cum lequen. 1.6. S. 1. ff. de pollicit. Sed 5 † que eft ratio differentie, quod donatio poteit fieri priuata perfona, etiam finealiqua caula,& tamen non possit conferri donatio fine causa in rempublicam? none satis est sufficiens causa ipsa liberalitas? Glo.vlt.in d. I.hoc jure. ff. de donationib, mouet hanc difficultatem. & innuit hane Colutionem , quæ colligitur ex l.vnica. C. de caducis tollen in fine, & in Auth. ve iudices fine quoquo suffragio.in princ. vers. cogitatio. scilicet, Imperatorem,& Principem aded ftudere debere vtilitati fubiectorum suorum, ve cam præponat propriæ veilitati. Non igitur mirum eft , fi donatio etiam fine aliqua caula fiat, prinate persone, eam fore validam, fecus fi reipublica, hac ratio posset habere locum si tractaremus de donatione facta Principi, vel eius fisco, seu reipublica, qua Principem non recognoscit, & qua per confequens Princeps fur ipfius ett, & tenet locum Principis sled non potest militare, meo indicio, in republica, quæ Principem recognoscie, quia hoc casu publicæ vrilitatis confideratio verritur potius, & confiftit re-Ipectu,& ex parte ipfius reipublica, quam ex parte illarum privatarum, parti cularium, & fingularium perfo-

marum.

5. Membranon debent discrepare à capite.

6 Accessorium sequitur naturam sui principalis.

7 Ciuitas, & castrumum different, mis ficut parua ciuitas, a magnaciuitate, & castrum est membru ciustatis.

8 Natus in vico, seu territorio ciustatis, censetur habere domicilium in ciustate & ili deterritorio isse dem privilegis gaudent, ac si nate essent in ciustag Beneficium princess ta issue essentiali, e

ad pertinentias rei concessa est enterpretana

10 Consuetudo ciutatis non solum afficit, & ligat ipsam ciuitatem, sed etiam villus cacem ciutati subieltas.

11 Collecta imposita à civit ate debet etiem soini à vill. s, castris, & terris eidem civit ati adiscentitus.

12 Prinslegium concessum Romana ecclesia circa prascriptionem centum annorum extenditur adomnes ecclesias, qua specialiter sunt sub Romana ecciesia.

3 Ciuitas & vrbs vnum & idem funt.

14 Vrbis appellatione non continentur castra, & villa eidem orbi adiacentes:

15 Legaturecipiunt plenam interpretationem.

16 Legatum factum, de co quod est in orbe; non extenditur ad ca, que reperiuntur in aligs locis extra orbem positis, licet sint esdem orbi adiacentes.

17 Privilegia funt Strictiffime intelligenda.

18 Prinsfegium praseriptionis centum annorum, de quo l. fin.C. de sacros. eccl. an habeat locumin castris, villis, & terris à ciuitate dependentibus.

19 Cinitates babent multa prinstegra, qua non comparunt terris subditis, & adiacentibus cissem cini-

taribus.

Priustegium concessum alicui uniuer sitati, an extendatur & porrigatur ad terrus & villas eidem unimer sitati jubicitas, varia afferuntur distinctiones.

Print.

- 21 Privilegium concessum comitatui, territorio, fen difrictui an exteadatur ad cinitatem.
- 22 Accesorium non influit in principale.
- 23. Prinilegium concessum à principe alieui uniuersitate an, & quando possit renocari.

Actenus tractauimus de bonis, & contractibus vniuerstratum. Nunc superest, ve aliqua dicamus de princilegijs vniuerstratum, statutis, consuetudine, possessime prastripcione, restitutione in integrum,

& postremo soco, pro complemento huius tertis partis eractatus nostri, de reddicione rationum per admimistratores publicos fenda. Quoniam igitur (apistimè de natura, & interpretacione printegiorum, que vique statibus conecduntur à Principe, velatio (tupegiore disputatur, & controuettium; ideire opera pretium, est educialiqua generaliter de hac materia breuster sibilere. Videamps icinut san & quando printter sibilere.

- ter subjecte. Videamus igitur fan, & quando priuileginm concessum alicui voiuersitati trahatur, & extendatur ad castra, villas, seuterras adiacentes, & subje-
- aducuntur. Primo qui aika vilka, cafira, terra, feu territorium tanquam adiacenția venium acceliorie ad ipfam eiuisteem, feu vniue firatem. I pradits. Subalnea, fide fenatis 3.1 quae religiofis fide rei vendicația im odicis. fide contrah empr. l. quadam. fide acquid. feu modicis. fide contrah empr. l. quadam. fide acquid. feu modicis. fide contrah empr. l. que findo infrudo. maximò cum fi irifiditio cohereat territorio. I.finali. C.vbi, &
- 4 apud quem. & † ciuitas sit caput territorij, † membra 3 autem non debeant diserepare à capite, cap. cum non licear, extra de præseript. & debeat attendi locus capi-
- stis I com in diuerfis. ff. de religiofis, cum † accessorium fequatur naturam sui principalis, cap. accessoriom de regul, iur. in 6. & quia etiam † castrum, & ciuitas non disterunt, nist seue paruaciuitas à magna ciuitate, & castrum est membrum ciuitatis, & plus, & minus noh facium disterre specie, lequi ex vico, stad municip, Bald.

in l.19. num. 8. C. de facrofan, ecclest Quaredicendum videtur.

widetur, priuilegium concessum ciuitati, extendi de re ad villas . & terras subiectas eidem ciuitati tanqu adiacentes, dependentes, & tanquam accessorie ad sam ciuitatem venientes, Secundo, pro ista opinione adducitur. text. in L j. S. cum vrbem. ff. de officio praf. vrb. vbi appellatione vrbis venit etiam territorium intra centefimum milliarium; ergo prinilegium conceffum ciuitati, nedum ipfi ciuitati, quatenus eft intra mu ros competit, sed etiam totiterritorio; & compratui. Tertio, pro hac opinione affirmativa adducitur rexeus in l.z. S. finali.ff. de vacatione, & excufatione munerum. vbi I. C. ait, magistros, qui pueros primas literas docent , non habere immunitatem à ciuilibus muneribus fed ne cui corum id quod fupra vires fit indicatur, ad præfidis religionem pertinere , fiue in ciuitatibus , fiue in vicis primas literas magistri doceant. Quarto, pro I ifta parte facit.l.quiex vico.ff.ad municip.vbiille, + qui est natus in vico, seu territorio ciuitatis, censetur habere domicilium in ciuitate, & ita'illi de territorio, feu comitatu cenfentur elle de civitate , & debent gaudere isidem privilegijs, quibus fruuntur ipfimet de ciustate. I.nulli.S.qui ex vico. C.de epil & cler. vnde vicus,& ca-Atra ciuitati fappofita poffent dici pars ciuitatis; & comitatiui poffunt dici ciues; & ciues, & comitatenfes cen fentur habere vnum & idem domicilium, juxta doctrinam Bartoli in l. j.in lifin. S item rescripserunt. ff.ad municipales. facit l'fi quis. C. de natur, liberis. vbi nati in vico, quoad honores & onera , gaudent eodem prinilegio , ac fi nati effent in vrbe ; illi enim, qui funtde vico. territorio, & comitatu vnjuerfitatis, cenfenturefle da iplamet vnjuerfitate, cui subiacent ; & quie fortitur originem ex illa ciuitate, cui illa terra, caftrum, vel vicus fubeft , & fubiacet. Ad idem eft textusin S.fi quis igitur. Auth. quib. mod.natur. effic. fui. collat. r. Caftn. nl.26, num. 1. ff. ad S. C. Trebell Privilegium itaque conceffum ciuitati, vel alij vniuerfitati extenditur non folum ad ipiam civitatem, fed etiam adonnes alios locos , & terras eidem civitatiadiacentes , & eius iurifdictioni . & terriorie fubiectas. Quinto; pro hac

pinione adducitur textus in 1. si quandor C. de bonis vacantibus ilb. to. vibis princeps concedie aliquid aliinit, veniunt in hac concessione adiacentia, & pertunentiation de ipsis mentio specia non sueris in ipsia contribute; sergo adem dicendum videtur in cassion fostro, veniunti sergo principalitur viniuers stati concession por rigatur ciam, ad retras cidem viniuers tati cancesso. Sexto.

ceram ad terras cidem vinuerlitati adiacentes. Sexto, so quia similiter videmus † consuetudinem cinitatis afthere, ligare, & afringere non solum pips me cinitatem,

11 iedetuam villas eidem ciuitati fabiectas, ita vr † collectaciurari mipolita ad i pfas villas, caftra, & terras adiacentes extendatur, glo, jul ex ea.ff. de postulando, & ind S.fi quis igitur. Authoratio. mod. natur. esfic. fui ergoidem dicedum erit de pratilegio, ve vires fuas, & fuinaeffectum, nedum ad i prin ciuitatem euiconcessium est, sed et am ad alios locos subiectos eidem ciuitati porri-

12 gat. Seprimò, † priuilegium concessum Romane ecclefin circa prafcriptionem centum annorum extenditur ad onines ecclesias, que specialiter funt sub Romana ecelefia. glo. in Auth.vt eccl. Rom.col. zeirea finem. & ibi Barr dicit, quòd quando datur prinilegium exemptiopis alicui ecclefix intelligitur cum omnibas fuis ecclefiis; ergoidem dicendum eft in privilegijs conceffis untati, vt feilicet debeat porrigi ad omnes terras eidem adiacentes. Verum pro parre contraria multa etiam adducuntur, primo lex.z. ff. de verborum fignif. cum l. pupillus. S. vrbs, ff. cod. vbi, vrbis appellatio muris finitur : ergo privilegium civitati conceffum competit dutavar civitati, que eft intra muros , necextendient ad territorium . Secundò, pro ilta opinione facit cap. ego Ludouscus 62. dift. vbi in donatione ciuitatis Romana fasta ccclefia, fuit expresse er dictum cum Ducaturvr-Lis, & territorijs; & fic appellatione ciuitatis non comprakenditur territorium; & per confequens, privileginn conceffum civitati non trahitur ad illos , qui fint fub eodem territorio. Tettio, probatur tali ratione;

ay + vrbs, & ciuitas, vnum & idem iunt. In quis Linguisrum. C. de ædificijs privatis . Epreferspeio. C. de oper p uta blicis. itad certum est + appellatione rrbis, non contimericastra, & villas cidem yrbiadiacences. Ir nam quod liquidè. S.s.nali. side penu legara; crap nec appellatio37 ne ciuitatis: teanto magis, cum † in legaris star plena in36 terpretatiod. in sestamentis. side reg. sur. & tament legatum factum decognodo chia wybe, non extenditur ad
ea., quæ reperiuntur in alis locis extra vrbem positis,
licet sint eidem vrbi adiacentes.d. l. nam quòd liquidè.
S.s.n. ergo multò magis hoc eric in priullegis concessis
ciuitati, yt non extendantur ad villas adiacentes, cum
7 † priullegia sint strictssimò intelligenda. Il squando C.

17 T priniegia intrictifilmenntelligenda... in quando...
de inoffic. rekam. Quarto, pro hac opinione negativa
adducitur. glo. in l.fi unita.§. fi de vectigali, in ver. per
18 longum. fi de damno infecto. v bi tener quò d† prinihegium præferiptionis centum annorum, de quo in l.fin.
C. de facrofan. ecclef. non habet locum in caftris, villig.
& terris à civitate dependentibus, fed præferibitur, refpectu istorum locorum adiacentium, decem annis.

Idem tenet Caftrenf. in 1.76.51.num.i. ff.de lega 11 vbi 30 dicit, † ciuitatem habere quinque priùilegta, que non competunt terris fibditis , & adiacentibus inter que eft illud prafeziptionis, de quo in d.l.fin.C.de facrofan. ecclef. Quid ergo dicemus in queftione proposita?Battin l.fi finita.S. ex hoc edicto. num. 7.6. & 7. ff. de damno infecto circa hunc articulum adhibet hanc diffindioao nem. † aut priuilegium conceditur alicui viniter fitati,

onem, l'autriulegium concentur aineu vinterrata ipfummet locum, cui huiufinodi privilegium concefium
eft, nec trahitura de omitatum, territorium, feu villas
adiacentes. cap. fi civitatis.de fentent. excommuniu 6.
La. vbi etiam idem Bartol.ff.de verborum, & rerum fignific. aut privilegium conceditur alicui viniverficati,
non tanquàm loco, fed propersonis, seu personarum
actione, intuitus, & contemplatione; & hoc casiu privilegium viniverficati ributum extenditur ad villas adiacentes, & ad omnes homines, qui fint subditi, se subiecentes, & ad omnes homines, dui funt subditi, se subiecentes, ad omnes homines, qui funt subditi, se subiecentes, ad omnes homines, qui son to delle privilegium viniversitati. I. qui ex vico.ff. ad municip. Hinc,
fi legatum factum se hominibus alicuius civitatis seriede comitateurs excantur etiam ad hoc legatum. Licuimitatibus, & ibi Doctores.ff.de leg.t. Leem condemute
Municipal delle privile delle privile.

f auraliqua ciuitas ; intelliguntur etiam condemnatico--4 mitatenfes , & omnes ille, qui funt fubditi ipfi ciuitati. Aliaidem Bare circa hanc quæftionem veitur diffin-- Rione in 1.7-S. amplius, num.vlt.in 2. lectura.ff.de excuf. tut. fol.gr. quam faciretiam glo. in l.z.ff. de verborum fignif. aut privilegium eft conceffum Taurinenfi civitati, & fecupreffo, & prapofito proprio nomine ipfius ... vniuerfitatis cui conceditur prinilegium, & tune prinilegium extenditur ad continentia, castra,& villas, ter-. rasqueadiacentes; lecus fi in privilegij concessione dicatur civitati Taurinenfi & fic poftponitur nomen proprium ipfius civitatis, quia tune muris finitur, & priutlegium non extenditur extra ipfam ciuitatem, prout . muris eircundatur : aut priuilegium fimpliciter eft con cefium civitati , non expresso ipsius proprio nomine, & ... hoc cafu civitas duntaxat, que muris clauditur, & terminaturhabebit & fruetur priudegii concessione, nec hujusmodi prinilegium extendetur ad terras adiacenes. & fubiectas. Aliam etiam diftinctionem facit cirea hanc quæftionem idem Bart. in d. l.fi finita. S. ex hoc edicto.ff.de damno infecto; aut loquimur de prinilegio. quod est contra ius commune , & fic de materia odiosa; & tune cum huiufmodi priuilegium fit ftrice intellige-- dum. iuxta d.l.fi quando.C. de inoff. testamento lideirco fi fit concessum civitati non extenditur ad castra. villas, feu terras adiacentes ; & hoc quado privilegium eft concessium loco , secus si personis fit concessum ; aut agitur de beneficio principis concello ciuitati, & fic de .. materia fauorabili, in qua latiffima fieri debet. inter-· pretatio, & hoc cafu huiufmodi privilegijconceffio exrenderur ad terras adiacétes. Marcus decif 265 per tot. wol.1.l.finiff.de conftit. principum. & fic intelligenda eft. .: I.fi quando. C. de bon is vacan lib to ve declarat glo. in d.l.fin.ff.de conftit. principum.

Vidimus fupra an, & quando privilegium civitati co-. ceffum extédaturad villas, & terras eidem civitati ad-21 iacentes, fed quid è contra? Nunquid + privilegium concefium comitatui, territorio, feu diffrictui extendaat tur ad ciditatem? Die 9 non; nam † accesiorium non influit

influicio principale, & appellationecomitatenfium p6 continentur cues. Jqui ex vico, ff. ad municip. iunda l. fin. C.de municip. & orig. lib 10, Bart. inla. num. 4, fide verbersm fignife, Marcus decil. 367, per tot. volum L. Poffrend, pro complemento ifitius materiz feieudum a5 eft. † priuliegism exemptionis, & quodeunque alud priuliegism conceflum à principe alicus vniuerfitati, per ingratitudinem poffe reuocati, nifi effet, conceflum propper benemerita, & fic ex caufa remunerationis, que aliàs non peremittuneur ex caufa remunerationis, que aliàs non peremittuneur. 1af. in l. 7, num. 5, eff. de infili. & ture.

De consuerudine vniuerstratum.

SVM MARIVM.

Confuetudo potest induci per universitatem .

2 Consuetudo potest induci per certam partem uniuersitatis.

3 Legatum potest relinqui nedum toti ciuitati, vel alteri vniuerstitati, sedettam certa parts ipsius vniuerstitatis.

Consuctudo an possit induci ab aliqua uninersitate

citra superioris confirmationem.

S Consuevado ciuitais, an babeat locum, & extendatur, ad terras & villas eidem ciuitati adiacentes, & subsectus.

6 Consuetudo ciuitatis an habeat locum in terris, & aliys locis eidem ciuitati posteà unitis, & eins surisdittioni subsectis.

Niuerlitatem[†] posse consuetudinem inducere certissimum juris est. l. de quibus. st. de legibus. S. ex non scripto. Insti. de jurenatu. gent. & ciuil. glo. in l. 2. & ibi DD. C.

2 que fit longa confuetudo ; & † nedum tota vniuer fitas

poreft confuerudinem inducere, fed etiam certa pars ipfins vniuerfiratis poteft ex fua parte hoc facere, per eextum, in l.2.5. deinde cum effet.ff.de orig. juris ciuilis. fi enim tota vniuerfitas poteft hoc facere quoad totum, ve fupra diximus; ergo, & pars eiufdem vniuerfiratis quoad partem.arg.l.quæ de tota.ff.de rei vendicat. item quia pars vninerfitatis, feu populi cenfetur in hoc tanquam populus per fe.arg l. plane. S.fin.ff. de lega. 1. Prae teres f parti vniuerfitatis poteft legatum relinqui, Ergo centetur vniuerfitas, & collegium legitimuhi, & ap probatum, & aprum ad confuetudinem inducendam.l. fi quis à filio. S. fi parti fi.de legat. I. l. cum fenatus. ff. de reb. dubijs.l.z.in princ.ff. de colleg. illicitis. Bart. in d.l. 2.num. 18.C. que fit long a coluetudo, & in I'de quibus, in vlt.col in prine ff.de legib. Iaf. in d.S. fi parti num. 3. . Sed tan fit necessaria superioris confirmatio vbi aliqua vniuersitas vult inducere consuetudinem. vide Alexan. s inl.gr.num.vlt.C.de teftam. & + an consuetudo civitaeishabearloeum , & extendatur ad terras , & villas eidem ciuitati adiacentes, & fubiectas. glo. in l.ex ea.ff. de poftulando, & in S.fi quis igitur. Auth. quib. mod. nat. effi.fui , tenet quod fic . Idem feribit Bartol in 1.7.5.1. num.vlr.ff.de excufat. tut. in z.led: fol. 91 .& in l.g.num. vlr.ff de postulando.text.eft de hoc in 5.fin. Inftir.de fatild. Bart. tamen eirea hanc quaft. in l. z.num. 4. C.qua fit longs confuerudo. fie diftinguir ; aue illud caftrum , ville, feu alif loci adiacentes & fubiecti in illo cafe ha-- bebant consuetudinem specialem , quod potest este , & de jure permittitur, tunc consuetudo ciuitatis non habet locum in locis eidem ciuitati suppositis, sed propria __ euiufque loci confuetudo feruari debet;aut tepore confuetudinis ipfius ciuitatis illi loci, & terra fubiecta eidem ciuitati non habebant de illo casu specialen confuetudinem. & tunc consuetudo ciuitatie vendicatelibi locum in caftris, villis, alijique terfis eidem ciuitati adiacentibus eiufque iurifdictioni fuppolitis. l. nulli. S. quod fin vice. C'de epifc. & cler. I.h quis. C. de nat.liberis. l. qui ex vico.ff. ad municip. fecus fi illi loci non fint de difiritto, territorio, & jurifdiftione ipfius ciuita Lisiquia

rier quie cum habeant proprios fines, diftinctum, & feparatum territorium , confuetudo ipfius ciuitatis non. potest ad huiusmodi locos extendi. arg.l. in agris. ff. de acquir.rerum dominio: supradicta autem procedunt in cafteis, villis, & alijs locis civitati subiectis tempore ipfius confuetudinis . Sed quid in caffris, villis & alijs lof cis, ciuitati pofted vnitis,an † confuetudo ciuitatishabeat locum in iftis terris, & locis pofea vnitis ? Bart. in d.l.2.num.42.C. que fir longa consuet. ponit hanc queflionem, & ita diftinguit; aut dicta vnio, fen tranflatio facta fuit per Principem , leu alium Superiorem, qui locum,&riura Principis obtinet, & tunc quia facta perfede videtur huiufmodi vnio, idcirco confuetudo ciuitatis extenditur ad iffas terras ynitas.nam quod iuriseft In principali,idem juris debet elle in eius adjuncto.l.infule Italia.ff.de judicijs; aut per alium, quam per Prineipem eft facta vnio, feu tranflatio;& tune fi per huius modi vinionem locus ille tranfinit in diffrictum, territorium,& iurifdictionem ipfius ciuitatis, idem eriedicen dum nam confuerudo ipfius ciuitatis habebit locum in huiufmodi caftris, villis, alijfque locis; fecus & huiutmodi locus vnitus non factus fuerit subjectus jurifdi-Ctioni ipfius ciuitatis, fed proprios fines, propriumque habeat territorium , & iurifdictionem. de qua materia vide Bart. in l.f. conuenerit. S.f. infula.f.de pignor. ach. Hier. de Monte in tract. de finib. regun. cap. z.num.vlt. vbi dicunt , fi caftrum , aut villa adijciatur civitati , vel comitatui accessoriè tunc debet regi fecundum consuetudines ipfius civitatis,& comitatus cuiadifciturifi autem non adijeiatur accessorie, fed principaliter, tune debet regi fecundum confuetudines proprias.

De statutis vniuersitatum. Cap. XV.

Statuta an, & quando possit sieri, & condi per uni, uersu ates.

Statuti condendi potestas dependet à iurisdictione.

178 Trad de jure Vniuerfit.

Statutaide quibust eleus posson fiere pen uninerficates.

Statutanon solumetota universitas, sed etiam una,
Gerta pars universitatis pocest facere.

Statuta an poffint fieri per totam uniter fe acem, vel partem ipfint utitur ficaris, flexpulfa fit a proprio territorio, & alibi fe congregaterit.

6 Statutss non porest un uersitas carens iurisatione paname multam adusere, nist adsit consucudo incontrarium.

7 Statutumeonaisum per universitatem, ut eerte dum taxat persone vossint aliquim artem, negotiatsonem, & prosessinam exercerenem videt tanquame iurr naturals dimino, publicaque prisitats contrarium.

3. Ciucas vel alia uniner fit as, an poffit per proprium

ילר ישנמנים יכרת

Statutum in, & quando possi ficri per uniuersitatem in odium singularium, & particularium personarum.

fonarum.

10 Lex debet effe communis, & universalis.

11. Statutum fi fiat per uniuer fi atem in odium particularium per fonarum non valet, potest que ab ipfius iniquitate appellari, & doli exceptio opponi.

31 Statutum licet per unsuerst atem siat verbis generalibus; stamen potest prebaritestimis contesturis fact um fuisse specialiter in adium parsicularia personarum, poiest ab eo appelari.

3 Statutum potest per universitatem seri in odium fingularium, particularium, personarum ubicau-

fa fubest, & publica vtilitas requirit.

As Statutum an posse fire ab universita e habitute surnos, & molendina, ut particulares, & singulares persona ripidem, universitates coganiur ere ad modendum, & coquendum in surnis, & molendinis spins

.

Pars Tertia. 179
ipfius uniuerficatis, in praiudicium fingularium
perfonarum habentium in cadem uniuerficate fur-

personarum habentium in cadem Uninersitate nos & molendina.

15 Scatuta condica à laicis non ligant ecclesiafticas per fonas, ex defectu iurifactiones, & pocethacis.

16 Statuta laicorum condita contra libertatem ecclesiasticam nullius sunt momenti.

17 Vniuersitas habens bona communia, seu publica indicatur in illis bonis tanquam prinatus.

18 Statutum debevesse sanctum & honestum, non cencernens propriam visilitatem cum incommodo alterins.

19 Commodo, & visitati propria unicuique licet inuigilare, licet ex eo, damnum alys proueneat, modo id non faciat, vi alys noceat.

20 Lucri ceffantis non habetur confideratio.

21 Damnum , & praindicium quod venit secundario, fin confequintiam , non attenditur.

12 Statutum quando cenfeatur effe factum contra libera tatem ecclesiasticam.

3 Staintum conditum ab uninerfitate ne quis subditus ei dem uninerfitats negotietur, & mercatură exerceat extra territorium eius dem uninerfitatis an ua leat, & subsissation.

24 Inscentium dicitur naturale, saltem secundario. 25 Stavutum non extenditur extra territorium statuem

tium.
26 Civitas, vel alia vniversitas potest centra ciuem, vel subditum aliquid facientem extra territorium sta-

27 Statuta ciuitatum, vel aliarum uniuer sitatum, an & quando extendantur ad castra, villas, & alias terras issem uniuer sitat bus subiectas.

aS Statutum civitatis an babeat locum in castris, & williscinitatis post statutum conditum unitis.

M 4 Statuta

29 Seatuta universitatu an egeant confirmatione Principis, vel alterius superioris, an verò de per se sine alia confirmatione sint valida.

30 Statuta condita ab universitatibus an sint annalia, vel perpetua, & an actio ex ipsis statutis competens su annalis, vel perpetua.

31 Statuta funt ius cinile.

Niuerfitas † an poffit condere fiaetta)
non modica est quæstioninee Doctore
nostros. nam Bare. in Lomnes populis,
de iust. & iure distinguit, facite; differetiam inter vniuers fixteen non habentem
iurisdictionem, & eam, quæ iurisdictio-

nem habet, ve primo calu qn. f. caret jurildictione non poffit condere fatuta, cum + ftatuendi poteftas dependeat à jurisdictione. glo.& Doct.in 1.j. ff.de jurrisd.omn. ind.cap.cum confuetudinis.ext. de confuerudine.glo.in I. priuatorum. C.de iurifd. omn.iud. Marcus decis. 802. num. L'vol. I. fecusaut vbi vniuerfitas habet igrifdictio nem, quia tunc habet potestatem, & auctoritatem condendi ftatuta; & hæc opinio fiue diftinctio Bart. approbatur per Antonium de Butrio, & Imol.in cap. cum om nes.ext.de constit.verum hac snia Bartoli communiter reprobatur, vt per Doctores. in d. Loes populi, & hoc ex generalitate, dicta loes populi, que non distinguit inter populum, feu vniuerfitatem habentem iurifdictione velnon, & que fimpliciter loquitur; quod er probatur in l. item corum, circa principium.ff. quod cuiufq; vni. werf nom. & in l.vt gradatim. S. z. ff. de muner. & hon. quæ leges expresse dicunt , legem municipij , vel oppidi fore seruandam. Natt. conf. 12. in princ. vbi dicit, opinionem Bart in d.Lomnes populi, tenentis contrarium. coiter reprobari, idem dicit Iason in eadem loes popu-3 li. num.6.& 7. † vniuersitates igitur oes,& collegia omnia licita, & approbata, etiamfi iurifdictione careant, posiunt condere statuta circa ea, que pertinent ad adma miftrationem rerum fuarum,& fuper illis, que pertinent ad ar-Balli Smith

ad artem ,& profeffionem fuam , & de ije, que habens fimul facere, & que concernunt priugra negotia ipfius vniuerfitatis, vt pro expendenda pecunia, & huiufmodi alijs rebus concernentibus administrationem ipfius reipublicz, de alijs verò non.l. vlt. C.de iurildic.om. iud. cu ibi not.l. vlt.ff.de colleg.illicitis.l. r.cum ibid.not.ff.quod cuiusque vniuer.nom.Barto.in d.l. vlt.num. 1. & 6. C. de jurifd. omn.iud. DD.in l.receptitia. C.eod.tit. Maranta folio 148. num. 70. l. cunctos populos, & ibi Doctores. C.de fumma Trinit. Papient fol. 684. nu. 1. S. jus autem civile. Inftit. de iure naturali gent. & civil. Ozat decil. 17. num. 1. Ripà in l'fi fe non obtulit. ff. de re judicata. num.41.Bald.in Li.num.1. ff. quod cuiufque vniuer. late Bart. Socinus in l. j. num. 22. 26.27. 28. ff. quod quisque · iuris. Bart. in Lylt.num. 20.ff.de collegijs illicitis. † Nec folum tota vniuerfitas, fed etiam vna, & certa pars vniuerfitatis poteft facere ftatuta circa ea,quæ incumbunt ipfi parti,& quæ pertinent ad administrationem rerum fuarum . ita dicit Bart.& alij DD.in d. I. omnes populi. ff.de iuftit & iure. + An autem tota vniuerfitas, vel pars ipa" voiuerfitatis expulsa de propria vniuerfitate,& ter ritorio possit alibi se congregare, & statuta condere, vide Baldum in l.j. n. 56. C.de fumma Trinit. Ial in 1 32 5. fi parti num.2.ff.dc legat.1 & in l.9.num. 40. ff. de iustit. & jure. Bald.in S.ius autem ciuile. num. 16. Inftit.de jure naturaligent.& ciuili,& in d.l.omnes populi . num. 34licet auté vniuersitas carens jurisdictione possit statuta condere circa ea, que respiciunt administrati onem rera 6 fuarum, vt fupra diximus, † no tamen potest pænam,& mulctam huiusmodi statutis adijcere, cum impositiopæ næ fpectet ad habentem jurifdictionem; nifi vniuerfitas, fit solita, & consueta ita facere. Ias in d. Lomnes populi. num. 34. circa finem. & num. 25. ff. de iufti. & iure. Marcus decif.801.num.2.volum. 1.Rolandus conf.99.num.3. 20.22.vol.2. Curt.iunior in l.j.num. 18.ff. fi quis iusdicenti non obtemper.Innocent.in c. cum accessissent.num.a. ext.de constitutio. Quod autem supra distum est vniuer fitates, & collegia polle condere ftatuta, id ita demum f procedit, dummodo non faciant invicem fatutum, va ST133

cerez duntaxat perfonz poffint illam attem negotiatio nem, & professionem exercere, & non alije hac enim . & fimilia flatora furi naturali, vel divino, vtilitatique publica contraria, non valent.l.j. C. de monopolijs. Bartol. - 8 in l. vit.num. 20. ff. de collegije ilheitis. Sed an + vniverfitas per proprium fratutum pollit zuferre dominiu,vel quodlibet aliud ius alterius? Bart, in prima constitutione.ff. de veteris in prin.num. g. & in l. vlt C.de iure reip. difputant hanc quæftionem,& tadem concludit, vniverfitatem fine caufa no poffe auferre dominium, vel quod libet aliud ius alterius, citra ipfius expresium, vel taeitu confensum, cum causa tamen poste, five itatutum generaliter fit factum, fiue fpecialiter in personam,& odium o vnius vel plurium;licet enim vniuerfitas flatutum con dere non possit in odia certarum, & particularium perio fonarum, quiatlex debeteffe communis, & vnluerfalis. 11 l.j.ff.de legibus; aded vetff hujufmodi ftarutum faciat poffit ab ipfins iniquitate appellari, poffit que etiam op-12 poni contra tale flatutum exceptio doli; imò , fetfiffatutum fieret verbis generalibus, fi tamen poteft probazi legitimis coniecturis, quod factum fit fpecialiter in odia cerrarum, & particularium, fingularium que personaru, posit ab eo appellari,necnon opponi exceptio doli: hac 12 tamen procedunt, vbi nulla fubfiftit caufa ita flatuendi, fecus fi caufa fubfit. Nam ftatutum in præiudicium, & odium particularium,& fingularium personarum no dicitur iniquum, quando votuerfitas ita flatuens mouetur ex aliqua rationabili, & persuasiua causa, & ob bonum commodum, & vrilitarem publicam, & de omnibus sipradictis funt textus, & infinita doctrina.l. toties. S. fi cui.ff.de pollicit. I. fi priuatus. ff. qui , & à quibus. 1. non debere.ff. ad municip.l.vlt.ff.ad l. Iul. de annona. l. decuriones. ff. de administratione reru ad ciust. pertin. I.venditor. S.fi conftat. ff. commun. præd. l. Antiochenfium.ff.de priuil.cred.l.Lucius.S.fina.ff'ad municipales . Barto.in d.S.fi cui, & in d. l. Antiochenfium. glo.magna . in l. 2 circa finem. C.quæ fit longa confiretudo : 1. 1.5. folentiff.quando appell.fit. Lquigrauatos. C. de cenfib. & cenfit.lib.11.lir. S.fina.vbj glo.ff.de exceptio.doh Rolan-

dus conf. 99.numer: 11.12.17.40.41. 42.volum.2. Iafon in Leinitas.num. 27.& 10.ff.fi cert.per & m l.s.num. s. ff.de legibus. I. certa forma. C. de jure fifei lib. 10. patet igitur vniuersitatem polle,& generaliter, & specialiter in præiudicium fingularium personarum fintuere, dum-- mode id faciat ex iusta, & rationabili causa; publicam - ventitatem concernente, alias fecus. Hinc Doctores no-74 ftri tractant tan vniverfitas habens turnos,& molendina poffit per fuum Azeutum decernere, & cogere homi-- o mes & particulares personas eiusdem vniuerfitatis ad molendum, & coquendum in furnis, & molendinis ip-- fius vniuerfitatis,m præiudicium fingularium personarum habentill in eade vniuerfirate furnos, & molendina, · que per tale statueum minoris reditus fiunt. Pro facilio ri intelligentia iftius quaftionis tres funt confider and i Lafus,quorum primus eft,an valeat tale ftatutum condi tum per vniuerfitatem in præindicium erclefiæ: Secun-· dusjan valeat in prejudicium laicorum ipfi vniuerfitati . Jubditorum . Tertiusjan valeat in præiudicium laicord -d ipfi vniuerfitati non fubditorum. Circa primum calum #5 + in ecclesia, quod ftatutum non valeat, facit, quia communicates leculares nulla habent jurifdictionem , poteftatem, vel auctoritaté in personas ecclefiastidas. Authen item nulla communitas. C.de epifeopis,& cler. ergo huiufmodi fratutum conditum ab vniuerfitate ex.de fectu iurildictionis, & poreftatis non valet, in prejudicit zoecclefiasticarum personarum. Secundo, fitatuta laicorum,condita contra libertatem ecclesiafticam , nullius funt momenti. Auth.caffa, & irrita. C. de facrofan.eccl. fed hoc ftatutum tendir contra libertatem ecclefiaftica.

17 vt conftat,ergo non valet. Tertio, + vniuerfitas habens

bona communia, feu publica, in illis bonis iudicatur vti priuatus; fed priuatus non potest aliquid facere in praiudicium alterius; ergo nec vniuerfitas fuo ftatuto po-18 terit ecclesia praiudicare;tantò magis , quiatitatutum

debeteffe fanctum, & honeitum, non concernens propriam vtilitatem cum incommodo alterius. Verum cotraria opinio est magis comunis, nempe, vniuersitatem · laicorum polle praiudicare proprio fatuto ecclefia in

fure quærendo, faltem per indirectum, modd id nen feciat principaliter, vt noceat ecclesia, fed ad sui commodum, & necefficarem , prout quado ecclefia abundardi-" uitijs,& laici pauperes funt; hoc enim casu nescio vide-- re quemodo ipía vniuerfitas dicatur fraudem comitteve,& facere prejudicium contra ecclefiam,fi neceffitati-- bus fuis prouidet; & contra personas ecclesiafticasconquarentes poteft reddi responsio Imperatoris contra philosophum quaretem immunitatem ab oneribus, de qua in I professio. C.de muner patrim. lib. za professo, - & deliderium tuum inter fe discrepant, cum philosophi fit contemnere pecunias, &c. fed eas magis, quam philofophi contemnere debent religiofi, & ecclefiafticz perfo næ feculo renuntiantes, modò neceffaria non defint. fa-19 citetiam pro hac parte, quiaflicitum videtur vnicuiq; inuigilare proprio commodo , licerex eo damnum alije proueniat, modò id no faciat, ve alijs noceat. l. Proculus. ffide damn infecto. Non obstant modo ea, que in conerarium adducebantur, quia responden habere locum, quando agitur de prajudicio alterius in jure iam quefi-20 ro, fecus fi in lucri amiffione, quia + tale praindicium amiffionis; & ceffantis luctinon habetur in confideratione. Bart.in l.quominus.in 11.quæft.in fine. ff.de flumi mibus.præterea,licet ageretur de veropræjudicio, & no 21 de lucri amissione, adhuc tale † praiudicium non videtur confiderabile, cum veniat fecundario, & in cofeque -c tiam ; principaliter enim tale ffatutum non fit per vniuersitatem velalteri noceat, sed ve proprijs comodis. & necessitatibus superueniat, licet in consequentia ex hoc damnum alijs proueniat; praiudicium autem, & damnum, quod venit in confequentiam, & fecundario nem attenditur.glo.fina.in cap.quamuis.de pactis lib. 6. Nes etiam obstat, quod tale statutum videaturesse contralibertatem ecclefiafticam ; quia respondetur, quod tunc 22 + flatutum venit contra libertatem ecclefiaftica, quando aufert, veldiminuit priuilegium ecclefiz concesium à summo Pontifice, vel à jure communi; sed hic non apparet de aliquo privilegio ecclesia concesso, quod polite m cogere laicos ad molendum in fuis melendinis . Simili-

ter:non poteft dici, o tale ftatutum tollat beneficium competens ecclesia de jure communi; quia jure communi non cauetur, quòd ecclesia, nec alius possit quem astringere ad molendum in suis molendinis. Supradista autem conclusio procedit, vbi ecclesia non fustinet onera spiritualia in loco, nec effet de codem loco, fecus fi ecclesia habens molendina effet de eodem loco, & ibifia Aineret onera fpiritualia, quia tunc contra ecclefiam non valeret flaturum , quia clerici habitantes in ciuitate judicantur vt ciues, non vt forenfes, & extranei Sic igitur conclufio, o fi ecclesia non sustinet onera spiritua lia in loco, & ibi ve lalibi habeat molendina, & furnos; & fit ecclefia valde diues, adeò vt ceffante reditu, vel aliqua eius parte ipforum molendinorum, & furnorum non ob id indigebit;& flatutum;de quo dictum fuit,fiat in magnam veilitatem reipublica, & vniuerfitatis, sta vrappareat de bono animo statuentium, o non ex causa cupiditatis, & auaritia, led ob bonum publicum ita-1gunt, ita o major fit vtilitas ex huju fmodi flatuto promeniens reipublica, qu'am damnum ecclefia, valeat, co cafu, huiulmodi ftatutum. Secundus cafuseft, an valeat Ratutum conditum per vniuerfitatem cogens fubditos ad molendum,& coquendum in molendinis & furnis ip fius vniuerfitatis in præindicium fingularium personarum.& fubditorum de ipfa vniuerfitate habentium mo lendina, & furnos in eadem vniuerfitate, & eiusterritorio. Videtur dicendum, o non; quia ftatutum debet effe xquale, & commune inter omnes fubditos, fine damnoaliquorum particularium tantum, & gn ftatutum concernit odium, & damna non vniuerfale, fed aliquorum particularium tm, illud dicitur iniquum, & dolofum adeò ve particulares fic granati poffint à tali ftatuto appellare. Bart.in l.omnes populi.in 5.quæft.princip. in fi.ff.de juft. & jure. vt latius fuperius diximus : cum en im particulares habentes moiendina, & furnos in loco fint de corpore vniuerfitatis, iniquam videtur, o con fulatur commodo reipublica, cum injuria, & damno ipforum particularium; aqualisenim omnium debeteffe conditio, & dignum eft, ve quicum alije vitam fimilem

decunt

dueunt fimilem fentrant in legibut disciplinam. eapprecolentes .de ftatu monachorum ; & licet ob veilitatem publicam poffit fieri ftatutu in praiudicium fingulariu perionarum, ve fupra oftendimus, bec tamen non eft legitima causa præiudicandi particularibus habentibus molendina,& furnos, ve feilicer omnes reditus malturæ perueniant ad molendina vniversitatis , quia in effectu ipfi particulares foli videreneur fubire onus talium redi tuum. Quando iraque alio modo porest succurri necesfratib. ipfius vnimerfiratis, non videtur reipublice confulendum cum damno aliquorum particularium tantum. Concludo igitur in hoc lecundo calu, quòd in præiu die ium aliquorum particularium fubditorum, & qui funt de corpore vniuerfitatis,& qui onera publicacum alijs pariter fustinent,no valet hviufmodi ftaturu,& co ditum ab vniverfitate, cogens lubditos ad molendum, & coquendu in molendinis,& furnis ipfius vniuerfitatis . Circa tertium casum, an valeat tale statutum conditum per communitarem cogens subditos ad molendum, & coquendum in molendinis, & furnis vniuerfitatis,quando extali flaturofit præjudicium layeis no lubditis ipfi vniuerfitati flatuenti, die quod fie; modo principaliter non fiat in odium aliorum habentium molendina,& fur nos, fed principaliter ob bonum publicum, non habita ratione an alijlayci fint valde diuites, vel non, fed folum - habita ratione an fiat flatutum animo nocendi; qui nocendianimus præfum i poterit, quando vniuerfitas , ex eare pullum, vel minimum lucrum & commodum, breuique tempore duraturam veilitaté fit perceptura; iuxta doctrinam Castrensis in l. fluminum. S.fina. ff de damno infecto. Ozaf.decif. 17.per totam; Hinc etiam Doctoze res noftritractant aliam queffionem,nonquid+flaturu conditum ab vniuersitate, ne quis subditus eidem vniuerfitati extra territorium ipfius vniuerfitatis negotietur,& mercaturam exerceat fit validum,& fubfiftat? Vi detur dicendum; quod non; quia hoc ftatutum videtur factum specialiter in odium,& præiudicium illoru particularium, qui negotiantur, ergo non valet, vt suprà do cuimus; nec poteft diei hoc flatutum cocernere publi-

cam

cam veilitatem, quiatendit potius contra commodum, & bonum publicum, ex eo, quod negotiationes restringantur , & coangustentur ; & ob id , tanquam flatutum iniquum, non debet valere. Bal.in l.8.num.vlt. C.de hered inffit Marcus decif. 780 num. I. vol 1. Prateres ffatutum contrarium juri naturali non valet, vt fupra etia diximus ex fed naturalia quide ipra. Infitt.de iur.nat. gent. & ciuili, fed hog fazutum aduer fazur jurigentiu, 24 † quod naturale etiam dicitur, faltem fecundario. Sins autem ciuile. verf. quod verò naturalis ratio, & ibi etia glo. Inflit de jure nat.gent & ciuli-S.fingulorum. Inflit. de rerum diussione.ergo non valet; minor probatur, c6mercia enim funt de jure gentjum Lex hoc jure.ff de jufi. & jure. flatutum igitur huipsmodi prohibens, seu sal tem restringens libertatem, & facultatem commerciorumerit inualidum. huc pertinet l'ynica. C. de monopoliis. Tertiò, & vltimo pro hac opinione facit, quia 25 + flatutum latins non extenditur, nec debet habere effe ctum extra territorium ftatuentiu.arg.l.vlt.ff.de jurifd. om. judic. Contraria autem opinionem hujusmodi scilicet faturum conditum ab vneuerfitate elle validum.& de jure fubfiftere tener Bart.in l relegatorum. . interdicere.ff.de interdictis.per textum.in l.fina.ff.de decre.ab ord facien.] mercatores. C.de commerciis,& mer/ Marcus decif. 357-num. 2. vol. 1. Non obffat. d. L. vlt. ff. de iu-26 rild.om.iudicum; quia ciurtas,& alia vniuerficas poreft contra ciuem, vel subditum aliquid facientem extra territorium flatuere. Bart. in l.z. C. de eunuchis . Doctores in l.cunctos populos. C.de fumma tringt. -

Vidimus hactenus an, & quando, & de quibus rebus vomerfitates poffint condere ftatuta, nunc dispiciamus 27 † an,& quando fatuta civitaeum, velaliarum vniverfitatum extendatur ad caftra, villas, & alias terras ijidem vniuersitatibus subjectas, ab ipsisig; dependentes, earuque iurifdiaioni tuppofitas. Bart in l.2. num. 41. C. quæ fit longa cofue fic diftinguit:aut caftrum, villa, feu terra in illo cafu habebat proprium, & speciale statutum,& tune debet fernart ipfum itatutum,nec ftatutum ciutta tis habet locum hoc cafe , aut verò nullum propris fia-3:. .*

tutum

rutum de illo cafu habebat , & tunc flatutum ciuitatis habet locum in caftris, villis, alijfque terris eidem ciuita-i subjectis.l.nulli. S.quod fi in vico. C. de epif. & cler-1. fi quis C.de natur liberis.l.qui ex vico. ff. ad municip. feeus fi illud eaftrum, feu villa non fit de diftrictu, & iurifdictione illius civitatis; hoc enim cafu ftatutum cinitatis non vendicat fibi locum in hususmodi caftris, & vil lis: & fupradicta procedunt in caftris lubiectis ciuitati 38 rempore flaturi. Sed + quid in caftris, & villis ciuntati post statutum conditu vnitis?idem Bar. in d.l. 2.num.42. C.que fit longa consuet.fic diftinguit; aut dida vnio, feu translatio fuit facta per Principem, vel alium fuperiorem, habentem jura Principis, & tunc ftatutum cluitatis habet locum in caftris, & villis eidem ciuitati vnizis,etiam poft conditum ftatutum;quia translatio, feu vnio perfecte fasta videtur ; & ideò fecundum ciuitatis flatutum debot regulari, & regi: nam quod iuriseft in principali,idem juris deber effe in adiucto: aut per alia, quam per Principem eft facta vnio , & hoc cafu ftarutt ciuitatis habet locum in caftris, & villis vnitis, fi modò per talem vnionem trafiuerunt in diftrictum, & iurifdictionem ipfius ciuitatis; fecus fi habeant, non obffante vnione, proprium territorium, & diffrictum. De que ma teria vide eundem Bart.in lis. S.cum vibem. nu. 8. ff. de . efficio prativeb. Cagnol.in l. imperium. num. 174. ff. de iurild.omn.iud. Barto. in l.fi conuenerit. S.fi infula. ff. de pignerat.act. Hi ride Monte in tracta.de fin.reg capit. 3. num.vlt.vbi,fi caftrum, vel villa adijciatur ciuitati, fem communi accessorie, tune debet regi fecundum ftatuta iphus ciuitatis, & comitatus cui adijeitur; fi autem non adificiatur accefforie, fed principaliter, tunc debee repi feeundo propria statuta. Nuncaliqua dicamus de confirmatione ftatutorum, que funt ab vniuerfitatibus,an ao feilicet ftatuta vniuerfitatum egeant confirmatione Principis, velalterius superioris,an verò de per se , fine alia confirmatione fint valida. Bar.in lomnes populi. in prima quaft.principal. ff. de iuftit. & iure, & in l.fi quid extraordinarium. C. de legationibus.lib. to.tenet, fatu-

extraordinarium. C. de legationibus.lib. to tenet, flatuta per vniuersitates superiorem recognoscentes condita egere

Tere confirmatione fuperiorismifi fatuta concernane administrationem bonoru ipsarum vniuersitatu; quis hoc cafu libere poffunt vnjuerfirares fratuta codere, fine aliqua confirmatione superioris, de hoc est. glo. in l. -privatorum Cide iurifd.om.iud.& hanc opinionem fequitur Bald in I fina. C. de jurifd. om. jud. Marcus decif. 165.num.1.2. & 3.vol.1. Borgni. decif. 28. num. 35. vbi fcribit vmuerfitatem recognofcentem fuperiorem non poffe fratuta condere, fine cofirmatione fuperioris, quæ fi confirmentur ad tempus, post tempus debent iterum confirmari, alias non valent. Contrariam autem opinio nem tenuitidem Baldus fibimet cotrarius. in l.receptieia . C.de conftitu. pecunia, quem ibi fequuntur multi DD.&inl.fina.C.de jurifd.om.judi. Iaf.in l.omnes populi.num. 38.ff.de iufti. & iure.nempe huiufmodi fatuta condita ab vninerfitatibus non egere confirmatione Inperioris, cum vniuerfitates hoc habeant, ex dispositio neliuris communis,& à iure communi fint confirmata; & licet hujufmodi ffatuta confirmarentur à superiore non per hoc definerent effe ftatuta ipfarum vniuerfitatum.cum talis confirmatio non fit necessaria,& de natu. ra,& effentia ipforum ftatutorum , que ab vniuerfitatibus funt. Bald. in l. humanum. C.de legib. facit quanda diftinatione, nempe, aut principes, vel fuperior eft prafens m loco, à que fiunt ftatuta, & tunc requiritur eius confirmatio; aut eft absens,& tunc non requiritur; quæ quidem diftinctioeft friuola, nullaque ratione & funda mento nititur. idem Bald. in d.l.omnes populifacit quadam aliam distinctionem, quam poteris videre. Breuiter, puro opinionem. Bart. de jure verjorem effe, quam coluetudo,optimi legum interpres,obleruat; videmus enim quotidie heintmodi flatuta condita ab vniuerfita tibus, a principe, vel alio superiore confirmari, nifi concernat, vt dictumeft fupra, administrationem bonorum ipfarum vniuerfratum. De quare vide Marcum decif. 802.nu. 3. & f.vol 1. Nunc supereft, vt aliqua dicamus de qualitate ftatstorum , & de actione ex ipfis ftatutis gocompetente; †an scilicet statuta condita ab vniuerfica tibus fint annala, vel perpetua; & anactio ex ipfis ftatu

tiscompetens fit annalis, vel perpetua. Barto. difbutat hanc quæftionem in l.vlt.ff.de poenis. vbi tenet, flatuta · condita aliqua vniuerfitate habente flatuendi pote-31 ftatem,effe perpetua;hac enim fftatuta dicuntur jus ci uile.l.omnes populi.ff. de iufti. & iure.ergo funt perpezua. S. I. Inflit.de perper. & temp.actio. & eodem modo. actio descendentes ex huiusmodi statuto, códito ab vni Berfitate, eritactio perpetua idem tamen Bar circa hac quæftionem.in 15. quem ibi fequitur Iaf. num. 8.ff. de verborum oblig adhiber hanc diffiactionem. Presuppo fitis igitur terminis habilibus, vt in vnaquaque queftio - ne femper fieri debet, feilicet vniuerfitatem pollecode re ftatuta. Primo fciendum eft, fi agatur de ftatutisco--ditis à toto populo , vniuerfitate, feu à concilio & adu-- nantia generali, huiusmodi statuta esse ius ciuile, & con fequenter illorum actioné perpetuam , vr catere actiones à jure civili prouenientes; nempe civiles viq; ad triginta, vel quadraginta annos l. ficut. l. omnes. C.de preferip. 20. vel 40. annorum. criminales vique ad annos vigenti.l querelam. C.ad l. Corneliam de faifis. Aut focun-- do flatuta conduntur ab antianis populi, feu vniucrfita · tiss& hoc calu, cum iftorum officiu non fit perpetuum, fed ad rempus, alia distinctio est necessaria; aut enim totum concilium populi iplis antianis concesset facultaté, & porcftarem condendi ftatuta, tune cum iplametvniuerfitas codidiffe fatuta celeatur, cuius fatuta, vt proxime dixi ius ciuile funt,adio confequenter erit perpe-· tua: aut carent speciali auctoritate , sed aliunde ea fibi ipfis competit, quafi totum populum repræfentent , & tantam habeant auctoritatem, quantam populus ipfe, prout voluit. Bald. in d.l.omnes populi. num. 10. & hoc cafu huinfmod; ftaruta erut ius ciuile, actioque corum · ciuilis, aut impareft, veldiuerfa, & differens auctoritas antianorum ab auctoritate totius populi, & vniuerfitatis, prout imparem dixit. Alex. in d.l. futtinendo Bart. opinionem aduerlus Bald. & proutresera eft , cum ifti antiani minus polsint, quam vniuerfras, feu ipfius coeilium,& hoc cafu flatuta iftorum antanoru, imo conzilij ordinarij, & non totius vniuerfitatis, vim no habet

jurisciuilis,& ob id actio annalis erit, & non perperua. Alexan.in d. l. s.num. s. alique Doctores.ff.de verbor. obligat, Caftren in l.1.5.1.num. S. flquod quifque iuris. Sola.in procem.decret.antiq.in gio.3.num.1.23.& 4.& hac fufficiant de ftaturis vniuerfitatum. Si quis autem plura ve lit de hac materia videre, epnfulat Doctores in. Lomnes populi.ff.de iuftit.& jure. Bald. & alios Doctores in S. ius autem ciuile. Inftit.de jure natu.gent. & ciuili, quibus in locis hanc materiam flatutorum vniuerfiratum ad faturitatem explicatam invenier.

Vniuersitas an , & quando dicatur possidere. Cap. XVI.

SVMMARIVM.

- Prascriptio fine possessione non procedit .
- Vniuerficas an proprie dicatur poffidere. 2 Unsuerfitas est perfona reprafentata .
- Hareditas incens non potest possidere. Wniversitas dicitur non poffe confentire .
- Poffeffio non acquiritur fine animo & confenfu . 6
- Vninerfitasper fe potelt proprie poffidere , vel etiam 7 per fernos, vel per perfonas liberas, puta per findi
 - cos. vel alios administratores . Vniuerficas reprasentat personas viuentes , ideò potest, & dominium, & poffessionem, & vsumfrutta
 - fibi acquirers. Hareditas iacens reprasent at personam defuncti, & ideo non potest dominium, neque poffeffionem acquirere.
- Vniver fit as dicitur poffe confentire , licet cum aliquali difficultate.
- It Vniuerfitatem non poffe poffidere, fed dut axat admi. nistratores universitatis falfum effe demostratur.
- 1.2 Poffeffio per quas perfonas nobis acquire poffit .

Tract. de inre Vniver fit.

- 13 Vninersitas, qualiter dicatur possidere, or anex actibus poffefforus particularium personarum unsuer fitatis acquiratur poffeffio eidem univerficati .
- 14 Parientia babetur loco mandati.
- 15 Possessio nebis per liberam personam sine mandate fpiccalinen acquiritur.
- 16 Ratibabitio mandato equiparatur.

Via fuperius loquuti fumus de bonis, que per yniuersitates possidétur, & sequética-prie locuturi sumus de præseriptione reru, publicarum, quæ quidem†preseriptio sin possissione non procedit. §. 1. & toto it il. In-

ftit. de vlucalias.ff.de vlucap. fine polleffiage vlucapio contingere non potest, scribit I. C. quantum enim posfeffum,tatum præfcriptum,& no plus. Iaf. in d.l.de qui+ bus.num.24.& 2y.ff.de legib. ideirco opere pretium effe duxi prius aliqua dicere de poffessione yniuersitatum .

- 4 Vniversitas igitur an propriè dicatur possidere dubi tant Doctores noftri. Multienim tenent vniuerfitatem propriè non posse dici possidere, sed impropriè sic.l.2 S. vlt.ff. de acq.poffeff. Alijdicut ipfam vnimerfitatem, feu municipes non poffidere, fed illos dungaxat poffidere, quibus administratio est commissa.l.municipibus. ff. de condit. & demonftr. Pro hac opinione adducitur, primò 3 quia t-vniueratas eft persona repræsentata ficut hære-
- 4 ditas. I mortuo.ff.de fideiuffor. & fic fno poreft possidere l.j.S.Sceuola. ff. fi quis testam.liber effe iuflus fuerit. 5 Secundo, pro hac opinione facit, quia + vniuerfitas non
- videtur posse cosentire; quia in ipla vniuersitate sut in-fantes, pupilli, furiosi, & multialij, qui consentire non 6 poffunt; fed + fine animo, & confensu poffessio non acquiritur;ergo vniuersitas non potest possidere;vnde videtur, quod ficut ea, quæ funt in comuni, & promifcuo víu hominum, vt forum, basilica, & huiusmodi generis possideri non possunt, sed promiscue vniuersitas, & po-
- pulus eis vtitur, fic & aliæ res comunes ipfarum vnipery fitatt. Contraria tamen opinio eft verior, Tvaiuerfita-

tem feilicet. & municipes per le propriè poste, possides re, veletià per seruos, vel per personas liberas, puta per sindicos, vel alios administratores. Ltigni. S. municipes volietiam glo. sida exhibendum. 1.2. S. vl. st. de acq. post. 1a f. in 1.3. S. municipes num. n. st. cod. titu. de acquir. post. extus est in terminis in 1.3. in st. st. de policitationib. Vniuerstas enim, licet sit persona sida & representata,

Vniuersitas enim, licet sit persona sida & representata, tamen tam dominium, quam possessio est peneripsam vniuersitatem, & non penessingulos de vniuersitate. Nam tyniuersitas repræsentat personas viuentes, ideb

potest possidere, sicut potest vsumfructu habere I vsusgrudus. A. de stipulat. Seruorus seus in † hareatitateiaeente, qua repracentat personam nortus, & defundi. L.
Labeo, ff. de vsucap. & ideo non potest dominium, neqspossicisionem acquirere. Castrien in h.y. S. vst. num. pepusin fine, & vst. ff. quod cuis sque vinique vnique, nom. Alexand. in
d.l.j. S. municipes. num. 1. & 2. st. de acquir. possess. & ibèetiam Castren. num. 1. & 2. Barto in l.a. S. vst. num. 2. & 3.
ff. de acquir. possi. & cst sis remaner sublatum primum
fundamentum possitum. Nec obstat seculdum sundametum, dum dicebatur vniuer sitatem non posse consequens ex desectu consensus non posses.

10 possidere; quia intelligédum hocest de facili,sed feum aliquali distinultate bene potest vinuers as consentire. Alexan.in d.S. municipes. num. 1. & 2. Necetiam est bo-

11 na opinio illorum, qui dixerunt triucefitatem no polfe possidere, sed ditaxat administratores vaiuerstratis
fequeretur enim vanum absurdum, quod quissiber officia
lis, & administrator nouus ipsius vaiuerstratis debetet
de noua accipere possessionem, & quod mortuo admini
stratore vacaret possessionem, & quod quoties mutarentur ipsi administratores, & officiales, toties
diceretur interrupta valuapio, & prasseriptio, quia possessionem de descriptionem de la compania de la composite de la compania de la composite de la

administratores & findicos , per quos vuluerfiras regitur: Bart.in d.l.z. S.vlt.nu.vlt.ff.de acquir. poffef. Alex.in 21 d. S. municipes. num. 6. regula enim eft, + non tantum per perfonas noftro iurifubjectas, fed ctiam per alias ex traneas, & liberas nostro juri non subjectas possessionem nobis acquiri polle, vt per procuratorem, tutore, curatorem, negotiorum gestorem, & alium fegitimum admi nistratorem, fi procuratorio, vel administratorio nomine appræhendant posiessionem.l.j. S.per procuratore.ff. de acqui posses. Nec obstat, quòd per liberam persona alteri regulariter non acquiratur. I. cum hæredes. S. fin. f.cod. quia hoc cafu ministerium tantum nobis præstat administratores. 1. & licet. ff.de conflit. pecunia; & ideo. cum nudam operam, feu ministerium prestent in acquirenda possessione, ita ve possessio non radicetur in perso na egrum, vere & proprie vniuerfitas, & quilibet alius dominus per eos possidere dicitur, & no per fictionem . Leerte. S. I.ff.de precario. Ial'in d.S. per procuratorem. num.3.& 4. Oynotomusin S.possidereanum. 149. Infti. de interdictis. Non folum autem vniuerlitatem poside re probatur eo ipfo, quò i probatur aliquid fieri, feu pof fideriper findicos, vel alios administratores; sed etiam 23 vniuersitati acquiritur possessio per particulares perfonas ipfius vniuerfitatis; vniuerfitas enim dicitur poffidere, licet finguli de vniuerfirate possideantbona com munitatisjet quia in eis palculent, vel nemora incidat. Borgninus decif.68.in addit.num.12.fol. 533. glo.in 1.7. & ibi Caftrenf.num.vlt. ff.quod cuiufque vniuer. nom. vbi dicit, vniuersitatem poste probare ic fuisse in postesfione alicuius rei tanto tempore, probando quod finguli de vniuerfitate nomine ipfius vniuerfitatis poffederunt ipfani rem, tanquam pertinentem ad ipfam communitatem, licet non appareat de mandaro iftorum particu 14 larium quiat patientia vniuerfitatis habetur loco mãdati.l.qui patitur.ff.mandati. quod enim pauci poffederunt, extenditur ad vniuerfos. l'ald.in l.7. §. 1. nu. vlt.ff. quod cuiufque vniuerf. nom. Ex quibus igitur possessorijs particulariu non queritur vniversitata postessio;nifi probetur, quod fingulares persona postederint de ma-

dato, vel fcientia vniuerfitatis, & quod vniuerfitas, vel eius administratores sciuerint tales particulares nomine vniuerfitatis possidere . pracedente mandato ipfine 15 vniuerfitatis, vel fubfequente ratificatione; namt nobis per liberam personam fine madato, etiam speciali, posfessio non acquiritur. I communis seruus.ff, de acq.posfel. poffessio enim non acquiritur, nifi coftet de animo. & voluntate acquirendi ipfam poffessionem; & de quo animo coftare debet, cum in dubio non presumatur nife probetur.l.in bello. S. facta.ff. de captiuis. Bart.in 1. pro harede in fine ff. de acquir poll. Ex actibus igitur polfefforijs fuccefsiuis, & continuatis, factis per particulares personas vniuerfitatis, probatur poficisio ipfius vne uerfitatis; quia ex hummodi actibus fuccefsiuis, & co-16 tinuatis præsumiturfratihabitio, que mandato equiparatur. I fin. C.ad S. C. Macedonianum , vnde per ratihabition e,efficitur, & dicitur actus vniuerfitatis; nam factum à fingulis, cenfetur factum ab vniuerfitate, quado vniuerfitas fciuit, & paffa eft, nec contradixit, & fadum non erat momentaneum; & hec tanto magis procedunt, quando actus possessorij, facti à particularibus, refpiciut vrilitate ipfius vniuerfitatis. & ad ipfam prine eipaliter pertinent, Benitend. decif. 70. per totam. late de hac materia Hierony de Monte in tract. de fin regud. cap 72, num. 4, cum plurib. feq.

Vniuersitas an, & quado vsucapere, & prascribere possit; & an, vel quando vniuersitatumres prascribi possint. Cap. XVII.

SVM MARIVM.

1 Universitas prascribere, & vsucapere posest.

2 Prescripcio, & vsucapio sine bona side non procedue.

3 Uniue sitas no potest incipere prascribera, donec altqui de universitate viuum, qui habem sientiam resaltena. & sie sum in mala side, sed illu mortuis poteri ab ally simitium sumere prascriptio.

N 4 Fra-

196 Trait. deiure Vniverfit.

A Prascriptio & vsucapio an procedat contra uninerstates, & respublicas.

Prafcriptio non habet locum in his rebus, qua aliena

rinon poffunt.

dienacio rerum publicarum non potest fiere, nesi ser uatis solemnitatibus à lege introductis.

7 Prafcriptio non currit contra pupillos.

8 Alienatio bonorum pupilli, et minoris regulariter est prohibita.

40 Alienatio bonorum dotalium regulariter est probibita.

11 Cautio de damno infecto debet prastari per universitatem pro publicis adibus, qua minantur ruinam; alias vicinus mittitur in possessionem ipsarum adiu.

12 Prascriptio & vsucapio quanto temporecomera vniuerstates currat.

13 Lex vlt.C.de facrofanctis eccl. an habeat locum non folum in ciustatibus, sed etiam in castris, villis, &

alys terris.

14 Lex visima C. de facrofanct, eccl. quemadmodum est correcta in ecclessa, an essam confeasur correcta in

cinitate.

15 Prafcriptio centenaria requiritur contra ecclessama Romanam, quadragenaria autem, contra alsas ecclessa.

16 Ratio cadem, vel maior vbi est, idem ius est statuendum.

17 Religionis causa est privilegiata, & fauorabilis.

18 Legum correctio in aubio prasumi, & admitti non debet.

19 Legum correctioexidentitate, vel maioritate rationis induci von debet.

Vniner-

Ninerfiggem † posse vsucapere, & praferibere, nemini dubium esse debet, ex his, qua tuperiore capite diximus : Nam cum proprie & verè dicatur possidere, me rità jaitur poterit vsucapere, & prascri-

, bere. vt de hoc eft textusiu l.z. ff. de acquir.poffe f. Alex. s in l. 1.5. municipes num.6.ff.cod.fed quia prescriptio, &v sucapio fine bona fide non procedunt. S.I. Inflit. de g viucap.ideo + vniuerfitas non poteft incipere præferibere, donec aliqui de vniuerfitate viuunt, qui habent scientiam rei aliena, & fic funt in mala fide ; fed illis mortuis poteritab alijs initium fumere præfcriptio ; & fic à principio requiritur bona fides : vnde fi à principio vniuerfitas effet in mala fide,licet hodie effet in bona, non præscriberet, in æternum ; quia cum populus sit idem , femper videtur mala fides continuari : lapfo tamen fpatio centum annorum præfumuntur effe mortu? omnes illi de vniuerfitate, & fic incipere poteft præfcri ptio. Hieronymus de Monte in trad. de fin. regun. cap. 72. num. 1. 2. & 3. decif. Auenionenfis 128. num.24.& 25.Borgninus decil.45.in addit. num.59.fol.365. Nune videamus an, quando, & quanto tempore vniuerfitatu 4 res præferibi, & ylucapi poffint . Dubitatur igitur + an vnjuerfitatum res valeant prælcribi . Pro opinione nes gatiua primò adducitur; quia t ea, que non possunt alienari, non poffunt etiam præicribi. l. fi fundum.ff.de 6 fundo dotali, fed + bona vniuerfitatum fimpliciter , & absolute non possunt alienari, nifi certa forma, & certis folemnitatibus adhibitis, de quibus inl. fin. C. de vend. reb. ciuit. lib. 11. ergo etiam non poterunt prascribi, & y vlucapi . Similiter videmus, o † res pupillorum non præfcribuntur.l.bonæfidei. verl. nec intereft. ff. de acq. 8 rerum domin. Ratio eft, quia falienari regulariter non poffunt. 1. lex quæ tutores. C.de administrat. tut. Item 9 + fundus dotalis non poteft præscribi,& vsucapi.l.fi fun so dum.ff.de fundo dot. & hoc propter + prohibitam eius alienationem.l.j.ff.eod.tit.de fundo dot.l.j S.& cum lex. C. de rei vxor. act, glo. in S. res fifci, in ver. non pateft. Inflit.de y fucap. ergo idem dicendum eft in rebus & bo-

pis pue

nis publicis, ve quemadmodum non poffune alienari. ita nec præscribi, & vsucapi. Secundo, pro ista opinione adducitur textus in l.præferiptio. C.de operibus publicis.l.2.ff.de via publica.l.vlt.ff.de viucapionibus cum 1.9. ff. eod. cuius 1.9. hæc funt verba vlucapionem recipiunt maxime res corporales, exceptis rebus facris, fanctis, publicis populi Romani, & ciuitatum , irem liberishominibus.idem dicitur in l'a. C.ne rei dominica. ergo res publica praferibi, & viucapi non poffunt. Contraria tamé opinio eft verior, f.res, & bona vniuerlitatum polle præferibi. & vlucabi, & hoc probatur primò per textum in l.fi finita. §. fi de vectigalib. ff.de damno infecto. vbi f fi vniverfitas nolit cauere de damne infecto pro proprits adibus, qua minantur rumam,vicinus, quipetijt diftam cautionem , mittitur in pofieffionem ipfarum adium, & incipit contra ipfam vniuerfitarem currere præscriptio. Secundo, pro hac opinione adducit ur textus in terminis in l vlt. C.de facrofecelef & in l. omnes. C. de præfcript. xxx. gnnorum . Ex quibus legibus apertiffime liquet contra vniuerfitates currere præferiptionem . Non obffant modo ex jquæ in contrarium adducebantur : nam ad primam respondetur bona vuiuerfitatum, minorum, & pupillorum, & rerum dotalium posse alienari multis în casibus, licee certa folemnitates requirantur. Neque obitat fecundum argumentum, quia illæ leges loquuntur de his rebus,que funt in publico viu, vt via, platea, heatrum, & hujufmodi alia , que nullo tempore praferibuntur ; nos verò loquimur de alijs bonis communibus, & quæ funt vniversitatum : ita dicit Bart. iu d.I.ylt.num. 1 2.C. is de sacros eccl. † Quanto autem tempore præscribatur contra vniuerfitates dispiciamus. Contra civitatem igitur in quatuor cafibus non currit prafcriptio, niff centum annorum ; qui cafus funt ifti, in rebus relictis iure hareditario, legatis, donatis, & venditis. d.l.vlt C.

de facrof, eccl. & ibietiam Bart. num. 1.& Iaf. num. 20. i; † cuius legis vlt. dispositio haber duntaxat locum in ci-

uitatibus,non autem in caftris, villis , & alis terris ; tecundum glofam in l.f. finita. S. & de vedtigalibus, in ver.

per longum tempus.ff.de damno infed. Caftr. in 1.76.5. 1.num. 2.ff. de lega. 1. Contrarium autem, nempe dispofitionem. d.l. vlt. non folum habere locum pro rebus ciuitatis, fed etiam pro rebus alicuius caftri, & villa, tenet Bart. in d.l.vit. num. 9.8 in Auth. de hared. & Falcidiain princip.rum.g. laf. m l.20. S. deinde. num. 3. ff. de noui oper. nunc. & in l.fi hæres, num. 2.ff. de lega. 1, Rolan. à Val.conf.90.num.14.vol.1.& hac fecunda opinio eft vegrior, & magiscommunis. Sed dubitant Doctores no-14 ftri,verum quemadmodum + d.l.vlt. C. de facrof. eccl. eft correcta in ecclefia per auth. quas actiones. C.co.tit. is hodie enun per dictam authen. + fola Romana ecclefia gaudet centenatia per scriptione, alie autem quadragenaria; an idem fit in ciuitate;vt quemadmodum d.l.vit. eft correcta in ecclefia, ita etiam censcatur correcta in. 16 civitate. Nonnulli dicunt, o fic; quia + vbi eft eadem ratio , vel major idem jus eft ftaruendum. I, illud. ff. ad legem Aquiliam ; fed eadem, veletiam major ratio corir rectionis eft in ciuitate, quam inecclefia: nam flumma effratio , que pro religione facit. l. funt perfone. ff. de religiosis; ergo correctio facta in ecclesia habebit locum in civitate, & fic quemadmodum contra ecclefiam , excepta duntaxat Romana, præscribitur hodie spatio xl. annorum d. authent. quasactiones. itactiam prafcuibi posit contra ciuitates, codem temporis spatio, nempè xl. annorum. Contraria autem opinio eft verior, & mag is communis, f. d. auth. quas actiones.corrigentem in ecclesia, non intelligi corrigere in ciuitate, quia quod non mutatur, quare prohibetur firmum maneresmaxi. 18 mè cum in dubio legum correctio præfumi, & admitti non debeat I.przeipimus.in fi C.deappellat. & quod 19 plus eft , Teriam ex identitate , vel maioritate rationis non inducitur correctio legis. l. fi verò. S. de viro. ff.fol. matrim. Circa quam materiam vide glosam in d.auth. quas actiones. in ver. excluduntur , & ibi Bart num &. & in l.vlt.num.13. 14. 18. 19. C. eod. tit. de facrof. eccl. Bald. in d. authen. quas actiones. num. 4. & ibid. Iafon num.21. Rol.2 Valle conf.27. num. 16. volum. 1. plura de materia, & intellectu didiz auth quasactiones Craueta feribir, in tract.de antiq temp.fol. 149.num.98. 99 cum plurib.feq. & fol. 192.num.37. & 38. Extra autem fupradidos quatuor catus, de quibus in d.l. vlt. C. de facrof. ecclefip pracferibitus contra vniuerfitatem xxx. vel xl. annorum fipatiol.j. 3. & 4. C. de præferipe xxx. annorum fipatiol.j. 3. & 4. C. de præferipe xxx. annorum, glo. in d. vlt. in vérbo centum annorum. verf. vel dicferendum Ioannem, &c. h.

Vniuersitas an, & quando habeat in integrum restitutionem. Cap. XVIII.

SVMMARIVM.

1. Pninersitas pupillo , & minori aquiparatur.

2 Restitutio in integrum quemadmodum competit pupillis, & minoribus, it a & universitatibus.

Pupilli , & minores funt conflituti subregimine, &

administratione tutorum , & curatorum.

4 Vniuersitas per eius administratores, seu reclores regitur, custoditur, & gubernatur.

Restitutio in integrum competit minoribus, & pupillis aduer sus prascriptionem, contractus, pacta, & remiudicatam.

Prinilegia omnia concessa pupillis, & minoribus cen

fensur etiam concessa wniversitatibus, qua per administratorei reguntur.

Restitutio in integrum virum competat dunt quat respublica & ciustai Romana, an verò omnibus

alysciuitatibus.

Reipublica appellatione proprie intelligitur dunta-

xat de republica, & cinitate Romana.

 Legis verba debent intelligi secundum propriam significationem.

10 Lex generaliter loquens, generaliter est intelligenda.

11 Extenfeologis per identitatem rationis eft permifa. Legis 12 Legis mens , mibil alindest , quam ratio.

13 Cinitates omnes poffune dici respublica.

14 Restitutio in integrum competit Legatis cimitatum,

15 lus omne potentias eff in caufa ; quam in caufato. 16 Reftitutiainintegrum virum competat villis, terris,

caftris. d alyslocis cinicatibus inferioribus.

17 L. vlt. C. de vend. reb. cinit. lib. 10.non folum babet .. Locum in cinitatibus , fed etiam in castris , villis , alufque terres.

18 L.vit.C. de facrof. eccl. & leinitas ff. ficert. pet.locum babent non folum in ciuit atibus, fed etiamin castris, villis, & aligs terris, que per alios reguntur, & administrantur.

19 Reipublica appellatione largo modo veniunt castra, o villa.

20 Restitutio in integrum intra quantum tempus ab

fa , contra aliam universitatem:

22 Restitutio inintegrum competit privilegio , aduersus

alium prinilegiatum. 23 Sententia lata contra universitatem, an retractetur propter instrumentum de nouo repertum.

24 Restitutio in integrum an possit peti per sindicum Universitatis nomine ipsius communitatis, fine Speciali mandato, an verò requiratur [peciale mandatum.

25 Sindici universitatum dicuntur babere publicum officium, & fic fpecialemandatum.

26 Mandatum Speciale non eft neceffarium ys personis, que habent publicum officium.

27 Restitutio in integrum potest peti per legitimum administratorem fine speciale mandato.

28 Sindicus universitatis equiparatur legitimo admimistratori .

Quo-

Voniam vniuerhtates adperfus praferipriones fencentiss occouractus de quihus fuperius loquuti fumus, fapé peune, refletucionem inimegetum ideirco opera, pretium effe duxi hoc loco aliqua de refit tutione in integrint vnjuerfitatibus com

perente feribere . Certiffima igitar eft juris conclufio rempublicam, fen vniuerfitatem papillo, & minori 2 . aquiparari; ideoque + in integrum rettitutionis auxi-3 lium implorare poffe; quemadmodum enim + pupilli, · & minores fuur conflituti fub regimine, &adminiftra-4 tione miterum, & curatorum, ita & + vamerfitates fub . cura, cuftodia, & regimine administratorum.l respublica, & ibi eriam glola 2. in verl. folet. C.ex quibus causis paipres in integrum reftit. I. rempublicam. C. de jure reip. lib.11. glo. in 1.3. & ibietiam Bart.ff.de manumiff. qua feruis glo.in 1.j. S.vlt.ff. quod cuiulq; vniuerf. nom. Alex.confi 196.num. 3. volum. 6. Bala. ni 180. S. r. num. 1. ff.de lega.t. Si igitur vniuerfiras aquiparatur pupillis, 5 & minoribus, Tequitur quod, ficut + minores, & pupili reflicunatur aduerlus præferiptionem. Lin. in f. C. in quib. caur in integrum restitutio non est necessaria. I. vnica. C.fi aduerf. vfucap.& etiam aduerfus cotractus, . parta, remiudicatam; toto tit fi.de minor.xxv.annis.& C.de in integr. restitutione minorum xxv.annis, & tit.fi aduer f. rem judicatam, & multisalijs titulis politis lib. 2. Codicis,f. atit. 22. vfq; ad titulum s f. in quibus hæe mareria restitutionis tractatur. Ita etiam dicendum eft, idem reffirutionis in integrum auxilium , & benefi-6 cium competere vniuerlitatibusjex quo omnia + priuilegia conceffa pupillis, & minoribus censentur eriam. omnibus coceffa, qui per administratores regutur, prout funt vniuerfitates, vt de hoc eft glo. in 12.C. de curat. 7 furiol. Sed dubitant Doctores noftri, + verum hoc benefeium restitutionis in ir egrum competat duntaxae reipublica, & ciuitati Romana; an verd omnibus alije einitatibus. Quidam dicunt, restitutionis in integrum auxilium , & remedium competere folum ciurati Ro-8 manz, & non alijs civitatibus. Nam + appellatione reipus .

reipublica proprie intelligitur duntaxat de republica & ciurtate Romana. Leum qui vedigal. I. fed & hi.ff. de publicanis, fed † verba legis debent intelligifecundum propriam fignificationem. I.j. S. fiis, qui nauem. ff. de exercit. actio. Luonaliter.ff.de leg. 3. ergo verbum reipublica pofitum in d. L respublica. C. quibus ex cause maiores , & ind.l.rempublicam. C. de jure reip. lib. 11. . propriè intelligendum est de ciuitate, & republica duntaxat Romana. Contrariam autem opinionem, nempè reftitutionis in integrum beneficium, non folum competere ciuitati Romana, fed etiam omnibus alijs ciuitatibus, tenet glo. in d.l. respublica, & in d.l. rempublicam. Que opinio, primò probatur per d. l. respublica, to & per rempublicam, que + loquuntur generaliter, ergo 11 generaliter funt intelligend z . Secundo, + lex debet ex-12 rendi per identitatem rationis, + non enim aliud eft mens legis, quam ratio l.non dubium. C.de legib. fed cadem eft ratio in qualibet ciuitate, que eft in republica & ciuitate Romana; quia per alios reguntur,& admini-Atrantur; ficut minores,& pupilli reguntur per tutores, & curatores; ergo idem jus eft statuendum. Lillud.ff.ad 1. Aquiliams & fic nulla, quoad hoc reflitutionis in integrum auxilium, constitui debet differentia interciuita-13 tem Romanam, & alias ciuitates; maxime cum tomnes ciuitates, dicatur respublica, l 3. C. qui pot in pign. cum glo i.l.j cum glo.j. cum l.z. per tot. C dedebit. ciu. lib. 11. Tertiò propter quòd vnumquodq; tale, & illud is magis auth. multo magis. C.de facrof. ecel. fed † legari ciustatum propter ipfasciuitates, ideft intuitu, & contemplatione ipfarum ciuitatum, habent beneficium re-Ritutionis in integrum. Llegatis.ff.ex quibus caufis maiores. ergo multò magis ipia civitates habebunt idem beneheium restitutionisin integrum; † Omne enimius porentiuseft in caula, quam in caulatos & hoc, fi non ex dispositione dicta l.respublica. & l.rempublicam.faltem ex claufula generali, fi qua mihitufta caufa effe videbitur: & hæc opinio tanquam magis vera communiter approbatur per Doftores noftros. Barr in d.I.ref. publica.num.1.& 2. C.quib.ex cauf.maiores.& ibidem etiam

December Charge

204 etiam Bald. num. 1.& alii Doctores. Specul.in tit.de reflit. in integr. S.z. verl. idem quog; iuris. Quare concludendum eft. auxilium . & remedium reflitutionis in integrum, non folum ciunati Romana, fedetiam omnibus "alijs civitatibus competere. Ita tenet Icannes Mauritius in tract. de reffit. in integr. cap. 417. per tot. 16 & cap. 418. Sed quid dicemus de f villis, caftris; & affis terris, ciuitatibus inferioribus, an & ipfis quoque, vt ciuitatibus, huiufmodi restitutionis in integrum benefitium detur an verd non? glo.j.in fi.in d.l.refpublica.C. quib. ex cauffs major, tenet quod non. Bart.in d.l.refpu blica, & I.rempublicam diftinguit hoc modo circa hanc quælt ionem, num. 3. Quædam funt caftra, vel villæ, quæ

omnibus verè, tuncin eis est eadem ratio, que in ciuitatibus, quantum ad hoc restitutionis beneficium, & ir etiam quoad "multa alia ; videmusenim + dispositione legis vit. C. de vend. reb. civit. lib. 10. que loquitur de rebus ciuitaris védendis habere etiam locum in caftris. villis, alijique terris, que per allos reguntur. similiter

habent multitudinem hominum, & haber regi per fuos administratores, & publica negotia non possuntessein

18 + dispositio I.finalis. C. de facros. eccl. que eft exorbitans, & l.ci nitas.ff.fi cert. pet. quæ loquuntur de ciuitatibus , locum etiam habent in caftris , villis, & alijs terris, quæ per alios reguntur, & administrantur: nam huiufmodi caftra, & villa funt pars reipublica.l.infula.ff. 19 de judicijs, & + largo modo dicuntur respublica. l. sed.

& hi. S. praterea.ff.de publicanis. Rolandus conf.go.nu. 23.cum plurib. feq. vol.1.cap.1.& ibi Doctores. extra de reftit. in integrum. Rol. conf. 68.num. 20. 21. 22. vol. 3. Iat in l.20. S deinde, num. z.ff.de oper. noui nunciat. & in l.vlt.num. 16.C.de facrof. eccl.& in l.fi hæres,num. 3. ff. de lega. 1. quibus in locis feribitur , beneficium reftitutionis in integrum, non folum ciuitatibus, fed etiam villis, caftris, caterifq; terris, qua peralios repuntur, & administrantur copetere. Joannes Mauritius in tract. de reflit.in integr.cap. 417.per totum, & cap. 418. Quedam verd funt caftra, & villa, insequendo Barr diffinctionem, que habent paucos homines, forte fex vel des

cem, & fic tractant negotia communitatis, tanquim propria , & quilibet scit omnia ipsa negotia publica, & hoc calu, ex quo per fe, & non per alios reguntur, eft eadem ratio, quæ est in priuato maiore, & ideò restitutionis auxilium non habent ; ceffat enim ratio, que militat in ciuitatibus & castris, aliisque magnis vniuersitatibus , in quibus est multitudo hominum, qui reguntur per alios, scilicet administratores, & interalias personas funt pupilli, vidux, & alie perfone miferabiles, quarum caufa, & contemplatione conceditur restitutio in integrum vniuer fratibus. Hanc diftinctionem, feu differentiam Bartoli inter vniuerfirateni magnam, & paruam, quoad restitutionis in integrum beneficium fequuntur multi Doctores. Cagn. in l.fi quis maior. num. 20.8 21 C.de tranfact. Alex.in l.ciuitas.num.4.8 5.ff.fi cert.pet. Maranta fol.430. num.97. Solus Baldus quem viderim in l.respublica, num. z. C. quib. ex caus. maior. repræhendit hanc differentiam , quam facit Bart.inter paruam, & magnam vniuerfitatem, tenendo indiftinte non folum ciuitates, sed etiam castra, villas, & alias terras fine magnas, fine paruas habere reflitutionis in integrum beneficium . Dicit enim diftinctionem , & differentiam Barcoli inter magnam, & paruam vniuerlita tem, non probari lege , neque ratione; quia fiue parua , fine magua fit vniuerfitas non eft ibi reperire verum confensum, nec veram negligentiam, sed fictam, cum multi fint in vniuersitate, qui non possune verè confentire, vt pupilli, vidua, minores, & multa alia persona miferabiles, quarum fauore huju fmodi castra, & villæ habent restitutionis in integrum auxilium, cum fint ex eodem corpore vniuersitatis. Hanc Baldi opinionem contra Bartolum sequitur Soannes Mauritiusin tract. de reffit. in integr.cap.417.num.6.7. & vlt.fed licet Baldus repræhendat hanc Bart differentiam, tamen in effectu video vtrunque ex his Doctoribus, vnum, & idem dicere. Bartolus enim præsupponit, quòd in illa paruz vniuerfitate fint omnes maiores xxv. annis , quiper fe, nec per alios regătur, nec in ea aliquis privilegiatus exifat, qui per fe mercatur hoc beneficium reftitutionis in

integrum; quod poteft effe presupponendo paueitatem numeri personarum , puta fex, vel decem ; secus effet fa in illo pauco numero personarum illius vniuersitatis re perirentur pupilli, viduz,& aliæ persona, quibusde per se hoc restitutionis in integrum auxilium coperit; quia hoc cafu, licet fit vniuerfitas parua tamen quia eft eade ratio, que in alijs castris, & vniuersitatibus magnis, quia. f.extant pupilli, minores, viduz, & alia persona miserabiles, quæ per se non reguntur, sed per alios ; idcirco hoc casu hususmods vniueristas, licet parua, gaudebit , & fruetur restitutionis in integrum beneficio. 30 Nunc videamus + quantum tempus habeat vniuerfitas la fa ad petendam restitutionem . Qua in quastione magna eft differétia inter legistas, & canonistas. name legista, & inter alios Accursus in l. superuzcuam. C.de temporibus in integrum restit. & in l. Diuus.ff.de in integr. reftit. & Azo. in fumma, de reftit. milit. tenent, . quando vniucrfitas eft læfa in tempore minori quadrien nio non detur quadriennium ad perendam restitutionemin integrum, fed duntaxat tantum tempus ad petendam dictam restitutionem in integrum, quantum fuit tempus, quod eiinduxit læfionem . Hanc opinione etia tenet Dynus in S.rurfus. Inflit. de actionibus. Bart. & Bald in linterdum.ff.de minoribus, & in l. quod tempore. C.de restit-milit.licetaliter dicat in lab hostibus. 6. fed quod simpliciter. in 7. colum. ff. ex quibus caufis majores, vbi plenissime hunc articulum examinat. Sed multi Doctores tenuerunt contrarium, scilicet, tempus quadriennij, quod datur ad petendam restitutionem in integrum elle vniforme, fine læfio fit respectu contractus, fiue refpectu fententia, fiue refpectu temporis vltra quadriennium, fiue minus quadriennio, vt per Doctores in d.l. superuzcuum, vbi Albericus de Rosate dicit hanc opinionem effe approbatam de iure canonico,in Clem. j.de restit. in integrum, vbi Doctores diche nullo iure, neque aliqua lege probari restitutionem in integrum peti debere intra tantum tempus quantum fuit tempus impedimenti, fed fufficere proponere reftitutionem in integrum intra quadriennium d. Clem.j.&

d.L.fu-

d.l.fuperuacuum, quæ hoc vult, fi bene eius verba confiderentur. Ioannes Mauritus in tract.de refiti. in integrum. cap. 41. per totum; & hac opinio est magis communis, vttestatur Assictus decis. 175. per totam. Hane eandem opinionem tenet Bart. in 1.3. num. 3. C. de iure Reip. lib. 1. & in I respublica. num. 5. C. quibus ex causis maiores. glo. in §. protemporalibus in verbo, annorum, in sine. Auth. de ecclesiast. titulis. glo. in 1.3. C. de iure Reip. lib. 11. gl. vst. in 1. 13. st. de e iudic. voie vierpes dicit, voiuerstatem posse restitui in integrum vsque ad quadriennium, nec enim in 1912 republica poteste pectari tempus maioris ætatis ; quod est hodie expressum in cap. 1. ext. de in integr. restit. lib. 6. Sed an vna. 4 viviues faut la sca. sed in integri. 100. in securio dutession.

31 † vniuersitas læsa restitui possit in integrum aduersus 2 aaliam vniuersitatem? Dic Q sic. Nam † priudiegiatus restitutur in integrum aduersus priudiegiatum. Isnali, cum glo.sf. ex quib. cau. maiorès. Maranta in suo Speculo aureo, in 6 par. in vers. & quandoque appellatus, 23 sol.430.num.97. in fine, & num.98. vbi si † vniuersitas

3 fol.430.num.97. in hne, & num.98. voi is 7 vinueristas habuis fineteniam contra fe, dembim reperts infitumétum proposer quod proculdubio retractanda venit sententia, certè restituerur in integrum aduersus rem iudicatam, poteris que instrumentum de nouverpertum produci. Restat nun pro complemento istius materie,

24 vt dispiciamus † an findicus vniuerfitatis possit peteri restitutionem in integrum pro ipla vniuerstate, sine speciali mandatojan verò speciale mandatum requiratur ad petédam huiusmodi restitutionem in integrum. Die quod sindici vniuersitatum possun; etiam sine specialimandato, petere restitutionem in integrum, pro 25 ijsdem vniuersitatibus; quia † dicuntur habere publi-

26 cum officium, & †in publicis officijs non requiritur speciale mandatum; si autem esse sistema alicuius collegi), puta fabrorum, vel mercatorum; tune non posser petere resistutionem in integrum sine speciali mandato; quia non gerit officium publicum. Pro haco pinio-27 ne facit, quia † legitumus administrator potes petere

restitutionem in integrum sine speciali mandato.l.2. C. sh sæpiws in integr. restit. postulet.ergo idem erit dicen-

O a dum

nis publicis, vt quemadmodum non poffunt alienari, ita nec præscribi, & vsucapi. Secunde, pro ista opinione adducitur textus in l.præferiptio C.de operibus publicis.l.2.ff.de via publica.l.vlt.ff.de vfucapionibus cum 1.9. ff. eod. cuius 1.9. hac fune verba viucapionem recipiunt maxime res corporales, exceptis rebus facris, fanctis, publicis populi Romani, & ciuitatum , item liberis hominibus.idem dicitur in l.z. C.ne rei dominica. ergo res publicæ præscribi, & vsucapi non possunt. Contraria tamé opinio est veriorifires, & bona vniuerfitatum polle præferibi, & vlucapi, & hoc probatur primò per textum in l.fi finita. S.fi de vectigalib. ff.de dam-11 no infecto. vbi f fi vniversitas nolit cauere de damne infecto proprijs zdibus, que minantur rumam,vicinus, quipetift dicam cautionem , mittitur in poffeffionem ipfarum adium, & incipit contra ipfam vniuer - . firatem currere præscriptio. Secundo, pro hac opinione adducitur textus in terminis in l vlr. C.de facroffecelet & in l. omnes. C. de præfcript. xxx. annorum . Ex quibus legibus apertiffime liquet contra vniuerfitates currere præferiptionem ! Non obffant modo ex fque in contrarium adducebantur : nam ad primam refpondetur bona vuiuerfitatum, minorum, & pupillorum, & rerum dotalium poste alienari multis in casibus, licet certæ folemnitates requirantur. Neque offiat fecundum argumentum, quia illæ leges loquuntur de his rebus,que funt in publico viu, ve via, platea, heatrum, & humfmodi alia , que nullo tempore prescribuntur; nos verò loquimur de alijs bonis communibus, & quæ funt vniuerfitatum : ita dicit Bart, in d.l.vlt.num. 12.C. is de facrof. eccl. † Quanto autem tempore præferibatur contra vniuerfitates dispiciamus. Contra civitatem igitur in quatuor cafibus non currit prafcriptio, nift centum annorum ; qui cafus funt ifti, in rebus relictis iure hareditario, legatis, donatis, & venditis. d.l.vlt C. de facrof. eccl. & ibietiam Bart. num. r.& Iaf. num. 20. i; + cuius legis vlt. dispositio haberduntaxat locum in ciuitatibus,non autem in caftris, villis, & alijs terris, tecundum glofam in l.fi finita. S. & de vestigalibus, in ver.

per longum tempus. ff. de damno infedt. Caftr. in 1.76.5. 1.num. 2.ff. de lega. 1. Contrarium autem,nempe difpofitionem. d.l. vit. non folum habere locum pro rebus ciuitatis, fed etjam pro rebus alicujus caftri, & villa,tenet Bare. in d.l.vlt. num. 9.8 in Auth. de hæred. & Falcidia. in princip.mum-q. Iaf. m 120.5. deinde num-3.ff.de noui oper. nunc. & in l.fi hæres. num.a.ff. de lega. 1, Rolan. a Val.conf.90.num.24.vol.1.& hæc fecunda opinio eft ve-.1. rior, & magis communis, Sed dubitant Doctores no-14 ftri,verum quemadmodum + d.l.vlt. C. de facrof. eccl. eft correcta in ecclefia per auth. quas actiones. C.eo.tit. is hodie enim per dictam authen. + fola Romana ecclefia gaudet centenatia præscriptione, alie autem quadragenaria; an idem fit in ciuitate;ve quemadmodum d.l.vlt. eft correcta in ecclesia, ita etiam censeatur correcta in. 16 civitate. Nonnulli dicunt, o fic; quia + vbi eft eadem ratio , vel major idem jus eft ftatuendum. I, illud. ff. ad legem Aquiliam; fed eadem, veletiam major ratio corir rectionis eft in ciuitate, quam inecclefia: nam flumma effratio, que pro religione facit. l. funt perfone. ff. de religiosis; ergo correctio facta in ecclesia habebit locum "in ciuitate; & fic quemadmodum contra ecclefiam , excepta duntaxat Romana, præscribitur hodie spatio xl. annorum d. authent. quasactiones. itactiam prafegibi poffit contra civitates, eodem temporis spatio, nempè xl. annorum. Contraria autem opinio eft verior, & magis communis, f. d. auth. quas actiones.corrigentem in ecclefia, non intelligi corrigere in ciuitate, quia quod non mutatur,quare prohibetur firmum manere?maxiis mè cum † in dubio legum correctio præsumi, & admitti non debeat I.præcipimus.in fi C.de appellat. & quod so plus eft, † eriam ex identitate , vel maioritate rationis non inducitur correctio legis. l. fi verò. S. de viro. ff. fol. matrim. Circa quam materiam vide glofam ind.auth. quas actiones. in ver. excluduntur, & ibi Bart num. 2. & in l.vlt.num. 12. 14. 18. 19. C. eod. tit. de facrof. eccl. Bald. in d. authen. quas actiones. num. 4. & ibid. Iafon num.21.Rol.à Valle conf.27.num. 16. volum. 1. plura de materia, & intellectu diche auth. quasactiones Crauera (cribit

feribir, in tract.de antiq. temp.fol. 149.num.98. 99 cum plutib.feq. & fol. 192.num.37. & 38. Extra autem fipradictos quatuor casus, de quibus in d.l. vlr. C. de facrof. ecclésis præseribitur contra vniuestitatem xxx. vel xl. annorum spatiol.j. 3. & 4. C. de præseripe. xxx. annorum, glo. in d.l. vlr. in verbo centum annorum. vers. vel die secundum spannem, &c. 3.

Vniuersitas an, & quando habeat in integrum restitutionem. Cap. XVIII.

SVMMARIVM.

. Vninersitas pupillo , & minori aquiparatur.

Restitutio in integrum quemadmodum competit pupillis, & minoribus, it a & vniuer statibus.

Pupilli , & minores funt constituti sub regimine, & administratione tutorum, & curatorum.

Administrationetutorum, O curatorum.

4 Vniuersitas per eius administratores, seu rectores
regitur, custoditur, & gubernatur.

7 Restitution integrum competit minoribus, & pupillis aduer sus prescriptionem, contractus, pacta, or remindicatam.

6 Privilegia omniaconcessa pupillis, & minoribus cen sentur etiam concessa vinuer statibus, qua per administratores reguntur.

Resistatio in integram virum competat duntanat respublica o ciuitati Romana, an verò omnibus alisciustatibus.

8 Respublica appellatione propriè intelligitur duntaxat de republica, & ciuitate Romana.

 Legis verba debent intelligi secundum propriam significationem.

10 Lex generaliter loquens, generaliter est intelligenda.

LE Extensio legis per identitatem rationis est permifa. Legis

- 12 Legis mens , mibil alindest , quam ranio.
- 13 Cinicates omnes poffunt dici respublica.
- 14 Restitutio in integrum competit Legaty binitatum, 15 lus omne potentias est in causa y quamin causato.
 - 16 Restitution integrum virum competat villis teeris, castris, o ally clocis ciuitatibus inferioribus.
 - 17. L. vlt. C. de vend. reb. civit. lib. 10. non folum habre...
 locum in civitatibus, sed etiam in castris, vilis, ...
- alyfque terris. 18 L.vit.C. de facrof. eccl. & l.cinicas ff. ficert. pet.locum babent non folum incinitatibus, fed etsamin
- castres, villes, & alus terres, qua per alios reguntur, & administrantur. 19 Reipublica appellatione largo modo veniunt castra,
- & villa.
- 20 Restitucio in integrum intra quantum tempus ab universitato peti debeat 21 Restitutio in integrum an competat universitati la-
- fa, control aliam universitatemente de la control aliam universitatemente de la control aliam universitatemente de la control de
- Restitutio inintegrum competit privilegio, aduersus
 alium privilegiatum.
 Sententia lata contra universitatem, an retractetur
- propter instrumentum de nous repertum.
- 24 Restitutio in integrum an possit pets per sindicum universitatis nomine issus communitatis, sine speciali mandato, an verò requiratur speciale mandatum.
- 25 Sindici vniuersitatum dicuntur babere publicum officium, & sic speciale mandatum.
- 26 Mandatum speciale non est necessarium ys personis, que habent publicum officium.
- 27 Restitutio in integrum potest peti per legitimum administratorem sine speciale mandato.
- 28 Sindicus uninersitatis aquiparatur legitimo admimistratori.

Vontam vniuerfirates adverfus præferipriones, fententists, eccouracious, de quebus/iperius loquist (hums s, fep petune, refleturionem in insegrums ideireo operæ, pretium effe dux hoc loco aliqua de refer tutione in interprint vniuerfiracious com

tutione in integrum vniuerfitatibus com perente feribere . Certiffima igitur est juris conclusio rempublicam , fen vniuerficatem pupillo, & minori 2 exquiparari; ideoque f in integrum rettitutionis auxilium implorare poffe; quemadmodum enim + pupilli, & minores funt conftituti fub regimine, & adminiftra-4 tione tutorum, & curatorum, ita & + vomerfitates lub - cura, cuftodia, & regimine administratorum.l respublica, & ibi eriam glola 2. in verl. folet. C.ex quibus caufis parores in integrum restit. I. rempublicam. C. de jure reip. lib.ri. glo. in 1.3. & ibietiam Bart. Cde manumiff. qua feruis glo.in 1.j. S.vlt.ff.quod cuiufq; vniuerf. nom. Alex.confi. 196.num. 3. volum. 6. Bala.m 1.80.5.1.num. 5. fi.de lega.1. Si igitur yniuerfiras æquiparatur pupillis. 5 & minoribus, lequitur quod, ficut f minores, & pupille reftituuntar aduerfus præferiptionem. Lin. in fi. C. in quib. caus in integrum restitutio non est necessaria. L. vnica. C.fi aduerf. vfucap.& etiam aduerfus cotradus, . pacta, remiudicatam; toto tit fl.de minor.xxv.annis.& C.de in integr. restitutione minorum xxv.annis,& tit.fi aduer f. rem judicatam, & multis alijs titulis politis lib. 2. Codicis,f. atit. 22. vfq; ad titulum 55. in quibus hæe mareria restitutionis tractatur. Ita etiam dicendum eft, idem restitutionis in integrum auxilium, & benefi-6 cium competere vniuersitatibusjex quo omnia + priuilegia concessa pupillis, & minoribus censentur egiam. omnibuscoceffa, qui per administratores regutur, prout . funt vniuerfitates, vt de hoc eft glo. in 12.C. de curat. 7 furios Sed dubitant Doctores noftri, + verum hoc benefeium restitutionis in ir egrum competat duntaxat reipublica, & ciuitati Romana; an vero omnibus alije ciuiratibus. Quidam dicunt, restitutionis in integrum auxilium , & remedium competere folum ciurati Ro-3 manz, & non alijs civitatibus. Nam + appellatione reipu-

reipublica proprie intelligitur duntaxat de republica & ciuitate Romana. Leum qui vectigal. I. fed & hi.ff. de publicanis, fed † verba legis debent intelligi fecundum propriam fignificationem. l.j. S. fi is, qui nauem. ff. de exercit. actio. Luonaliter.ff.de leg. 3. ergo verbum reipublica pofitum in d. L refpublica. C. quibus ex caufie maieres , & in d.l. rempublicam. C. de jurc reip. lib. 11. propriè intelligendum est de ciuitate, & republica duntaxat Romana. Contrariam autem opinionem, nempè restitutionis in integrum beneficium, non folum competere ciuitati Romana, fed etiam omnibus alijs ciuitatibus, tenet glo. in d.l. respublica, & in d.l. rempublicam. Que opinio, primò probatur per d. l. respublica . 10 & per rempublicam, quæ † loquuntur generaliter, ergo 11 generaliter funt intelligenda . Secundo, + lex debet ex-12 rendi per identitatem rationis, + non enim aliud eft mens legis, quam ratio l.non dubium. C.de legib. sed eadem eft ratio in qualiber ciuitate, que eft in republica & ciuitate Romana; quia per alios reguntur,& admini-Arantur; ficut minores, & pupilli reguntur per tutores, & curatores; ergo idem jus elt statuendum. Lillud.ff.ad I. Aquillam; & fic nulla, quoad hoc restitutionis in integrum auxilium, constitui debet differentia interciuita-13 tem Romanam, & alias civitates; maxime cum †omnes ciuitates, dicătur respublica, l 3. C. qui pot. in pign. cum glo i.l.j cum glo.j. cum l.z. per tot. C de debit. ciu. lib. 11. Tertiò propter quòd vnumquodg; tale, & illud 14 magis auth. multo magis. C.de facrof. ecel. led + legati ciuitatum propter ipfasciuitates, ideft intuitu, & contemplatione ipfarum ciuitatum, habent beneficium re-Mitutionis in integrum. I.legatis.ff.ex quibus caufis maiores, ergo multò magis ipix ciuitates habebunt idem is beneficium restitutionisin integrum; + Omne enimius porentiuseft in caufa , quam in caufato; & hoc, fi non ex dispositione dicta Lrespublica. & Lrempublicam.falsem ex claufula generali, fi qua mihi infta caufa effe videbitur: & hæc opinio tanquam magis vera communiter approbatur per Doftores noftros. Barr in d.l.refpublica.num.1.& 2. C.quib. ex cauf. majores. & ibidem etiam

204 etiam Bald. num. 1.& alij Doctores. Specul.in tit.de refit. in integr. Sarverl. idem quoch ibris. Quare con-cludendum eft, auxilium , & remedium restitutionis inintegrum , non folum ciunari Romana, fedetiam omnibus alijs civitatibus competere. Ita tenet Icanues Mauritius in tract. de reftit. in integt. cap. 417. per tot. 36 & cap. 418. Sed quid dicemus de f villis, caftris;& atijs terris, ciuitatibus inferioribus, an & ipfis quoque, vt ciuitatibus, huiufmodi restitutionis in integrum benefieium detur ? an verò non? glo.j.in fi.in d.l.respublica.C. quib. ex caufis major, tenet quod non. Bart.in d.l.refpu blica, & l.rempublicam diffinguit hoc modo circa hane quæit ionem, num. z. Quædam funt caltra, vel villæ, quæ habent multitudinem hominum, & haber regi per fuos administratores, & publica negotia non possuntessein omnibus vere, tuncin eiseft eadem ratio, quæ in civitatibus, quantum ad hoc restitutionis beneficium, & ir etiam quoad 'multa alia ; videmusenim + dispositione legis vlt. C. de vend. reb. civit. lib. 10. que loquitur de rebus civitatis vedendis habere etiam locum in caftris, villis, alijfque terris , que per alios reguntur. fimiliter 18 + difpolitio I.finalis. C. de facrof, eccl. que eft exorbitans, & l.ci uitas.ff.fi cert. pet. qua loquuntur de ciuitatibus , locum etiam habent in castris , villis, & aliis terris, quæ per alios reguntur, & administrantur: nam huinfinodi caftra; & villa funt pars reipublica.l.infula.ff. 19 de iudicijs, & + largo modo dicuntur respublica. 1. fed. & hi. S. praterea.ff.de publicanis. Rolandus conf. 90 nu. 23.cum plurib. feq. vol.1.cap.1.& ibi Doctores. extra de restit. in integrum. Rol. conf. 68.num.20. 21. 22. vol. 2. Iaf in 1.20. § deinde, num. 3.ff.de oper: noui nunciat. & in l.vlt.num. 16.C. de facrof. eccl.& in l.fi hæres,num. 3. ff. de lega: . quibus in locis feribitur , beneficium reftieutionis in integrum, non folum ciufratibus, fed etiam villis, caftris, exterifq; terris, qua peralios revuntur. & administrantur copetere. Ioannes Mauritius in tract. de reftit.in integr.cap. 417.per totum, & cap. 418. Quedam verd funt caftra, & villa, insequendo Bart diftin-

ctionem, que habent paucos homines, forte fex vel des

cem, & fic tradant negotia communitatis, tanquam propria, & quilibet scit omnia ipsa negotia publica, & hoc cafu, ex quo per fe, & non per alios reguntur, eft eadem ratio, quæ est in privato maiore, & ideò restitutionis auxilium non habent ; ceffat enim ratio, que milirat in ciuitatibus & castris, aliisque magnis vniuersitatibus, in quibus est multitudo hominum, qui reguntur per alios, scilicet administratores, & inter alias personas funt pupilli, vidux, & alie persone miserahiles, quarum caula . & contemplatione conceditur restitutio in integrum vniver atatibus. Hanc diftinctionem, feu differentiam Bartoli inter vniuersteatent magnam, & paruam, quoad restitutionis in integrum beneficium fequuntur multi Doctores. Cagn. in l.fi quis major. num. 20 & 21 C.de tranfact. Alex.in l.ciuiras num.4.& 5.ff.fi cert. pet. Maranta fol.430. num.97. Solus Baldus quem viderim in l.respublica, num. z. C. quib. ex caus. maior. repræhendit hane differentiam , quam facit Bart. inter paruam, & magnam vniuerfitatem, tenendo indiftincte non folum ciuitates, sed etiam castra, villas, & alias terras five mapnas, five paruas habere reflicutionis in integrum beneficium. Dicit enim diftinctionem, & differentiam Barcoli inter magnam, & paruam vniuersita tem, non probari lege, neque ratione; quia fiue parua, fine magua fit vniuerfitas non est ibi reperire verum consensum, nec veram negligentiam, sed fictam, cum multi fint in vniuerfitate, qui non poffunt verè confentire, vt pupilli, viduæ, minores, & multæ aliæ perfonæ miserabiles, quarum fauore huiu smodi castra, & villæ habentrestitutionis in integrum auxilium, cum fint ex eodem corpore vniuersitatis. Hanc Baldi opinianem contra Bartolum fequitur Ioannes Mauritius in tract. de reftit. in integr.cap.417.num.6.7. & vlt. sed licet Baldus repræhendat hanc Bart. differentiam, tamen in effectu video verunque ex his Doctoribus, vnum, & idem dicere. Bartolus enim præsupponit, quòd in illa parua vniuersitate fint omnes majores xxv. annis, quiper le, nec per alios regătur, nec in ea aliquis privilegiatus exifat, quiper fe mereatur hoc beneficium reftitutionis in

integrum; quod poteft effe presupponendo paueitatem numeri personarum , puta fex, vel decem ; fecus effet fa in illo pauco numero personarum illius vniuerfitatis re perirentur pupilli, viduz, & aliz personz, quibus de per se hoc restitutionis in integrum auxilium coperit; quia hoc cafu, licet fit vniuerfitas parua tamen quia eft eade ratio, que in alijs caftris, & vniuerfitatibus magnis, quia. Lextant pupilli, minores , vidua , & alia persona miferabiles, quæ per fe non reguneur, fed per alios ; idcirco hoc cafu hujufmodi vniuertitas, licet parua, gaudebit , & fruetur restitutionis in integrum beneficio. 30 Nune videamus + quantum tempus habeat vniuerfitas lafa ad petendam restitutionem . Qua in quæftione magna eft differétia inter legistas, & canonistas, name legista, & inter alios Accursius in l. superuzcuam. C.de temporibus in mtegrum restit. & in l. Diuus.ff.de in integr. reftit. & Azo. in fumma, de reftit. milit. tenent, . quando vniuerfitas eft læfa in tempore minori quadrien nio non detur quadriennium ad petendam restitutionem in integrum, fed duntaxat tantum tempus ad petendam dictam restitutionem in integrum, quantum fuit tempus, quod ejinduxit læsionem. Hanc opinione etia tenet Dynus in S.rurfus. Inftit. de actionibus. Bart. & Bald in l. interdum.ff.de minoribus, & in l. quod tempore. C.de restit-milit.licet aliter dicat in l.ab hostibus. 5. fed quod fimpliciter. in 7. colum. ff. ex quibus caufis majores. vbi pleniffime hunc articulum examinat . Sed multi Doctores tenuerunt contrarium, feilicet, tempus quadriennij, quod datur ad petendam restitutionem in integrum elle vniforme, fine læfio fit respectu contractus, fiue refpectu fententia, fiue refpectu temporis vltra quadriennium, fiue minus quadriennio, vt per Doctores in d.l. superuzcuum, vbi Albericus de Rosate dieit hanc opinionem effe approbatam de iure canonico,in Clem. j de restit. in integrum, vbi Doctores diene nullo iure, neque aliqua lege probari restitutionem in integrum peti debere intra tantum tempus quantum fuit tempus impedimenti, fed fufficere proponere reftitutionem in integrum intra quadriennium d. Clem.j.&

d.l.fuperuacuum, quæ hoc vult, fi bene eius verba confiderentur. Ioannes Mauritius im trachte restit. in integrum. cap. 42. per totum; & kne opinio est magis communis, vttestatur Assistus decili. 175. per totam. Hane eandem opinionem tenet Bart. inl. 3. num. 3. C. de iure Reip. lib. 11. & inl respublica.num. 3. C. quibus ex causis maiores. glo. in §. pro temporalibus in verbo, annorum, in fine. Auth. deecclessest. it inl. 3. C. de iure Reip. lib. 11. glv. lin. 135. st. de re iudic. vbi expresses dicit, vniuersitatem possersitus in integrum vsque ad quadriennium, nec enim in 1961 republica poeste expectari tempus maioris ætatis; quod est hodie expressitum in cap. 1. ext. de in integr. respit. lib. 6. Sed an vna 1 vniuersitas 1861 ressitui possitus in necepum aduersus

21 † vniuerfitas lefa reflitui possit in integrum aduersus 2 aliam vniuersitatem? Die op sie. Nam † priuslegiatus restituitur in integrum aduersus priuslegiatum. Innali, cum glo. sie op sub. cau. maiorès. Maranta in suo Speculo aureo, in 6 par. in vers. & quandoque appellatus, 33 fol. 430. num. 97. in fine, & num. 98. vbi si † vniuersitas

habu it sententiam contra se, demùm reperti instrumétum propter quod proculdubio retrastanda venit sententia, certè restituetur in integrum aduersus rem iudicatam, poetri fue un sirumentum de nout repertum produci. Resta nunc pro complemento issius materie,

24 vt dispiciamus † an findicus vniuersitatis possit petere restitutionem in integrum pro ipsa vniuersitate, sine speciali mandatojan verò speciale mandatum requiratur ad petédam huiusmodi restitutionem in integrum. Die quod sindici vniuersitatum possint, etiam sine specialimandato, petere restitutionem in integrum, pro 25 ijsdem uniuersitatibus; quia † dicuntur habere publi-

26 cum officium, & †in publicis officijs non requiritur fpeciale mandatum ; fi autem effet findicus alicuius collegi), puta fabrorum, vel mercatorum, tunc non posset pettre reditutionem in integrum fine speciali mandato; quia non gerit officium publicum. Pro hacopinio-

27 ne facit, quia † legitimus administrator potest peterei restitutionem in integrum sine speciali mandato.l.2. C. si sapius in integrarestit, postulet, ergo idem erit dicen-

- 48 dum in f findico, quia æquiparatur legitimo adminiftratori. Bald in Liufiurandum. S. defensor. ff. de jurejur. & in I.vnica, num.vlt. C.etiam per procurat.caus. restit. in integr. & in 1.26.5.1.num.vlt.ff.de minor.xxv. annis.
- De redditione rationum fienda per administra. tores vniuersitatum. Cap. Vltimum.

SVM MARIVM.

- Administratores omnes regulariter tenentur conficere librum rationum, & in co data, & accepta feribere ; finitaque administratione , rationem ad. ministrationis reddere, cum reliquatus restitutione.
- Tutores, & curatores tenentur reddere rationem ad ministrationis , cum reliquatus restitutione , & fimilster.

Negotiorum gestores .

Procuratores adlites, & negotia.

Exequatores testamentorum.

6 Exequatores fententiarum .

Curatores ad lites.

Hospitalary, & aconomi.

Haredes grauati per fideicommiffum.

 Serui, & focij.
 Frater qui existens cum fratribus in communione administrauit bona communia.

12 Pater lices non teneatur reddere rationem filys de bo nis in quibus habet legitimam administrationem. tamen quando non eft legitimus administrator , & gerit negotia fili, tenetur reddere tationem.

3 Sindicus, actor, & quilibet alius administrator publecus cenesur reddere rationem administrationis, bum reliquatus restitutione.

- 14 Administratores publici possunt compelli per super riorem adreadendum rationem eorum administrationis, & ad exhibendos libros rationum, & impensarum.
- 15 Liber rationum qualiter per administratores publicos confici debeat.
- 16 Administratores publician. & quando prafumantur locupletati ex publica administratione, & quan do non.
- 17 Ratio edi debet à capite.
- 18 Administratores publici non exhibentes librum rationum, an, quando, & qualiter teneantur.
 - 19 Dolus quia fit.
- 20 Administratores publici si dicant libros rationum non habere, vel amissse, an eiscredatur.
 - Librirationum, confecti per administratores publicos, finito officio, vel administratione, cuivestitui debeant.
- 22 Sententia quo casu pessit contra absentem proferri.
- 23 Error calculi quando possi i opponi in redditione rationum sacta per administratores publicos.
- 24 Administratores publici tenentur prastare sideiusfores respublica de recte administrando.
- 25 Fideiusores administratorum publicorum ad quid
- 26 Fideinsfores administratorum publicorum non pofsunt conveniri nistexcussis bonis principalis.
- 27 Pater non tenetur eauere pro filio publicam admini-Stra'sonem acceptante, nec filius pro patre.
- 18 Filius si volente, & consensiente patre administrationem respublica suscepit, in solidum obligatur pater pro silio, quasi eius sideiussor.
- 29 Pater an . & quando teneatur pro filio.
- Administratores publici ad quid teneantur reipupublica.

O 3 Admi-

11 Administrator publicus electus ab uninersitate an possit ab buiusmedi nominatione, & electione appellare ?

32 Administratores, & officiales publicitenentur erga rempublicam de negligentia.

33 Administratores publici differentes folutionem publice debiti ad quid teneantur .

34 Administratores publici si publicam pecuniam mu tuò alicui minus idoneo dederint, an , quando, &

qualiter teneantur, & quando liberentur. 35 Administratores publics negligentes in exigendis publicis debitoribus an, & quando teneantur, fi nomina debitorum facta fint deteriora.

36 Administratore: publici qualiter propier negligentiam puniantur.

37 Administratores publicitenentur de dolo. 38 Administratores, & efficiales publici retinentes, & Vsurpanies pecuniam publicam qualiter teneantur, O puniantur .

39 Administratores publici si quid dolo malo in adminiftratione gefferint puniuntur in quadruplum .

40 Administratores publici si plures fint, & delinquas in efficio, & administratione, an plurious pænis, an verè una duntaxat teneantur ?

41 Administratores publici si aliquid de facto, & inia-Steexigant, ab al qua particulari persona, o indebute exactum peruenerit ad ipfam universitatem, fen eins thefaurareum, qualiter confulatur ei, à que indebite exactum eft .

42 Administratores publici tenentur delata culpa . & leui , non autem de leuissim deulpa, vel cafu fortus-. to , vel vitio naturali .

43 Administratores publici an teneantur, si nomina debitorum fint facta deteriora?

44 Casus fortuitos nullu humanu consiliu pravidere pot. Cafus

45 Casus fortuiti periculum an, & quando pertineae ad administratores publicos, tutores, negotiorum gestores. & procuratores.

46 Administratores publici quando censeantur liberati à dolo, lata, & leui culpa, & à prassatione dam-

norum . & intereffe .

47 Administratores publici quando plures reperiuntur, an unus teneatur pro alijs.

48 Administratores publici an, & quando teneantur pro officialibus nominatis.

Vonjam redditio rönum eft extremus & tores, ideireo hot postremocapite huius tertia partis pratentis nostri tradatus reservau aliqua de ista materia breuiter, & strictim pertrada re. Certissima est igi-

1 tur, & indubicata iuris conclufio, † vnumquemo; adminifiratorem regulariter teneri conficere librum ronum, & in eo data, & accepta feribere, finitad; adminifiratione, ronem adminifirationis reddere, cum reliquatus re-

2 Ritutione. Hoc enim videmus in tutoribus. toto tit.C. arbitrium tutel 2.1.1. & toto tit.ff. de tutel. & rat. diffrah.

3 in curatoribus. Laduersus. L. rones. C. de admin. tut. † 1m

4 negoriorum gestoribus.l.2.& ibi Bart.ff.de neg.gest.† in procuratoribus ad lites,& negotia.l.si remunerandi.l.si

5 procuratorem. S.j ff. mandati. † in executoribus testa-6 mentorum.cap.tua nobis. ext. de testam. † in executio-

7 nibus sniarum. Lexecutorem. C. de execu rei iud. †in curatorib. ad lites. §. vlt. cum glo. Instit. de auctorit. tut.

8 † in hospitalarijs, & economis. S. economos autem-Auth. de sanctiss. eniscopis. glo. in 1.30 in glo.vlt. C. de

9 epife & clericis, & not. in S. pen. in Auth. de eccl. tit. † in hæredib. grauatis per fideicommiflum, vt per Bart. in l.

to cum talem.ff.de cond. & demonstrat. † in seruis, & sozi cijs. Socinus cons. 24. num. 37.† in fratre, qui existens cum fratribus in communione administratit bona com

iz munia. Socinus conf. 37 per totum. † Idem videmus in

4 Patre,

212 patre, quilicet non teneatur reddere rationem filijs de bonis, in quibus habet legitimam administrationem, iuxtal.cum oportet. C. de bonis, quæ liberis tamen qu no eft legitimus administrator, & gerit negotia fili, tenetur reddere rationem llitis. 5. pater. & ibi Bart. ff.de 13 negotijs gestis. + 1 dem et videmus in actore, findico,& quolibet administratore reipublica, seu vniuersitatum. 14 + Quosomnes superior potest etiam ex officio, compellere ad reddendam rationem; necnon potest libros rationum, & impensarum per ipsos publicos administratores scriptos videre. Bart. in 1 2. & ibi in addit. ff. ad 1. Iul.de annona & decif Auenio. 13. per totam.l.l. item corum. S. fi decuriones. ff. quod cu inique vniuerf. nom. Bart.in Leomperimus. C.de nauicularijs.lib.11. & vtgeneraliter concludam, quicunque alienarum rerum admi nistrationem suscipit, regulariter tenetur ad redditionem ronis, cum reliquatus restitucione; iuxta illud Euagelij.redderonem villicationistuz, vt habetur in cap. qualiter, & quando.col 2.ext. de accusat. Rol. à Valle. 15 conf 49.per tot.vol. 1. + Administratores igitur rerum publicarum tenentur concere librum administrationis, & in eo data velaccepta cui, velà quo, & ex qua caufa, & qua die nom matim, & fingulariter feribere : nam nift hæc fiant, non potett postea conuenienter reddi ratio administrationis.tex.eft in l.comperimus, & ibi etiam Bart. C.de nauicularijs.lib.11.text.eft elegantifl.in l.2.5 quod de frumentaria. in illis verbis.ratio tñ administrationis secundum fidem acceptorum, & datorum ponatur.ff. de administr. rer. ad ciu pertin.l.j.C.de appochis publicis.lib. 10. & fi perfecte omnia non feribant, dicuntur effe in dolo, & puniuntur.l.excellentia. C.de erogatione milit.anno.lib.12. Bald in l.vbi exigitur. \$. dolo.ff. 16 de adendo. nec mirum, quia tex huiufmodi publica administratione presumuntur locupletati, nisi aliud doceatur; maxime fi tempore quo ceperunt administrare erant pauperes,& tempore finita administrationisrepe ... riunturdivites; prafumuntur enim ditati ex pecunijs publicis; fecus fi bonam rationem corum administratio

nis reddant, quia hoc calu non prælumuntur fuisie aliquid

quid lucratiex bonis publicis administratis. Bald.in 1.6. num.13. C. de bonis , quæ liberis. Borgainus decil.37.1 num. 36. fol. 292. glo.in l. verum, & ibi-Angel. ff.de petit. hared. glo.in l.fiue. S. Modeffinus. ff de administr. tut. : Debene igitur in huiusmodi libris rationum, adminiftratores publici describere , & notare reditus , & fruaus, qui percipiuntur ex bonis publicis, quorum admimistrationem habent, & non confuse, nec in genere, afterentes le tantum expendifie,& rahtum recepifie, fed figillatim, & diftincte, veputa ex talifundo, & à talicolono tantum percepi, & a talitantum, omniaque in iplo libro rationum data, & accepta nominatim, & fpecifice fcribere; quia alias non effet rationem reddere. Leum feruus.ff.de condit.& demonitrat. fi enim fic fint fpecifice fingula declarata, veritas, & falfitas deprahendi po eeft; non fub nube, & generaliter afhrmando fic effe, vel non effe.l.argentarius.ff. de edendo. quia qui aliter redditrationem non dicitur reddere; quia intelligi non po teft fantepenult, ff.de condit. & demonftrat. Tenentur igitur rectores, & administratores rerum publicaru con ficere librum vel codicem rationu, de his, que ad ipfos perueniunt ex bonis publicis; quoniam impossibile eft, nifi oftendatur liber rationum . in quo accepta & data-17 fint descripta, vereddi poffit ratio. Nam cum + ratione edi à capite fit necesse.l.argentarius. S. edi ff. de edendo. quomodo caput, & finis, rationibus non compositis, & reductis in codicem, poterit fieriecerte nullo modo; & 18 ideo + fi ipfi publici administratores librum rationum non exhibeant, eo quia nullú confecerint, ex quo statim in eis dolus præfemptus depræhenditur, tenebuntut ad intereffe, declarandum per juramentum in litem, quod prestabitur per vniuerstatem, in personam corum, qui iplam regunt; idemá, iuriseft fi confecerint , & exhibuerint ipfum librum rationum, fed minus legitime, & recte, vt quia multa omiferint scribere, que adiplos p uenerunt, vel in ipfo libro rationum feripferint fe foluiffe pecunias,quas verè non foluerunt,quia cum arguatur in eis dolus, & fatfitas in praiudicium vniuerfitatis convertendo pecuniam publicam in propriam vtilita - tempropriosque vsus, possunt diei prædones. est enim 19 † dolus, talsa ascuerario, feienter facta, cum animo fallendi. l. j.st. de dolo. & ideò contra ipsos iuratur in liaotem † nec dipnisunt. excusatione si dicant libros non

aotem Thee aight time exculatione it dicant tipros non habere, yel amififie; quia eis non creditur, nish hoc probent, cùm eorum esict officium diligenter ipsos libros rationum custodire; yndê præsumuntur malitiosé eos occultare, juxta notat.in l. si quis ex argentarijs. S. penult. sid e edend. Rolandus consil. 49. pet rotum yol.

al 1. Borgninus decisione 37. num. 10. folio 208. quos †
libros rationum, finito officio, seu administratione resituere debentips communitati. Revisione resituere debentips communitati. Revisionem ab vniuersitate deputatis; qui re
ussers possint pronuntare officialem, & administratorem præteritum essedebitorem vniuersitatis, etiam eo
absente: chim enim non requiratur alia cognitio, ni
21 computatiorationis, meritò † potecti proferri senten-

22 computatiorations, merito 7 potett proterti lentenriacontra huiulmodi officialem præteritum, etiam abfentent textus eft inl.s. S. quod de frumentaria, ubi etiam Bartol. fide administrat. rerum ad cruit pertin. Peregrin in traftat. de iure fifci. lib. 6. tit. 7. num. 6. Nicronym. de Monte, in traft. de fin. regun. c. 32. num. 6. Cæ-

a) terüm freipublicæ rationes (ubſcriptæ, § expuncte aduerſus tam quidem qui adminiſtrauit ultra uiginti, aduerſus terò cius hæredem ultra decem amos retractari non poſſunt.l. 13. § j. fl. de duerſ. & temp. præſcript.l. 9. fl. de adminiſtratione retrum ad ciu. pertin.l. 2. tem glo. C. de inrefici lib. 10. quibus in legibus tractatur an, & quando, error calculi, in redditionerationis reipublicæ facta, opponipoſſtr. Quid autem veniat in hac redditione rationum per adminiſtratores publicos præſtan-ad dum breuiter dicamus. Præmitto igitur, fadminiſtra ad um breuiter dicamus. Præmitto igitur, fadminiſtra

tores publicos teneri cauere reipublicæ de rectiè admi-57 niftrando, & rempublicam faluam fore, † qui fideiuffores nontenentur in vfüras, nec in alias pemas pro ipfis adminiftratoribus, fed duntexar in fortem . l. 21. Ş. Paulus relpondit. fi.ad municipales. I. vnica. C.de pericul.corú, qui pro magiftrat. internen. Ib. 11. l. 69.ft.de

26 fideius. & huiusmodi † fideiustoree administratorum

publicotum non possum conueniri; nisi principali excuso; etiams de bonis principalis aliqua bona emerint. L. cum glo. C. de conueniendis sici debitoribus lib. 10-

27 non tamen † pater tenetur cauere pro filio, nec filius pro patre. 1 4.8 pen. ff. de administratione rerum ad ciuit pertin iunco §. vlt. 1.24 ff. ad municip. 1, 16. §.2. ff. do

28 munet. & honor fi tamen † filius volence, & confenciéte pare adminifirazionem reipublica fuscepit, infolidum, obligatur pater, quasi fideiusor pro filio, excussis tamen prius bonis filij. 18. st. codem. 1. 2. st. ad muni-

39 cip. l. 17. S. j. ff. de muner. & honor. idem eft + fi ex poft facto pater ratificau it electionem factam in persona filij. 1.6. S. pater. ff. de decurio. 1.7. S. vlt. ff. eod 1.j. C. de decurion.lib. 10. Sciendum itaque eft + administratores publicos teneri refarcire omnia damna, que ob eorum culpam reipublicæ eueniunt. l.j. C. de perículo nominatorum lib. 11.1.80.5. 2.ff.de legat. 2. nec fit compensatio damni prouenientis ex culpa publici administratoris cum lucro proueniente ex lege vel confuetudine, licet prouenerit propter ipfius contractum ; fed cum proueniente ex contractu, & diligentia ipfius administratoris bene admittitur compensatio. l. 11. ff. de viur. qui text. in hac materia est elegantissimus: quod si administrato res publici , electi ab vniuerfitate , iniunctum munus fuscipere supersederint, tenenturad omnia damna, que propter hoc reipublicæ eueniunt. l. 21. ff. ad municipa-30 les: † posiunt tamen, à tali nominatione appellare; sed

fi frustratoriam interposuerint appellationem, tenétur pariter reipublica de damno, quod interime i accidio. I. 1.s.fi. frutor vel curator, velmagistratus crea. appell. l.27.C. de appell.l.2.1.18. C. de decurion.lib.10.1. C. Odfumptus iniunči muneris. lib. 11. quare in hac ratione 31 redditionis 7 venir omne illud quod ipsi administrato-

res, & officiales negligenter omiferunt, puta fi fuerunt negligentes in exigendo cautionem de legato velfideir commifio preftandam, hoc enim cafu tenebuntur ad intereffeiph vniuerfitari. tex. eft elegantiffimus in 1. 2. C. deadmi.re.publ.lib. 11. veletiam fi negligentes fuerunt in exigendis legatis religiis civitati, tel omnimodò cet.

fauerint.

fauerint, nam & ipfi,& corum hæredes, & fideiuflores tenentus. Lvls. 2. ff.ad muncip.l.t. C.de perículo noammatorum.lib.it.veletiam † filegatum, velifideicom miffiim debirium ab vojuctfrate fuperfederint folheres

miffum debitum ab vniuerfitate fuperfederint foluere ; renentur enim dannum quod reipublicæ ex huiufmodi 34 mora accidit farcire. 1.80. §. 2. ff. de legat. 2. vel etiam†fi

- publicam pecuniam mutuam dederintalicui minus ido anco, cuius facultates, condicionem, & qualitatem diliquenter perferutari, & inueltigare debebant. I. qui cum alio. fi.de reg. iur. hoc enim cafu huiufmodi administratores publicitenentur ipfi reipublica za fortem duntata, non autem ad vibras. tex. est im l. vnica. & ibi etiam zat, non autem ad vibras. tex. est im l. vnica. & ibi etiam Bart. C. de his qui ex officio quod administrauerui conen. lib. 11 l. vlt. in princ. sf. de admin. terum ad ciu. pertin. l. 21. §. Paulus respondir sf. ad municipales. Huius simo di tamen administratores publici si mutuo pecuniam publicam alicui dederint. & pignus acceperint, cerre tiberantur si pignus non sufficiat, vel debitor non si soluendo, si sequences administratores nomen debitoris, ex pignus sapprobauerint. 14 (s.§. Titius. sf. ad municipa.
- 35 les vel etiam † fi negligentes fuerunt in exigendis pudblicis debitoribus. hoc enim cafu fi nomina debitorum deteriora facta funt tempore adminisfirationis alicuius officialis respublices, huiufmodi periculum ad spfum ad minisfratorem pertinet; secus si anteadminisfrationem per cum sufceptami donca non erant. Lvlt. S., pen. st. de
- 36 administratione rerum ad ciust. pertinen. † Quories aucem administratores publici propter negligentiam puniuntur, constat cos duntaxat in simplum puniir, & teneri. Limperatores. §. item rescripterunt curatores. cum 1.7, st. de administratione rerum ad ciuit. pertinent
- 37 Ozaf.decií. 109. num. 8. fi igitur † publici administrato res, tenentur de negligentià, multò magis tenebuntur de dolo. 17. st. de administrat. rerum ad civit. pertinen. vn. 38 dè † administratores publici dolo malo retinentes pe-
- cunian publicam, tenentur eam reipublicarefiruere, cun würzrum etiam præftatione; nif aliquam suflam caufamallegent, ob quam tardius foluerunt pecuniam publicami. lyit.ip princiunêto S. wledf.de adminifiratio-

ne rerum

ne rerum ad ciuit.pertinen. I.cum quidam. S. eos. ff. d viur. cuius verba hæc funt; eos qui ex administratione rerum ciuitatum conueniuntur, viuris obnoxios effe fatis notum eft. Idem obseruatur in operum curatoribus, fi pecunia apud cos remanfit: fed in ea quam redemptoribus commiserunt , etiainfi negligenter dederint, vfura eis remittitur. Hæc antem funt ita,fi nulla fraus arguitur, alioquin etiam vfura applicabuntur. Si igitur administratores publici pecuniam publicam in vius fuos conuertant, & fic dolum committant circa administrationem, non folum tenentur ipsi, sed & eius fideiuffores, ad restituendam pecuniam cum viurarum præftatione ; fecus fi per culpam & negligentiam malè administrauerunt; hoc enim casu tam ipsi, quam corum fideiuflores tenentur folum in fortem, & non ad vfuras. 39 l. in constitutionibus. ff. ad municipales . Præterca, †

39 l. in conflitutionibus. ff. ad municipales. Pratereà, †
fiquid dolo malo adminifratores publici in adminifratores contentas vintas viuras viurarum, & advuras centefimas tenentur. [ed etiä puniuntur in quadruplum. Caftenfin 1.40. num. 1. & 2. ff. deneg geft. Bor gnin. decif. 36. num. 64. fol. 176. & 2. ff. deneg geft. Bor gnin. decif. 36. num. 64. fol. 176. & 1. fenentur lege Iulia de refiduis, non autem lege Iulia peculatus, fi pecuniam publicam fubrahant, & fi quid apud eos remanfit de bonis, & rebus communitaris. Ileges. Les Iulia ff. ad I.

40 Iuliam peculatus, & hoc cafu † f plures fint adminifiratores vina duntaxat poena omnes tenentur. I.fi multi fi.de publicanis. I. trestutores. fi. de adminifiratione
rut. Bart.in I.9.5. Labeo.num.a.fi.ad I. Iuliam peculatus.
tenentur etiam furti hiadminifiratores, qui lubrahunt
pecuniam publicam alicuius ciuitatis, exceptis adminifiratoribus ciuitatis Romane, qui fubrrahit pecuniam
pfus etuitatis. leg Eulpeculatus tenentur. I. ob pecuniā. fi.de furtis. I. 4.9. pen. fi.ad I. Iul. pecul. S. item lex Iulia peculatus, & toi etiam glo. I. Infitt. de publicis iudi.
Rojan. à Valle con f. 8.4. hum. 26. vol. 2. Caften fi. ir rubr.
ff. ad I. Iul. peculatus. num. 1. de qua materia, qualiter fci
la terpuniatur v furpans pecuniam publicam, vi de Ang.
41 in I.9.C. de fuscep. lib. 11. Quid aute† fi adminifiratores

nerit ad ipsam vniversitatem, seu eius thesaurarium?
Certè hoc casu debet hoc restitut per vniversitatem ei à quo exactum est indebitè; secus si pracessit senentia condemnatoria, sicet inius seus cuim ab vniversitate non posset condemnatus repetere condictione indebiti; bart, in la. S. graui sit de administratione rerum ad ciui-astat. per sunen. † Non solum autem administratores pu-

astat.pertinen. † Non folim autem administratores publici tenentur de dolo, sed etiam de lata eulpa, & leuifecus de leuissima culpa, vel cass fortuito, vel si quid vi tionaturali acciderit. Borgninus decis 37.nu. 13. & 22.

43 fol. 298. & ob id † fi à principio debitores publici erant idonei, sed poste a exaliquo casu fortuito lapsi sunt facultatibus, non tenentur administratores publici, qui 44 cum huiusmodi debitoribus contraxers, quia fortui-

44 cum huiulmodi debitoribus contraxerüt, quia † tortutos calus nullum humanum confilium preuidere potest. 1.2. S. si eo tempore. si de administratione rerum ad ciui; 45 tatem pertinencium; Videmus enim † idem esse in tu-

tore. Hi res pupillaris. ff. de administratione tutorum; in negotiorum gestore, & procuratore. L.22. C. de neg. 46 gestis, cum glo. 1. † Quoties autem huiutimodi publici

49 gettis, cum gio. 1. † Quotics autem hauntmodi publici adminifiratores facium tillud quod quiliber bonus paterfamilias feciffet in rebus fuis adminifirandis, dicuntur liberati à dolo, lata, & leui culpa. Borgnin. dicucifi 37-num. 14-idem que unris eft, fi le gefferunt in adminifiratione fecundum morem, & confuerudinem aliorum adminifiratorum. Borgnin.ibidem num. 19- & pradicta locum habent, quando huiufinodi adminifiratores publici habent liberam adminifirationem; secus fi non habeant liberam adminifirationem; secus fi non habeant liberam adminifirationem; yt quia non poffint adminifiratore fine clauibus, & præfentia aliarum perfonatum, hoc enim cafu fi adminifirature une diciti clauibus, & perfonis non tenentur ad damna, & unterefe, nec ad aliquid aliud, nec contra cos pote fi iurati in litem. Borgnin.dicta decifi 37.num. 20. cum pluribus 47 feq. † An autem, quado plures adminifiratores publi-

y ict, ' An auter, quaso parte auminiatores punc ci reperjuntur, y nus teneatur pro alijst vide tex.in l.a. S.ins reipublica, cum glo. in verbo, facto. ff. de adminifiratione rerum ad ciun. pertinen. cum l.3. & 4. l. vlt. S, antepen. cum glo. ff. eodgan. l. 11. f., 13. a. t. ff. ad municipales. I.1. & 3. C. de conuen. filc. debit. lib. 10. & toto titu. 48 C. quo qui que ordine conueniatur. lib. 11. Et 7 an, & quando administratores viniderstratum teneratur. proofficialibus nominatis. videl. 2. S. s. eo tempore, juncta ibid. glo in verbo, idoneus sidea administratione rerum ad cautat. pertinen. lib. 11. 12. 13. 25. S. j. l. 17. S. pen. & vlt. fi. ad municip. I. vltima. C. de filijs samil. & quem-

admodum pater. lib. 10. 1. 3. C. de conuenien. fifci debit. lib. 10. 1. 1. 8. 2. C. de periculo nominatorum lib. 11. 8 1. 2. 2. 8. 4.

nominatorum lib.11. & l. 2/3. & 4.
C.quo qui fque ord.conueniatur lib.11. qui bus in locis
hæc mat eria pleniffimè tra statur.

Et ex istis
impositus sit finis huse tertiz parti hususce no

firi tractatus .

Tertiæ Partis finis.

F F

TRACTATVS DEIVRE

Vniuersitatum.

(E#3)

PARS QVARTA.

De delicis, vel quasi delicis vniuersitatum. Cap. 1.

SVMMARIVM.

- I Universitas an proprie, & vere possit delinquere.
- 2 F'niversitas potest metum inferre.
- 3 Metum inferre est delinquere, & delictum importat metus illatio.
- 4 Pana prasupponit delictum, vicienim non est deliclum, ibinon est puena.
- 5 Vniuersteas potest contrabere, & se ex contractu
- 6 Argumentum de contractibus ad delicta, & è contra validum est in iure.
- Vniuerstas potest mulčiari pænabanni, & excommunicati nis.
 - Vniuerfi: as an possit dolum committere.

· / AT

Universt

- g Pniuersteas est nomen iures. & nomen personarum.
 6 est quoddam corpus incellectuale, carens animo,
 6 incellectu.
- to Delistum non potest committe fine animo, & volun-
- 11 Pniuersitas legitime connocata, & congregata vi-
 - 2 Vniversitas non est verapersona, sed ficta, & reprasencata.
- 13 Înquilitio fi generaliter est commissa alicui contra quoscunq; delinquentes & malefactores, an intelloga ur etia comissa cotra universitate qua deliquit.
- 14 Uninersitas ad hoc ut dicatur delinquere, & ex deli-Bo teneatur, quid requiratur.
- 15 Potestas generales si alçue data fuerit, no per boc includitur potest as delinquendi; nise expressem ipfa concessione potest atts dicatur, vel poste a ratisficetur.
- 16 Universitas non debet punirs propter delictum alique
- 17 Vniuersi as aliud est, & quid dinersum à singulis de
- 18 Lex quad maior ff ad municipales, non habet locums in delicitis.
- 19 Universitat quando committit delictum momentaneum, ut homicidium. & buiusmodi alia, tunc ad boc ut reneatur de delicto requiritur probatio communis, & simultanez deliberationis, sicta ad delinquendum; secus quando delictum babet tractum. O causam successivam.
- 20 Falincas hominis melius; & eniuentius declaratur f. Etis. qu'àm verbis.
- 2.1 Frieners: as quando posses piners ex delitto commisso per particulares homenes ipsusmite vinuersis atis.
- 22 Ratibabitio mandato, etiam in delictis, comparatur.
- 2; Pattentia habetur loco mandati.

Sindicus

Tract. de iure Vninersit.

24 Sindieus si legissmè non fueris conflicutus, videtur vniuersicas gesta per spsum ratssicare, si expesas per spsum sindicum in lito factas soluat....

25 Priner sitas quando videasur ratificare delictum per fingulares, & particulares personas factum, ita ve

ex ipfo delicto teneatur.

26 Vniuersitas ad hoc veteneatur de delicto, an semper sit necessaria probatio communis, & simultanea deliberationis falta ad delinquendum.

27 Vniuer ficas delinquens an puniri poffit .

28 Delittà non debent remanere impunita. 29 Vniuer sitas potest pro delitto coucuiri civiliter de co,

quod ad ipfam peruenit.

30 Vriuersitas an possit pro delicto eriminaliter puniri. 31 Filius in multis delictis à patre commissi punitar :

32. Filius regulariter non punitur propeer patrem, nec è

34 Pana suos auctores tenere debent .

34 Colletta si imponitur per universitatem pro soluenda condemnatione ex causa delisti sequuta, quinam de beat cotribuere in solutione dista collecta et qui no.

33 Vninerstas siest punisa pro aliquo delicto, an possine adhue pro codem delicto punire alique homines singulares cius demmee vniner sitatis, qui etiam delicto perpetrato internenerune.

36. Delietu, si semel punitu suerit, an possit stevu puniri. 37. Delictum commissum per multitudinem komunum

aualiter puniatur

38 Ciuitas auteoritate superioris ob delictum damnata ad murorum destructionem, perpetud debet remane re sine muris.

39 Ciuitas, vel alia vniuersitas an , & quando propter. delictum amittat privilegium :

40 Ciutas propter delicticondemnata, & postea à prin sipe restituta, anreceperet prinilegia.

Vniuer-

41 Vniversitas an possit excommunicari.
42 Excommunicatio continet pænam inseparal ilim à persona & idiò ad alium transire non potess.

43 Universicas an possicinterdi li pæna puniri.

44 Vniuersitas committens deli tum, ex quo infamiair rogatur, an effici atur infamis.

45 Pana omnes aut sunt pecunsarie, aut corporales, aut respicientes, & concernentes famam, dignitatem, & existimationem.

46 Procurator non potest interuenire in causiscriminalibus, in quibus agitur de pænacorporali, & qua sit

buius conclusionis ratio.

47 Universicas cam in causis civilibus quam in crimina libus, non potest per se in indicio stare, sed per eius procuratorem, seu sindicum

48 Necessitas facit licijum illud, quòd alias esset illicitum.

49 Infamis non efficieur is, qui alieno nomine codemnatur, nec is cuius nomine condemnatur.

50 Universitas proprie non est persona, nec animatum corpus sea est quoddam corpus intellectuale.

51 Vniuer fit as legitime congregata, & conuocata fufti-

net vicem persona. 52 Vnsuersitas habet animam, & in animam uniuersi-

taus suratur.

53 Vniuersites an possit inquiri de delicto si publica vox,

6 sama extet vniuersitatem ipsum delictum commissie.

54 Infamia duchus modispotest confiderari.

55 Vniver fit as, quando ex quafi delicto obligetur, & co-

ueniri poffit .

56 Vniuerficas, an ex dispositione suris communis tenca tur denuntiare malesicia qua sne susterritorio si ut, tencatur que capere malesastores. E delinquentes, mecnon emendare damna data in proprio territorio. P 2 Statuta

.

224 Tract. de iure Vniner ft.

- 57 Siat disponètia universitates teners dentiare malesi in capere malesitores, o propria custodire terristoria sub penacemedations i dari dati, an sint valida, et iusta, an orditation dati, et iusta, an uro è deputationa de la et iusta, an uro è debuta;
- 78 Pana non debent egreds suos auctores.
- 59 Delittum vbi non est, vbi non debet effe pæna .
- 60 Statuta, quibus disponitur universitates teneri pro delistis in proprio territorio commissis, strictissimò suni intelligenda.
- 61 Sindici, & officiales ad denuntiandum maleficia, ab ipfis universitatibus eliguntur.
- 62 Sindici elelli ab unsuersteatib. ad denuntiadum ma leficsa, non possunt exercere officium, nest prius iurauerini benè velle & fideliter spsum officiaexercere.
- 63 Sindici & oficiales electi ab univer ficaribus ad denú tiandum maleficia tenentur de dolo, lata culpa, & de exacta diligentia.
- 64 Sindicus deputatus ad denūtiandummaleficia, fi aceipit pecuniam, vel aliquem falso denūsiet, punitur pæna falfi.
- 65 Sindici & officiales deputati ad denuntiandum maleficia si ad instantiam malefactorum pecunia acce pta non denuntiant puntuntur.
- 66 Sind ci electi ab unsuer fitate ad denuntiandum maleficia, tenentur duntax at de suidenti calumnia, no autem de prasumpta
- 67 Accufatores; feu denuntiatores an, et quando tencatur probare ea, qua denuntiant.
- 68 Sindies deputats ad denunciandum maleficia, non es nentur probare contenta in denuciazione, fed folium nomina testium dare sudici.
- 69 Tutores, & curatores non tenentur de prasumpta ca lumnia sed duntaxat de emidenti.
- 70 Sindici & officiales electi ab universitate ad denuntiandum malesices, si repersamur en dolo, & emedeto calum-

B. Cang

calumnia qualiter puniantur .

71 Sindist deputats ad denuntiandum maleficia, an G quando excufentur, fi ad alterius infligatione falsu aliquem denuntiauerint.

 Sindici qui ex necessitate offici tenentur denuntiare malesicia, excusantur à prasumpta calumnia, pres-

pter quamishet coloratam caufam.

73 Sindici deputati ad denuntiandu maleficia, excufuntur fi maleficiu denutianerint de quo erat publ. voz et fama; fecus fi temerè procedant ad denuntiando.

\$4 Sindici & officiales electis ab universitate ad denuntiandum malesicia, debent in a malesicia denuntiaretaliter, qualiter sciunt, & non aliter.

75 Sindici deputati ad denuntiandum maleficia, excufantur, finotarius per errorem in scribendo relaticnem errauerit in nomine delinquentis, vel loco.

76 Statutum quod denuntiationi maleficu falta per findicum communicatis & relationsis fius stetur, qualiter debeat intelligi.

77 Sindicus conflictus ad denuntiandum maleficia fi fuorit praesensus per accelatorem, vel à principalò offinfo, vel à indice qui inquificit, excufatur; neque cenetur denunciare ip fa maleficia.

78 Sindici qui renentur denuntiare maleficia, excufantur si maleficium sterit occultum. & clandestinum.

79 Sindici confistuti ad denunts andum maleficia , non tenentur denuntiare maleficia de nocte, vol also tepo re comifa , fi impossibile est findico sua malefactori.

So Sindici si exforma statuti teneatur denuntiare percussiones sanguinolentas, non tenentur denuntiare percussones in quibus est leuis cutis scissura.

81 Sindicus excufatur fi propter abfentiam indicie non possis intra tempus prafixum à fixus domuntiare maleficia; cantel at amen traditur, vi compareae intra terminu, in loco tribunalis, & ibi protesteur. Tract. de iure Pninerfit.

226 82 Sindieus si denuntiauit malesicia compulsus à iudi. ce, an o quando exculetur a poena.

8; Sindicus fi omifit denuntiare unum ex pluribus delin quentibus, an teneatur adintegram pænam in Statuto comprehensam, acfi nultum denuntiaffet.

84 Sindieus conflieutus ad denuntrandum maleficia, an teneatur feipfum denuntiare, fi vere detictum commifit, vel fi non commifit, extet ramen publica wox, & fama, ipfum tale delictum commiffife .

By Sindious communitatis fi en forma statuei debeat de nuntiare maleficia intracertam tempus , fub cerea pona, o aliquis antequam effet creatus findicus denuntianit, certe postquamest creatus sindicus no habet neceffe iterum denuntiare.

86 Sindicus non renetur denuntiare maleficia, commiffa per per fonas contra quas non tenetur ferre testimonium .

87 Sindicus tenetur denuntiare maleficium durante eius officio commi [um, licet iempore denuntiationis non fit amplius findicus .

88 Sindici versufque loci tenentur denuntiare maleficiu commiffum in confinibus, & locis limitrophis.

89 Sindici constituti ad denuntiandum maleficia tenen tur etiam denuntiare delicta,tecet fint impunibilia. 90 Gabella licet non debeat folut, aebent tamen res denu

tiari, & confignari, aliasincidunt in commissum.

91 Pninersteas, fi ex forma staturi ceneatur capere malefactorem sub certa pæna, anteneatur capere eum, qui occidit bannitum, vel alium, qui poterat impune off ndi .

91 Vniversicas, fi unum ex pluribus malefactoribus dutaxat prafentauit , an & qualiter teneatur ; & an omnes de vniuerfitate infolidum teneantur ad pænam comprehenfam in Statuto; & an folutio unius liberet alios .

Solutie

93 Solutio vnius voi plures tenentur ex maleficio, an liberet alios; & quidin quasi maleficio.

94. Latutum, quod uniuersitat tenediur capere malefade Gores (ub certa pomu, non habet locum, neq; intellicom gieur de clericis malefactoribus. & delinquentibus.

95 Pniversitas, si ex forma statues subcerta pana tenea tur capere malesaldores, si plures secretura aliquod delictum, & voinversitas noncepit eos, an teneatur pluribus, & voe panis quor sunt malesaltores, au vero unicapana tantum.

96 Pniuersteas, fi ex forma Statuti teneatur sub certa
pena cupure malesalorem; excusatur si non cepti
malesalorem, qui deliqui; in consistua
trophi, sita vistam transferti ad altud territoriu.

98 Statutum quod vniuersitates teneantur, & obligata sint resarcire damna data in earum territorio quomodo intelligatur, & an & quando locum babeat.

99 Damnum datum, an posst probari per iuramentum agri damnum posst, an verò requiratur alia probatio, & quid super quantitate, seu astimatione damni.

100 Statutum, quo cauetur uniner fitatem teneri de deli-Elis commissis in eius territorio quomodo intelliga-

101 Pniner fit as fien forma Statuti teneatur emendare damnum datum in eius territorio, non tamen tenetunde damno dato cafu fortuiso, puta de incendio, welde damno dato de nolle, vel occulie, vel su mulsitudine hominum, vel per vim hostium.

162 Universitas si ex forma statuti teneatur damnum da tum in cius territorio emendare, si post condemnationem sequutam, es qui damnum d'dir fuit captus, G'inde furca suspensus, an universitas remaneat liberata .

103 Universitas si ex forma flavuri teneatur dammum da tum in eine territorio emedare, fi damnum datum elt in via communisater duas vainer fitates, qualiter teneanturaple universitates.

-104 Collecta pro folyenda aftimatione damni dati quali ter per uninerfitatem imponi debeat & quana perfona in olutione ipfius collecte comribuere teneantur, & an, vino de Univerfit ate Toluente affimationem damni dati , aligomnes cenfeanter liberati.

1 48 Bee 12

Ggredior quartam partem principalem huius noftri tractarus, nempe de delidis, vel quafi delichis vniuerfitatum. Primò igitur dispiciamus + verum vni-uersitas verè, & propriè possit delinque te. Pro parte assirmatiua adducitur pri-

mò textus in l. metum. S. animaduertedi, cum fua, glo. 2 fl. quod metus caula, vbit vniuerlitas poteft metum in-3 ferre, & per consequens, delinquere, + metus enim illatio fecum trahit de neceffirate delictum . toto tit. ff. & C.quod merus caufa . Secundo, pro hac opinione,adducitur glo.in ! ficut in ver non debetur. ff. quod euiutque viniuer.nomi&glo.in l.aliud. S.refertur.ff.de regul. jur. vbi dicitur, vnigersitatem posse delinquere. Tertiò pro hac opinione , cil textus in L vfusfructus. fl. quibus mo viust amitt. vbi, ciuitas poteft puniri, & aratro fubijci, vt fuit in Chartagine, ergo potest delinquere, alias 4 non puniretur;quia vbi no eft delictu, ibi no eft poena. I. fancimus. & toto tu. C.de pænis. Quarto quemad-I modum + vniuersitas contrahere poteit, & fe obligare ex con ractu Leivitas. ff.fi certum petatur, & fuperius de hoc late diximus; ita etiam poteft delinquere , & ex 6 delicto obligari. Namtbonum eft argumentum de contractibus ad delicta, & ècontra, lomnem.cum plo ff.de

zur Auth.item quzeunque communitas. C.de epifc. & cler.text.in cap.r.S.fi quis verò aufu temerario.de pace tenenda : & juram. fir. In vib. feudor, cap, Romana. in vniuerfitate. extra de fentent excommunic in 6. vbi, 7 † vniuerfitas potest & excommunicationis, & banni pæna mulctari; ergopotest relinquere. Sextò, pro hac opinione adducitur text in conflit. ad reprimendum vers. ad hoc fi qua communitas, & ibi etiam Bart. in ver. corpus, hoc expresse notat, quom. in crim. læfæ maieft.proced. Et hanc opinionem, vniuerfitate poffe delinquere, & delinquendo obligari, tenet Bart. in l.ciuitas in princ.ff fi cert. pet. & in d.l.metum. S.animadwertendum, num.z.ff.quod metus caufa, & in d.conftit. ad reprimendum, num. 3. & in conflit. 1. tit. qui fint rebelles. in verbo, rebellando, num. penult. & vlt. Couarruuias variar. resolut. lib. 2 cap. 8. num. 9. Bald. in 1.6.5. 3. num. 3. & 4.ff.de his, qui not. infamia. Iul. Clar.in fuz pract. crim.quælt.16.num.7. Albericus de Rosate.in l.fi quis in tantam. colum. 3. vers. quidam dicunt C. vnde vi Parifcont 16. num. 30.lib.4.lal in d.l.ciuitas.num.z. Bald in d Auth. irem nulla communicas. C. de epifc. & cler. Contrariam autem sententiam vninerstratem scilicet proprie, & vere non poffe delinquere multa fuadere videntur. Primo textus in l.fed & ex dolo. S. 1. ff. de dolo malo, vbiconera vniuerfiratem non datur actio 3 de dolo,quia + dolum committere non potest, ergo non potest delinquere. Sed ad hoc respondetur, vniuerfi . tatem posse metum, & dolum committere, & alio modo delinquere , licet non cum eadem facilitate qua fingulares, & partículares personæ.glo. in d.l. sed & ex dolo. S. t. in ver. facere poffunt. ff. de dolo. glo. in d. 5. animaduertendum.in verbo, collegium.in fine.ff.quod met. cau fa.glo.in l.vnica in ver.non poffunt.ff.de libertis vniner fitatum.glo.in l.aliud.S.refertur, in fine.ff.de reg. iuris. glo.inl.j.§.vlt.in verb.non poffunt.ff. de acquir. poffeff. 9 Secundo, pro hac opinione adducitur, quia + vniuerfitas eft nome iuris,& non perfonarum; & eft quoddam corpus insellectuale, carens animo, & intellectu.cap. Romang. S in y niuerfitate. extra de fentent. excommun. în 6.

so in 6, ergo + non poreft delinquere il. ff. fiquadrupee pauper. fecifie dicatur.linfans.ff. ad l. Corneliam de ficarfis. Ad hoc fecundum argumentum responderi po-11 teft, T vniuerfitatem legitime conuocatam, & congregaram fastinere vicem persona, & per hoc posse delinquere, & ex delicto obligari; & hanc negatiuam opinionem videtur tenere Innocentius in cap: grauem.ext.de fenten. excommunie. Quid girur dicendum? Bart. in Laut facta. S. nonnunguam. num. 2. 3 & 4.ff. de poenis, diftinguit circa hanc quaftionem hoc modo. Aut loquimur de delicto quod comittettur in omittendo, quod cadit in vniuerfitatem, & hoc cafu, fi ipla vniuerfitastenetur aliquid facere, & omittat, licet hoc contingat per negligentiam & culpam administratorum ipsius virtuer fitatis, tamen ipfa vniuerfitas dicitur negligere, & fic vere, & proprie committit delictum. l. iubemus nullam. nauem, C.de facrof. eccl. juneta l.fi procurator. \$. tutoribus ff mandati. Aut loquimur de delicto, quod committitur in faciendo, & hoc cafu, quædam funt, quæ tantum heri poliunt per iplam yniverlitatem, vt facere ftatuta,dare jurifdictionem, imponere collectas, & hujufmodi alia, & isto casu potest vniuerfitas delinquere. Auth.irem nulla communitas. C.de epile. & clericis; nec potelt dici quod aliquis privatus hoc faciat, fed hoc facit ipfa vniuerfitas, in qua eft illud ius, & poteftas:quadam funt, que non respiciunt ifta jura refidentia penes vniuerfitatem, vt committere homicidium, dolum, inferre vim, & metum, & afia huiufinodi generis; & tune vniuerfiras proprie, & vere hae delicta committereno 12 poteft, quoniam ifta requirunt personam veram, Tvniuerfitas aurem non eft vera perfona, fed ficta, & repræ-Sentata: fed dicuntur hæc delicta committi impropriè per administratores & rectores ipsius vniuersitatis. Hane diffinctionem Bart. sequuntur multi Doctores. Bald. in l. z.num. 6. C.de his quibus vr indignis. Caftren. in 17.num.s.ff.quod cuiufque vniuer non. Myfingerius obseruat.78. per tot. Cent.4.vbi dicit hanc Bart.diftinctionem effe communiter approbatam. Gaill. de pace publica.lib.2.cap.g.lib.1.& r.fol.316.Boerius intract.de fedities .

83 feditiofis.cap.vle.num.6.& 7. 13. 14. f An autem, fi inquifitio generaliter est commissa contra quoscunque "delinquentes, & malefactores, intelligatur etiam com-· mifia inquifitio conera vniuerlitatem, quæ deliquit.vide Bart in 1.9.5 animaduertendum, & ibi in addir.ff.de o eo quod metus caufar. Vidimus hactenus an vniuerfitas poffit delinquere; nunc videndum elt quomodo & quando vniuerfiras dicarur delinquere, & que requirantur ad hoc, vt vniuerfitas dicatur deliquide, & an, ... qualiter, & quomodo vojuerfitas pro delicto per ipfam 14 perpetrato puniri pollit. Dico igitur, o tad hoc vt vinnersitas dicatur delinquere, & ex delisto teneatur, requiritur ve vniuerfitas delictum ipfum fimul , & deliberate commiferit; fi enim omnes de uniuerfitate delinguant excepto vno, vnjuerfitas non diceretur deliquiffe, fed particulares ipfius vniuerfitatis. Benintédus - "decif. Auenionenfi 128.num.6.requiriturigitur, vt.om-- nes de vniuerficate, & populo concurrant fimul, & conb" sentiant in delictum, ad hoc vt vniuerfitas dicatur de-Inquere . Didacus Couarrunias varian refolut. lib.2. cap.8.num. 9.& vt clarus, & apertius dicam, ad hoc vt vniuerfitas dicatur delinguere , & vt ex delicto tenea-2 tur, & obligetur, & probandum eft vnjuerfitatem illud delictum commifife concilio generali per capita domo-- rum congregato, conuocato, & communicato; & deliberatione præcedente ad delinquendum; alias non ipfa vniuerfitas tenerur, fed fingulares persona, qua deliquerunt; & hocaded eft verum , yt etiamfi leuato vexillo, & campana pullata omnes de vniuerfitate iucrint ad delinquendum, non tamen dicetur vniuerfiras deliquiffe; neque poterit puniri,fi collegialis deliberatio non præcessit, fed porius dicentur illæ fingulares perfonz delictum commiffie.glo.in l.aliud.S.refertur.ff.de regul iur. & in I fed & ex dolo. §. 1. ff. de dolo malo, & in I. ficur S.I. in ver. non debetur. ff. quod cuiufque vniuerf. nom. Bart. qui ad hoc folet communiter allegari, in l. aut facta. S. vlr. num. 9.ff. de pornis. cuius doctrina communiter eft approbata, vedicit Ozal. decil. 88.num-3. Boer.in tractide feditiofis, num. 8. cap. vit. Nec fine cau-

Tratt. de inre Vninerfit. 232 fa dixi requiri przeedentem deliberationem factam per concilium generale ipfius vniuerfitatisifi enim vniuerfitatis concilium ordinarium, feu ordo decurionum aliquod delictum faciat, no debet attribui toti vniuerfirari, fed duntaxat decurionibus, qui deliquerunt: Nam 15 + ingenerali potestate confiliariis per vniuersitatem. & populum data non includitur potestas delinquendi,nifi hoc expresse in ipfa conceffione potestatis dicatur, vel - posteà ratificetur. Cagnol. in d.l.aliud. S. refertur.num. 20.& vlt.ff.de regul.iur.pro hoc videtur text.apertus in d.l.fed & ex dolo. §. 1.& §. 2.ff.de dolo majo. vbi, fi decuriones dolum , & fic delictum committunt , non datur actio de dolo contra vniuerfitatem, fed contra infos decuriones , qui deliquerunt. Prædictorum autem ea 16 poteft effe ratio, quia † fi paffim vniuerfitas puniretur multi infontes, & innocentes indignas & immeritas pe nas paterentur, ob factum, & delictum aliquorum particularium, quod fane iniquum, & iniustum effet.l fan-17 cimus.C.de poenis. faliud eft enim vniuerfitas,& aliud fingulide vniuerfitate.l.in tantum. S. vniuerfitatis.ff.de rerum divisione. I. sed si hoc. S. qui manumiteitur. ff. de in ius vocando; non debet igitur fingularium personarum delictum vniuerfirati alcribi, nece contra; ne ex delicto vnius alter grauetur, ve dicit glo.in d.l.ficut. S. 1. ff. quod cuiusque vniuer. nom.quare ad hoc vt vniuerfitas dicatur delinquere , requiritur vt omnes de vniuerfitate, & populo, præcedente fimultanea deliberatione, delictum committant ,nach in actibus , qui funt ab vniuerfitatibus non fufficit illos de vniuerfitate confentere, fed oporter, & fint tanquam collegium congregari,& collegialiter fimulque confentiant , adeò vt non fufficiat fi feparatim contentiant homines vujuerfitatistă in delictis, quam in ceteris negotijs, vt plene superius in prima parte tradauimus. Nifi igitur pracefferit totius vniueratatis, seu populi, velconcilij generalis per capita domorum conuocatio, deliberatio, & fimultaneus confenfus ad delinquendum, non dicetur vniuerlitas deliquille,nec ipfa vniuerlitas punietur,fed

punientur duntaxat illi particulares, & fingulares perfonz

sonz de vniuerstrate, qua deliquerint. Maschar. conclus. 1420. num. 1. cum plurib. feq. Hyppolit. de Marsilijs , in fua pract.crim. S.constan. num.47. vbi expresse dicit, vniuerfitatem teneri, & obligari ex delicto, quando omnes de vniuerfitate, communicato confilio, & pracedente fimultanea deliberatione, juerunt ad delin-18 quendum, aliàs fecus; † lex enim quod maior. ff. ad mu nicipales, non habet locum in de licis. Boer, in tract de seditiosis, cap. vlt. num. 11. Cagnol in l. fi quis maior. num. 22. C.de transact. Ioannes de Lignana, in Clemen. j. de penis.vbi dicit se alias maximo cum honore defendiffe civitatem Bononiæ coram Papa, ve non poffet tiwitas illa tanquam rebellis puniri, etianifi homines ciuitatis fecifient rebellionem, ex quo non apparebat . o de hoc præceffiflet collegialis, & fimultanea deliberaziosquem etiam refert Hyppol. de Marfil in loco supra allegato. Hanc eandem opinionem fequituretiam Iafon in Leiujeas. num.z. & 3. ff. fi cert. per. Afflift. decif. 376.num.1. Marcus decif. 126. num. vlt. volum.2. & decif.776.num.2.& g.volum.1. Ozaf,decif.128.uum 27.& num. 22. Rolandus conf. 66. num. 22. cum plurib. feq. & num.62.64. cum feg. volum.a. Gaill. obieru.79.num f. 2. & 3. cent.4. & de pace publica, lib.2. num.4. fol.226. Innocen in cap. grauem, num. 1. de fentent. excommun. Caftren.inl.j. 6.1.num.11.ff.quod quisque iuris, & in l.7. num.s.ff.quod eniufque vniuer. nom. Bald.in l.g. S.animaduertendum, num. r.ff. quod merus caufa. Alexand. confil.13. num.9 volum.6. Curt. iunior. in l. fi familia. num.20. & 21. ff. de jurifd. om n. jud. Clar. in fua pract. crim. quæft. 16. num. 8. quibus in locis apertistime scribunt prædicti Doctores, q, ad hoc ve vaiuerfitas dicazur delinquere , & obligetur , puniaturque pro delico per ipfam commillo, requiritur de necessitate, o folemniter, moreque folito fuerit ipfa vniuerfitas tota congregata, fiatque propoficio ad delinquendum, & subsequatur deliberatio communis, fimultanea totius · vniuerfitatis; nam, etfi omnes de vniuerfitate juerint ad delinquendum, non propterca diceretur vniuerfitas deliquiflet, mfi probarentur juille ad delinquendum ex Propo-

proposito,& deliberato constio stunc enim demum dicitur vomerfitas delinquere, quando homines ipfius vninerfitatis delinguunt, ve vniuerfi. & tangnam corpus, pracedente concilio, & deliberatione; fecus fi vt finguli delinquunt, nullo habito tractatu prauio, nec - communicato confilio : nam hoc cafu vniuerfiras ex deilido non tenetur , neque punitur , fed puniuntur dunaxavilla perfona fingulares, & particulares, qua deliquerint tanquam incitatores person arum , & feditiofi. toro tit C.de feditiofis. Hac'autem conclufio communis , vt scilicet requiratur communis ,& fimultanea de-- liberatio, & convocatio totius populi ad floc vt vniuer - fitas dicatur delinquere, teneaturo; ex delicio, limitavur fecundum Doctores noftros multis modis. Primo. 19 vt + procedat quando delictum est momentaneum , vt hourfeidium , & hufulmodialia; fed quando delictum habertractum & cautam fuccessiuam, ve bellum, rebellio, & fimilia, tune non requiritur probatio huiufmodi communis,& fimultance deliberationis,cum propter Peolerantiam cenfeatur vniuerfiras ratincare. Bart. in l. age factais honnunguam. num. to.ff de pæn. Hieronymus de Monte in tract. de finib. regundicap 72.num.1 3. 30 14.8 15 Satis enim + factis ipis declaratur intentio vni "uerfitaris, & euidentius declaratur voluntas hominis factis, quam verbis. Boer, in tractide leditiofis, cap.vlt. num.9.& 10. Rolan. confil. 66. num. 31. cum leq. vol.2. Innocent. in cap. grauem. numme extra de fentent: ex-21 communic. vbi dicitur expresse + vniuersitatem poste puniti ex delicto facto per homines de vajuerfitate tan-- quam fingulos, ex delicti ratihabitione fequuta; veluti fi aliquiparticulares de vniuerfitate per vim expulerint me de caftro . & vniuerfitas illud fibi retinet ; nam ex haiusmodiactibus successeuis; & continuatis prasumi 22 tur + ratihabitio, quæ mandato, etiam in delictis, com-33 paratur,l.fin.C.ad S.C.Macedonianum. nam ifta + pa-· tientia vniuerfitatis habetur loco mandati. l. qui pati-' fur ff. mandari; pulchre Ozaf. decif. 138. num:4. & f. vnde per ratihabitionem efficitur, & dicitur actus vni-

versitatis; nam factum à fingulis, confetur factum ab VIIIICT-

eniuerfitate, quando vniuerfitas fciuit; & paffa eft.nee contradixit, & factum nonerat momentaneum. Beningendus decif. Auenionenfi 70. num: penult. & vlt. Mafeard.concl. 1420. num. 16. Ial. in l.ciuitas num. 3 an fine. ff.fi cert. pet. Afflict. decil. 376 num. 2. 3. & 4. Ozaf. decil 138. per tot. Myfingerius obferu. 79. num.4. 5. & 6. Cent.4. vbi , ex ratificatione delicatacita, vel expressa, tenetur vniuerfitas getiamfi delidum nullo communicato concilio, & precedente deliberatione fir perpetratum. Gaill lib.z. de pace publica. num. 5.8 31. fol. 326. Decius confil. 486, num, penule. & vlt. nam ratificatio non folum verbo efed etiam facto fieri poreft l. Paulus responder, ff. rem ratam haberi quinimò, plus est aliquid facto facere, quam verbo, cap, dilecti, col. Lextra de ap-24 pellat, I.dequibus, in fine f. de legibus, Hino + vniuerfitas, que foluit expensas factas in lite per findicum non legitime conflitutum, videtur gesta per eum ratificare,ve ibi dicit Decius. Verum, huic conclusioni, nempè in delictis caufam, & tractum fucceffiuum habentibus, non requiri communicatio concilii, & deliberationem præcedentem , posset quis obijcere id quod scriptum reliquit Ioannes de Lignana in Clemen.j de poenis; de quo paulò superius mentionem fecimus, scilicet se aliàs civitarem Bononie defendiffe, vt non poffet civitas illa tanquam rebellis puniri; etjami homines ciuitatis fecifient rebellionem , quia non apparebat, quod de hac præceffifiet collegialis, communis & fimultanea delibes ratios quiarespondetur polle ita diftingui; + Aut ex ipfo delicto peruenit vtilitas ad ipfam vniuerfitatem, vt fi res peruenerunt ad ipfam communicatem, ex traditione delinquentium, & tune vniverfitas poteft videri ratificafie delicum , & fic procedere , & intelligi poteft prima opinio; aut nullum commodum peruenit ad vniuerfitatem, & hoc modo potest intelligi dictum Ioannis de Lignana. Hieronymus de Monte in tract, de fin. regun.cap.72.num.15. Mascard. dicta conclusione 1420. num.18.& 19. Myfingerius dicta obseruat. 79. num. vlt. whi, dicit opinionem Lignani procedere, & habere lo-

cum quando illi de civitate, vel alia vniverfitate com-

mittunt delictum tanquim finguli, & pofes per adus fequentes non poteft detegitacita voluntas vniuerfitatis approbantis, & ratificantis delictum per fingulares, & particulares personas ejuidem vniuersitatis factum, ghando feilicet aliqua vtilitas non peruenit ad ipfain communitatem ex delicto ille per particulares commiffo. I dem tenet Roland. conf.66.num 68.& 69. volum. :. Aliud præterea fignum, & argumentum euidentiffimu eft diche ratificationis delicti ; quando scilicet vn inerfitas fuit negligens in puniedo delinquentes; tune enim per talemtaciturnitatem , & conniuentiam delictiparticeps redditur vniuerlitas, etft ipfam delictum nullo communicato confilio, nullaque fimultanea,& communi pracedente deliberatione fit patratum! Myfingerius dieta observat. 79. num. vlt. cent.4. Cagnol. in Li.nu. 60. C.qui admitti ad bonorum poffeff. Boer. in tract. de feditiolis. eap.vlt. num. 12. Secundò, supradica conciu-36 fio, + vniuerfitztem feilicet non poffe diei delinquere, nce ex delicto tenera, nifi pracefferit collegialis deliberatio, & connocatio, intelligitur, & procedit in delictis, que confiftunt in faciendo, fecus in delictis, que confifunt in omittendo, in quibus vniuerlitas tenetur, licet non præcefferit communis , & fimultanea deliberatio. Gaillib.z.de pace publica, cap.9.num.6.Malcar.d.con cluf.1420.num. 20, 21. & 22. Boer, in tract, de feditiofis. cap. vlt. num. 8. & g. Haftenus vidimus an . & quando vniuerfitas dicatur delinquere itave ex delicto teneafur , & obligerur; nune fupereft , ve dispiciamus an , & qualiter vniuersitas delinquens puniri poslit Dubi-27 tant igitur Doctores nostri fan & qualiter vniuersitas delinquent possit puniri, Innocentius enim in cap. diteaus col.2. verf. item vniuerfitas extra de fimonia, & in cap. grauem.extra de fentent. excommunic.tenet, vniuerfitatem delinquentem non poffe, nec debere criminaliter puniri: nam fi vniuerficas puniretur criminaliter, ergo punirentur pupilli, infantes, & multi alij, qui non consenserunt , neque deliquerunt , quod effet intquum, & absurdum.l sancimus. & toto titulo. C.de per-Bis. Proparte verè affirmativa,& contra Innocentium

adduci poteft hac ratio ; quia fi vniuerfiras poteft delinquere, vt lupra late oftendimus, ergo etiam potele 38 puniri, alias f delicta remanerent impunita, quod effe non debet. Lita volneratus. in fiff. ad l. Aquil. l. j.ff. de iufir.& iure Secundo, pro hacopinione adducitur textusin tit fendor de pace tenen. & iuram firm S t. vbi fi ciuitas, vel alia communitas delinquat rumpendo pacem punitur; idem conftat ex Auth.item nulla communitas. C. de epife. & clerie, vbi , vnsuerfras delinquens punitura& excommunicatur,& banno imperiali fubiicitur. Bart.circa hanc quaftionem in laut facta. S.nonnun quam num. 5. 6.7. & 8.ff. de pænis, fic diftinguit ; aut lo-29quimur verum + vniuerfitas posit pro delicto conuenini ciuiliter de co, o ad iplam peruenit, & de hoc nulli dubium effe debet , quin civiliter teneatur.l.metum. §. animaduertendum.if. de eo quod metus caufa. l. fed & 30 exdolo S. i.ff.de dolo malo .. Aur verò quæritur , + an polit vniuerfitas pro delicto criminaliter puniri, & hoc 31 cafu quædam funt delicta, in quibus † filius punitur propter delictum patris, vt incrimine lefe maieftatis, & m crimine herefis, quisquis, C.ad l. Iul. majeftatis. glo.in l.crimen.ff.de penis,cap.ftatutum; extra de heret. lib.6.cap.filius ext. de poenis in 6. & iftis cafibus vniuerfitas poreft criminaliter puniri, ve fuit factum de Chartagine , qua paffa eft aratrum l.f. vfusfructus.if. quibus modis viusfructus amirt. & Bart. ind. S. noununquam. numer. 6. dicit fe vidiffe tententiam diffinitiuam Imperatoris Henrici, quam protulit cotra ciuitatem Brixia, propter rebeliionis crimen in ipfum Imperatorem comiflum, in qua dicebat illam civitatem effe subijcienda aratro, quam tamen poenam ex misericordia remist. 32 quedam verò funt delicta in quibus falius non punitur propter patrem, vt eft regulariter, exceptis fupradictis, & alijs cafibus à jure expressis. Lerimen.ft.de poeniss crimen paternum, vel poena paterna nullam maculam filijs 33 infligere pot; namq; + vnulquilque ex luo admiflo forti fubijcitur , nec alieni criminis fucceffor conftituiturs & in his cafibus vniuerfitas delinquens punitur criminaliter. In modo tamen puniendieft differentia, nam figur-

fiquidem pena cadir duntaxat in vniuerlitarem, & non in fingulos de vniuerfitate, vt fi publicanda veniat aliqua res vniverfitatis, tunc ipla vniverfiras punietur.l. inbemus nulla nauem. C. de facrof. eccl. fed fi effet ralis pena que aquè caderet in vniuerfitatem, & fingulos de vniuerfitate vteft pena pecuniaria, tunc, fiquidem vniuerfitas eft parua in numero perfonarum , non 'punientur omnés de vaiuersitate, sed tantum illi, qui consenserunt, & deliquerunt.l.j.ff. de magist. conuen. sed fi effet vniuerfitas magna, diffusa, seu magnus populus, & magna comunitas, tunc, quia discernere confentientes à non confentientibus effet difficile, tota vniuerfitas punjetur. Auth. item nulla communitas. C.de facrolan. eccl.d.§.1.de pace ten.& iuram.firm. Boer.in tract.de fe ditiofis. cap vlt. num.ry.cum plurib. feq. vbi multa de modo puniendivniuerfitatem, que deliquit. De iure ta-34 men + fi vniuerfitas tota condemnetur per fuperiorem in po na pecuniaria, illi, qui non deliquerunt non debet contribuere in folutione collecte, que imponitur pro foluenda condemnatione, vt dicit Bart. in d.S.nonfunquam.num.8 & vle.vbi etjam ponit an hoc casu pro folmenda condemnatione, & poena pecuniaria collecta imponi debeat per folidum & libram ideft fecundu vires. & quantitatem patrimonij, & pro modo subftantiæ vniufcuinfque,an verò per capita,quæ doctrina Bar.ett communiter approbata, vt diest Iul. Clar. in fua pract. 35 crim.queft.16 num.vlt Sed-quid f fi vniuerfitas eff pu nita pro aliquo delicto, an poffintadhuc pro eodein delicto puniri aliqui homines singulares de ipsa vniversicate, quietiam delico perpetrato interuenerunt? Vi-36 detur o non , quia fecundum hoc + pluries de eodem delicto quareretur, quod de jure eft prohibitum. Alex. tamenconf. 13. num.9.& 10.vol 6.tenet contrarium , & dicitexpresse, o, licicet vniuerfitas fie puita, adhue tamen poffunt pro eodem delicto puniri fingulares perfonz de éadem vniuersitate. Bart, circa hanc queitionem in dig.nonnunguam.num. pen. fic diftinguit', quadam funt delicta, quæ dicuntur fieri vere & proprie per vniuerlitatem , de quibus supra diximus, & in illis fola vniuer-

vniuerlitas potelt puniri, tanquam ipla fola delinques; alij autem fingulares, & particulares de vniuerfitate po terunt punmi, tanquam inftigarores, & fieri facientes; fed in delictis, que non funt propriè per ynmerfitatem, erittotum contrarium; quia facientes punientur de delicto, vniuerfiras verò punierur ranquam fieri faciens, vel tanquam ratum habens suo nomine. De qua re vide Iul. Clar. d. quæft. 16. num. vlt. Vnum ramen inolo 27 omittere circa + modum, & qualitatem puniendivninerfitatem delinquentem ; nempe quod , aut leuiendo in multitudinem delinquentium fcandalum generatur. & tune induleendum eit, vel faltem mitsus agendum cu multitudine, ne multorum ftrages contingat, vbi enim multorum firages verfatur, ibi feueritati iudicantis detrahendum eft. text. eft elegantiff. in l. penult.ff.ad l. Corn. de ficaris, Curt. jun. in lift familia, num. 18.ff.de jurifditt. omn. judic. & ided ,licet auxiliatores , & fauentes delinquentibus regulariter finte adem pena puniende , fitamen fit multitudo auxiliantium , non puniuntur eadem poena; & ita videmus quotidie obseruari, quia principales, & corporales factionum & feditionum ciuitatis puniuntur afperrime, reliquis autem auxiliantibus & fauentibus mitigantur poene; aut verò nullum fcandalum futurum eft . & non parcitur multitudini glo.in cap. latores , in ver multitudinem. extra de clert excomm. min.quam dicit effe communiter approbatam Igneus in l.j.S. hoc referiptum. num. 13.ff. ad S.C. Sy lanzanum . Boerius in tract. de feditions. cap. vlt.num.23. 24.25. 26. Clar. quæft.60.num. 30. pulchrè de hac materia. Gaill.lib. 2. de pace publica. cap. 9. num. 33. cum feq. víque in finem, & num. 18.vbi multa de mo do, & qualitate puniendi vniuerfitatem delinquentem fcribit. Circa quam materiam illud quoque sciendum 38 eft + aliquando ciuitatem, auctoritate superioris, ob delictum damnari ad murorum destructionem, quo cafu perpetuò debet rema nere fine muris. Bartol. in l. 10. num. 2. C. de poinis. aliquando verò, quòd maius eft, fine fpe rezdificandideftruitur, foloque zquatur, 39†quocalu omma fua iura,& prinilegia amittit,pata m-

240 rildicionem,merum,mixtumq; imperium,flatuea,con fuetudines , aliaq, privilegia exemptionis, & immunitatis; quia hoc pacto maximam patitur capitis diminutionem. & per consequens omnia jura eius in totum cofumuneur; destructo enim principali, destruitur etiam accestorium.l.fi vlusfructus ff.quib. mod. vlusfr. amitt. nam ciuitas ad aratrum, superioris auctoritate, cum cau (z cognitione ob delictum damnata, aut perpetuò ban--: mita, mori dicitur, & omnia privilegia amittit; & fi refauretur, fen readificetur, ipfa prinilegia antiqua non corecuperat ; nift + ciuitas fit reftituta à Principe; quia tune omnia recuperat, & ciue s quos perdiderat, & priuilegia,& flatuta. Innoc. in eap.cum ex injuncto. num a. extra.de oper.noui nunc. Bald.in constitutione Federici Imperatoris, de pace conftantiz. in ver. nos Romanorum Imperator. Gail.lib.2. pract.obseru.61.num.1.& per totam. & lib.2. de pace publica. cap.g.num.27. 28. 29.8 30. Hyppol.de Marfil.in l. vnica.num. 120. C.de rapeu virg. Verum non folum vniuerfitas delinquens puniri pot suprascriptis poinis temporalibus, sedictiam poenis spiritualibus, puta excommunicatione, & inter-" dicto. De cuius tamen articuli veritate dispiciamus. Textus in cap. Romana in fi.extra de fentent.excomun. \$1 lib.6.dicit, + non poffe in vniuerfitatem excommunicationis fententiam proferri, ne innoxij puulantur, idque propter innocentes pupillos, minores, mulieres pregnantes, & nafeituros infantes, quinon deliquerunt, & .4. ideò puniri non possunt : pæna enim suos auctores renere debent.l. fancimus. C.de penis.de jure igitur cano-... nico vniuerfitas excommunicari non debet, fed tantum om illi, ques culpabiles,& nocentes effe confliterit, ita ferim) prum reliquit Innocentius in cap.grauem.extra.de fentent. excommun. & in cap.vlt. num.vlt.extra de procuratoribus.& hæc opinio communiter eft approbataper Doctores noftras, vt dicit Gaill. lib.a. de pace publica. .l mcap.g.num.17. & 18. Iul. Clar. quait.60.num 30. Bald. in l.o. Sianimaduertendum.num.a.ff.quod metus caufa. Textus tamen in Auth. item quacunque communitas, & ibi Bild in princ. C. de epifc. & cler. dicit vajuerfita-

tem poffe excommunicari, fed illud eft de jure civilis aliud de iure canonico, ve fupra dixi mus, cui in hac mas veria ftandum eft; ftamen aliquando contingeret vniuerfitatem delinquentem excommunicari, subrogati in locum mortuorum, non intelliguntur etiam excommu-42 nicati; quia + excommunicatio continet pænam infeparabilem à persona, & ideò ad alium transire non poreft;quia pænæ delictorum non transeunt,ad huiusmodi successores. Bald.in l. 22. num. 2. ff. de lega. 1. & ibidem Caftrenf: num.3.8 4. & Alex. num.vlt. Iafon in l. quod in rerum. S. etfi nauem. num. vlt.ff.de lega. 1. Aliud ta-43 men, & diuerfum eft in f fententia interdicti, que poteft cadere, & proferri in vniuerfitatem, & ob id nom extinguitut,licet mutentur perfona ; fed fententia excommunicationis ligans animam non cadit, nifi in fingulas personas. Caftr. in 1.76.num.7.& in 2.lect. num.2. ff. de judicijs, etfi omnes de vniuerfitate effent excommunicati excepto vno,totum ius vniuerfitatis remanes apud illum non excommunicatum. Caftren.in l.7.5.vlt. num.2.ff.quod euiufque vniuer.nom.de hac tamen materia, an fentétia excommunicationis, & interdicti polfit ferri in vniuerfitatem , vltra fupradicta, vide Barth. Socinum in Leum fenatus num. 8. ff. de reb. dubiis. Iaf. in l.quod in rerum, S.eth nauem.nu.7.& vlt.ff.de lega.1. & in l.i.S.vlt.num.I.ff.de acquir. poffeff. & in l.inter ftipulantem. S. sacram. num. vlt.ff.de verb obligat. Didac. Conuar var.refol.lib.2 cap.8.num.9. Cagnolin l.fi quis maior. num.2. C.de transact. Vidimus an , quando , & qualitervniuerfitas delinquens puniator poenis corporalibus, pecuniarijs, necnon spiritualibus, seu censuris 44 ecclefiafticis; nunc supereft vt videamus † an,& quando vniuerfitas delinquens, infamiz pæna plecti poffie p 45 f omnes enim poine, aut funt pecuniarie, aut corporales, aut respicientes, & concernentes famam, dignitatem, & existimationé alicuius.l cognitionum. in prin.ff. de varijs, & extraord.cogn. Quarunt igitur Doctores noftri, fi vniuerfitas eft condemnata pro aliquo delicto. ex quo infamia irrogatur, vt puta pro furto, an efficiatur infamis, poenifque infamibus constitutis puniatur ?

Vide-

Videtur o non. Ad quod probandum altius tem rept-_ ram , & pramitto certifimam effe juris conclusionem 46 + in causis criminalibus, in quibus agirun de poena corporaliprocuratorem interuenire non poffe, fed quem reneri personaliter respondere, & in iudicio comparere.L penult Sad crimen. ff. de procurar, ratio autem huius conclusionis eft; quia quilibet reus migteret procusatorem qui pro ip fo compareret , & vbieffet condemnandus pro delicto in aliquam pænam corporalem non poller fieriexecurio condemnationis, & ficomnia judicia criminalia redderétur eluforia. Jul. Clar. quæft. 22. num.i. 2.2. & per totam. Hoc autem non habet locum. Ar in vniuerfitates nam + in caufis criminalibus in quibus agitur de poena corporali intervenit procurator, feu fin dicus vniuerfitatis, quia impossibile estrotam vniuerfi-48 tatem per le pose litigare,& in judicio fare,& fictne-. ceffitas facir licitum, illud quod airas effer illititum. ita feriptum reliquit Bald in 1.6.5.2.nu. 3.ff. de his qui not. infam & in l. 10 S.ylt.ff.de in ius vocando. & in l.z.nu.6. C.de his quib. yt indignis, & in 1.3.num.27. C.de accufan Caftrenf. in l. S. r. num. z.ff. quod guiu fque vuiner. nom. Gaill, lib.z. de pace publica. cap. 9. num. 3. Myfingerius observat. 76. per tot. Cent. 4. Marcus decif. 701. per tot, volum. 2. Bart.in l.18, num. 1. C.de re milit.lib.iz. de hoc est textus elegantisimus in d. l. 18: S. vt autem omnifariam. C.de re milit. lib. 12. Bart: in extrauaganti ad reprimendum, quomodo in lefa maiestaris crimine procedatur. in verbo, legitime; circa finem.quibus in locis apertifime feribitur, findicum vniuerfitatis, non folum in caufis ciuilibus, fed eriam in caufis criminali. bus, & capitalibus poste nomine vnjuersitatis interuenirestam in agendo, & excipiendo, quam in accusando, & . defendendo. Hoc pramillo, & prasupposito pro vero. vt eft veriffimum, venio ad folutionem quæftioniss pro politæ, & dico vnjuerlitatem condemnaram ex delicto. , ex quo infamia-irrogatur non effici per hoc infamem; 49 quia f alieno nomine condemnatus de delicto ex quo infamia irrogatur, non efficitur infamis, nec is cuius somine condemnatur. 1.6.5.2. ff. de his, qui not. infam.

erge

ergo ynigerfitas condemnata, etiam ex delico, ex quo infamia contrabitur, non efficitur infamis, cum per fe non poffit litigare, & stare in judicio, fed per procuratorem duntaxar, feu findicum . Secundo, hac opinio so probatur, quia + poena intamiæ perfonam defiderat, : fed vniuerfitas, propriè loquendo, non eft persona, nec animatum corpus, fed eft quaddam corpus intelleQuade, ve supra in prima parte huius nostri aractatus satis Guperque documus, ergoinfamiz pæna non poreficadere in vniuerstatem . Pro contraria autem opinione se adducuntur mulea. Primo quia + vniverfitas dicitur perfona & vicem perfonz fuftinet, dummodo fit legitime convocata.l.mortuo.ff.de fideiuff. item , propter infamiam inquiritue contra vniuerfitatem cap.per inqui-12 fitionemide elect præteren tyniuerfitas habet anima. & in animam vnimerfitatis iuratur cap. præfentium.extra deteftib. lib. 6. pottremo, vniuerfiras poteft delinquere, & per confequens punirisyt fupra vidimus, ergo bier infamiæ pena, & crimen por in iplam cadere. Veri-- ras eft, vniuerstatem condemnatam de forto non effici minfamem, velde alio delicto, ex quo infamia irrogatur, . per rationes supra adductas; nam ifta poena infamia, eft - paina personalis; que in vniversitatem propriè cadere inon poreft .: Non obstat dictum cap per inquisitionem 53 vbi dicieur & + contra vniversitatem inquiritur pro-54 prer infamiam, quia respondetur, † infamiam polle con ie fiderari duobus modis. Primo enum modo dicitur infai mia alicuius, ideft fatus eius magulatus l. cognitionum. - \$ 1 ff.de varijs,& extraord. cognit. fecundo modo, dicieur infamia de aliquo, ideft publica yox; & fama con-- tra aliquem . Primo modo vniuerfitas non est infamis: fed fecundo modo fic , quia vniuerfitas potest laborare infamia, ex qua deuenitur ad inquifitionem, ideft pot ... effe publica vox, & fama cotra vniuerfitatem ipfam, fci-- licer commiffie aliquod delictum; & hac fecunda infamia appellatur infamia de homine , que non inest ipfa homini, fed de ip fo homine dicitur, & extatapud bonos, & graues viros; & de hac fecunda infamia loquitur diaum cap.per inquificionem. Prima autem infamia, que nop poreft cadere in viniversitatem, appellatur infamfa hominis,& ipfi homini ineft, & de ifta loquitur I. C. in d.l.cornitionum. S. 1. & per totum titulum. ff.de his que not.infa.& per rot.titul C. ex quibus caufis infamia irrogatur Bald.in d.l 6.5 2.nu. 2.8: 4.ff, de his quinot. infamia. Hactenus vidimus de delictis vniuerficacu nunc ar vidcamus de t quafi delietis ipfarum communicarum nempe de ijs, que in earu territorio fiunt, que propriè non poffunt dici delicta ipfarum vniverficatom com ab ipfis non committantur, fed ab alijs; fed quia aliqua cul pa poreft aferibi ifidem comunitaribus ratione huiufmodi delictorum, que ab alijs in earum cerritorio perpetrantur, ided ex quafi maleficio tenentur,& obligate intelliguntur. 6.2.& 6. penult. Inftirut:de obligat que ex es quafi delicto naleuntur. Videamus igitur fanyniuer. fitztes ex difpofitione iuris comanunisteneantur dentitiare maleficia,que in carum territorio committuntar, eneanturg; capere malefactores, & delinquentes, nec-- non emendare damna data in earum territorio de quid filege municipali,& particulari hae omnia fintdilpofi-. ta,& introducta Bartin I ne quid num a ff.de incendio, ruina, naufragio tener, vniuerfiratem teneri in fimpli, fi delictum factum fit, & damnum datum ipfavniuerfirate feiene, & profibere valenteil.culpa caret,& ibi et glo.ff.de reg.iur.& hoc est mirabile;quia alide,fola scies tia non facit quem teneri de maleficio, mifi interveniat juffus, vniperfitas autem tunc intelligitur hoc feire, qua do malefierum eft factum ita palam , & publice, vesciwerit major pars vniuerfitatis. l. quod major. ff.ad municip.cum limanicipes. ff. eod. municipes intelliguntur feire, quod feiuntij, quibus fumma reipublicz commiffa eft.l.aliud S.refereur.ff. de reg.iur. fequitur hac doctri nam Bartoli, Marcus deciligge.num. 1. volum. 2. Iafon remisliue, in l.f. quando num.42. C. vnde vi. Ozaf decif. 138.num.14.& num.vltimo.vbi dicit prædictam doctrinam Bar in d.lne quid num. 2. communiter à Doctoribus noftris efle approbatam; & hac procedunt fecundi dispositionem juris communis. Sed quia in multis partibus Italia, aliarumque provinciarum extant flatuta difpo-

difponentia, vniuerfitates fen ipfarum findicos teneri dentitiare maleficia, capere malefactores, & propria cu Rodire territoria, alias teneantur ad emendandum dapu datum; ideo operapretium effe duxi aliqua de hac materia frequenti,& quotidiana scribere,vr nihileoru ignoretur, & omittatur, quod ad hanc materiam perti-77 net. Primoigitur dispiciamus + an huiusmodi statuta tanquam jufta , rationabilia , & zquitati confentanez 4 validaj& firma fint,an verò tanquam iniqua viribus no o fubfittant. Prima fronte huiufmodi ftatuta tanquam iniufta, & iniqua videntur effe, & per hoc nullam firmitaré, & robur habere. Pro qua opinione adducitur textus in auch.ve nulli judicium S.quoniam verò cotingit. inillis verbis, aut damnum eorum inferre vicis. vbi, Im ge perator vult delinquentes poffe duintaxat puniri, nequ vnum pro alio castigari poste, & glo.ibid in verbo, vicis, inue hiturin magiftraeus punientes yniverfitatem pro alique delinquente.pro hoc funt textus infiniti. Lerimé fi de penis cuius verba hac funt. crimen paternum, vel pana paterna nullam maculam filio infligere poteft: naque vnufquifq; ex tuo admiflo fortifubijcitur, nec alie ni eriminis facceffor confficureur. Ide dicitur in l. fance mus. C.de pænis, quo loci Imperator feribit hæc verba, fancimusibsefle penam, vhi, & noxia eff; propinquos, · notos,familiares procul à calumnia fubmouemus, quos reos feeleris focietas no facit, nec enim affinitas, acami ciria nefarium crimen admittunt:peccata igitur fuos to neant auctores,nec viteriùs progrediatur metus, quam reperiatur delictum.hue pertinet tituli. C.ne filius pro patre, vel pater pro filio, vel libert' pro patrono, vel fer uus pro domino coueniantur, & tit. C.ne vxor pro marito, vel maritus pro vxore, vel mater pro filio conuenia vur. & tit. C.vt nullus ex vicarijs pro alien.vic deb.tenea tur leb. 11.l. 4. C.de exequutoribus,& exactoribus lib.12. ide tenet Bal.in d.l. fancimus. C.de penis. vbi dicit, ftao tutum quo cauctur illos de domo teneri pro conforte, effe contra jus divinum, & humanum, & incap. cogno-" Scentes.col. I.circa medium. ext. de constit. afferit hu-

9 iulmodiftatuta plerumque elle jajqua, & iniufta: + vbi

enimmon aft delictum, & culpa, ibi regulariter non debeteffe pana.cap.a.de conflitut.d.l.fancimus. iniquum pretereà videtur, alterius odio, alios prægrauari cap. no debet de reg. jur. in 6. Ergo hujufmodi ffarura raquam L mri,naturaliq; rationi, & equitatiaduerfantia non de-- bent valere. Contrariam th opinionem de jure veriorem effe existimo, f. huiusmodi ftatuta, wt voiuerfitates pro delictis aliorum teneantur in penis pecuniariis, etiama nihilivere vel prælumptine commiferint valida effe, & jure fubfillere poile. Pro qua opinione adduco textum in terminis, in S z.iuncto S.pen. Inftit.de obligque quali ex delicto nafe. vhi,is excuius conaculo fiue adibus in quibus habitat desectum, effulumg; aliquid eft, ita vt alicui noceret, quafi exmaleficio obligatus intelligitur. Ideo aut non propriè ex maleficio obligatus intelligitur s quia plerungsob alterius culpam tenetur. Non obstant modo in cotrarium adducta; quia illa procedunt regulariter, secundum dispositionem iuris communis, quando nulla culpa porest imputari ei, quipro alio convenitur, fine in committendo, fine in omittendo; fecusfi eius culpa aliquid poteft aferibi d. 6.2. & 6. pen. & ifta fatuta ellent iniqua , & iniulia fi ellent fine caufa, quod dici non poteft ; juftæ autem caufæ funt, vt magis a delictis abstineatur, reprimaturo; sceleratoru hommum audacia . nevè depopulaciones . & deprædationes frant, que omnia publicam respicium, & concernunt vtilitatem, & commodum Ozafideerfi88.pertoso tam. Ceterum licet huiufmodi titatuta fint valida,vt diximus, ftrictiffime tamen tanquam odiofa. & exorbitantia debent intelligi,& reftriligi, vt feriptum reliquit Inf. in l. de quibus, num. 57, circa finem.tf. de legibus. Ozaf.d.decif.88.num.4.8: 5.Pre fuppofita igitur validis eate huiusmodi flatutorum, aliqua in specie de ipfisdicamus, & primo de fatutis, quibus cauetur, & dispont-- a tur vt vnjuerfitates.leu earum findici teneantur denun-. tiare maleficia in proprio territorio comifia . Pramitto 61 itaq, + poteftarem, & auctoritatem conftituendi istos findicos, & officiales ad denunciandum malcheia, que in proprio cuiufq; communitaria recritorio committu-

turgrefidere duntaxat penes ipfas vniuerfrates, feu decuriones, & confiliarios , ita fcriptum reliquit Angelus 61 in l. vnica. C.de irenarchis, lib. ti. + nec poste istos oficiales fic deputatos vti. & exercere officium, nifi prius surauerine bene recte, & fideliter iplum officinm exercere, & administrare. Bald in 1.5.num.2. C. de bonis va-6 cantibus hb 10.4 quo in officio tenentur de dolo, & fara culpa, mò in eis requiritur exacta diligentia, ratione fu-Sceptiofficii, fine mandati ; fine enim eos aquiparemus procuratoribus tenentur de leuissima culpa,fiue tutoribus, vel curatoribus tenentur de leui culpa. Bald in l.c. num:15. C.de epifc. & eleric. Marcus decil 556. num.5. 64 volu. 2. Vnde fi + findicus deputatus ad denuntiandum - maleficia accipiat pecuniam, vtaliquem falsò denuciet - punitur pæna falli, l. 9.5.1.& ibi etia Bart, ff. ad l. Corn. 65 de falfis. Et etiam è contrario f fi huiusmodi findici, & officiales communitatis, qui tenentur ex forma statuti denuntiare maleficia sub certa pena ad inftantiam ma-· lefactorum pecunia accepta,non denuntiant,puniutur; - & fi fecerunt fibi caueri de indemnitate.ideft de foluen do omnem penam, quam findicus propter hoc peffet incurrere; ifta promiffio nihil valet, nec poffet à promifforepeti, fi quam penam findicus folueret. Caftrenf. in 1. 71.6. illud quod vulgò num. 4.ff. de fidejufforibus. Alex. 66 in l.7. S. 1. num. s.ff. de pactis. + Tenentur igitur huiufmodi findici deputati ad denuntiandum maleficia de. dolo, & fic de euidenticalumnia, fecus de præfumpta ca 67 lumnia; licet enim regulariter †denuntiatores tenean. tur probare omnia ea, quæ denuntiant l.diuus.ff.de cuftod. reor & non probantes incidant in S. C. Turpilianum,& calumniari presumantur lab accusatione. S.nuciator. ff. ad S. C. Turpilianum. hoc tamen locum non habet, & de jure,& de consuetudine in hujusmedi finde eis, qui ex necessitate officij tenentur denuntiare male-68 ficia, + non enim tenentur probare contenta in denuntiatione, fed folum nomina testium dare iudicis; neque deficiétes in probatione præsumuntur calumniari;quia quicquid faciunt illud agunt exnecessitate officij; fimi-

69 liter enim videmus effe in tutoribus, & curatoribus, tq.

Tract. de iure Universit. non tenentur de presumpta calumnia, sed dumtaxat de euidenti; & hoc propter officij necessitatem .textus eft elegantissimus in l.a. C.de hie, qui accusare non possur. cuius hec verba funt. nec enim facile tutores velcurato res, qui ex officio, & periculo suo res pupilloru, vel adolescentium administrant fententiam notantur; nifi euidens corum calumnia iudicanti apparebit; & hoc, qua- : do famus indubio, iftos findicos denuntiantes maleficia carere dolo,& euidenti calumnia, fecus fi de illorum ca lumnia euidenti, & dolo constaret, quia tunc ceffat pre-70 fumptio innocentia, &fincidunt in S.C. Turpilianum, velextrà ordinem puniuntur. Maschardus conclu. 506. per totam. I. diuus. S. fi.ff.de cufto.reorum. Bar. in l. 6.5. nuneiatores.n.z. ff.ad S.C. Turpilianum. Hine fit,vt hu-71 iulmodiffindici communitatum denuntiantes maleficia ad alterius inftigationem excusentur, fi ifti inftiga- . tores sut person ziquibus verifimiliter eredi debet, alias non.Bar.in l. 24. num. 4. ff. ad legem Corneliam de falfis. 72 cum enim + eis ex necessitate officij contieniat denuntiare maleficia, quelibet colorata caufa, & fic hujufmodi inftigationes excufant, & relevant cos, à præfumpta calumnia.l.tutorem. ff.de his quibus vt indig. l.poft lega tum S.aduocatum fleod. titulo, & ideo no tenentur, nifi de euidenti calumnia.tex.est notabilis in 1.6.5. nuntiato res & ibi etiam Bar.nu. 1. ff.ad S.C. Turpilianum. Idem 93 eft fi de tali maleficio erat publica vox,& fama; texcufantur enim etiam hoc cafu,cum fit iuftus error f fecus fi temere procederent ad denuntiandum. Bal.in 1.30. 5.1. 74 num.5.ff.de acquir. hared.& + debentdenuntrare maleficia raliter qualiter sciunt, & non aliter. Bald.in l.1.5. potest autem ff.de oper.noui nunciat. Hinceriam fequa 75 tur; vet fi huiusmodi officiales deputati ad denuntiandum maleficia nesciane neg; legere,neg; scribere,ve plu rimum accidit, & faciant scribi ab aliquo notario denu tiationem, scilicet nomen delinquentis, & locum, & no . tarius errauerit vel in nomine delinquentis, vel in alia rescerte index non poterit punire tales findicos; quia

taliserror ipfis nocere non debet; nifi conftet cos falfam

fecifie relationem. Hippol.de Marfil.in d.l. qui ignoras. num

76 num.9. licet enim exterf ftatutum, quod denuntiationi maleficii facta per findicum communitatis, & relationi apfius fletur; hoc tamen debet intelligi, nifi contrarium probetur, vel contrarium appareat. Caftrenf.in l. z.nu. vlt.ff.fi ex noxali caufa agatur quemad.caue. Prætere à in multis alijs cafibus excufantur hujufmodi findici, & officiales vniuerfitatum maleficia non denuntiantes, in quibus non tenen tur, nec puniuntur : quorum primus 27 eft, † fi findicus fuerit præuentus per accufatorem, vel à principali offenso, vel à judice, qui inquifiuit; his enim cafibus non tenetur denuntiare maleficia . Bald. in l. 10. num 1.C.de his quibus ve indignis & ibid. Bar.nu. 1.ide Bar.in l.1. S.eleganter.num. 2.ff. de liberis agnosc. Secun 28 dò, † findici qui tenentur denutiare maleficia excufantur, nequetenentur denuntiare clandeftina, que feiri non poffunt : tempus enim fatutum ad denuntiandum maleficia non currit à die commissi delicti, sed à die publicati delicti,ex quo findicus feinit, velfeire potuit: fi enim maleficium ftetit occultum, vel non funt inuenti malefactores, non debet findico imputari. Barto. in 1.6. nu. 1.ff.de calumniatorib. & in l. 15. S. hoc interdictum . num.vir.ff.quod vi aut clam.Barto.in l, hæredem. nu.t. ff.de his quibus ve indign. Hyppolitus de Marfil.in l.qui ignorans.num.14.ff.ad l.Corn.de falfis & in l.quifalfam monetam. num.74.ff.codem titu. Bald. in l. j. S. occiforum.num.1.& 2.ff.ad S. C. Syllanianum. Marcus decif. \$56.num 4. vol. 2. à die igitur feientiæ delicti, tenetur findicus denuntiare ma efactum etiamfi tempus à flatu to præfixum fit apfum; fecus fi findicus habuit scientia deliti poliquam reus præscripserat; quia hoc casuam plius non tenetur denuntiare. Bald. in l. 8. num. z.ff. le 79 his qui not.infamia. Tertio, Inon tenentur denuntiare maleficia de nocte, velalio tempore commissa, in que impossibile est findico scire malefactorem. Hippolyt.de Marfilijs in l.in criminibus. S. praterea. num. 95. ff.de questionibus. Marcus decif. 556.per tot.vol.z. Quario, Sof statutum fi dicit findicosteneri denuntiare percussio nes sanguinolentas, non tenentur denuntiare percussi > mes in quibus eft leuis curis feillura. Hyppol. de Marfi-

250 his in life ve allegas.n.vlt.C. ad f. Corn de ficarfis. Quin-Br tus caluseft, ffi index effer ablens, & per hoe findic' no poterit intra tépus præfixum à flatuto denuntiare n.aleficium, hoc enim cafu excufatur, nec incidit in poina : cautelath traditurhoc cafu quando judex abfenseft, o compareat findicus intra terminum,& tempus prefixum à flaturo ad tribunal,& proteftetur. Bart. in 1.2.9. item f n.o.ff.fi quis in jus vocatus non ierit . Sextus eft 8: cafus in quo excufatur à pæna, ffi demontiauit compul fus à judice, & hoc est verum, si hujusmodi findicus no differebat denuntiare, & fie non erat in mora, quo cafu licet compulfus à judice denuntiet, excufatur, neg; incidit in pænam; fecus fi procrastinabat, & differebarde nuntiare male ficium; hoc n.cafu; fi compulfus à itrifice denuntiauit, tenetur, & punitur. Bart.in l.z. S. quid eroo. #.ad S.C. Turpillia. Quid autem fi phures commiferunt 8; vnum delidum, & findicus omifit denuriare vnum ex ipfis delinquetibus? an tencatur ad integram poenam in flatuto comprehensam, ac fi nullum denuntiaflet ?vide 84 Alex in l.6.n. vlt. C.de his quib vt indig. Similiter, findicus communitaris, fi teneatur fub certa pona denuntiare maleficia. & publica vox & fama eft, o ipie findicus commificaliquod maleficium', & ipfe elt certus de contrario,non tenetur denuntiare feinfum, aliud & diaicrium est si publica vox, & fama est de alia persona, licet non commiferit, & et ipfe findicus credat, o non co milerit. Caftr.in 1 30. S. r.n. 7. ff. de acq. har. Sed quid fi ipfe findicus verè commifit delictum' an teneatur feipfum denuntiare?dic o non. Caftr.in l. 16.5. Diuus quoq; n.vit.ff.de publ. Alex in 1 30.5.1.n.12. & 13. & n.14. ff.de acq. har. Bart. in d.S.diuus quoq; & ibi in addit. & in 1. 85 cum quidam. 1.n.6. 2 vlt.ff.de acg.har. Pratereaffi ex forma fraturi findicus communitatis debeat denuntiare maleficia intra certum tempus, fub certa pæna,& aliqualis antequam effet creatus findicus denuntiauit. certe poftqua eftereatus findicus non habet necesse ite rum denuntiarc. Caftr. in l. 18.n. z. ff.de iniufto, rupto, & \$6 mitto teft. Poitremo, findicus non tenetur denuntia-

re malcheia commifia per perfonas; cotra quas non temetur

netur ferre teftim onit. Alex. in 1.30. § i. nopen. ff. de acq. hær. B contrario autem multi funt casis, in quibuelicet aliqua ff dubitatio, & difficultas, tenétur th huinfmod i sindicia b vniuersitate constituti denuntiare, & in dicare malescia in ipsius vniuersitatus territorio perpe

87 trata:ahis puniunen & multiantur:ecceenim findle tenetur denuntiare maleficium durante cius officio odmifium, icet tépore denuntiations non fit amplius findicus;infpicitur, n.tempus delicit perpetrati, & non tempus delicit perpetration delicit

88 geft. Secundo, † fi delictum fit commissum in confiniba vet in locis limitrophis, sindici virius (3) loci tenebuntur: deuuntiare malesicium. Bald. in La.n. 1. C. vbi de erimi-89 nib. agi oport. 1 eriò, † tenentur: sst sindici denuntiare

maleficia, et fi fint impunibilia, puta fi quisoccidit bannieum, qui de jure, & impune potuit occidiquemadme 90 dum enimfres deber denuntiari, & confignati, licet de ea foluino debeat gabella, aliàs incidit in commissum. L. 1116.5 diuns quogs ff.de public. eodem modo videtur dicendum & debeat findicus denuntiare maleficium, licet lit impunibile; maxime cum non pertineat ad findicum tognoscere an delictum fit punibile yel non, cum non fit nifi merus executor.ita tenet Bar.in d. S. diuus quoque n.vlt.& in 1. 1. S. accufationem.n. s.ff. ad S.C. Tupillian.& in 1.3.5.ff mariettsin. 2. ff.ad S.C. Syllan. & hecopinio eff veriffima;licet contrarium tencat Alex.in l.2.num.6.C. vt nemo privatus. Explicatis his, quæ pertinent ad materiam denunciationis maleficiorum, nuc aliqua de his, qua ipectant ad capturam malefactorum, & delinquentifi dicamus. Difpiciamus itaq; quomodo ftaturi iftud ve vniuerfitztes teneantur capere malefactorem intela

91 ligendum fits& an,& quando locum habeat. † Vniuerfitas igitur que tenetur ex forma flatuti capere malefactorem fub certa poma, non tenetur capere eum, qui oc cidit banatum, vel alium, qui poterat impunè offendi-

92 Barvin I.3. S. fi maritus. num. 2. ff. ad S. C. Syllan. † Quid
fi v num ex plurib. malefatorib. duntaxat pra tentaur?
an & qualitet tentatur? vide Bartin I.3. S. vlt. in addit.
ff. de public. & an omnes de vniversitate insoludum te-

neantur ad pænam compræhenfam in flatuto? & an fo-93 lutio vnius liberet alios? Videtur quod non; quiafquado plures tenentur ex maleficio, folutio vnius non liberat alios, & vno exacto alignon liberantur. I. item mela. S.fi plures.ff.ad l. Aquil.l.fi quis quod, in firff. de iurifd. omn.jud. Contrarium th est verius, quia ifti de vniuerfitate tenentur quafi ex maleficio, cum de facto alterius teneantur, & ideo folutione vnius alij liberantur. 1. 3.ff. de his, gni deiecer. veleffuder.l.4. S. is quoq, vbi Bart.ff. de zer. & obhalind igitur eft in maleficio , aliud in quafi maleficio, in quo multa funt fpecialia, per tex.in d.S. is 94 quoq; & ibigl. Præterea iftud ffarutum quod vujuerfitas teneatur capere malefactores fub certa pona, non

habet locum , neq; intelligitur de clericis malefa Ctorib. & delinquentib. Hypp.de Marf, in rub. ff.de fideiuflinu. or 118. Et fi pluresfecerint vnum homicidium, vel aliud

delictum, & vniuerficas no expit eos, an teneatur pluribus,& tot panis, quot funt malefactores, an vna tantus Die quod tenetur vnica duntaxar pæna ; quia ftatutum quod loquitur indefinite aquipollet vniuerfali: &ideò illa verba ftatuti, fi no capit malefactores resoluuntur . ideft,fi oes malefactores non cepit. Hypp. de Mar Lin La in rixa.n. 6.ff.ad l. Corn.de ficar. Bar.in 1.3. S.vit.ff.de pu blic. & in 1.17-n.4. ff. ad 1. Corn. de ficarijs. Bald. in 1.16.n.

96 4.C.de his qui accus non post. † Exculantur th vniuerfirares, nec incurrunt ponam fratuto comprahenfam fi non ceperunt malefactorem, qui deliquit in cofinio, feu locis limitrophis, ita vt flatim transerit ad aliud territorium, & non potuerit capi, ét fumma diligentia adhibita. Bald.in l.j.S. occisorum.n.2. ff.ad S. C. Syllan. Eode 97 modofexcusantur fi maleficium sit factum clam vel de

noche, jea ve delinquens aufugerit. Marc. decif. 556.n.2.86 3. vol. 2. & decif. 555.n. 1. vol. 2. dumodo nulla culpa poffit vnjuerfitati aferibi. Ang. in 1.4. nu. 1. C. de nauicul. lib. 11. Nunc superest ve pro complemento totius presentis quartæ partis huius tractatus noftri , f. de delicis , vel quafi delictis vaiverfitatum aliqua tracte mus de ftatu. tis, quib. difponitur, vniuerfitates de delictis perpetra-

tis. & damnis datis in earum territorio teneri, & obligata's

gatas effe de proprio refarcire ipfa damna;que mareria eft frequens, & quotidiana, & indies in foro, & palatijs 98 verlatur, & tractatur. Primd ignur feiendum eft thuinsmodistatutum non debere intelligi quando scitur à quo fuit illatum damnum, & eft foluendo; quia tunc no debet quis grauari odio alterius , fed debet intelligi in duobus calibus, scilicet quando ignoratur à quo damnte fuerit illatum, vel scitur, fed is quidamnum intulit non eft foluendo. Ozaf.decif.88.n.31. Papienf.fol.136.nu.5. estque necessarium, ve confee verè de damno illato, & non per contumacia. Hypp. de Marfil. in l.de vnoquo q; 99 n.174.ff.de re judic. & damnum , feu interelle eft probandum fiquide, nec fufficit iurametum damnum paffi; vbieung, n. non agitur directo contra dolosum, feu delinquentem, fed contra tertium , qui ex dold, & delicto commifio per alium tenetur , juramentum non fufficit. Cagn.in l.vnic.n.126 127.118. C.de fent.que pro eo quod intereft. Bart.in l. 1.n. 2. ff. quando ex factotut. & in l.7. n.3.ff.de incend.rui.& naufr. Iaf. in l.f. quando n. 37.38. 41.42. & 58. C vnde vi. probate ta liquide damno, fuper quantitate, seu estimatione damni, ftatur juraméto danum paffi. Bart.in I.g.n.vlt C.vnde vi.& in I.diuus Trajanus.n.z.ff.de milit.teftam. vere igitur, & concludenter debet probari de damno dato, alias ftatutum non habet locum. Alex.conf.47.n.1.& 2.vol. 6. fed qualiter damnu datum probetur, vide Gaill.lib.z.pract.obfer. obfer. 64. per tot. Et per hoc, fatutum quo cauetur vniuerfitate teneri de homicidio comifio in eius territorio, no habet loca, nifi prius probetur homicidium fuifie commiffum in territorio illius vniuerfitatis, que pro hoc conuenita nee fufficit ad condemnationem fi aliquis occifus reperiatur in eins territorio, quia poruit effe occifus alibi,& portatum effe corpus ibi:nam, no probat hoc effe, quod ab hoc contingit abeffe.l.non hoc. C.de probat.ita Caft. in l.s. S. docere aut debet. n.4. ff.ne quis eum, qui in jus 100 vocatus. Prætered, + hoc flatutum intelligendum eft, vt ita demum locum habeat, fi aliqua culpa ipfi vniuerfitati poffit afcribi, ratione dani dati in eius territorio;

los fecus fi nulla culpa. Hinc Et, vtfcomunitas non tenea-

tur de damno dato casu fortuito, puta de incédio. Hyppol.de Marf.in l. lege Cornel. n. 118.ff.ad leg. Corn.de fiear. nec de damno dato de nocte, vel occulte, vel in mul titudine hominum, vel per vim hostium, cuius violentie vniuerfitas non poterat refiftere. Bal in l.s.nu. 10. C.de epif.& cler. Hypp.de Marf in d.l.lege Cornel.n.118.fad 1. Corn.de ficar. Bal.in l.j. S. occiforum.n.z.ff.ad S C. Sil-Jan. Ozaf.decif.138. n.25. & vlt.& decif.88. nu. 21. &: 22. Marc.decif. 555.n.1. & 2.vol. 2. & decif. 556.nu.4. eo.vol. 103 velth poliquam vnjuerfiras fuit condemnata propter damnu datum, malefactor, & is, qui damnum dedit fuit eaptus,& inde furca fufpenfus; nam vniuerfitas remanet liberata Bal.conf.203.lib.1. Bart.in 1 3.5.vlt. & ibim 102 addit. ff.de public. Sed quid f fi damnum datum fic in via, que eft communis duarum vniuerfitatum? Certe vtrag; villa infolidum tenetur; fed per folutionem facta ab vna, altera liberatur. Alex. in l. s. S. j.n. 7. ff. de leg. r. Ce ios terum, + quando vniuerfitas tenetur ad emendandum damnum datum in eius territorio,& pro foluenda eftimatione damnidati imponit collecta, nulli dubium eft imponi debere per folidum, & libram, feu pro quantitate patrimonij, & non per capita. Bart.inl.7.n.f.ff.de incend.rui.naufr.& in folutione iftius collecta de inre comuni non tenentur contribuere, & concurrere minores, mulieres, clerici, fenes, infirmi, & absentes. Borgn. decis. 68.n.12.cum plurib.feq. is th cui damnum datum eft. fi fit de eadem vniuersitate, contribuet in solutione hujus collecta. Caftr.in l. 107. S. fi Titio ita legatum fuerit.nu. 2.3.& s.ff.de leg. r. Bart.in 1.39.5.j.n.6. ff.de excufar.tut. in 2. left. fol. 97. & vno de vniuerfitate foluente aftimationem damni dati, alij oes liberantur, cum de delicto alterius teneantur. bex maleficiis. S.is quoq: ff. de actio. & oblig. Bar in 1.7.n.4.ff. de incéd . ruina. Et ex iftis rema neat expedita ifta quarta pars prefentis noftri tractat".

Quartæ Partis finis.

TRACTATVS

DEIVRE

Vniuerfitatum.

(£43)

PARS QVINTA, ET VLTIMA.

De successionibus, que tam ex testaméto, quam ab intestato competunt, & debentur Vniuersitatibus. Cap. I.

SVMMARIVM.

Vniuersitates omnes, collegiaque licita, & approbata possunt ex ultimis voluntatibus hareditatem sideicommissa, & legata capere.

2. Hareditas legatum, & fideicommissum, nedum pot relinqui toti ciuitati, sedetiam uni parti ciuitatis.

3 Haredisas, legatum, & fideicommissum relictum uns parti ciuitatis, tanquam setta non valet.

4 Legasum fallum cuntati, vel ally vnsuen fitati valet, fine confiftat in commodo pecuniario, fine fit relicium ad bonorem, vel ornatum ipfius vnsuerfitatis.

5 Legatum fallum particiuitatis, vel alterius vni-

256 Trad de iure Vninerfit.

uerfitatis, an posit peti per ipsam partem uniuerfitatis, seu eius sindicum, an verò spectet ad totam universitatem petere quiusmodi legatum.

Vinsfructus potest relinqui cinitati vel alteri uni-

wersitats.

7 Vniuersitas reprasentat personam viuentem & ideò est capax vsusfructus.

8 Hareditas iacens reprasentat personam mortuam, Grobid vsumfructum acquirere non potest.

 V sus fruetus relietus ciuitati, vel alters vniuer sitati, quibus modis, extinguatur.

20 Legatum annuum fallum ciuitats, vel alicui alters vniuersitati, an finiatur centum annis, sicut lega

tum vsusfructus.

11 Legatum si sit saltum alicui Reipublica accereum vium, seu acertam rem saciendam, an possit illa pscunia legata vnsuersitati expendi, & connerts in alium vsum.

12 Falcidia an possit detrahi de legatis reipublicareli-Elis.

3 Hareditas, legatum, velsideicommissum relictum ciuibus alicuius ciuitatis indesinite, an confeatur sa-Etum. Or relictum ipsi vuiuersitati, an verò singulis de vinuersitate.

14 Indefinita aquipollet vniuerfali .

15 Cinstas quid fir.

16 Cinitas reprasentatur per cines.

17 Hareditates & legata regulariter relinquuntur ob benemerita pracedentia.

18 Viilitas publica praferenda est prinatorum vtilitati, 19 Hareditas, legatum, vel sideicom sum relictum par-

ticulariter quibuldam civibus, non censeiur factum ipsi civitati, sed ipsi civibus, tanquam singulis.

20 Legatum, bareditas, vel fidet commissum relictum ciuibus expressis nominibus propris ipsorum cinium vero ipfi cinitati.

21 Lagatum, barediras, vel fideicommissimo relititumo cissibus non censetur factum cissitati, quando cinicas est incapax, sed videtur factum ipsis cissibus tanquam singulis.

22 Legatŭ, hareditas, vel fideicomissum relietu administratoribus alicuius cuuitatis, vel alierius viniuersttatis an, et quando censeatur faltuspsi ciuitati, veb spss administratoribus eanquam singulis.

23 Legatum relictum omnibus hominibus alicuius ciuitatis an videatur factum fingulis, an verò ipfi ciuitati.

24 Seruus universitatis, bares institutus, si antequame adeat bareditatem manumittatur, vel alienetur, an possit adire nibilominus bareditatem.

25 Fideicommissum tam universale, quam particulare potest relinqui universitati.

26 Fideicommissum universale relictum universitată transit ipsoiure in universitatem absque aliquarestitutiene, verbali, vel reali.

27 Fideicommissum tam universale, quam particulare potest relinqui ab universitate.

potess retinque ao omuer state.

28 Vniuer stas alsua est, & quid separatum, & diuer a sum a singulis de uniuer state.

29 Universitas sideicommisso grauata detrabit quartam Trebellianicam.

30 V niuersitas, si est in mora prestandi fideicommifa sum, vel legatum, tenesur ad vsuras, à diemora.

Legatu vel fideicomissum si sit relictu reipublica. & hares extiserit in mora prastandi ipsum legatu, vel sideicommissum, tenetur ad vsuras a dit mora.

32. Vniuer sitates non solum de iure ciuili possunt capere, & acquirere relicta ex testamento. & aliys vitimis voluntatibus, sed estam de iure pratorio.

R . 3 Bono-

258. Trall. de iure Vniuerstei. 33 Bonorum possessio ex testamento duntaxat defertur ciuitatibus, & alys uniuersteatibus.

24 Bona vacantia debentur Fisco & non civitati.

35 Pninersitas superiorem non recognoscens est Camera, & Princeps su ipsius.

36. Bonarum possession ab sneeftate competit universitati in bonis liberti ipsius universitatis ab incest ato dece dencis

37 Vniversitas succedit proprio liberto ab intestato decedenti.

38 Collegium an & quando fuccedas collegiato ab unte-Stato decedenti.

39 Cinitates non succedunt cinibus ab intestato deceden tibus.

40 Csustates alieque respublice superiorem recognoscen tes, licet possint babere bona commania, siscum tamen nec sur a siscalia babere possunt.

41 Collegium, vel ordo decurson u succedit decursons ab intestato decedents sine barede, sisco excluso.

42 Collégium, seu ordo decurionum debet habere quart a in bonis decurionis, sextraneus ipsi decurioni succedat.

43 Collegea omnialicita. & approbata succedunt collegiatis ab intestato sine harede defunctes, excluso sisco.

44 Collegium, seucorpus alicuius magistratus succedit suis officialibus ab intestato sine harede accidentib. excluso sico.

45 Collegium quibus in casibus non succedat collegiate ab intestato sine barede defuncto.

46 Vniuersteates, collegia, aliaque corpora illicita non possumi, neque ex testamento, neque ab intestato succedere, & relicia capere.

Legatum, hareditas, vel fideicommissum relitit alisus collegio, ad hoc vi valeat necesse est probare ipsu collegione collegium effe licitum, & approbatum. 48 Collegium omne in dubio prasumitur illicitum, nis

licitum probetur.

49 Collegium omne in dubio censetur incapax baredita tis legati, & fideicommiss.

50 Collegium iudaorum non posest acquirere hareditatem, legatum, vel fideicommissum.

1 Collegium :udaorum non est reprobatu rone fecta .

32 Legatum, hareditat, vel fideicommissum potest relin qui singulis, & particularibus personis de universetate, seu collegio illicito.

53 Legatum factum fingulis de collegio, non dicitur fa-

Etum collegio .

54 Legatum fallum iudes, an valeat.

55 Legatum, hareditas, vel fideicommissum relitiu par ticularibus personis de vinuersitate & collegio illicito, quando non valcat.

56 Lagatum factum indass alicuius losi, velomnibus alicuius colleguilliciti, non camen ratione fecta, an confeatur relictum tanquam collegio, ve ira non va leat, an autom vei fingulis, ve ira valeat.

57 Actum debemus interpretari, ut potius valeat, quam

pereat .

58 Testator no censetur elegisse viam, per quam indicin sum impugnetur.

59 Conjetturis est locus in incertis, non autem in claris,

Nniuerfitates† omnes, collegiaq; licita & approbata, ex vitimis voluntatibus pol-fe, & harediatem, fdeicommiffa, & legata capere certi, & indubitati iuris eft, vu conflatex I. & C. de hared infth.1-5, S. ji.f. de acq. har. I. j. C. de facrof. eccl. I fi quis & de acq. har. I. j. C. de facrof. eccl. I fi quis &

filio. S. fi parti. ff. de lega. I. l. fi hæres. S. vicis. ff. eo. l. vnica. ff. de liberis municip. & aliarum vniu. l. cum fenatus. l. a.

R 4 ff.de

#.de reb.dub.Li. S.fi autem collegium. Had S.C. Trebell. 1. & z.C. de hared inft. 1 3. C.ad S.C. Trebell. I.omnib. I.recufare. S. item municipes. ff. eod. rir. ad S.C. Trebell. glo.in l.j.in verbo, aliorum. l.penult.cu l.vlr. ff.quod cujufq; vniuer.nom.l.ciuitatib.l.fi quid 120. ff. de legat. 1. l.vlt. C.de facrof.eccl.l.z.in fin.C. de compensat.l. munieipib ff.de condit & demonftrat.l.z. C:de adminift. reru public lib. 1 1.1. vlt. in prin. vbi etia glo. 1. C.de vend. reb. ciuit.lib. 11. nequerelita vniuerfitatib. approbatis viatiantur,tanquam relica incertis perfonis, vt fcriptum reliquit Bart.in l.j.n. 2. & ibi etiam Cagnol. nu.20.23.& 24. C. de facrof. eccl. facit Lid quod pauperib. C. eod. tit. ciuitatib. igitur,caftris, villis,alifq; vniuerfitatib.licitis 3 hareditas, legata, & fideicomiffa relingus poffunt. + nec folum legatum factum toti ciuitati valet, fed et legatum factum vni parti ciuitatis.l.fi quis à filio. S. fi parti.ff.de leg. t. licet.n. illa pars ciuitatis no representet totam ciuitatem, fed duntaxat totus populus, cui ideo legaripo teft, representat th faltem partem, que poteft acquirere toti ciuitati. Caftr.in d. S. fi partin. 1.2. & 3 & hoc pro-2 cedit , + nifi legarum fit factu vni particiuitatis tanqua fecta, quia tunc non va et, cum fit vniuerfitas illicita,& reprobata; quoniam per huiusmodi fectas in damnum. reipublicæ contenditur. I.fi quis ingenuam. S. in civilibus. ff.de captinis. Barto in d.S.fi parti.num.2. + ciuitas itaq; vel alia quælibet vniuerlitas approbata petere poreft legarum factum, fine confistat in pecuniario commodo, fiue fitrelictum ad honorem vel ornatum ipfius vniuersitatis, puta ad construendam, vel ornandam ecclesiam, ad alimenta pauperum, & huiusmodigeneris; quibus cafibus findicus vniuerfitatis poteft petere hac legata', cum tendant, & pertineant ad honorem, ornatu. & ad decorem ipfius reipublica, publicama, vtilitatem concernant, & respiciant. d.l.ciuitatibus. vbi de hoc eft text. & ibi etiam Bart. num. 1. com leg & in l. fi quid. 120.ff.co.tit de legat I vbide hoceft tex elegantiffimus 5 Bar.in trad.de alimentis.num.39. Sed tan pars fola vniuerfitatis, feu eius findicus poffit petere legatum factu

iph partivniuerfitatis, an verò spectet ad tota vniuerfitatem

ftatem petere huiusmo di legatum? Bart.in d.l. fi quis à filio. S. fi parti.tenet poffe parté ipfius reipublice cui fachum eft legatum petere ipfum legatum, feu eius findicum. Sed Cynus in d. S. fi.parti tenet contrarium , fcilicet totam communitatem, feu ipfius findicu petere debere, licet id quod legatumeft particiuitatis debeat expendi in or natum, honorem, & decorem illius partis ciuitatis cur relictum eft. Alex. media diftinctione, conciliathas opiniones, ind. & fi partiaut, inquit, fimpliciter relinquitur ad ornatu partis ciuitatis, & tuc procedit opinio Cyni; aut relinquitur certa & determinata particiuntatis, & tuc procedit opinio Bart. quia ille, cui
6 legatur, & non alius ad legatu agere poteft. Pretereatle gatum viusfructus,factu ciuitatibus,caitris,villis,vicis, 7 & alijs vniuerfitatibus licitis, valet, & fubfiftit; tvniuer fitas enim repræfentat perfonam viventem ; & ideò eft capax viusfructus. Bart. in 1.26. num. s.ff.de ftipulat. feruorum.lafon in l. j S.municipes.nu. 9. ff. de acq. poffef. 8 ficcus in jacete hæreditate, quæ repræ fentat perfona mortuam I.mortuo.ff.de fidejuff. & obid vfumfructum acquirere non poteft. Alex. in d. S. municipes. num. 5. valet igitur legatum viusfructus factum alicui vniuerlitati, quia poteft extingui.l. Mauius. S.fin. ff.de legatis 2. 9 & ibi etiam Bart. & in l.8.ff.de annuis legaris, vbif vluffructus legatus ciuitati extinguitur fi civitas patiatur aratrum, vel fi homines inde dilcedant animo deferendi ciuitatem , & fic per non vium.l. viusfructus. ff.quib. mod. vlusfr. amitt.l. fi vlusfr.municipibus, vbi etia Bar. ff.de vlufructu legato, Nec folum vfusfructus relictus einitati extinguitur,& finitur modo fupradicto, fed etia fpatio centum annorum:periculum enim effe videbatur ne huiusinodi viusfructus ciuitati legatus perpetuus fieret, quia neg; morte , neg, facile capitis diminutione periturus eft, qua ratione proprietas inutilis effet fu tura, femper abscedence vsufructu; ideò fancitum eft viumfrudum civitati,vel alteri vniuerfitati legatum finiri centum annorum fpatio, quia is finis vita longaui . hominis eft.l.an vfusfructus 56.ff. de vfufructu. Bart. in la6.num. g.ff.de ftipulat. feruorum. Caftrenf. in 1.68. S. vlt.ff.

to vir.ff.de lega.z. Sed an idem fir in-f legato annuo facte reipublica, vt & ipfum ficut legatum vfusfructus finiatur centum annis? Bart. in d.l.fi viusfructus municipibus.ff.de viufr. legaro.allegar, & adducit opinionem aliquorum , qui tenent non effe idem , fed diverfum inter vfumfructum legatum, & annuum legatum . per lannuam. I. annua. in fine. I. antepenult.ff.de annuislegat. concludit tamen idem effe in legato annuo , o in legato vlusfructus, vt vtrumq; finiatur fpatio centum annorum, fi ciuitati, vel alteri vniuerfitati relictum fit : nam legatum annuum, & legatum viusfructus aquiparantur & eft fimilitudo,nifi in his, in quibus expressa diffimilitudo apparet. l. & in fingulis. 2.ff. de annuis legatis. & hec opinio probatur in l. penulticum glo. ff. eo.tit.de annuis legatis. vbi dicieur, legatum annuum, feu cotinens perpetuam præftationem, relicum ciuitati extingui cen tum annorum spatio. idem dieitgloß in l. fi vlusfructus municipibus.ff. de vfufr. legate, ergo idem erit in vfufructu legato civitati, & annuo legato eidem civitati fa-&o.neq; obstant dicte leges in contrarium allegata, que dicunt perpetuò legatum annuum deberi; quia illud ver bum perpetud intelligitur . & fatis verificatur in foatio centum annorum, quod eft longiffimum vitæ tempus.l. fin. C. de facrof. ecclef. jura namg; ciuitatum . & aliarum vniuerfitatum prafumuntur efte centum annoru, ficut vita hominis longaui; & bac eft communis opinio, vt dicit Alexan. conf. 60. per totum vol. 1. Sed quid 11 + fi legatum factum eft alicui respublica ad certum vfum, feu ad certam rem faciendam, an poffit ilia pecunia legata vniuerfitati expendi, & conuerti in alium vlum? Circa hanc quæftionem fic poreft diftingui; qnque pecunia ciuitati, vel alij vniuerfitati relinquitur, ve fiataliquod opus, quod fieri non licet; & tunc poteft con uerti in alium vium auctoritate superioris, caula coons ta, vocatishis, quorum intereft l.legatum.ff.de vfiifr.lepato. l.s. & 6.ff.de admin. rer. ad ciuit. pertinen. l. 13.& ibietiam glo. in verbo, non debere. ff. de pollicitatio. Sà verò poteft illud opus, ad quod eft deft mata pecunialegata, licitè fieri, tune, aut pecunia ad hoc relicta fufficit,

& non

& non poteft converti ad alium vium , nifi auctoritate · Principis.l.j.& 5.in princ.ff. de administrat. rer. ad ciu. pertin. aut non fufficit, & tunc poteft conuerti in alium. vium , etiam fine auctoritate Principis. d. I.g.in fi. vbi etiam Bart. & l.vlt.ff.de oper. publicis. De qua materia, vide Castrensem in rubr.ff.ad l. Iuliam pecul.num. 2. vbi dicit, regulariter pecuniam legatam reipublica ad cereum vium & ad cerram rem faciendam, non pofie converti in alium vium;nifi cum auctoritate & mandato Principis. Fallit in tribus cafibus, in quibus fufficit folus confensus illius vniuerfitatis, eui legatum factum eft Primus, fi vius ad quem pecunia reipublica legata destinabatur, erat vel illicitus, vel impossibilis.d.l. legatum.ff.de vfufr. legato. Secundus, fi ad illum vfum non fufficiebat.d.l.j.& 5.ff.de administrat. rer. ad ciuit. pertin. Terrius , cafus eft , fi magis expediebat reipublice in a jum vlum connertid fin.ff.de oper.publicis.l. a.ff.de 12 pollicitationib. Sed † an de hujufmodi legatis reipubliex relictis detrahi poffit falcidia ? Certe fic.tex.eft in l.j. 5.ad municipium, & ibi etiam Alex. num. 1.ff.ad I. Faleidiam. 1.2. S.vlt.ff.eod. 1.5.ff.de administratione rerum ad ciuit. pertinen. glo. in rubr. C.de iure reipu. lib. at. Sed qualiter detrahatur falcidia de hujufmodi legatis. vide Caftren.in 1.3.5.j.ff.eod.tit.ad 1.Falcidiam. Sed hic

i3 circa hanc materiam quarunt Doctores nostri; † nunquid hareditas, legatum, vel fideicommissum relicium 24 cuibus alicujus civitatis, cum † fidefinita aquipolleat vniuersali, an omnibus civibus, censeatur sactum, & relictum vniuersati ja neven singulis de vniuersatea; Hanc quaetionem decidit ext. in 1.2. st. deceb. dub. cujus verba hae sunt. civibus civitatis legatum, vel sideicommissum datum, civitati relictum videtur. Ripa in l. 3 si en no obsulia num-s.s. st. de re iudic. † Civita en im nini aliud est, nisi civium sollectio, scu vnio; vnde cives

à ciuitatibus denom inantur; & ideò legatum ciuibus & municipibus fatum, cenfetur fatum ciuitati, & vniuerfitati; alij dicunt hoc effe, qui a tale legatum non effet alicuus vrilitatis, fi inter onnesciues divideretur, quod tamen non est vniuerfalitet verum, fi feret paruz vni-

Tract. de inre Vniner fit. 264 uersitati; vel, licet magnæ fieret, legatum foret amplum; & fi hoc diceretur, & hæc ratio admitteretur, · effet contra l. fi quid.l.ciuitatibus. ff.de leg. 1. vel potest dici, ideo legatum factum ciuibus alicuius ciuitatis, cen 16 feri factum civitati, quia + per cines, civitas repræfentatur.l. Lucius. S.cmibus.ff.de lega. 2. vel alia ratio potest ir adduci, quia cum + legata,& hareditates relinquantur regulariter ob benemerita præcedentia. I.nec adiecit.ff. pro focio. ideò legatum potius cenfetur factum ciuitati, in quam cadere poffunt merita præcedentia, quæ in omnibus particularibus cinibus confiderari non poffunt, maxime quia in dubio fauendum est reipublica, i8 + cuius viilitas, priuatorum viilitati eft præferenda l. de pupillo. S. si quis riuos, & ibi etiam glo. in ver. securitatis ff. de oper nous nunciat. L'unica circa finem. C. de caducis tollen. Auth. de non alienan. S. quia verò verifimile eft. verf. oportet enim.l. j. & ibi DD.ff. fol.matrim. Hæcautem conclusio, legatum scilicet factum ciuibus alicuius ciuitatis cenferi factum ipfi ciuitati, limitatur multis modis . Primo, yt procedat quando indefinite io ciuibus eft factum, fecus + fi particulariter quibufdam ciuibus; quia hoc casu per illos ciues particulares non reprafentatur civitas . & fic non videtur factum ipfi ciustati, fed ipfitanguam fingulis. Secundo limitatur, 20 + quando factum effet legatum expressis nominibus proprijs ipforum ciuium, quibus factum eft legatum; nifi adiectum etiam effer nomen appellatiuum, quiz zuneillud attendi deberet; & hoc quando testator le-· gans non habuiffet notas personas; secus fi habuiffet notas, quia tunc feruaretur diftinctio.l fi communis feruus, ff. de flipulat, feruorum. Tertiolimitatur, ve

procedat quando jure potest relinqui legatum vniuer-21 firati, fecus fi non posset relinqui; hoc enim casu † legatum sastum ciuibus, non censetur sastum ciuitati incapaci, sed ipsis ciuibus tanquam singulis. Barthol. Socinus in d.l.2.num. 8.st.dereb. dubijis. & ibidem Castren. num.2. idem Castr. in l.96. num. vlt.st. decondit. & demonstrat. de qua re paulò instra latius dicemus. Sed

22 quid † fi legatum factum fit administratoribus ciustatisavel

tis, vel alterius vniuerfitatis, ancenfeatur factum ciuitati, vel ipfis administratoribus tanquam fingulis? Certè dicendum eft cenferi factum ipfi vniuerfitatid. 1.2.ff. de reb. dub. fecundum a'ium intellectum. ita tenet ibi Bart.num. 1. & etiam Caffr. num. 1. que conclusio limitatur multis modis. Primò, vt non procedat fi legatum fuiffet factum ob bene merita habita ab administratoribus, vel ratione confanguinitatis, vel amicitia. Secundolimitatur, nifi legatum fiat huiufmodi administratoribus expressis corum proprije nominibus. Tertid limitatur , quando legatum eft factum non omnibusadministratoribus , fed quibufdam duntaxat . ratio eft . quia cum penes illos particulares administratores non fit tota administratio, & infolidum , non censetur illis. vt administratoribus factum legatum. Quarto & vitimolimitatur , nifex qualitate & quantitate reilegatæ aliud fit præsumendum. Barthol. Socinus in dil. 2 nu.7.

allud ne pratumenum. Batton: ose mis in al. 12 m.; a 3 Quid verò † fi teffator dixit, relinque omaibus hominibus deciuitate Taurini, an videatur legatum fatum fingulis, an verò ipfa ciuitati Certe videtur factum fingulis, l.; infine.ff. de colleg: illicitis. Nec obstant. l. 2.l. cum fenatus.ff.de reb. dubijs. quia ille leges procedunt, quando relinquitur legatum , harcitias, y velfacicommissim per aliquod nomen designans vinuersitatem, yt est quando legatum fic ciuibus, quia istud verbum significat vniuersitatem. Alexand. inlomnibus. num. vlt. ff. ad S. C. Trebell. Barthol. Socin. in d.l. 2.num. 2.de reb. dubijs. Vniuersitas igitur approbata potes shareditatem, & legata ex vltimis voluntatibus capere. Sed 24 quid † si serus ipsus vniuersitatis sir hares institutus, & antequiam adeat hareditatem manumitatur, vel

alienetur, an possis adire nihilominus harediratem? vide lasonem inl. 25.5. seruus municipum.sf.de acqui-25 ren. haredit. Nec solum † communitates possiun capere hareditates, & legara, sed etiam side; commissa pere hareditates, & legara, sed etiam side; commissa

perc hareditates, & legara, led eriam helecommila & vniverfalia, & particularia, omniaque iura transcune in vniverstatem, per restitutionem; que jura exerceneur per actorem, seu findicum ipsius vniversitatis, l. omnibus vbi etiam Bart. Castrens Alexand.num.i.st. 26 ad S. C. Trebell, quinimo + Edeicon millum vniuerlale relidum vniuerfitati tranfit ipfo jure in vniuerfitaté, & rempublicam ; abiq; aliqua reffitutione verbali, vel reali. Iaf. in l.vlt. num. 8.cum feguen. C. de facrofan. ecclel. Nec folum ipfi reipublice poteft relinqui fidei-27 commiffum, fed etiam † abipfa vniverfitate poteft re-· linqui fideicommiffum particulare, & vniueriale ; nam respublica potest grauari per fideicommissom de restituenda hereditate alteri, vel eius parte, vel certa & par ticularire einidem hareditatis; & hoc procedit, fine gra mata fit restituere extraneis per fonis, ideft que no funt de ipsamet vniuer fitate, fine vni, vel pluribus fingularibus personis, veletiam omnibus de ipsamet vniuerfi-28 tate, + aliud enim eft vniuerfitas, & aliud finguli de vniuerstate.l.j. S. fi autem collegium.ff. ad S.C. Trebel-

lianum.vbi etiam Barth. Socinus. num. 1. Ripaibidem num. 1. & vlt. Alexand.num. 1. Ial. num. 1. & 2. quo calu 29 + vnjuerfitas grauata poterit detrahere quartam Tre-

bellianicam.l.omnibus cum glo.l.recufare. S.item fi municipes.ff.ad S. C. Trebell. glof. in rubr. C.de jure reip. 30 lib.11.& f fi ipfa refpublica extiterit in mora præftan-

di fideicommiffum, vel legatum, tenetur ad viuras à die mora, quas repetet ab administratoribus, qui post sen tentiam iudicatum foluere fuperfederunt 180.5.2. ff.de gi leg. 2. quemadmodum etiamt fe reiidum eft legatum ,

vel fideicommifium reipublice, & hares fit in mora ad folgendum ipfum legatum & fideicommiffum, tenetur rejpublicæ ad vsuras.l.17. Sifn, ff.de vsuris.l.s. ff.de oper. 32 publicis. Nec folum + yniuessitates de jure civili pof-

funt capere, & acquirere ex testamento, & alijs vitimis voluntatibus relica, fed etiam de jure pratorio. nam 33 + bonorum poffessio, ex testamento duntaxat defertur

ciuita tibus,& alijs vniuerfitatibus.1.3 S.à municipibus. 24 ff. de bonorum possessio. quia quando + bona sunt vacantia, debentur fisco, & non ciuitati, l.j. C.de bonis va-

can.lib. 10. vbi, quando quis decedit inteffatus, fine legitimo harede, eius bona tauquam vacantia fisco, & non ciuitatibus deferuntur, non obstante quolibet priuilegio civitatibus concello. Bart. in l.z. nuni.z.ff.de iu-

refi-

re fisci. & in d.l.j. num. 1. 2. & 7. C.de bonis vacant. lib. 10.8 ibi etiam Angel.num. 1.8 5.8 hoc est verum in ciuitatibus alijfque vniuerfitatibus, que principem,& fu-35 periorem recognoscunt, sed th vniuerfitas superiorem non recognoscit, tunc ipsa eft Camera, & Princeps fui ipfius.l.apud hoftes. ff: de captiuis. & fic bona vacantia eidem quæruntur . Quod autem fupra dictum eft, ciuitates, municipia, & alias vninerlitates non polle halere honorum polieffionem, nifi ex testamento, est verum, 36 nifi habeant + libertum , cuius hæreditas ab inteffato ipfis vniuerfitatibus poteft quæri. Bart in 1.3.5. à municipibus num 2.ff. de bonorum poffell, vide totum titulum, ff.de manumiff. quæ feruis ad vniuer f. pert. l. vnica.ff. de libertis municipum, & aliarum vniuerf, vniuerfitas igitur non tantum de iure civili, sed etiam de iure pratorio, tam ex testamento, quam etiam ab intestato tuccedit; ve quando libertus vniuerfitatis ab inteffaro 37 decedit nullis liberis relictis, ipfi + ab intellato defun-&o vniuerfitas succedit.1.3 S. fi municipes.ff de fuis, & legit.hered.d.l.vnica.ff.de libertis municipum.l.j. & 2.ff. de manumiff. quæ feruis ad vniuer. pertin. Præterea, funtalij cafus, in quibus vniuerfitates, & collegia ap-28 probata succedunt ab intestato; † collegium enim succedit collegiato décedenti ab inteffato fine alio harede, excluto filco : diuerfum tamen est in civitate, muni-39 cipio, aut alia communitate, †quæ non fuccedit fuis ciuibus ah inteftato. 1.3. S. a municipibus.ff.de bonorum possess. L. C.de bonis vacan. lib.10. & ibi etiam glo. in ver.legitimo.gl vlt.in fine.l.vuica. C.fi liberal. Imper. focius. lib. 10. Bald. in l.j. C.de hared. decurionum. Pe-40 regrinus in tract.de iure fifci.lib. 4. tit. 3.num. 11. + ciuitates enim, alixá; respublica superiorem recognoscentes, quamuis poffint habere bona communia, ficum tamen nec iura filcalia habere poffunt, & per confequens non succedunt in bonis vacantib. cum hocht de regalibus. Peregrinus in loco fupra allegato num.19. & 20. 41 Similiter videnius + decurionum hereditatem ab intcstato decedentium fine alio harede, non deferri ciuita-

ti, neque fisco, sed curiz, ordini, & collegio ipsorum de-

curio-

Tratt. de iure uniue fits curionum, vt conftar ex toto tit.C.de hared.decur. glo. in d.l.j in ver. legitimo. C. de bonis vacan. lib. 10. gl. vlt. in fine in d.l.vnica. C.f. liberal. Imper. focius lib. 10. Peregrinus in loco fupra citato. num. 12. Part. in l.z. num. 2.ff.de iure fifci & in l.j.C.de hered. decur.glo.in d. l.z.in 42 verbo, respublica. ff. de iure filei; & f fi extrancus fuccedat alicui decurioni, debet ipfa curia, fen ordo decurionum habere quarram in bonis, & facultatibus ipfius decurionis. rex. eft in l.j. 2. & 3. & ibi ctiam Bart.in prin. C. quando & quibus quarta pars lib. 10. & ibidem etia Bala. tex. eft in l.vlt. C.de his. qui fron. pub.mun. fube. 43 lib.10. Prætered omnia + collegia alicuius artis approbata vel à jure communi, vel à principe succedunt collegiato ab inteffato defuncto fine also harede, exclufo fifco. toto tit. C.de hæred.decur. aded vt fi mercator fine harede decesserit collegium mercatorum in quo defunctus versabatur, & cui eratascriptus ei succedit, excluso fisco, scalicet in bonis, que habebat ibi, non tamen in alijs bonis, quæ habebat in alijs locis, arg.l Diuus Comodus.ff.de jure fisci Bald. in l. z. in fine. C.de conftit.pe-44 cun. Similiter etiam + corpus alicuius magistratus suis succedit officialibus ab intestato fine also harede dece dentibus, excluse fisco.l.fin.C.de apparit. præfect. præ-45 tor. lib. 12. † præterquam in liberalitate Imperiali , in qua ante collegium artis, vel quodcunque aliud corpus

fuccedit officialibus ab intestato fine also harrede decedentibus, excluso fico. Lin. C. de apparit. præfect. præfet or . lib. 1. † præfet gudm in liberalitate Imperiali, in qua ante collegium artis, vel quodcunque alsud corpus præfettur, & fuccedit collega, feu socius, qui in eadem liberalitate, post parentes defuniti socia, & coniugem, vocatur immediate, fisco excluso. Li, C. si Imper. Liberalit. socius sine larede decesseri. Lib. 10. glo. in l. j. in ver. legitimo. C. de bonis vacant. lib. 10. Benedistu: in repetcap. Raynutius. fol. 126. nunn. 815. & 816. Peregrinus in trad. de iure fiscilib 4. tit. 2. per totum. Vidmus hastenus vniuersstates licitas & approbatas posse hareditatem, legara, & sideicommissa capere, & ex testamento, & ab intestato, & de iure ciusii, & de iure practicos su succedendi habere, & eis competere. Nunc aliqua de alijs collegijs illicitis, & repobatis circa hane successionis materiam dicamus. Regula igitur iuris est cer-

46 tiffima, † vniuerfitates collegia, aliaque corpora illi-

cita,

eita, & quibus coire non licet, non poffe neque haredfe tatem , neque legata, vel fideicommifia capere; necab inteffato succedere. l. 8.C.de hared, inftit. l. cum fenatus. ff.de reb. dub . & ideo-legatum factum arti, feu collegio mercatorum, vel calligariorum non valet;quia talia collegia, exceptis quibufdam, funt reprobata.lij. f. quod cuiusque vniuer. nom. vnde non potest eis legatum relinqui ; fed fi talia collegia effent approbata per Principem , vel à superiore , vel à ciuitate, que supetiorem non recognoscit, tunc porest eis legari. Bart, in 47 d.l. cum senatus, nu.vlt. + vt ergo logatum factum col-

legio valeat, necesse est probare esse inter collegia lici-48 ta & approbata, cum † in dubio omne collegium prz-

49 fumatur illicitu, nifi licitum probeniri& per hoc +omne collegium cenfetur incapax hareditatis, legati, & fdeicomiffi. Iaf. in d.l.8. C.de hered. inftit. Barth. Socigo nus in d.l.cu fenatus,n. 1. ff. de reb.dub. Hinc fit vet col-

legio iudzorum non poffit relinqui hareditas, legatum, velfideicommiffum.tex.eft,& ibi etiam Bar.l.j. C.de iu-41 dais, & in repetit. l.i.num. z. C.de facrof. ecclef. + licet

huiusmodi collegium non fit reprobatum ratione fecte. glo.in d.l.j. C.de judæis. Licet autem vnjuerfitas, vel col Tegium, illicitum non postit aliquid, tam ex teftamento, 52 quam ab inteftato capere, & acquirere, + cuilibet tamé

de illo collegio illi cito particulariter poteft in vitimis voluntatibus aliquid relinqui. Bart.in repet. d.l.j.nu. 2.

\$3 & 3.quia + legarum factum fingulis de collegio, non dicitur factum collegio. Ij. S. fi autem collepiu.ff. ad S. C. Trebell.Lied fi hac. 6. qui manumittitur.ff. de in ius vo-64 cando, & ideò + cuilibet judzo poteft legari. l. fpado-

nem . 6. jam autem & judzi.ff.de excufat. tutorum. glo.in d.l.i.C.de judzis. Bart. in leum fenatus. nu. 2.ff. de reb. dub. Nec obstat.l.4. C.de haret. vbi quemadmodu non potest aliquid in vltimis voluntatibus relinqui collegio hereticoru, ita etiam nec fingulis de iplo collegio; quia respondetur, quod supradictum eft, fingulos de collegio illicito polle hereditatem , legata , & fideicommilia capere, intelligendum non est de collegio illicito ratione

s fecte . T Si enim ratione fecte collegium ellet reproba-

270 tum, ve collegium hereticorum, tune nee fingulis de col legio poteft aliquid relinqui.d.l.4. C.de haret. fecus quando collegium non eft reprobatum ratione fedtz, . prout eft collegium judzorum d.S.iam autem & iudzi. I. generaliter. in fine.ff.de decur. Leireuncidere.ff.ad l. Corn. de ficarijs; vel quando collegium est reprobatum - ex eo folo, quod non reperitur expresse à jure communivel à Principe approbatum ; quia tune, licer huiufmodi collegijs nihil poffit relinqui, fingulis tamen de ipfiscollegijs lieite poteft hereditas,& legata,& fideicommilla relinqui,& ita procedit d.l.cum fenatus. vbi Bard - & Caftrenf. hoc declarant. num. 1.ff.de reb. dub: & fi dicatur, hodie collegium iudzorum viderireprobatum ratione fecta, & per confequens fingulis de ipfocolle-- gio iudzorum relinqui nihil poffe, per I finalem. C.de iu dais.vbi, ab omni officio & administratione remouen-- turiudzi, & ided videtur extendi ad iffu casum regula d.l.4. C. de hæret ad hoc respondet Salvcetus in d.l. j. C. de sacrosantt. eccles. fi collegium est reprobatum perpetuò, & fecunda omnes, prout eft collegium heretico-. rum;tune procedit.d.l.4. C.de haret. fi autem non perpetuò, & fecundum omnes collegium eft reprobatum, prouteft collegium judzorum, qui judzi habuerunt legem à Deo, tuc licer huju fmodi collegio nihil postit reait lingui, fingulis tamé judzis potest relingui . Sed an hoc procedat, & locum habeat de jure canonico, vt feilicet -i fingulis iudzis poffit & harediras,legatum, velfideicomiffum relinqui vide Barth. Socinum in d. f. cum fena-76 tus.num.3. Sed quid fi legaeum fuit fadum iudæis'ali-- cujus locisputa ikius cinitaris Taurini, vel om mous alicuius collegij illiciti, nontamen ratione fecte; viruin videatur, ve collegio relinqui, vt ita non valcat; an autem w vt fingulis,vtita valeat ? Certe videtunfactum taquam 47 fingulis ;quia in dubio + actum interpretati debemus s: vt potius valeat, quam non valegt. l. quoties fide reb. dubijs maxime ne contra legem actus factus effe videa-18 tur. arg. Imerità ff. pro focio. & † ne videatur teftator " viam elegifle, per quam indicium fuum impugnetur l.fi. miles, qui deftinaverat.f.de milit.teftam.& quia teftator censetur velle, vt astus valeat, co modo quo potest valere. Suprasista autem procedunt quando sint verba, quz multipliciaere postunt intelligi; secus si, de proprietate sermonis, & verborum, ostenderetur, & consistante sermonis, & verborum, ostenderetur, & consistante sermonis, & claris locus est consecuris. L'ontinuus, S. cum itat sueverb. ablig. Bart, in d.l. cum senatus, num; Barth. Socimus biodem num, cum sequentibus. Et ex istis sit expedita hac quinta, & vltima pars huius nostri utacatus. Beartssima, a cupissima semper Virgine, & Matre Maria ausum nostrum benë suuante, Decoque Optimo Maximo cogitationes praparante, & perficiente, qui bonorum omnium largitor est, & vuitersorum Deus in facula.

FINIS

The second to be in the second

miny glores land ...

0 - 100 - 100

MATERIARVM.

Quz in hoc Tradatu continentur.

	O Lance
-	A FOF B
F (45)	A MISS
· B 697	AKSELB
- C. V.	AL P
2546	778
- BEVA	110
-/60	ECC)
200	200
-	Street, Car.

Blens poteft à qualibet persona, etiam extra-, nea defendi, dummodo caueat de iudicato foluendo. parte 2.cap. 1. numero 8. Accefforium fequitur naturam fui principalis. parte 3.cap 13.numero 6.

Accefforium non influit in principale.ibid.num. 22. Accufatores, feu denunciatores, an & quando teneantur

probare ea, que denunciant. par.4.cap. 1.nu.67. Actio, & paffio non peffunt ftare in codem fubicco . par.

I. cap. I.numero 37.

Actio de dolo cu alfa non concurrit.par. 3.cap.4.nu. 16. 123 Actio redhibitoria habet locum in venditionibus reru ciuitatis.eadem parte 3.cap.f.ntm.24.

Actio redhibitoria habet locum tam in rebus immobilibus, quam in rebus fe mouentibus.ibidem num. 25.

Actio ex pacto nudo non oritur.ead.par.3. cap.6.n.11. 123 Actor conftituitur ab vniverfitate, ad lites tautum . par.z. cap. I.numero 17.

Aftor confituitur ab vninerfitate ad vnam caufam dumtaxat, & fic habet tantum fpeciale mandatum . ibidem numero 29.

Actor non folum poteft conftitui abipfa vniuerfitate, fed etiam ab antianis, prioribus, seu consulibus ipfius yniwerfitaris. ibidem numero 31.

Actor conflituitur à tutore vel curatore. ibidem num. 31. Actor, quando conflituitur non ab ipfa vniuerfitate, fed ab eius administratoribus, requiritur decretum iudicis.ibidem numero 34.

Aftor confirmitur ab vniverfitate ad lites præfentes tantim, & non ad futuras. ibidem numero 36.

Ador

174

After quase non poffit dari nifi ad lites prafentes findie cus autem ad præfentes,& futuras, ibid.num. ?7. Actori ab vniuerfitate conftitute , feu findico nondatus actio iudicati, nec fmiliter contra eum, bid. nu. 57. 92 Actus aliqui an fiant ab vniverfitare, feu ab hominibus ve g vniuerfis, an verd à pluribus vt à fingulis maxima en differentia, par.j.cap. I.num. II. Actus omnes noftros facimus, quihus audoritatem noftra impartimur, ead. par.j. cap.3.num.101, Actus lequens pralumirur factus in executionem gracta. tus przeedentis , par.3. cap.4 num.20. Aftum debemus interpretarivt potius valeat , quam pereat, par.f.cap.I.num.57. Administratores publici in duplici funt differentia, aut enim funt administratores bonorum, aut iustitiz, par.j. cap.3.num. 3. Administratores publici poffunt debitum vsurarium remittere, ibid. num.117. Administratores publici quando plures funt conflituti. quilibet corum tenetur infolidum , & alter pro altero. ibid. num.119. Administratores publici an habeant beneficium divisionis, & ordinis, ibid. num. 120. Administratores publici qualiter propter negligentiam puniantur, & ad quid teneantur, ibid. num. 121. Administrator legitimus pro vniuerfitate quis dieatur, par. 3.cap. 3. num. 14. 116 Administrator vniuerfitatis an, & quando possit alienare bona publica, num.16. Administratores , seu findici fi plures fint ab vniuerfitate constituti, an vnus solus possit obligare bona vniuersitatis, ibid. num. 17. Administratores,& findici publici, in dubio officiu, & administratione infolidum habere dicuntur,ibid.num.i 8. Administrator, niuersitatis non habens speciale mandatum, fed fimplicem duntaxat administrationem, fi pecuniam mutuam accepit, nec conuerfa eft in vtilitatem reipublica , qua actione teneatur, & poffit conueniri, gad. par.3.cap.4.num.14.

INN DIE XX.

brum rationum & in co data & accepta feribere, finicaque administratione rationem administrationis redderecum religiatus relitutione, eadem par 3 cap. vlt. num.t. Administratores publici possunt compelli per superiorem

Administratores publici possunt compelli per super iorem
2 ad reddendum rationem corum administrationis, & ad
exhibendos libros rationum, & impensarum, ibidem
num.14:

Administratores publici an, & quando præsimantur locupletati ex publica administratione, & quando non, ibi-

dem num. 16.

Administratores publici non exhibentes librian rationum
an, quando, & qualiter tenantur, ibid.num.18. 213
Administratores publicis dicant libros rationum non habere, vel amissile, an eis credatur; ibid. num.20. 214
Administratores publici tenentur prestate sideisus experimentale publica de recte administrando, ibid. num.24.
Administratores publici ad quid teneantur respublica; ibid. num.24.
ibid. num.26.

Adminitrator publicus electus ab vajuerfitare, anpositi zb huiusmudi montinatione, & electione appellare, ibid. num. 3. Adminitratore, & officiales publici tenentur erga remouble am de neglicentia, ibidem num. 3.

Administratores publici disserentes solutionem publici

Administratores publici, si publicam pecuniam mutue

Daniel Cougle

alieui minusidoneo dederint , an , quando , & qualiter teneantur, & quandoliberentur, ibidem pum. 24.

Administratores publici negligentes in exigendis publicis debitoribusan, & quando teneantur fi nomina debito .. rum facta fine deteriora, ibid. num.35. Administratores publici qualiter propter negligentiam

- puniantur, ibidem num. 36.

Administratores publici tenentur de dolo, ibid.num.37. Administratores , & officiales publici retinentes , & viurpantes pecuniam publicam qualiter teneantur. & pue e- niantur, ibidem num.38.

Administratores publici, fi quid dole malo in administra-1 · tione gefferint , puniuntur in quadruplum, ibidem nu-

e mero 39.

Administratores publici, fi plures fint, & delinquant in officio, & administrazione, an pluribus ponis, an verò . . vna duntanat teneantur, ibid num.40.

Administratores publici, fi aliquid de facto, & iniufte exi-· gant ab aliqua particulari perfona, & indebite exactum peruenerit ad ipfam vniuerfitatem, feu eins Thefaurarium, qualiter consulaturei, à quo indebite exactum eft, ibidem num.41. Administratores publici tenentur delata culpa , & leui

: non autem de leuissima culpa , vel cafu fortuito, vel vitio naturali, ibidem num.42.

Administratores publici an teneantur si nomina debitori. fint facta deteriora, ibidem num.43.

Administratores publici quando censeantur liberati à do-- lo, lata, & leuiculpa, & à przstatione damnorum, & intereffe, ibid. num. 46.

Administratores publici quando plures repeziuntur, air unusteneaturproalijs, ibidem num.47. 218

Administratores publician , & quando teneantur pro officialibus nominatis, ibidem num. 48.

Aedificans in folo publico debet foluere debitam penfione pro adificio, fi hoc expediarreipublica, alias ipfum folum cum adificio vendicatur per ipfam rempublicam, parte 3. cap 1.num.2.

Aedificia non reficiuntur vento, fed cum magno fumptu,

* & opera, eadem par. 3.cap.4.num.19. Alienatio rerum publicarum, ad hoe vt valida fit, qua requirantur.ead par.cap. s.num.4.

Alienatio rerum publicarum ad hor, ve valida fit , debet observariforma à consuetudine introducta; ibid. num.

Alienatio rerum vnjuerfitatis, ad hoc vt fit valida, requiritur vitra decretum curie, judicis etiam decretum, - ibidem num. 7.

Alienatio rerum publicarum, ad hoc vt fit valida, emptor tenetur probare pretium versum fuille in vtilitatem reipublice, ibidem num.8.

Alienatio regum publicarum ad hoc ve valida fit , debet

pracedere subhastatio, ibid.num.9. Alienario bonorum mobilium ciuitatis, vel alterius vin werfitatis quas folemnitates requirat, ibid.num.10.

Alienatio bonorum mobilium pupilli,an requirat decre-· tum judicis, ibidem num. 11.

Alienatio rerum publicarum facta Tiranno poteft reuocari, quafi facta iufto meru, ibid num 19.

Alienatio rerum publicarum non venit in mandato vniuersitatis,quantumcunque generali, ibid.num.21. 130 Alienatio rerum publicarum; facta feruatis folemnitatio

bus requifitis, non poteft retractari, licet alius offerat meliorem conditionem, ibid. num 13.

Alienatio rerum publicarum non potest fieri, nifi seruatis folemhitatibus à lege introductis .eadem parte 3.c.17. - num.6. 197

Alienatio bonorum pupilli, & minoris regulariter est prohibita, ibid. num.8.

Alienatio bonorum dotalium regulariter est prohibita. ibid. num. 10. 197

Appellationisbeneficium regulariternemini denegatur eadem par.3.cap.6.num 9.

Argumentum de contractibus ad delicta, & è contra validum eft m jure, par, 4. cap. 1.num.6.

B Eneficium Principis latiffime est interpretandum, a ad pertinentias rei concessa est extendendum, par. 3.cap.13.num.9.

Bona particularium non possunt capi pro debito vniuersitaris, par. 3 cap. 9. num. 7. 148 Bona vacantia debentur filco, & non ciuitati, par. 5. cap. 1.

num. 34.

Bonorum possession ex testamento duntaxat desertur ciui-

tatibus, & alijs vii fiel fleatibus, ibid num. 33.

Bonorum possessio ab intestato copetit vinuersitati in bonis liberti ipfius vinuersitatis ab intestato decedentis ibidem num 36.

Burgus eft nomen vniversitatis, par.j.cap. 2.num. 46. 33 Burgus, tanquam pars civitatis, dicitur vniversitas à jure approbata, ibidem num. 73. 32.

·

Aftrum, villa, oppidum, vicus, burgus, & huiufmodă funt quid vniuerfale, & quzdam vniuerfitatis nomina continentia in fe iura vniuerfitatis, parte j. cap z. num. 35.

Caftrum quid fit, & vnde dicatur, ibid num. 36. Caftrum potest effe fine vniuerstrate , idest fine diffricu ,

territorio, & iurildiaione, ibid. num. 37.

Caftrum habens ius territorij, seu vniuerstatis ijsdem veitur priuslegijs, & iuribus, quibus ciuitas, vel alia vniuerstas, ibid. num. 38.

Castrum, seu villa, an, & qualem iurisdictionem habeant, ibidem num. 49.

Castrum de necessitate non esteinitati subjectum, ibidem num. 51. 35 Castra, villa, & terra adiacentes ciuitati veniunt acces-

forte ad ipfam civitatem, par. 3.cap. 13.num. 2. 170 Cafus fortuitos nullum humanum confilium prævidere Potest, cad.par. 3.cap. vlt. num. 44.

Cafus

Casus fortuiti periculum an, & quando pertineatad administratores publicos, tutores, negotiorum gestores, & procuratores, ibidem num.45.

Caucio de damno infecto debet prefati per vniversitatem pro publicis zdibus, que minantur sunam, alias vicinus mittitur in possessionem ipsarum zdium. eadem par . . cap, 17, num. 11.

Citatio eft principium, & fundamentum omnium iudicio

rum, par.z.cap.i.num.62.

Ciuitas quid fit, ibidem nu.14. & par. f.cap. 1. nu. 15. 263

Ciustas vnde dicatur, ibi. num.15.

Civitas an dicatur, licet non habeat episcopum, an verò de essentia civitatis sit, & requiratur ve habeat Episcopum, ibidem num. 16. Civitas est, quæ muriscingitur, & circundatur, & an de

effentia ciuitatis requiratur ve habeat muros, ibidem

Ciuitas, habens muros veteres, & nouos, dicieur effe que

Ciuitatum antiquitus tres fuerunt ordines, ibidem num.

20. Ciuitas metropolitana que dicatur ibidem num a 1.

Civitas an habeat merum, & mixtum imperium, ibidem num. 22. Civitas an , & quando possit conssicare bona, ibidem nu-

mero 23.
Ciuitas & yrbs vnum & idem funt, ibidem num. 24.

Civitatis & vrbis appellatione non continentur catira, &

villæ, ibidem num.25.

Ciuiras vel Castrum non potest adiscariad emulationem

Ciuras non confituitur, aifi à folo Principe, ibid. nu 201

Service Congle

Cinitasco ipfo conflituitur quod Princeps, velalius fuperior fibi referibit tanquam ciuitati, ibidem nu.71. 38 Cinitates plures, caftra,& villa dominum , & fuperiorem : recognoscentes, inucem fimul foederari, & colligari fne ipfius fuperioris auctoritate non pollune, fecus in cietatibus liberie, & dominum non recognoscentibus, Fibidem, num 76. ft.ff . 1 ... / ratin minan

Civitas teneturreficere omnia damna legatis data, pard.

Civitas, & queliberalia vniuerlitas ex caufa mutui obligari poteft. par-q.cap.4.mum-q. ettalial 119 Civitas, & ecclefia zquiparantur, ibidem num.4: 2...

Citires velalia vniuerfitas angaudeat beneficio, & priuilegio tacita hypotheca, eadem par. 3.cap.6.nu. 21. 135 Cinfrates regulariter vtuntue iure privatorum, ibidem num.22.

Cinitas vel alia respublica eft prinilegiata in a chione perso nali, ibidem num.23. - San 13 and 136 Civitas eft caput totius territorij, cadem par.g. capit.13.

nam.4. 19794 2 28.1 73.170 Civitas & caftrum non differunt, nifi ficue paruz civitas à · magna ciuitate, & caltrum eft mambrum ciuitatis ibi-

dem num.7.

Civitas & vrbs vnum & idem funt, ibidem pum. 13. 172 Civitates habent multa privilegia, que non competunt terris fubditis,& adiacenteb.eifdem ciuitatibishid n.ig. Ciurtas velalia vniuerfitas an poffit per proprium ftatutum, auferre dominium, vet quodlibet iusalterius, eadem parte tereia, cap.rg.num.8. Ciuitas vel alia vniuerficas potest contra ciuem vel subditum aliquid facientem extra territorium ftatuere , ibi-

Ciuitates omnes poffunt dici respublica, eadem parte 3. cap.18.num.15.51 Ciuitas auctoritate superioris ob delictum damnata ad

murorum destructionem perpetud deber remanere fine muris, parte quarta cap. I.num.38. Ciuitas velalia univerfitasan; & quando propter delitta

amittat privilegium, ibidem num: 39: .. int

1 N D E X.

	pe restitutaan recuperet printlegia, ibidem num. 40.
	Omitas repræfentatur per ciues partes.cap.z. nu., 16. 264. Guitates non succedunt ciuibus ab intestato decedentib-
/	ibidem num-39-
	Civitates alizque respublica superiotem recognoscentes,
	licet poffint habere bona communia, ficum tamen,nec
	Clericus iurans episcopo & capitulo, iuxtazextum in cap. cum clerici de verb signis non est singulis canonicis sub ditus, sed omnibus, ve vaiuersis, & tanquam capitulo.
	parte jazapumum.24., 11. 15. 15. 16.
	Colledam potest queliber vuluerfires imponere, pro ere
	alieno foluendo, alijfque necessarijs publicis negotijs ex
	pediendis etiam inconsulto superiore, parte tertia cap.
	9.num.j. 143

Collecturum impolitio regulariter est de regalibus Princă pis, ibidem num.2. Collectum impourre quibus incasibus non possie vaiuere

fitas fine expressa licentia superioris, ibidem num. 3.
Collectam im ponere tam ex causa necessaria, quam voltutaria potest vinuersitas superiorem non recognoscetes,
ibidem num. 4.

145

Collectam imponere ita demum vaiuerlitas potest si nul's la habeat bona, ibidem num. 5. 2014 (1)

Collectam imponere nedu potest vninersitas vbi nulla habet bona, sed etiam cogitur officio indicis ad imponendam collectam, ibidem num, action 1245

Collecta qualiter imponi debeat per universitatem, ibide

Collecta: impofizio debet fier ipri vajuer fit atem cum con vientito olum, de quorum praiudicio, & interefier tractaf, velfakem eficonfenti maioris partis corum, ibid.nu.n. Collecta: impofizio facta per vinuer fit atem debet nostina fi. ri populis, & omnibus posselloris, vtpraparent fead

Collecta imponi debet per vniuerfie, aqualiter, ibid n. 14. Collecta imponi debet per vniuerfie, aqualiter, ibid n. 14. Collectarum liber, seu impositio debet, cuilibet petenti

edijibidem num 15 ... aparti pani ... Colle@#

cl /S-rogle

Collecte verum imponantur ab vniuerfitzeibus profacultate patrimonij, & modo fubftantiz cuiufque ideft , ve vulgo dicitur, per folidum,& libram, an verò per capl-

Collecta in dubio imponitur perfonis pro virib. patrimo-

nij, ibidem hum 17.

Collecta naruraliter funt onera rert, feu patrimonij , fed formaliterfunt onera perfonaru fubiectaru, ibid. nu.18.

Collecta, quando imponitur per vninersitatem pro folue da condemnatione fequuta ex caula delicti, vel quala delicti,verum per capita, an verò per folidum, & libra feridebeat hujulmodi impelitio, ibidem tit. 20. "147

Collecta quando imponitur per vniuerfitatem pro foluca da condemnatione sequuta prodelicto; vel quali delito, qui nam teneantnr contribuere in folutione dicte

collecta, ibidem num st. 14 . 14

Collecta quando imponitur per ciuitatem,eaftra, villa, ec alia terra adjacentes ciuitati foluunt coffectam cu ipfa ciuitate, ibidem num.zei?

Collectam impolicam ab aliqua vninerfitate, non foluunt pauperes periona, & an alij teneantur pro ipfis folugre, ibidem numi zzi de be a de de Cana alugare.

Collecta, fi eft impofita per vniuerfitarem pro'debito iam contracto, an venientes de nouo ad habitandum in ilfa vnmerfitate teneantur contribuere in folutione collecte ibidem num.25.

Collecta , fi fit impofita ab vniuerfitate, an recedentes ab ipla vniuerfitate geneantur concurrere in Tolutione ha

iulmodi collecta, ibidem numize.

Collecta an poffit per vninerfitatein imponi fubditis pro bonis exiftentibus extra territorium iphus vniuerfitatis, ibidem num. 27.

Collecta an possit per vniverfitztem imponi forenfibus probonisque habent in territorio ejuldem vnjuerfitatis, ibidem num.28.

Collecte imposite ab vniuerfitate an habeant executions

paratam, ibidem num 19.

Collectarum exactores habent eadem prinilegia; & codé mode poffunt procedere contra debitores particulares guemad-

quemadinodum poteft iplamet vniuerfteas, ibidem mi-Collecta imposita à ciuitate debet etiam folui à villis, ca ftris, & terris eidem civitati adiacentibus. eadem parte 3.cap. 13.numero 11. Collecta fi imponitur per vniuerficatem pro foluenda to demnatione ex causa delici fequuea , qui nam debeant contribuere in solutione diaz colleax, & qui non. parte 4. cap 1. numero 34. Collecta, pro soluenda astimatione damni dari, qualiter per vniuerfitatem imponi debeat , & que nam'perfonz in solutione ipfius collecte contribuere teneantur, & an, vno de vniuerlitate foluente aftimationem damni dati,alij omnes cenfeantur liberati. ibi.num.vlt. Collegium quid fit, & unde dicatur.par. 1. cap. 2. nu. 53. 35 Collegia multa nomina habent.ibi.num. 56. Collegium conflituitur ex tribus personis de iure civili ibidem numero 57. Collegium quare in duobus confiftere non poffit. ib.n. 18. Collegium an de jure canonico costituatur ex duabus ditaxat personis.ibidem num. 59. Collegium fimplex an & qualem habeat jurifdictionem. ibidem numero 66. Collegia, an & de quibus rebus possint condere fatuta. ibidem num. 67. Collegia simplicia, an & quando censeantur approbata, licita, & permilia codem cap.2.nu.74. Collegium omne eft reprobatum co pio quod non eft fe cialiter approbatum a iure, vela principe ib.nu.750 Collegium cuilibet permiffum eft facere ad fuam juftitia confequendam, ibidem numero 76. Collegium omne quod fit pieta" . & religionis in-. tuitu cit approbatum de ni, ibid. nu.77. Collegium caufa religion o poffit inftituifine auctoritate fume em num.78. Collegium licitum res fimul tes, & fic pol Collegium P candem

." loco eft approbarum de jure communi , ibidem nu 80. Collegium Doctorum, & vniuerfitas fcholarium eft approbata de jure communi, ibidem num.81.

Collegium pauperes persone poffunt facere ad fuftentationem corum vitz, & eft approbatum de jure communi, dum tamen non conveniant plus quam femel in

menfe,ibidem num.8 2

Collegium ; congregatio , feu curia decurionum dicitur vniuerfitas licita, & approbata, ibidem num.82.

Collegia illicita facientes qualiter puniantur, ibidem nu-9 mero 84.

Collegium illicitum & reprobatum fi diffoluatur, bona communia ciuidem collegij ad quos devolvantur, ibidem numero 85.

Collegium an & quande fuccedat collegiato ab intefato decedenti,parte 5.cap. 1.numero 38.

Collegium vel ordo decurionum fuccedit decurioni ab in' steftato decedenti fine harede, fisco excluso, ibidem # numero 41.

Collegium, scu ordo decurionum debet habere quartam n bonis decurionis, fi extraneus ipfi decurioni fuccedat,ibidem numero 41.

Collegia omnia licita & approbata succedunt collegiatis ab inteftato fine harede defunctis , excluso filco, ibiordem numero 43.

Collegium, feu corpus alicuius magistratus succedit suis Mofficialibus ab inteffato fine harede decedentibus, exclufo filco, ibidem numero 64. Collegium quibus in cafibus non succedar collegiato ab

1 inteltato fine harede defuncto,ibidem numero 45. Collegium om dubio præfumitur illicitum, nifi lici-

om numero 48. 1 tum prob)

biocenferur incapax hareditatis, Collegium Ti, ibidem numero 40 - legati, Callegius n poteft acquirer

niffum,ibidem r nelt reprobatt

terius adm

III a

1 N.D.E.X. an & quando præiudicet vnjuerfitati. partete eap. 3.

Confessio findicifacta in indicio an noceat vniverfitati.
parte 2.cap. I.numero 75: 100 of al agong attagat 38
Confirmari nequit, qued nullum eft , confirmatio enim
præexistentiam iuris qualiti pralupponit-parte 3. cap.
io.numero 18
Commodo & vilitati proprie maicuique licet inuigilare.
licet ex eo damnum alijs proueniat, modò id no faciat,
vtalijs noceat.eadem parte 3. eap.15.num-19. 184
Communitas quid comprehendat, & vnde dicatur.parte
1.c2p.2-numero 33.
Communia communiter folent negligi parte 3.cap.7. nu-
mero I.
Compensatio an posit reipublica per debitorem publich
opponi. parte 3.cap.6.numero 24.
Compromisium ad similitudinem iudiciorum pertinet
necnon ad finiendas lites.parte 2.cap.1.numero 80: 102
Compromifium factum ab vniuerfitate an finiatur, fi ipfa
vnjuerficas diminuatur, ibidem numero 82.
Compromifium fi fat per vniuerfitatem, an requiratur
decretum judicis in compromifio, an verò in laudo,
ibidem numero 84.
Congregationem duo homines faciunt, & conflituunt.
parte 1.cap. 2.numero 60. Congregatio cuiufcunque caftri, cinitatis, velvilla, an
Congregatio chiurcunque canti, ciuratis, vervitar, an
& quando cenfeatur permifia , & approbata , ibidem
numero 68. Coniecturis eft locus in incereis, non autem in claris, &
Confecturis en locus in incertis, non autem in ciario, oc
certis parte 5 cap. I. numero 59. 278
Confentus requiritur incontractibus. parte 3.cap. 3. nu-
mero 2.
Confiliarif, feu decuriones influm pretium frumento
& alijs vidualibus flatuere poflunt. parte 1.cap.3. nu-
mero 63.
Confibarisciuitatum feientes ordinationem factam à con
cilio, vel de proximo fiendam , concernentem pretium
frumenti, fi proprium frumentum caniori pretioven-
diderit, certe refeinditur huiufmodi veditio, tb.n.65.60

Concilium cluitatis ad hoc, vt legitime couocetur, requiritur auctoritas iudicis,magiftratus, vel alterius superioris, ibidem num. 66.

Concilium ciuitatis, quando congregatur, debet interuenire,& esse præsens in ipso concilio index, seu magistra. tus ipfius loci, vel alius superior, nisi de ipfius interes-

fe eractetur , ibidem numero 67. Concilium cinitaris quando non exeat magistratus , vel alius superior, potest conuocari, & congregari de auctoratate antiquioris decurionis, ibidem numero 68.

Concilium civitatisan, & quando possit costituere findi-

cum, parte i.capit.tertio, num.53.

Concilium ciuitatis potest eligere omnes officiales , qui funt necessarij pro administratione rerum publicarum, ibidem numero 53. ...

Concilium ciuitatis, vel alterius vniuerfitatisad hoc, ve dicatur legitime conuocatum, requiritur ve congregetur in loco publico, folito & confueto , ibidem nu.71.61

Concilium ciuitatis fi propter aliquod impedimentum, puta belli, pestis, & huiusmodi non potest conuocari in loco folito,& confuetu permittitur ei fe alibi congregare, ibidem numero 72.

Concilium ciuitatis, vel alterius vniuerfitatis ad hoe vt dicatur legitime congregatum , requiritur vt omnes confiliarij vocentur, & vt duz partes ex tribus interneniat. ibidem numero 75.

Conciliam ciurtatis an , & quando possit negotia publica expedire , licet non interuenjant duz partes ex trib. totius ordinis decurionum, fi modo omnes confiliarij vo-

cati funt, ibidem numero 7 8.

Concilium civitatis, velalterius eniversitatis poteft expellere eos qui non funt de concilio , fi ipfi concilio velint adefie, ibidem numero 81.

Concilium ciuitatis fi dat arbitrium, feu poteftatem prio ribus, vel aliis circa alicuius negotij expeditionem, an pfi priores vel alij, quibus datum eft arbitrium poffine alteri personz committere, & transferre in alios auco ritatem fibi ipfis conceffam, ibidem numero 105. Concilium civitatis fi committat aliquid prioribus, antie-

pis, fen alijs intelligitur vel maioriparti corum i fi ali - funt absentes, ibid.num.106. Concilium cinitatis fi aliquid prioribus, vel aliis perfonis committat, an polint huiulmodi deputaticontra fta tuta & reformationes vniuerfitatis prouidere, ibidem num toy. Concilium ordinarium , feu ordo decurionum non poreft io publicos debitores dimittere, cofque gratis à folutione Confuetudo civitatis non folum afficit . & ligat ipfamici-- Mitatem, fed etiam villas eidem ciuitati fubiectas seade d, parte tertia, cap.iz.num.io. :: 371 190 Confuetudo poteit induci per vniuerfitatem, eadem part te tegtia cap. 14. numi. Consuetudo poteft induci percertampartem vniwerfra-Confuetudo an possit induci ab aliqua vniuersitate, ditra fuperioris confirmationem , ibidem num.4. 176 Confue tudo civiratis an habeat locum, & extendatural n terras, & villas eidem civitatiadiacentes, & lubiectas, -s ibidem num.c. Confuerudo ciuitatis an habeat locum in terris , & alijs -" locis eidem emitati pofica vnitis, & eius mrifdichioni Subiectis: ibidem num.6. Contractus omnis, qui fit ab eo, qui habet potestatem le-25 gis condendæ habet vim legis, parte tertia, c. 3 nu.7/2112 Coptractus vnius persone non extenditur adaliam ped ... fonam, nec alteri poteft præiudicare, ibidem nu.u. 115 · Cotumacia findici, an & quando noceatyniuerfitati,parr' te fecunda, cap. 1. num. 74. 1991 10 31. 11 1163.98 -Curator ad lites conflituitur minors etiam imuno; par. 2. 35 cap.j.num.6. Curatores ad lites tenentur ratione administrationis red ... dere cum reliquatus reflitutione, parte tertia,capitu-Sandovleimonum. 7. Sandovleimonum. 7. Sandovleimonu was the storage that we are

25.4

Constitution contests if contests of

D Amnum datum an possit proba	nralia probatio
quid luper quantitate, feu zftimati	onidamni , parte 4.
C2D.I.num.go	
Damnum, & praiudicium quod ven	t fecundario, & in

mum.21. Debitores publici, an & quado poffint conveniri, parte 3.

cap.6.num.1.

Debitores publici poffunt cogi ad foluedum ante tempus, fi hoc concernat vtilitatem, & necessitatem publicam , ibidem num. 2. Debitor publicus non gaudet appellationis beneficio, ibi-

dem num.8... . The transfer of the memorial 134

Debitores publici pollunt cogere universitatem ad confti tuendum Thefaurarium, cui poffint foluere, ibidem num:13. L material ?

Debitor publicus fi pro folutione debiti alienauit reipublice maiorem partem alicuius proprietatis, cogitur eidem reip. fiue vniuerfitati alienare miporem,& reliqua partem, ibidem num.15.

Debitores publici non poffunt habere in ciuiratibus, vel alije vaiuerfitztibusaliquem honorem,& dignitaté,nifi prius debita foluant, ibidem num.18.

Debirores publici qualiter liberentur, ibidem num.19. A decretis decurionum, an quando, & ad quem possit ap-

Decretum fecundum non interponitur contra pupillum , - parte fecunda, cap. 1.num.72 Decretum fecundum interponitur contra vniuerfitatem,

ibidem num.73. Decuriones quarefuerint conftituti, & creati, parte 1.ca-

pit.3.num.10. Decuriones unde dicantur, ibidem num.ii.

Decuriones hodie dicuntur confiliarij ciuitatu, aliarumq; communitatum, ibidem num.p. · 100

Decurionatus olim erat principium onerum , & muneru municipalium, ibidem num.13.

Decurionum nomina scribenda funt in albo, ibidem nu-

mero 14.

Decurionatus est dignitas & honor, ibidem numero 15.

Decuriones non debentexercere officium tabellionatue, nec etiam officium procuratoris, cum fint officia vilia, ibidem numero 16.

Decurionatus honorem & dignitatem libertus, qui ius aureorum annullorum adeptus non est, vel natalibus suis non eft reftitutus, non poteft adipifci , & multo minus feruus, ibidem numero 18.

Decurionatus officium an fpurij, & inceftuofi poffint exer

cere, ibidem numero 19.

Decuriones plures effe pertinet ad publicam vtilitatem, & concernit etiain vtilitatem,& commodum privatum ipforum decurionum, ibidem numero s 1.

Decurionarus officium an judzus poffit exercere, ibidem

... num.22. Decurionatus habet in fe honorem, & onus, ibidem nu-

mero 24. Decurionatus officio miles fungi poteft, ibid. numero 25

Decuriones non poffunt torqueri, ibidem numero 31. 54 Decuriones non poffunt ad mortem damnari inconfulto Principe, ibidem numero 22.

Decuriones appellantur principes civitatis, ibidem nume ro 33.

Decurionum res & bone immobilia non possunt de jure communi fine decreto alienari, ibidem numero 34.

Decuriones posiunt res proprias, etiam immobiles donare,& omnes alios contractus, excepto venditionis,celebrare, fine decreto iudicis, ibidem numero 35.

Decuriones fi lapfi fint facultatibus, alimenta eis de publi cis bonis, & redditibus decerni debent, ibidem nu. 36. Decurionum ordo fuccedit, fifco exclufo, decurioni fine he rede ab intestato decedenti, ibidem numero 37.

Decuriones habent immunitatem ab extraordinariis muneribus, ibidem numero 28.

Decuriones habentes duodecim liberos exculantur ab oneri-

INDEX:

oneribus patrimonialibus, ibidem numero 36. Decurionum officium quod fit, ibidem numero 43.

Decuriones non poffunt aliqued officium extra ciuitatem acceptare,nec à civitate discedere, fine licentia superio

ris, ibidem numero 42.

Decurio, fi reliquit ciuitatem', & iuit ad habitandum in villa, cogitur redire ad ciustatem, ibidem num. 44. 56 Decuriones non possunt priuata, vel publica predia conde cere, neque pro hujulmodi conductoribus fidejubere; ibidem numero 45.

Decuriones maximam habent potestatem , & auctoritate circa regimen,& administrationem rerum publica rum

ibidem numero 46.

Decurionum ordo, seu concilium ciuitatis an habeat candem potestatem, quam totus populus, & adunantia ge neralis, codem cap.tertio numero 49.

Decurionum ordo qualiter gerere fe debeat circa electionem officialium, ibidem num.54.

Decurionum ordo poteft eligere legatum, & mittere ad Principem, ibidem numero 17. Decurionum ordo poteft Doctoribus, & medicis concede-

re immunitatem ab oneribus , & muneribus , alijs verd personis non, ibidem numero 62. Decuriones non coguntur frumentum vilius ciuibus yen-

dere, quam annona exigit, ibidem numero 64. Decuriones absentes an , & quando specialiter vocandi

fint, ibidem numero 79. Decurionum maior pars praiudicat minori, nec dignitae ipforum eft attendenda, fed major numerus, ibidem nu-

mero 82. 66 Decuriones debent communiter, & simul in loco publico, non autem feparatim confensum præftare, ibidem numero 84.

Decuriones & confiliarij in rebus, & negotijs publicis,ma xime arduis tractandis caute, prudenter, & mature debent procedere, ibidem numero 93.

Decurionum decreta debent effe honefta,iufta, & rations bilia, aliasnon valent, ibidem numero 94.

Decurjonum decreta ambitiola non valent, ibid. num. 9f. 4: 3. 4 Decurio.

I'N'DE, X.: Cinitas propret delicum condemnata, & postes à Principe restitutaan recuperet privilegia, ibidem num. 40.

Cinitas repræfentatur per cines parte 5.cap.1. nu. 16. 264 Civirares non fuccedune ciuibus ab inteftato decedentib. ·ibidem num-19-Cinitates alizque respublica superiotem recognoscentes, licet poffint habere bona communia, bleum tamen,nec iura fifcalia habere poffunt, ibidem num. 40. Clericus iurans episcopo & capitulo,iuntatextum in cap. cum clerici de verb fignifi. non eft fingulis canonicis fub ditus, fedomnibus, vt vniuerfis , & tanquam capitulo. Collectain potest qualiber vniuerfitas imponere, pro are alieno foluendo, alijíque necessarijs publicis negotijs ex pediendis etiam inconfulto fuperiore, parte tertia cap. e.num.i. Collecturum impolitio regulariter elt de regalibus Prince pis, ibidem num.z. Collectam impowere quibus in calibus non pollie vniuere fitas fine expresta licentia superioris, ibidem num.3. Collectam imponere tam ex caufe necessaria, quam volli-- caria poteft vniuerfitas superiorem non recognoscétes, ibidem num. 4. Collectam imponere ita demum vniuerfitas poteft fi nul la habeat bona, ibidem num. 5. 611. 00 Collectam imponere nedu poteft yniversitas vbinulla habet bona, fed etiam cogitur officio iudicis ad imponendamicollectam, ibidem num, autoud Collecta qualiter imponi debeat per yniverfitatem, ibide - num,10. m. 313 a 114-12 Collecta impositio debet fier iper vniuerstratem cum con · fenfu ofum, de quorum praiudicio,& interefie tractaf, yelfakem ca confenfumaioris partis corum, ibid.nu.n. Collecta impolitio facta per vniuerlitatem debet notifica Le ri populis, & omnibus pollefloribus, vtpraparent fead foluendum, ibidem num.12. Collecta imponi debet per vniuerfit. aqualiter, ibid.n.i4. Collectarum liber, feu impositio deber , cuilibet petenti edi, ibidem num IS Collega reling J

L Grogi

(

INDEX:

- Collede verum imponantur ab vniuerstatibus profacultate patrimonii, & modo substantiz cuissque idest, ve vulgà dicitur, per solidum, & libram, an verò per caplta, ibid.mim.16.
- Collecta in dubio imponitur personis pro virib. patrimo-
- Collectie naturaliter funt onera rerfi, feu patrimonij, fedformaliter funt onera personaru subjectiaru, ibid. nu 18.
- Collecta, quando imponitur pervinier fitatem pro folice da condenimierione fequuta ex causa delicti, vel quasta delicti, vel q
- Collecta quando imponitur per vniuerfitatem pro foluca da condemnatione fequuta pro delicto/ vel quafi delicollecta, ibidem numazi. vel 1882 al. 1882 al.
 - Collecta, folgem numan.
 Collecta quando imponitur per ciuitatem, gastra, villa, de
 alia terra adiacentes ciuitati soluunt collectam cu ipsa
 ciuitate, ibideni num.22:
 149
- Collectam impositam ab aliqua vniversitate, non soluente pauperes personz, & an alij teneautur pro ipsis soluere, solidem numaz.
- Colleda, fi est imposta per vniuer statem pto debito iam contra so; an venientes de nouo ad habitandum in ilfa vniuer state teneantur contribuer e in solutione colleda bidem num. 26.
- Collecta, fi fit imposita ab vniuersitate, an recedentes ab
 ipsa vniuersitate neneantur concurrere in folutione ha
 iusmodi collecta, ibidem numa (8,411 do 127 ha)
- Collecta an poffit per vninersitatein imponi subditis pro bonis existentibus extra territorium iphus vninersitatis, ibidem num. 27.
- Collecta an possir per vniuersteatem imponi forensibus probonis, quæ habent in territorio ejuldem vniuersteatis, ibidem num. 18.
- Collecte imposite ab vniuersitate an habeant executions
- Collectarum exactores habent cadem priuilegia; & code maudo posiunt procedere contra debitores particulares

: INDEX

quemadinodum potek ipfamet vnjuersteas, ibidem tramero 30. 1990 in de chom 8 4000 in 1997 i 1997 i Collecta impostra de civitate debet ectam, folivi avillis, ca stris, & terris eidem civitati adiacentibus eadem parte 3, casp. 13. numero 31. o 1990 in 1990 in 1997 i 1997 i Collecta i imposirius per vnjuerstearem, pro folivenda co

demnatione ex causa delicti sequuta , qui nam debeant contribuere in solutione dide collecte, & qui non. parte 4. cap, I. numero 34. days about dident 1 Collecta, pro foluenda æstimatione damni dati, qualiter per vniuerfitatem imponi debeat , & qua nam perfonæ in folutione ipfius collecte contribuere teneantur, & an, vno de vniuersitate soluente æstimationem damni dati,alij omnes censeantur liberati.ibi.num.vlt. 254 Collegium quid fit, & unde dicatur.par.1.cap.2.nu.53. 35 Collegia multa nomina habent.ibi.num.56. Collegium confituitur ex tribus personis de iure civili ibidem numero 57.01 115 Hungarana le Collegium quare in duobus confiftere non poffit. ib.n. (8. Collegium an de pure canonico coffituatur ex duabus di-Collegium simplex an & qualem habeat jurisdictionem. ibidem numero 66. 100 mg re oggifte 2, 1 236 Collegia, an & de quibus rebus possint condere fatuta. Lollegia fimplicia, an & quando cenfeantur approbata, licita, & permilia codem cap.2.nu.74. Collegium omne est reprobatum coaplo quod non est fpe cialiter approbatum à jure, velà principe.ib.nu.752 Collegium enilibet permiffum eft facere ad fuam juftitia contequendam ibidem numero 76. Collegium omne quod fit pietatis caufa, & religionis in-... tuitu est approbatum de jure communi, ibid, nu.77. Collegium caufa religionis, an & quando possit inftitui fine auctoritate fummi Pontificis, midem num.78. Collegium licitum possunt facere plures fimul habitantes, & fic poffunt conftituere findicum, ibid. nu.79. 29 Collegium plurium personarum facientium vnam , & eandem artem, & professionem inaliqua civitate, vel

." loco eft approbatum de jure communi , ibidem nu 80. Collegium Doctorum , & vniuerfitas fcholarium eff approbata de jure communi, ibidem num:81.

Collegium pauperes persona possunt facere ad fuftentationem corum vitz, & eft approbatum de jure communi, dum tamen non conveniant plus quam femel in menfe,ibidem num.8 2

Collegium , congregatio, feu curia decurionum dicitur vniuerfitas licita, & approbata, ibidem num.83.

Collegia illicita facientes qualiter puniantur, ibidem nu-

Collegium illicitum & reprobatum fi diffoluatur, bona communia ciaidem collegij ad quos devoluantur, ibidem numero 85.

Collegium an & quande fuccedat collegiato ab inteffato decedenti,parte 5.cap: 1.numero 38.

Collegium vel ordo decurionum fuccedit decurioni ab in' - testato decedenti fine harede , fisco excluso , ibidem 2 numero 41, 2

Collegium, scuordo decurionum debet habere quartam aun bonis decucionis, fi extraneus ipft decurioni fuccedat.ibidem numero 41.

Collegia omnia licita & approbata succedunt collegiatis ab mreftaro fine harrede defunctis , exclufe filco, ibi--dem numero 43.

Collegium, feu corpus alicuius magistratus succedit suis "officialibus ab inteffato fine harede decedentibus, exclufo fifco, ibidem numero 64.

Collegium quibus in cafibus non succedar collegiato ab 1 inteftato fine hærede defuncto,ibidem numero 45.

Collegium omne in dabio præfumtur illicitum, nin lici-1 tum probetur, ibidem numero 48. Collegium omne in dubiocenferur incapax hareditatis,

legati, & fideicommiffi, ibidem numero 49. Collegium jud zorum non poteft acquirere hereditatem,

legatem, vel fidercommiffum, ibidem nu. fo.

Collegium judzerum non eft reprobatum ratione feltz, - ibidem numero (I.

Confessio findici, vel alterius administratoris publici,

1 N.D.E.X. an & quando praiudicet vniuerficati. partete cap. ;.

Confeffio findicifacta in judicio an noceat vniverfitati

Confirmari nequit, quod nullum eft, confirmatio enim

Commodo & veilitati proprie unicuique licet inuigilarea licet ex eo damnum aliis proueniat, modò id nó faciat, vealijs noceateadem parte 3, eap.15 fium. 19. 180 Communitas quid comprehendat, & vnde dicatur.parte

Communia communiter folent negligi.parte 3.cap.7. nu-

numeralife ..

10.numero 18

mero I.

1. c2p. 2. numero 22.

parte 2.cap. I.numero 75

Compeniatio an poffit reipublica per debitorem publi	C
opponi. parte 3.cap.6.numero 24.	30
Compromifium ad fimilitudinem iudiciorum pertine	t
necnon ad finiendas lites.parte 2.cap. 1.numero 80. 1	0
Compromifium factum ab vniuerfitate an finiatur, fi ip	1
vnjuerfitas diminuatur,ibidem numero 82.	n.
Compromifium fi fiat per vnjuerfitatem, an requirat	u
decretum iudicis in compremisto , an verd in laud	0
ibidem numero 84.	
Congregationem duo homines faciunt , & conflituunt	
	20
Congregatio cuiufcunque caftri, cinitatis, velvilla,	3
& quando cenfeatur permifia , & approbata , ibide	
numero 68.	
Coniecturis eft locus in incertis, non autem in claris,	7
	7
Confenius requiritur incontractibus. parte 3.cap.3. n	
	ī
Confiliarij, feu decuriones iuftum pretium frumento	
& alijs vicualibus flatuere posiunt. parte 1.cap.g. n	
	5
Confibari ciuitatum fejentes ordinationem factam àc	?
cilio, vel de proximo fiendam, concernentem pretiu	
frumenti, fi proprium frumentum caniori pretiore	
diderit, certe refeinditur huiufmodi veditio, ib.n.65.	n
Cen-	

Concilium cluitatis ad hoc, vt legitime couocetur, requiritur auctoritas iudicis,magistratus, vel alterius superioris, ibidem num. 66.

Concilium cinitatis, quando congregatur, debet interuenire,& effe præfens in ipfo concilio judex, feu magiftratus ipfius loci, vel alius superior, nisi de ipfius interes-

fe tractetur , ibidem numero 67.

. . . .

Concilium ciuitaris quando non extat magistratus , vel alius superior, potest conuocari, & congregari de auctoritate antiquioris decurionis, ibidem numero 68.

Concilium civitatisan, & quando possit costituere findicum, parte i.capit.tertio, num. 51.

Concilium ciuitaris porest eligere omnes officiales , qui funt necessarij pro administratione rerum publicarum, ibidem numero 57.

Concilium ciuitatis, vel alterius vniuerfitatisad hoc , ve dicatur legitime conuocatum, requiritur ve congregotur in loco publico, folito & confueto , ibidem nu.7 1.61

Concilium civitaris fi propter aliquod impedimentum, puta belli, pestis, & huiusmodi non potest convocari in loco folito,& consueru permittitur ei se alibi congregare, ibidem numero 72.

Concilium civitatis, vel alterius vniuerfitatis ad hoe vt dicatur legitime congregatum, requiritur vt omnes confiliarij vocentur, & vt duz partes ex tribus interueniat. ibidem numero 75.

Concilinm civitatis an , & quando possit negoria publica expedire, licer pon interueniant duz partes ex trib. totius ordinis decurionum, fi modo omnes confiliarii vocati funt, ibidem numero 7 8.

Concilium civiratis, velalterius eniversitatis peteft expellere eos qui non funt de concilio , fi ipfi concilio ve-· lint adefie, ibidem numero 81. 66

273 (1000 1-3

Concilium civitatis fi dat arbitrium, feu poteftatem prio ribus, velalijs circa alicuius' negotij expeditionem, an ipfi priores velalii, quibus datum eft arbitrium poffint alteri persona committere, & transferre in alios audo ritatem fibi ipfis conceffam, ibidem numero 105. Concilium civitatis fi committat aliquid prioribus, antia-

nis.

a pie, fen alijsintelligitur vel maioriparti corum ; fi ali Concilium cinitatis fi aliquid prioribus, vel alije perfonis committat, an polint huiulmodi deputaticontra fta tuta & reformationes vniuerfitatis prouidere, ibidem num.107. Concilium ordinarium , feu ordo decurionum non poreft in publicos debitores dimittere, cofque gratis à folutione Confustudo civitatis non folum afficit . & ligat ipfamici-- untatem, fed etiam villas eidem ciuitati fubiectas, eade a, parte tertia, cap.ig.num.io. 12 7-1 mgo Confuetude poteft induci per vniuerfitatem, eadem part Consuerudo poteft induci percertampartem vnimerfra-Confuetudo an pofsit induci ab aliqua vniverfitate , ditra . fuperioris confirmationem , ibidem num.4. . . . 176 Consuetudo civiratis an habeat locum, & extendatural terras, & villas eidem civitatiadiacentes, & lubiectas. -s ibidem num.s. Consuerudo civitatis an habeat Jocum in terris , & alijs ." locis eiden emitati pofteà vnitis, & eine suridictioni Subiectis, ibidem num.6. Contractus omnis, qui fit ab eo, qui haber potestatem le-4 gis condenda habet vim legis, parte tertia, c. 3 nu. 7 112 Contractus vnius perfone non extenditur adaliam penfonam, nec alteri poteft prziudicare, ibidem nu.u. 1116 . Cotumacia findici, an & quando noceatyniuerfitati,parte fecunda, cap.I. num 74. com in sie nit ran 98 -Corpus quid fit, parte i.cap.a:num. sact . . . m.d. : 24 -Curator ad lites conflituitur minors, etiam inuito; par. 2. Curatores ad lites tenentur ratione administrationis red dere cum reliquatus reflitutione, parte tertia,capituof the state of th to got the contract of the state of the stat

.11.4

D

Amnum datum an poffit probari per iuramentum damnum paffi, an verd requiratur alia probatio, & quid luper quantitate, feu æftunationi damni , parte 4. cap.1.num.99 Damnum, & præiudicium quod venit fecundario, & in confequentiam non atrenditur, parte tertia, capit. 15num.11. Debitores publici, an & quado poffint conveniri, parte 3. cap.6.num.I. Debitores publici possunt cogi ad foluedum ante tempus, fi hoc concernat vtilitatem, & necessitatem publicam . ibidem num. 2. Debitor publicus non gaudet appellationis beneficio, ibidem num.8. . THE RELEASE SPECIAL TO MITTER 134 Debitores publici pollunt cogere universitatem ad confti tuendum Thefaurarium, cui poffint foluere, ibidem num:13. more comes !) Debitor publicus si pro solutione debiti alienauit reipublice majorem partem alicujus proprietatis, cogitur ei-. , dem reip. fiue vniuerfitati alienare minorem,& reliqua partem, ibidem num.15. Debitores publici non poffunt habere in ciuitatibus , vel alijs vniversitatibusaliquem honorem,& dignitate,nifi prius debita foluant, ibidem num.18. 135 Debirores publici qualiter liberentur, ibidem num.19. A decretis decurionum, an quando, & ad quem possit appellari, parte 1.cap.3.num. 97. 2.7 301 Decretum fecundum non interponitur contra pupillum . - parte fecunda, cap. 1.num.727111 C'770 98 Decretum fecundum interponitur contra vniuerfitatem, ibidem num.73. Decuriones quare fuerint conftituti, & creati, parte 1.capit-3.num-10-Decuriones vnde dieantur, ibidem num.it.

Decuriones hodie dicuntur confiliarij ciuitatu, aliarumq; communitatum, ibidem num, je.

-. SOU

Decurionatus olim erat principium on erum , & munera municipalium, ibidem num.13.

Decurionum nomina scribenda funt in albo, ibidem nu-

mero 14.

Decurionatus eft dignitas & honor, ibidem numero 15.

Decuriones non debent exercere officium tabellionatus, nec etiam officium procuratoris, cum fint officia vilia, ibidem numero 16.

Decurionatus honorem & dignitatem libertus, qui ius aureorum annullorum adeptus non est, vel natalibus suis non est restitutus, non potest adipisci, & multo minus seruus, ibidem numero 18.

Decurionatus officium an fpurij, & inceftuofi poffint exer

cere, ibidem numero 19.

Decuriones plures effe pertinet ad publicam veilitatem, & concernitetiain veilitatem, & commodum prinatum ipforum decurionum, ibidem numero a 1.

Decurionarus officium an judzus possit exercere, ibidem

Decurionatus habet in se honorem, & onus, ibidem numero 24.

Decurionatus officio miles fungi potefi, ibid. numero 25 Decuriones non possunt torqueri, ibidem numero 31. 54 Decuriones non possunt ad mortem damaari inconsisto Principe, ibidem numero 32.

Decuriones appellantur principes ciuitatis, ibidem nume ro 22.

Decarionum res & bona immobilia non pollunt de jure communi fine decreto alienari, ibidem numero 34.

Decuriones possunt res proprias, etiam immobiles donare, & omnes alios contractus, excepto venditionis, celebrare, sine decreto judicis, ibidem numero 35.

Decuriones fi lapfi fini facultaribus, alimenta eis de publi cis bonis, a reddiribus decerni debent, ibidem nu 36. Decurionum ordo fuecedit, filco exclufo, decurioni fine be rede ab inteflato decedenti, ibidem numero 37.

Decuriones habent immunitatem ab extraordinarijs muneribus, ibidem numero 28.

Decuriones habentes duodecim liberos exculantur ab

oneribus patrimonialibus, ibidem numero ; .. Decurionum officium quod fit, ibidem numero 43.

Decuriones non poffunt aliqued officium extra civitatena acceptare,nec à ciuitate discedere, fine licentia superio ris, ibidem numero 42...

Decurio, fi reliquit ciuitatem', & iuit ad habitandum in villa, cogitur redire ad ciustatem, ibidem num. 44. 56 Decuriones non posiunt priuata, vel publica predia conde cere, neque pro hujulmodi conductoribus fidejubere; ibidem numero 41.

Decuriones maximam habent potestatem , & auctoritate circa regimen,& administrationem rerum publica rum.

ibidem numero 46. Decurionum ordo, seu concilium ciuitatis an habeat eandem potestatem, quam totus populus, & adunantia ge -

neralis, codem cap tertio numero 49.

Decurionum ordo qualiter gerere fe debeat circa electionem officialium, ibidem num.54. Decurionum ordo poteft eligere legatum, & mittere ad

Principem, ibidem numero g7.

Decurionum ordo poteft Doctoribus, & medicis concedere immunitatem aboneribus, & muneribus, alijs verà personis non, ibidem numero 62.

Decuriones non coguntur frumentum vilius civibus vendere, quam annona exigit, ibidem numero 64. Decuriones absentes an , & quando specialiter vocandi

fint, ibidem numero 79.

Decurionum maior pars praiudicat minori, nee dignitas ipforum est attendenda, sed major numerus, ibidem numero 83.

Decuriones debent communiter, & fimul in loco publico, non autem leparatim confenium præftare, ibidem nu-

mero 84.

Decuriones & confiliarij in rebus, & negotijs publicis,ma ximè arduis tractandis caute, prudenter, & mature debent procedere, ibidem numero 93.

Decurionum decreta debene effe honefta,iufta, & rations bilia, aliasnon valent, ibidem numero 94.

Decurjonum decreta ambitiola non valent, ibid. num. 91. Decurio. 1. 3: 1

65

TROET.

Decurionum decreta, an & quando poffint rescindir ibid	Ļ
A deretis decurionum,an quando, & ad quem poffit ap	_
o pellari, ibidem numero 97.	
Decuriones debent expresse contradicere quando in vni	_
versitate, seu ipfius concilio aliquid damnosum, & illi	-
citum tractatur, alias tenentur, & puniuntur, ibiden	
L'aumero 98.	
Delictum non poteft committi fine animo, & voluntat	e
delinquendi.par.4.cap.1.num.10.:	
Delicta non debent remanere impunita,ibi.nu.29. 23	
Delictum fremel punitum fuerir, an polititerum puni	-
ri, ibidem numero 36.	8
Delictum commiffum per multitudinem hominum qua	÷
liter puniatur, ibidem numero 37.	
Delicum vbi non eft, ibi non debet effe pona , ibiden	n
numero 19	
Dictio alius, alia, denotat fimilitudinem , & inducit repe	-
titiohem pracedentium.parte 1.cap.1.nu.41. 00 1.	
Dictio non aliter, & dictio mifi, inducunt formam.parre 3	
** cap. 15. numero 16.	
Difficile igitur, quod eum labore; aut multo tempere fi	t.
parte 1.cap 3.numero 5.	
Digniora & frequentiora funt pramittenda, & vberiu	8
pertractanda.parte 3.cap.4:numero 1.	9
Dolus quid fie eadem par cap.vit.nu.19.	
Donatio remuneratoria potett fieri per ordinem decurio	
num.parte 3.cap. 10.numero 10.	
Denatio remuneratoria multa habet privilegia, & mult	2
ex caula remunerationis à jure permittuntur, qua alià	s
non concederentur, ibidem numero 11.	
Donatio, an & quando posit fieri per vniuersitatem , se	
iphus concilium ordinarium ead. parte 3.c. 11. nu. 2. 16	2
Donatio potek fieri per vniuerfiratem per capita domor	u
congregatam, feu per concilium generale, ibi. au. 4. 16	
Donatio propter benemerita,& ex caufa remuneration	
potest her per ordinem decurionum, seu per concili	H
ordinarium vniuerficatis, ibidem numero g	
Donatio remuneratoria poteft fieri per tutorem , & cure	•
totem	

. A IN D. E.A.
torem nomine pupilli, & minoris, ibidem num.6.
Danatio remuneratoria habet multa pribilegia, ibidem
Donatio remuneratoria facta ab vniuersitate, seu ordine
" decurionum, ad hoc ve valeat, an aliter constare debeat
-" de meritis,quam peraffertionem ipfius vniuerfitatis
fen ordinis decurionum,ibidem numero 8
Donatio remuneratoria, seu facultas & potestas remune-
randibenemeritos, an transcat ad fuccessores, th. mt. 9.
Donatio in Rempublicam fieri poteft, & eft valida: endem
1. parteg.cap.ra.numero t. ; " meine."
Donatio facta reipublica recipit illas conditiones, quas
-) vult donator, nift publice vtilitati contraria fint, bi-
dem numero 2.
Donatio facta reipublica non poreft ponitentia donato
ris reuocari, ibidem numero 3.
Donatio fine caufa in rempublicam facta non valet; & que
næ etiam fine aliqua caula teneat,& tamen facta reipu-
blicz fine caufa non valeat, ibidem numero 5. 2. 165
bucz fine cauta non valeat, tofuent numero ;.
N R 100 1 3 23
E Celefia ex causa mutui obligatur parte 3 cap. 4; nume ro 5.
Ecclesia quando præsente capitulo, & prælato accipit pe-
cuniam mutuo, ereditor tune non habet secesse proba-
re pecunia verlam fuille in veilitaté ecclesia ibiat.9.120
Ecclefia & minor non obligantur ex mutuo recepto à tu-
tore, curatore, & reconomo, nifi probetur tale mutuum
werfum fuille in corum vtilitatem, ibidem nu.13. 122
Electio officialium publicorum fieri debet secundum le-
ges, fratura, & consuetudines cuiusque loci. parte 1. ca.
3.numera 55.
Electio fi est commissa aliquibus, fi deputati elegerune
personam inhabilem,an possine iterum eligere , ibidem
numero 103. Error calculi quando positi opponi in redditione ratio-
num facta per administratores publicon parte 3. cap.
num igers bet geministratores babineur barre 3. cab.
T 4 Ex-

îì

Excommunicació concinet penam inseparabilem à persedina, & ideo ad alum transite non percet parte 4. 27.1.

numero 43.

Execucio pro debito vaiuerstatis qualiter, & quo ordine fieri debeat, parte 3. 22.3.

Executors restresamentorum regulariter tenetur conscere librum rationum, & in eo data & accepta seriorer, finitaque administratione rationem administrationis reddere, cum reliquatus restitutione.ead. parte 3. cap.

vit. numèro 15.

Executores sententiarum regulariter tenentur conficere librum rationum, & in eo data & accepta seribere, finitaque executione, rationem dista excutionis reddere, cum reliquatus restitutione ibid. numero 6.

Expensalitis, an & quando vointerfitas initufte litigans, reficere; & solutere teneatur, parte a. cap.1.n.77. 99 Extensio legis per identitatem rationis est permissa. parte a. cap.2.18.numero 11.

Adum à concilio ciuitatis, an & quando cenfeatur factum à toto populo, & vaiuerfa ciuitate, parter. cap.3. numero 48.

Factum ab-his, qui habeant auctoritatem à concilio vui-

mercitatis, videtur factum ab ipsomet concilie ibi. numero 100. 70 Falcidia an possit detrahi de legatis reipublicæ relectis.

Parte 5.cap.1. numero 12. 263
Fæminæ non possunt fungi officio decurionum, nec alija
virilibus officijs. parte 1.cap 3. nu. 30. 53

Feriz meflium, & vindemiarum non feruantur in saufis vniuetfitatum, parte a.cap. 1. numero 47.

Fideicommiflium tam vniuerfale, quam particulare poteft relinqui vniuerfitati.parre 4.cap 1. num. 57.

265

Fideicommissum vnjuersale relictum vnjuerstati transit, ipso iure in vnjuerstatem, absque aliqua restitutione verbali, vel reali ibid numero 26.

Fidescommissum tam universale qu'im particulare potel. er relinqui ab universitate, ibidem numero 27. Rilejustores conductorum publicarum rerum tenentum

Riteinflores conductorum publicarum rerum tenentus

vnimerfitati, etiam in vsurie, nisi aliud fit expressum » parte 3.cap.7.numero 5.

Pideiullores administratorum publicorum ad quid tenea-

tur.ezdem parte 3.cap.vlt.numero 25. 114
Fideiussores administratorum publicorum non possunt
conueniri, nisi excessis bonis principalis, ibid.nu.26.

Fidelitatem jurans, seu promittens desendere contra om nem personam, vel omnem hominem mundi, an tenea tur etiam desendere aduersus vniuersatatem, & collegium.parte 1. cap.1. numero 39.

Filifamilias posiunt este decuriones, & an pater pro eis teneatur, parte 1.cap.3. numero 26.

Filiusfam. potest constitui procurator, parte 2.cap 1. numero 18:20

Filiusfam. potest ab vniuersitate conftituiactor, & findi-

Filius naturalis datus curiz decutionum efficitur legiti-

mus.parte 1.cap.3.numero 40. \$5 Filius, fi volente & consentiente patre, administrations

reipublicæ suscepit, in solidum obligatur paterprosilio, quast eius sidetussor.parte 3.cap. vit.numero 28.115 Filius in multis delictis a patre commissis punitur. parte

4.cap.1.numero 31. 237 Filius regulariter non punitur propter patrem, & con-

tra,ibidem numero 32. Fiscus regulariter est magis privilegiatus, quam respubla ca,parte 3.cap.6.numero 6.

Fiscus non potest ante tempus agere contra suos debitores, ibidem numero 7.

Fiscus si habeat aliquam rem communem cum aliquo priuato, cogitur ille priuatus vendere sisco suam partem, ibidem numero io.

Forma & materia faciunt vnum totum . eadem parte 3.c. 9 numero 19.

Frater, qui existenseum fratribus in communione administrauit bona communiatenetur reddere ratione administrationis, cum reliquatus restitutione. cadem par te 3.cap.vlt. numero 11.

Abella licet non debeat foh	ni debe	nttam	n res de
nuntiari, & confignare, a			
fum, parte 4.cap. 1.num.90.	*** -	****	2:40-251
Gens verificatur in quatuor, vel	quinque	homin	ibus, pat
te j. cap.a.num.64.			36

Acreditas anud eit , & quid dinerium a reous har
Il ditarijs, parte j. cap.t.num.7 1999
Hareditas iacens non poteft poffidere, parte 3. cap.1
15 num.4. 0 2
Hareditas jacens reprasentat personam defuncti, & id
non potest dominium; neque possessionem acquirer ibidem num.9.
Heredes grauatiper fideicommiffum regulariter tenent
conficere librum rationum,& in co data & accepta fci
bere, finitaq; administratione rationem administration
nis reddere, cum reliquatus restitutione, eadem par
2.cap.vlt.num.o

· Hareditas, legatum, & fideicommisium nedum porest relingui toti civitati, vel alteri vniverfitati, fed ettam vni particiuitatis, parte s. cap.1.num.2. 260 Hareditas, legatum , & fidescommiffum relictum vni par-

ti ciuitatis tanquam fecta non valet, ibid num. 3.

Hareditas jacens reprafentat personam mortuam , & ob id viemfructum arquirere non poteft, ibid.num. 8. 261 . Hareditas, legatum, vel fideicommiffum relictunre ruibus alicuius ciuitatis indefinite, an cenfeatur factum, & re-- lictum ipfi vniuerfirati, an verò fingulis de vniuerfitate , ibidem num.13.

Hareditas, & legata regulariter relinquentur ob beneme-- ita pracedentia , ibidem num.17.00 alic. :

Harcditas , legatum , wel adeicommiffum relictum particulariter quibufdam ciuibus, non cenfetur lactum ipfi ciustati, fed ipfis ciuibus tanquam fingulis, ibid.num. 19.

Hemi-

I'N DE X.

Homines faciles fune ad diffentiendum, parte j. cap.?.
num.8.
Nonbaybiels, ibi eft & onus, par. jcap.3.num.41.
Hofpitalarij, & oconomi regulariter tenentur conficere li

brum rationum, & ineo data, & accepta feribere, finitaque administratione rationem administrationis reddere, cum reliquatus restitutione, parte 3. c. vlt. nu. 8. 211

I Mmunitas à collectis & alijs oneribus, an possit per uniuer ferstem particularibus per sonis concedi, parte 3. captionum:

Immunitatis decreta, & rescripta censentur este ambitiofa, & contra vtilicatem publicam, & ideo non valent, ibidem num. 2.

Immunitatis concessio est species donationis, ibid. nu. 4.
Immunitatis decreta fasta ab universitate an sint ipso iurenulla, an verò valeant, sed possint & debeant rescindi, ibidem num.7.

Immunitas ex causa remunerationis, & propter benemerita potest concedi per ordinem decurionum, ibidem num. 9.

Immunitas quando per vniuerfitatem conceditur alicur per fone particulari, ob eius benemerita, an stetur assertioni ipsus vniuerstatis; seu decurionum circa, benemerita, an vero alio modo probari debeant, quam per simplicem assertionem ipsorum decurionum, ibidem ountila.

Immunitas ab oneribus porest particularibus personis concedi per ordinem decurionum, quando scilicetextitic in possessione, seu quasi atanto tempore citracuius initii nonest memoria in constratum concedendi huiusmodi immunitatei, ibidem numagon, suno store della contratum concedendi personale della contratum concedendi puntamenta della contratum concedendi puntamenta della contratum della contra

Immunitasmulliter per ymuesistatem concesso ; an posita per Principem confirmari, & approbari, ibid num.15, Immunitas ab oneribus pocest per Peinespem, vel alium

fuperiorem concedi, ibidem num. 16.

Immunitas concella per vajuerfretem queliter intelli-

Ettit anter eatlete hat Affertifferen Janear

gatur conceffa, & ad quæ onera extendatur, & porrigatur, ibidem num.22.

Immunitas à munerabus simpliciter conecsa comprahendit duntaxat munera personalia, & non patrimonialia, nisi aliter sit expressum, ibid. num.23.

Immunitas à muneribus Compliciter concessa non com-

Immunitas a munerious-templetter concetta non conprehendit, nec intelligitur concetta ab oneribus, nifi ste dictum, ibidem num-24. Immunitas fimpliciter concetta ab oneribus intelligitur

Immunitas fimpliciter concessa ab oneribus intelligitur duntaxat de extraordinarijs, nec comprehenduntur ordinaria, nisi sit expressum, ibid num 25.

Immunitas simpliciter concessa à muneribus non porrigiturad honores, niss suerit expressum, ibid. num. 26.

Immunitas ab vniuerfitate concessa an trahatur,& extendatur ad onera militaria, ibid. num.27.

Immunitasconcessa ab vniuersitate, quando extendatur ad onera bellica, & militaria, ibid. num. 31. 160

Immunitas concella per vniuer@tatem particularibus per fonis an, & quando po@t per iplam vniuer@tatem reuocari, ibid. num.32.

Immunitas concessa per vniueratatem, & confirmata à Principe an posit per ipsam vniuersitatem reuocari, ibidem num. 33.

Immunitatum concessio est species donationis, ead. par 3.
cap. 11. num. 1.

Incerta, & inopinata plerumque turbant populos, & actus impediunt, par. 3. cap. 9. num. 13.

In conciliis ciuitatum, & aliarum vuiuersitatum quis ordo, & qua forma debeat observari in faciendis reformationibus, & decretis, par.j. cap.3. num. 86.

In electione officialium, qui sunt necessari pro adminificatione rerum publicarum, debent interuente dux partes extribus ordinis decurions, pari, c. 301.56.50 Indefinita aquipoller viniteriali, par, p. 201. 101.14. 263 In repropria quiliberest arbitery & moderator, par. 3.c. 5.

Infames repelluntur à dignitate decurionatus , par .j. c.g. num 17.

Infamis non efficitur is qui alieno pomine condemazeur,

nec is cuius nomine condemnatur, par. 4.6.1.nu.49. 242 Infamia duobus modis potest considerari, ibid.num. 54.

Inquisitio & generaliter est commissa alicui contra quoscunque delinquentes, & malesatores, in intelligator etiam commissa contra viniuerstatem, que desquit, par. 4. cap. 1. num. 13.

Italia progreditur, & extenditur vsque in Galliam, & Siciliam, par. i.cap. 2. num. 4.

Italia non dicitur simpliciter Provincia, sed Provinciatu domina, & princeps, & est immunis a solutione eributorum, ibid. num.;

Iudzis omnes sunt interdicte dignitates, parte j. cap. 3.

Iudex appellationis quando non est in ciuitate potest appellari à sententijs Iudicis ordinarij, ad ordinem decurionum, par. j. cap. 3. nnm. 50.

Iudex delegatus, qui tulit sententiam nullam an possititerum iudicare, & quid de Iudice ordinario, ibidem

Judek ordinarius an, & quando posit agere pro vniuerstate cui przest, par. 2. cap. 1. num. 15.

Index ordinarius, vel alius magifiratus an, & quando poffit agere pro fingulis collegijs exificatibus in vainethtate cui præeft, ibid num. 17:

Juramentum calumnia hodie tam actores, quam rei tenentur fubire , ibid. num. 66.

Iurisdictio omniduntavar penes Principem reperitur, & potestillam prout vult alteri communicare, par j cap. i. num. 50.

Iurissicio coharet territorio, par. 3. cap. 13. num. 3. 170 Iufgentium dichur naturate, saltem secundario, cad. par. 3. cap. 15. num. 24.

Lus omne potentius est in causa, quam in causato, cadem par.3.cap.18.num.15.

(FAS)

The state of the s	, ,
Audum est transactio, par, a. cap. z numiss.	. ,103
Laudum fundatur fuper compromifio, ibie	1. num. 86.
Legationis munus, quis cogitur acceptare, cum	fit munus
megestarium, parij.cap.g.num.59.	59
Legationis officium iustam perendæ restitution	is . caufam
ansinducit, ibidem num.60; 33 310.	in wines
Legatum factum de eo quod eftin vrbe,non exte	enditur ad
ca,quæ funt in caftris,& villis, partej. cap,2.1	14.26-7 28
Legata recipiunt plenam interpretationem, pa	r 3.cap. 13.
a num. 15.	17173
Legatum factum de eo, quod est in vrbe, non e	
adea, que reperiuntur in alijs locis extra vi	
tis , licet fint eidem vrbiadizcentes, ibid.nur	
Legatum poteft relinqui nedum toti civitati,	
vniuerlitari , fed etiam certæ parti iphus vnit	erfitatis,
Legatum factum civitati, vel alij vniuersteati	
Legatum factum civitati, vel alij vniuerlitati	valet, fige
confiftat in commodo pecuniario, fiue fit re	lictum ad
honorem, vel ornatum upfius vniverfitatis, pa	rte f,caff.
1.num.4. 1.43 0-170 mg - 5	1260
Legatum factum parti ciujtatis, vel: alterius vni	uerlitatis;
2. 40 poffic peti per ipfam partem vniuerficatis	, leu eius
findicum, an verò spectet ad totam vniuerfit	atem .pe-
tere huminodi legatum, ibidenum.s.	1 260
Legatum annuum factum ciuitati, vel alieui a	lteri vni-
uerfitati an finiatur centum annis, ficut lega	tum viui-
or fructus, ibidem num cro. orres est estechor in	111.1262
Legatum fi fit factum alicui reipublica ad cerei	am vlum,
3 · leu ad certam rem faciendam, an pollit illa pe	
13 Baca voinenfitani expendi ; & connerti m afit	
	262
Legatum, hareditas, vel fideicommissum relie	
bus , expressis nominibus proprijs ipforum ci	uium, an
& quando cenfeatur religium ipfis ciuibus, an	
vniuersitati, ibidem num.20.	264
Legatum, hareditas, vel fidescommiffum relica	
-95-	bus,

bus, non censeur factum ciuitati, quando ciuitas est incapax, sed videtur factum ipfisciuibus, tanquam singulis, ibid. num.2 t.

Legatum, hæreditat, velfideicommissum relictum administratoribus alicajus ciuitatis, vel alterius vnjueritatis, an & quando censeatur factum ips ciuitati, vel ipsis administratoribus canquam singulis, ibid. num. 22. 264

Legatum relictum omnibus hominibus aliculus ciultatis, an videatur factum fingulis, an verd ipficulpitati, ibid.
num. 23.

Legatum vel fideicommissum si sit relictum respublica, &c hares extiterit in mora præstandi ipsum legatum, vel nesteicommissum, tenetur ad vsuras à die mora, ibiden num:31.

Legatum, hareditas, vel fideicommissum relistum alicur collegio, ad hoc ve valear, necesse est probare ipsum collegium esse licitum, & approbatum, inidinu. 47. 269

Legarum, hereditas, vel fideicommissum potest relinqui fingulis, & particularibus personis de valuerstate, seu collegio illicito, ibid num 52.

Legarumfactum fingulis de collegio non dicitur factum collegio bid num (2)

collegio.ibid.num.53. Legatum factum iudaeo an valeat ibid.num.54.

Legatum factum indeis alicuius loci, vel omnibus alicuius collegiis illiciti, non tamen ratione lectas, an centeatur relictum ratiquim collegio, vrita non valeat, an autem vt fingulis, vrita valeat, ibid.num. 56.

Leges, les surasparum est est in einerard; inft fint magittereus; per quossus quoridie immelius product polit;
par j. capi; num.2;

Lex si quis major. C. de transact. an habeat locum incini-... zate, velalia vinuer sitate, ibidem nunitas. 74

L.ciui-

L. tiuitas. ff. fi cert. pet. an habeat locum duntaxat in contradu mutui, an verd etiam in ceters contractibus, ibidem num. 7.

L.vlt.C.de vend. reb. ciuit. lib. 11. habet locum non solum in vendirione, sed etiam in qualibet alia alienatione, ibid.num. 12.

Legibus prohibentibus, feu earum folemnitatibus non po test renuntiari, ibid. num. 15.

Legibus dantibus folemnitatem, & formam no potest renuntiari, ibidem num.17.

Lex deber effe communis, & vniuerfalts, ead. par. 3. c. 15.

L. vlr.C. de sacros. ecel. an habeat locum non solum in ciuitatibus, sed etam in castris, villis, & alijs terris, ead. par. 3. cap. 17. num. 13.

1.vlt.C.de facrof. eccl. quemadmodum est correcta in ecclessa, an etiam censeatur correcta in ciuitate, ibidem

num.14.

Legum correctio in dubio præsumi, & admitti non debet, ibid.num.18.

Legum correctio ex identitate, vel maioritate rationis induci non debet, ibid. num. 19.

Legis verba'debent intelligi fecundum propriam fignificationem.ead. par.3.cap. 18.num.9. 203 Lex generaliter loquens, generaliter est intelligenda, ibid-

num.10. Legis mens nihil aliud eft, quam ratio, ibid.num. 12.

L. vlt. C. de vend. reb. ciuit. lib. to non folum habet locum in ciuitatibus, fed etiam in castris, villis, alijique terris, ibid. num. 17. 204

L.vlt. C. de facros. eccl. & l.ciuitas. ff. fi cert. pet. locum habent non solum in ciuitatibus, sed etiam in castris, villis, & alijs terris, qua per alios reguntur, & administrantur, ibid. num. 18.

L. quod major.ff.ad municipales. non kabet locum in delicis. lidis,par.4:cap.1.num.19.

Liberatio facta vniuerfitati non afficit singulos homines

Liber rationum qualiter per administratores publicos con

fici debeat, par. 3. cap. vlt. num-13.

Libri rationum confecti per administratores publicos sinico osicio, vel administratione cui restituu debeans, ead. par 3. cap.vlr. num 21. Locazio rerum publicarum debet sieri de consensitutorius

ordinis decurionum, vel faltem maioris partis, part.3. cap. 7: num.2.

Locatio rerum publicarum quando fit, debet præstari per conductorem fideinstor, ibid. num. 3.

Locatio rerum publicarum ad hoc ve valeat requiritur, ve in ea interueniat fubhastatio, ficut requiritur in venditione, ibid num.6.

Locatio perfecta non potest rescindi pretextu maioris

pensionis peralium oblata in locatione rerum publicarum, ibid. num.7.

Locatio rerum publicarum facta ad certum tempus extin-

guitur finito tempore, ibid.num 8.
Locatione rerum publicarum finita prefertur primus con'
ductor, sit tantum offert, quantum nouus, ibidem nu-

meio 9.

Locatio rezum publicarum quando fit debent feruariomnia pacta inica circa remissionem pensionis propret se-

rilitatem, ibid.num.10.
Locatio rerum publicarum, etiam ad modicum tempus
facta, transfert vtile ius in conductorem, ibid. num.11.

Lucricestantis non habetur confideratio, ead. par. 3. cap.

M

M Andatum speciale non est necessarium ijs personis, que habent publicum officium, par. 3. cap. 18. nun. ero 26.

Manuminocum fit actus pius & fauorabilis porest fiera in Ecclefia coram antistite, & populo, par.j. cap.3. numero 74.

Mem-

Membra non debent discrepare à capite, parte 3, cap, 13, numero 5.
Metum inferre est delinquere, & delictum importat me- tus illatio.parte 4.cap.1.numero 3.
Minores vigintiquinque annis, an & quando pollint ad decurionatus officium afpirare parte, i cap 3- numero
Multitudo hominum in quo numero verificetur. parte s.
cap.s.numero 62. 3. 3. 3. 3. 3. 3. 3. 3. 3. 3. 3. 3. 3.
Municipium & ciuitas, vnum, & idem funt, latius tamén a) ponitur municipium, quam ciuitas, quia municipium poteft etiam accipi pro castro, & villa parte L. cap, 2
numero 31.
Municipium, seu municipes vade appellentur, ibiden
Muri, & menia ciuitatum , & municipiorum funt quali
Mutui contradus eft exteris frequentior, multaque fin-

gularia, & specialia habet parte 3, cap. 4. numero 1.

Atus in vico, seu territorio ciustatis censeturalia
bere domicilium in ciustate, & ijsdem primilegije
sgaudet, ac si natus esse in ciustate, parte 1, cap. 2.
numero 42.

Recessiras (acit licitum illud quod alias esse illicitum, parte 4 cap. 1. umero 8.

Recotiprum gestores regularirer tenentur, conficere liberum rationum, & in eo data, & accepta seribere, finitaque administratione rationem administrationis, geddere cum resiquatus restitutione: cadom parte 3.

cap. vli. numero 3.

Obligari

Bligari fine fua voluntate alter per alterum non po
teft. parte 3 cap. 3 num.12.
Obligatio, feu hyporheca bonogum eft species alienatio-
nis ibidem numero 15.
Obligatio non obligat vlera animum, voluntatem, &
intentionem contrabentium . eadem parte 3. cap. 4.
numero 15. 121
Oeconomus duntaxat ab Episcopo conflituitur, & in re-
bus ecclefiafticis. parte 2.cap.1.numero 41. 90
Officialis electus ab is, qui fuerunt deputati à concilio
ciuitatis censetur, specialiter nominatus & electus ab
pipfomet concilio.parte 1.cap. z.numero 102. 70
Oppidum quid fit, & viide dicatur.parte 1. cap.2. nume-
ro 44.
Operi publico, an & quando liceat proprium nomen in-
feribere parte 3.cap. 12.numero 6. 168
Oppidum large, & generaliter dicitur qualibet ciuitas
præter Romanam vrbem.ibidem numero 45.
Onera militaria nullus quouis priutiegio fuffultus potelt
detrectare. parte 3:cap. 10 numero 28.
Ordodecurionum poteft iuftum pretium frumento, &
alijs victualibus flatuere. parte prima.cap. 3. numero
63.
Ordo decurionum, seu concilium ciuitatis, vel alterius
vniuerfitatis , an & quando repræsentet totum po-
pulum, & totam ciuitatem . parce prima. cap. 3. nu-
mero 47. 56
Ordo decurionum, an & quando poffit tutorem pupillis
- conflituere, ibidem numero 51. 58
Ordo decurionum habet auctoritatem eligendi medicos
prociuitate necessarios, falariaque eildem conftitue-
ordo decurionum, seu concilium ordinarium an possit
" alienare bona publica, an verò hec facultas alienanda
competat concilio generali per capita domorum parte
g.cap.s.numero s. 128
V 2 Ordo
¥ 2 0.40

Ordo decurionum, seu concilium ordinarium alicuius ciuitatis, vel alterius vaiuersitatis poteste xiuris commu nis dispositione concedere immunitatem ab oneribus, Doctoribus, & Medicis. eadem parte 3. cap.10. numero 6.

Ordo decurionum, leu concilium ordinarium viniuer fitatis potest ex iuris communis dispositione concedere im munitatem ab oneribus personis gravibus, & in dignitate constitutis, ibidem numero 8.

P

D Aria funt aliquid non fieri, & perperam , feu nullite
feri parte 3.cap. 15.num.19.
Pater filius, & plures fratres polsuteffe fimul decuriones
& alter alter poreft dare vocem fuam, & fuffragium.
parte 1.cap. z. numero 28.
Pater licet non teneatur reddere rationem filis, de bo- nis, in quibus habet legitimam administrationem, ta-
- men quando non eft legitimus administrator, & geri
negotia filij tenetur readere rationem.parte 3. cap.vit
numero 12. 21

Pater non tenetur cauere profilio publicam adminiftrationem acceptante, nec filius pro patre, ibidem numel

Patria potestas non curatur, neque attenditur in his, que funt publici iuris, parte 1. cap. 3 numero 27. 53 Pecuniam versam esse in visitatem vniuersitatis cui in-

cumbat onus probandi, & qualiter hoc probetur parte 3.cap.4. numero 17. 12. Pona pra lupponit delicum, vbi enim non eft delicum, ibinon eft pona.parte 4.cap.t.numero 4. 228

Ponz fuos auttores tenere debent, ibidem num. 33. 237 Ponz omnes aut funt pecuniariz, aut corporales, aut re-

Spicientes & concernentes, famam, dignitatem & exi-

Pænæ non debent egredi suos auctores, ibid num , \$ 245
Plebs ineft in populo parte 1.cap. z. numero 7.
Plus petere dicitur, qui ante tempus petit. parte 3. cap.6.
numero 3.
Pollicitatio facta reipublica, an & quando valeat,& cogi
possit is, qui pollicitus est promissionem adimplere.
eadem parte 3.cap.12.numero 4. 166
Populus conftat, & conftituitur ad minus ex decem homa
nibus.parte 1.cap.2.numero 63.
Populus & gens an vnum, & idem fint.ibid. numero 65.
Populus vbi maximus est, ibi difficilis est eius congrega-
tio.parte 1.cap. 3. numero 4.
Possessio longistima habet vim privilegij, parte 3. cap. 10.
numero 14.
Poffessio non acquirieur fine animo, & consensu . eadem
parte 3.cap.16.numero 6. 192.
Possessio per quas personas nobis acquiri possit, ibidem
numero 12. 194
Postessio nobis per liberam personam fine mandato spe-
ciali non acquiritur, ibidem numero 15. 195
Potestas generalis si alicuidata fuerit, non per hoc melu-
ditur potestas delinquendi, nisi expresse in ipsa conces-
sione potestatis dicatur, vel posteà ratificetur. parte 4.
cap.1.numero 15. 233
Præfationes quid operentur.parte 1.cap.1. nu.t.
Præscriptio fine postessione non procedir. eadem parte 3.
cap.16 numero 1. 192
Prateriptio,& viucapio fine bona fide non procedunt.
eadem parte 3.cap.17. numero 2. 197
Præferiptio,& viucapio an procedat contra vniuerfitate
& respublicas.ibidem numero 4.
Præscriptio non habet locum in his rebus, quæ alienari
non poffunt.ibidem numero 5.
Præscriptio non currit contra pupillos ibid numero7.
Præscriptio, & vsucapio rerum dotalium est prohibita.
ibidem numero 9.
Prascriptio, & viucapio quanto tempore contra vniuer-
fitates currat. ibidem numero 12. 198 -
V 3 Prz-

J N D E X. Præseriptio centenaria requiritur contra Eccleham Romaniam, quadragenaria autem contra alias Ecclehas,

ibid. numars.

	Printiegia eria mi inunlida, fi fint ex certa fcientia Princi- pis confirmata valent, par 3 cap. 10. num. 21. 157
	Priuilegiumgeneraliter concessum, non includiteasum pu blica veilitaticontrarium, & fi includeret non valeret,
	- inidem num.30
	Prinilegium concellum alicui vnioerfitati an , & quando trahatur ; & extendatur ad eastra, villas & terras adia- cences; & lubiectas ejdem vniuerfitati, parte 3. cap. 13-
	- nem.T
	Printegium concessum Romanz Ecclesse circa præseri- prionem centum annorum, extenditur ad omnes Ecc- clessas, quæ specialiter sunt sub Romana Ecclessas judd
	- Humi 12 603 Victoria - 47 17 14 - 17\$
	Privilegia funt ftridiffime intelligenda,ibid.num.17. 173
	Privilegium prescriptionis centum annorum, de quo in l. 6 fin. C. de sacros. eccl. an dabcat locum in castris, villis, & terrss à ciuitate dependentibus, ibid. num. 18.
•	
	Printlegium concessiom alicui vniverstrati, an extendatur, - St porrigaturad cerras, & villas eidem vniversitati su
	biectas, varia afferuntur diftinctiones ibid. num.20.
	Priudegium concessum comitatuisterritorio, eu districtu
	an extendatur ad ciustatem, ibid. num 21 174
	Principe alient voiceffilm à Principe alient voiuerfitati, an & quando possitreuocari, ibid num 23
	Priulegia omnia coccila pupillis, & minoribus, cenfentus etiam concella vuiuerlitatibus, qua per adminifirato
	res reguntur, ead.par. 2.cap. 18.num.6. 201
	Procurator conflictures ad agendum contra quamcunque pertonam an intelligatur conflictures, & dicasur habere

mandatum contra communitatem, collegium, & vni-

Pro vuiueritate quis possit agere, par. 2. eap. 1. nu. 14. 84 Procurator propriè est ille, qui à persona singulari consti-

Produrator & findicus in multis pari paffu ambulant, ibi-

uerficatem, par.j.cap. 1.num. 42.

tuttur, ibid.num.39.

dem num.44.

Procu-

Procurator conflicurus à fingulari persons viitur in procedendoiure communi, tam in agendo, quam in excipiendo, ibid. num.48. Procurator quis non presumitur, nis probetur madatum. ibidem num. fo. Procurator non porefteffeteltis in caufa, in qua extitit procurator, ibid num.52. 10. Procurator post litem contestatam reuocarinon porest. nifi cum caule cognitione, ibid.num. 54. Procuratori non datur actio indicati,nec contra eum, nifi in rem fuam datus fit , ibid. num. 56. Procuratores ad lites, & negotia regulariter tenentur con-· ficere librum rationum, & in eo data, & accepta feribe. re, finitaque administratione, rationem administrationis reddere, cum reliquatus restitutione, ead. par. 3. cap. vlt.num.4. Procurator non poreft intervenire in causis criminalibus; in quibus agitur de pana corporali, & que fit huius con ciufionis ratio, parte 4. cap. 1. num. 46. Procuratoris officium est voluntarium, & non necessarii par. 2. cap. 5.num. 20. Prouinciarum diffinctio , & conftitutio quadruplexelt par.f. cap. 2. num. 2. Prouincia appellatione principaliter intelligitur de Ita-· lia, ibid num ... Provinciarum distinctio de iuregentium introducta, non potett tolli, vniri, seu confundi per Imperatorem, ibid. num 6 Provincia qualiter de jure civili conflituatur, ibid.nu.z. Prouincie à iure civili introducte, & conffitute possunt, per Principem tolli, dividi, & vniti, ibid.num. 9. Prouinciarum diustio, & conflitutio qualiter emanauerit à jure canonico, ibid.num.10. Prouincia dicieur qualiber ciuitas habens diftinctum, & feparatum regimen, & territorium, & que fuperiorem non recognoscit , & fic per consequens habet merum , & mixtum imperium, ibid. num.11. Prouinciæ verbum simpliciter prolatum qualiter intelligi

debeat, ibidem num.12. napn

Pupil-

Pupillus quando conuenitur in iudicio actor debet petere viconstituatur eidem pupillotutor, par. 2. cap. 1. numero 5.

Rupillus si non habet tutorem iudex supplet, ibidem numero 16.

Pupilli, & minores sunt constituti sub regimine, & admid nistratione tutorum & curatorum, parte 3. cap. 28. numero 3.

Q

Valitates nullæ funt non entis, par.j.cap.z-nu34. is. Et par.3.cap.10.num 20.

. d. R whole will

Atihabitio mandato equiparatur, parte 3. cap. 16. 195 num 16. Etiam in delictis, par.4. cap. 1.num.22. 234 Ratio eadem, vel maior vbieft, idem ius eft ftatuendum, par. 3. cap. 17.num. 16. 199 Ratio edi debet à capite, ead. par.3.cap.vlt.nu.17. 312 Reformationes, quæ dicantur, par.j.cap.g.nu.85. 67 Reformatio, feu decretum factum à concilio ciuitatis , an valeat, fi non appareat de propoficione facta, ibidem nu-68 mero 88.

mero 88.

Reformatio vel decretum factum per vniuersitatem, seu ipsus concilium an valeatsi propositio suitsacta per personam inhabilem, ibid. num. 89.

Reformatio, seu decretum factum à concilio ciuitatis, an valeat, si propositio fuit facta super materia prohibita, ibid. num 90.

Reformazio, seu decretum antequam fiat à concilio ciuitatis, debet ante precedere propositio, ibid. num.91. Regalia Principis quanto tempore proferibantur, par.3.

cap 8. nµm.3.
Religionis causa est privilegiata, & favorabilis, ead. par.3.

Reorum proprium est fugere, par.z.cap.z.num.70: 98

Reipu-

ENDEX.

Reipublicæ nomen mu leis mod is in iure nostro accipitates par.j.cap. 2.num.34. 29 Reipublice interest quamplur ibus ad defendendam suam

catiam admittere,par. 2. cap. 1. num. 9.

Respublica reperituraliquando magis privilegiata quam fiscus, par. 2. cap. 6. num. 5.

Reipublica appellatione propriè intelligitur duntaxat de republica, & ciuitate Romana, eadem parte 3 cap. 18. num. 8.

Reipublice appellatione largo modo veniunt castra, & villa, ibid. num. 19.

Reflitutio in integrum quemadmodum competit pupillis, & minoribus ita & vniuerfitatibus, ead. par. 3. cap. 18. num. 2.

Restitutio in integrum competit minoribus, & pupillis aduersus præscriptionem, contrastus, pasta, & rem iudicatam, ibid. num. 5.

Restitutio in integrum vtrum competat duntaxat reipublica, & ciuirati Romano, an verò omnibus aliis ciuitatibus, ibid. num 7.

Restitutio in integrum competit legatis ciuitatum, ibid.

Restitutio in integrum ytrum competat villis, tetris, castris, & alijs locis ciuitatum inferioribus, ibid.num. 16. Restitutio in integrum intra quantum tempus ab vniuer-

fitate peti debeat, ibid. num.20. 206 Restitutio in integruman competat voillerstati le con-

tra aliam vniuersitatem, ibid num. 21. 207. Restitutio in integrum competit priuilegiato aduersiis

alium printlegiatum, ibid. num. 22. Restitutio in integrum an possit peti per sindicum vniuer-

fitatis nomine ip fius communitatis fine speciali mandato, an verò requiratur speciale mandatum, ibidem numero 24-

Restitutio in integrum potest peri per legitimum administratorem sine speciali mandato, ibid num.27. 207

(E#3)

			and the second of
Sententi:	mandato dubi a non tenet nif a lata contra v	o rati firmat person tatur, par. 2. cap t. i super reterta, ibid nitersitatem an, & c	num 10.5. 8. .num 38. 9. .num do teneat
Sententis iudica tra cta	a lata contra v tám an poffit	niuerlitatem, que t citra remèdium ap itia de nouo post lat	ranfiuit in ren pellationis re
rem , v	e exechtionon vel contra fingi l'antum contr	potest seri-contra : lares personas de in a ipsam voluerstate	ofa vniuerfita im fieri debet
		vniuerfitatem , qual tioni, ibid/ num.91.	

Sententià laigeontra particulgitem, & fingularem perfoitam, qualiter, quo ordine, & modo mandetur executioni, ibid. num.92.
Sestentia lata: contra vniueficatem, an possie mandari executioni in vis publicis, & alijs rebus similibus, ibid-

CACCUIN

Sententra lara contra universitatem, un retractetur propter instrumentum de nouo repertum, parte 3, cap. 18. num. 23.

Sententia quo cafu poffit contra abfentem proferri, cad.

Seruitus non prælumitur, cum quælibet res prælumatur

libera.par.f.cap.2.num.52. 35 Seruus manumiffus ab vniuerfirate non est libertus fingulorum de vniuersitate, sed 19sius duntaxat vniuersita-

tis, par.j.cap.1. num.19.

Serui, & focirregulariter tenentur conficere librum eario-

num,& ineo data & accepta feribere, finitad; adminifirationerationem administrationis reddere, cum reliquatus restitutione, par.3 cap. vlt num 10. 121 Seruus vniuersitatis hartes institutus, si antequam adeag

here-

1 N. D. F. X. ..

hæredirate manumittatur, velalienatur, an poffit adire nihilominus hereditatem, parte quinta, capitulo 1. numero 24.

Sindici, procuratores, & actores pollunt intentare, & niouere actiones ipf vniuerfitati competentes, parte prima, capitulo tertio, numero 108.

Sindici vniuerfiratum dicuntur habere liberam, & genera lem administrationem, ibidem numero 109.

Sindici vniuerfitarum poffunt vendere rem vniuerfitatis fine mandato, ibidem numero 110.

Sindici vmuerfitatum aquiparautur tutoribus, ibidem nu

mero III.

Sindici, & administratores publici , au & quando poffint fuper re ipfius vniuerfitatis tranfigere , & an & quando . teneat hujufmoditranlachio, ibidem numero 112.

Sindiciprocuratores, & administratores publici non pol-, funt jus reipublice,& debitum liquidum remittere,nec in praiudicium ynquerfitatis alicui gratificari, ibidem

Sindici, & alij administratores publici, quando plures sun · fimul conflituriab vajuerfitate, quilibet corum habet e potestatem, & mandatum infolidum, licet hot expref-

fum non fuerit, ibidem numero 118. Sindicus vniuerfitatis fi de eius mandato, feu decreto du-

bitatur, admittitur, cum cautione de rato, parte fecuda, capit.primo num. xi. Sindicus, feu actor elegitur ab ordine decurionum, ibide

numero 12.: Sindicum qualibet vniuerfitas approbata poteft facere,

ibidem numero 13. Sindicus vniueratatis qualiter conftituatur , ibidem nu-Sindicum certa pars vniuerfitatis poteft conftituere, ibi-

dem num.ig. Sindicus an poffit conftitui ab antianis, vel cofulibus, ibi-

dem numero 20.

Sindici conflitutio ad hoc et teneat, & valeat, que requirantur, ibidem numero 21.

Sindici conftitutio an requirat deneceffitate decretum, & auctoauctoritatem indicis, ibidem numero 22.

Sindici constitutio, ad hoc ve subfiftat, an requiratur, ve in infiramento findicatus describantur , & exprimantur nomina omnium decurionum, qui iofi conftitutioni fue tint præfentes, ibidem num.22. Sindici conflitutio illegitima poteft per vniuerfitatem ra-

dicari verbo, vel facto, ibidem num.24.

Sindicus constitutus ab vniuersitate fi appelletur procurator, an ista nominatio habeat vitiare actum constitutionis, ibidem num.24.

Sindicus conflituitur tam ad negotia, quam ad iudicia, ib. numero 26.

Sindicus habet madatum generale cum libera administra tione, ibidem numero 28. Sindicus conftituitur ab ipfa vniuerfitate . ibidem nume-

10 30.

Sindicus constituitur ab vniuerfirate & ordine decurionu fine decreto iudicis. ibidem num.22.

Sindicus conftituitur ad lites præfentes, & futuras. ibide

num.25. Sindiens proprie ille dicitur, qui eft confiftutus ab vnimer fitate, & collegio. ibidem numero 40.

Sindicus & procurator in effectu vhum & idem funt, ibide numero 42.

Sindicuseft nomen græcum,& defenforem,fignificat, ibi. num.45.

Sindicus, vel actor constitutus ab vniuersitate veitur jure community agendo, nifi autem expressum fit.licet in ex cipiendo vtatur jure fingulari. ibidem num. 49.

Sindicus quis non prafumitur, nifi conftet de mandato. ibidem num. 5 1.

Sindicus in caufis in quibus pro vniuerfitate internenie non poteft effe teftis. ibidem num. 5 3.

Sindicus fiue actor ab vniuerfirate constitutus non poreft lite contestata fine superioris auctoritate reuocari. ibide numero ss.

Sindicus confliturus ab vniuerfitate vique ad certum tepus,an finito tempore, & lite contestara, teneatur litem profequi. ibid. num.60.

Sindi-

Sindicus ab vninersitate constitutus qu'austoritate magifiratus, seu alterius superioris, an & qualiter possit agere contra ipsum magistratum, & superiorem. ibi. nu. 6 1.

Sindicus vniuerfitatis agens quod namen debeat in libello ponere, & qualiter libellum concipère debeat tam in ciudibus, quam in criminalibus : ibidem num. 65. 96

Sindicus vniuerstatis an & quando possit deferre aduerfario iuramentum litis decisius, vel super aliquo emergenti. ibidem numero 76.

Sindicus, procurator, seu administrator vniuerstatis an, & quando possit alienare rem publicam. pat. 3. capit. 5. num. 20.

Sindicus, procurator, vel administrator vniuersitatis, ad hoe ve possit védere res, & bona ipsius reinublice, quid requiratur, ibidem num. 22.

Sindici, officiales, seu administratores publici, qui vendue bona publica an teneantur de eusctione, finito officio, & administratione, ibidem num. 26.

Sindici & administratores publici officium est necessaria, & non voluntarium. ibid. num. 29.

Sindici vniuersitatum dicuntur habere publicum osicis; & sic speciale mandatum ead par 3, cap 18 nu. 25, 207 Sindicus vniuersitatis zquiparatur legitimo administra-

tori. ibidem numero 28.

Sindicus, actor, & quilibet alius administrator public tec netur reddere rationem administrationis, cum reliquatus restitutione. eadem par 3 cap. vlt. num. 13.

Sindieusift legitime no fuerit conflicutus, videtur vniuerfitas gesta per ipsum ratificare, st expesas per ipsum sin dicum in hee factas soluar, par-4-cap. 1. num.24 | 235

Sindici & officiales ad denuntiandum maleficia ab ipfis vniuerfitatibus eliguntur. ibidem num.61. 246 Sindici electi ab vniuerfitatibus ad denuntiandum malefila cia non poffunt exercere officifi,nifi pri e iurauerint be-

a cia non postunt exercere conciu, nin pri iurauerint ocnè, rectè, & fideliter ipium official exercere. ib.n. 6.1. 247 Sindici, & officiales electi ab vniuersitatib ad denutiandi maleficia, tenentur de dolo, lata culpa, & de exacta

diligen-

diligentia,ibidem unmero da.

Sindicus deputatus ad denuntiandum maleficia, fi accipit pecuniam ve aliquem falso denutice, punitur pena falfi, ibidem numero 64.

Sindiei, & officiales deputariad denuntiandum maleficia, di ad instantiant malesactorum pecunia accepta; non de

nuntiant, puninntur, ibident humero of.

Sindici elect ab vojuerficate, ad denuntiandum maleficia tenentur duntaxat de euidents calminia, non autem de præfumpta, ibidem numero 66.

Sindici deputați ad denunțiandum maleficia not tenențur probate contenta în denunțiatione, sed folium momină testium date judici, soidem numero 68. 3 cm 247

Sindici, & officiales electi ab univerfitate ad denunciandu maleficia, fixeperiantur in dolo, & eurdenti calumnia, qualiter puniantur, ibidem numero 70.

Sindici, qui ex necessitate difici) tenentur denuntiare maleficia, excusantur a prassipta calumnia, propter qualibet coloratam causam, ibidem numero 73.

Sindici deputatiad denuntiandum maleficia, excufantia fi maleficiam denuntiauerunt, de quo erat publica vox, & fama, focus fi remere procedant ad demuntiandum, ibidem numero 73. 248

Sindici, & officiales electi ab vniuerfitate ad denunția ndă maleficia, debent ipfa maleficia denuntiare taliter qua

liter feiunt, & non aliter, ibidem uumere 74 ...

Sindici deputati ad denuntiandum maloficia excusantur, fi norarius per errorem in feribendo relationem errauerit in nomine delinquentis, vel loco, ibidem numero

Sindicus conftitutus ad denuntinndum maleficia fi fuerit pratientus per accufatorem, vel à principali offento, vel à iudice, qui inquifiuit excufatur, neque tenetur denun

tiare ipla maleficia, ibidem numero 77.

Sindici, qui renentur denuntiare maleficia excufantur, fi maleficium fletit occultum, & clandeltinum, ibiuem nume-

nunie-

I N D E X.

numero 78.

Sindicifi ex forma flatuti teneantur denuntiare percusio a nes fangumolentas, non tenentur denuntiare percusio fiones, in quibus est leuis curia (cifiura, ibidem nume-

10 90.

Sindicine excusave fi propres absentiam iudicis uon potuti intria tempos prefixim- à, statuto denuntiare maloseiga caurela samen traditur-, y e comparest intra terminum, in loco tribunalis, & ibi processeur, ibidem numero 84.

Sindicus fi denuntiauit maleficia compullusa judice, an, & quando exculetur à pæna, ibidem numero 83.

Sindicus, si omisit denuntiare noum ex plusibus delinquéplus, an encettu ad integram poesam in status compra hensam, ac si nullum denuntiasse, ibidem nunction socialité de la companya de la compa

Sindicus conflitutus ad denunciadum maleficia, an reneatur leiplum denuntiare, flyere delictum commist, vel finon commist, extettamen publica you & fama ipus

tale delictum commissie, ibidem numero 84.

Sindicus communitatis fi ex forma statuti debeat denunr, aiarg malescia intra certum tempus sub certa pena, & , easiquis antequam effec creatus sindicus densitauir, certe postquam est creatus sindicus, non habet necessi iterum denuntarar, bibdem numero 81.

Sindicus non tenetur denuntiare maleficia commissa per personas contra quas non tenetur ferre testimonium,

ibidem numero 86.

Sindicus tenetur denuntiare maleficium durante cius officio commilium licet tempore denuntiationis non fe amplius findicus, ibidem nomero 87. 251 Sindici veriulque loci tenentur denuntiare maleficium

commism in confinibus, & locis limitrophis, ibidem

numero 88.

Sindici conflitutiad denuntiandum maleficia, tenentur etiam

I W D E A	
etiam denuntiare delica, licet fint imp	
Societas quid fit,& qualiter differat a colle	gio, par. 1.cap.
2.numero 54.	35
Solutio particularis multa affert incommo	da,& difpedia.
parte tertia, cap.g.ntmere 8.	145
Solutio vnius, vbi plures tenenturex male	ficio an liberet
alios,& quid in quafi maleficio parte qu	
Launiero ez.	25.2

Statutu inditintte compellens perfonas ad compromitte. das differentias, & controverfias, an habeat locum , &: compra hendt; controutffam, qualeft cum vniuerfita-, ee; ve de ika debene berieompromiffum, & an hujufme di fatutum fit tauorabile vel odiofum. parte 1.capit. 1.

Statutum vel-confuetudo, vt in aftibus gerendis non fterur matoriparti,non valeat, par. r.cap. i.num.77.

Staruta condita à civitate, feu ipfius cocilio fant itricti iuris,& quare ipidem num:87.

Statuta dicentia quod prius aliquid debeat proponi in co · cilio minori,antequa proponatur,& terminetur in con-· cilio majori funt rationabilia. ibidem num. 92.

Statutum coditum ab vniuerfitate, ad hoc vt validum fit, debet effe generale, alas fi factum fit contra fingulares personas non valet. par. q.cap. q. num. 10.

Statuta an, & quando poffint fieri, & condi per vniuerfita tes eadem par. z. cap. 15 num. 1.

Statuticondendi potellas dependet à iurifdictione. ibide numero 2.

Statuta de quibus rebus poffint fieri per yninerfitates, ib. numero 3. Statuta non folum tota vniuerfitas, fed etiam vna, & certa

pars vniuerfitatis potelt facere. ibidem numero 4. 181 Statuta anderi per totam vniuerfitatem, vel partem ipfi voiuerfitatis,fi expulfa fit à proprio territorio, & alibi fe congregauerit. ibidem num. ...

Statutis non potelt vniuerfitas carens jurildictione pena & mulctam adijeere, nifi adfit confuetudo in contrarit. Dipidein numero 6.

Statutun

Statutumeondium per vniuerfitatem, vtceftæ dutæð xar þerfonæ possint aliquam artem, negotiationem,& professionem exercere non valer, tanquam iuri naturali, diuino, publicæ que vtilitati contratium.ibi.nu.y-Statutum an,& quando possis sierper vniuerstatem in

Statutum an, & quando polit heri per vniueritatem in odiū fingulariū, & particulariū personarū. ibi. n. 9. 182. Statutum, a siat per vniueratatem in odium particularum personarum non valet, poteskėj ab ipsus iniqui-

rum personarum non-valet, potestic; ab ipsius iniquitate appellari, & doli exceptio opponi. ibidem nu. ri. Statutum licet per vajuersitatem stat verbis generalibus, stamen potest probari legitimis coniecturis sastum fuisse specialiter in odium particularium personarum, potestab eo appellari. ibidem numerois.

Statutum potest per vniuersitatem sieri in odium singularium particularium que personarum, voi causa subest, & publica veilitas requirit ibidem numero 13.

Statutum an poffit fieri ab vniuerfitate habente furnos, & molendina, vt particulares, & fingulares períodice ciuddem vniuerfitatis cogantur inte ad molendum, & woquendum in furnis, & molendinis ipfius vniuerfitatis, in praiudicium fingularium perfonarum habenatium ineadem vniuerfitatefurnos, & molendina. ibid. numero 14.

Statuta codità à laicis non ligantecclefiasticas personas, ex desectu intississimi, & potestatis shidem nu.15. Statuta laicorum condita contra libertatem ecclesiasti-

cam, nullius funt momenti.ibidem numero 16...
Statutum deberefie lanctum, & honestum non concernés

propria vtilitaté, cum incomodo alterius.ibi.n.18.183 Statutum quando censeatur elle factum contra liberta-

tem ecclesia ficam. ibidem numero 22. 184 Statutum coditu ab vniuer sitate, ne quis subditus eidem

yniuerstatinegotiet, & mercatura exercét extra territorid eiuldé vniuerstatis an valeat, & (ubsistatib.n.2). Statutum non extenditur, extra territorium statuentium. ibidem, numero 21.

Statuta cinitatum, vel aliarum vniuersitatum an, & quádo extendantur ad castra, villas, & alias terrasijs dem vniuersitatibus subjectas ibidem numero 27-

X Statutum

1 11 0 2 4.
Statutum ciuftatis an habeat locum in exfiris, & villis et uitati poft statutum conditum vnigis, ibi.nu. 28. 188
Statuta vniuersitatum an egeant contrmatione Principis, vel alterius superioris, an verò de per le sine alia confir
matione fint valida, ibidem numero 29
Statuta condita ab vniuersitatibus an fint annalia, vel per perua, & anactio ex ipsis statutis competens sit annalis,
& perpetua. ibidem numero 30.
Statuta funt ius ciuile. ibidem num. 31.
Statuta disponentia vniuersitates teneri denunciare male
ficia, capere malefactores, & propria cuftodire territo-
ria fub poena emendationis damni dati an fint valida,&
jufta ,an verò tanquam iniqua feruari non debeant.
Statuta quibus difponitur vniuerfitates teneri pro deli-
Gis in proprio territorio commiffis,ftridiffime funt in-
telligenda, ibidem num. 60. 246
Statutum quod denuntiationi maleficij facte per findicum
communitaris,& relationi ipfius stetur, qualiter debeat
- intelligi, ibidem num.76.
Seatutum quod vniuerfitas teneatur capere malefactoré
. sub certa pæna non habet locum, neque intelligitur de
clericis, malefactoribus, & delinquentib.ib.nu. 94. 252
Statutum quòd vniuerfitates teneantur , & obligatæ fint
refarcire damna data in earum territorio, quomodo in-
telligatur, & an, & quando locum habeat, ibi.n. 98.253
Statutum, quo cauetur yniuersitatem teneri de delicis co
missis in eius territorio, quomodo intelligatur. ibidem
aum. 100.

r

Terra quid compræhendat, & vndedicatur. parte 1. cap.2.num.47.
Territorium, diffrictus, comitatus curia, jurifdictio, diocofis, & parochia quid fint, & quid compræhendant ibidem num.48.

24
Testator non censetur elegisfe viam, per quam indicum sum num. paguetur. par.5.cap.1. aug., 38.

Teffes

1. N. D. E. X.

Testes de vaiuerstate an, & quando possint deponere, & probent in causa ipsiusmet vaiuerstatis par. 2. capit. 1. num. 79.
The faurarius, seu massarius ciuitatis, vel alterius vniuer- sitatis si est debitor eiusdem respublica, debet à sespso exigere, alias tenetur, & punitur, par. 3. cap. 6. n. 14. 134
Transactio requirir speciale mandatum. par. 1. capitulo 3.
Turba hominum, seu cortus hominum sunt vnum, & idem & siunt ex centum hominibus par 1. cap. 2. num. 61: 3
Tutor non tenetur de euictione finito officio. par.3.cap.5. num.27.
Tutoris officium est necessarium, & non voluntarium. ibi.
Tutor & curator no possunt rem pupillorum, & minorum donare, neque debitum liquidum remittere ead par-
3.cap.10.num 3. Tutores & curatores tenentur reddere rationem admini- firationis, cum reliquatus restitutione. eadem parte 3. cap. vl. num. 2.
Tutores & curatores non tenentur de præsiumpta calum- nia, sed duntaxat de euidenti. par.4.cap.1. nu.69. 249
V
V Ectigalium generalis im positio est de regalibus Pria cipis. par. 3. cap. 8. num. 2. Vectigalium publicorum conductor vel emptor no potest ab emptione, velconductione repelli, si pretium statuto
tempore foluit, ibidem num.4. 141
Vectigalium publicorum conductores habenteadem pri- uilegía, que habet ipsamet vniuersitas. ibidem nume-
Yendere rem suam nemo cogitur. fallit vbi trastatur de v tilitate publica par 3 cap. 6. num. 17.
Verborum geminatio arguit, & oftendit enixam volunta- tem, & actus, quigeritur validitatem, eadem par-3.c2-
Vieus quid fit & vnde dicatur par 1-cap 2-num 4333
X a Villa

	80	- 0	- 4	
y .	7.7	D	F /	V
•	į.v	•	_	<i>~</i> .

Villag	uot modis	accipiatur,& v	nde dicatur. p	ar.1.cap.3.
num	1-39.			31
Villac	onfiftit ex	quinque homin	ibus patribus	familias.
26.11				ado to ga
Villa 1	rnde fuma	principium.&	finem.ibidem	dum.41.
Vilus	estimoniu	meft excellenti	is omni aliot	estimonio,
	2.C.4.num		2201-221, 2001	124
Vniue	rfitas quid	fit.par.1.cap.1.	num.s.	5
Vnine	rfitatis noi	nen eftgenerali	fimum. & ext	enditur ad
vnit	erfitatem	rationabilem, 3	irrationabile	m. ibidem
· Control			1 12 . 13	1

num.3.
Vniuerstas verd & proprie nihilaliud est, quam ipsimet
homines vniuerstatis collectiue sumper, ibi num.4.
Vniuerstas secundum sictionem juris representat vnam.

personam, que est quid aliud dinersum ab hominibus vniuerstatis, ibidem num.

Vniversitas mortuis omnibus de ipsa vniversitate, & populo, & aliss subrogatis, eadem censerur vniversitas, & idem est populas, ibidem num 6.

Vniuersitas est nomen iuris, & no personarum, non habes animum, intellectum, consensum, nec etiam corpus ibinumero 8.

Vniuerlitas legitime congregata, & conuocata vicem perfonæ sustinet, ibidem numéro 9.

Vniuerstas consideratur duobus modis, vno modo in abfracto, & allo modo in concreto, ibidem numero to. Vniuerstatis lis non dicitur singulorum, nece contra, ibi.

numero 13.

Vniversitatis compromissum, non est compromissum sin-

gularium personarum, nec è contra ibidem num 14. Vniuersitațis bona non sunt, nec dicuneur bona singuloră, nec è contra, ibidem num 33

Vniuersitatis vassallus, non est vassallus singulorum, nece contra, ibidem num. 16.

Voluerstatis vassallus non præstat serujeium, & sidelitatem omilibus & singulis de vniuerstate , sed duntaxat ei, qui vniuerstati præst sindtos selicet; vel cosuli, aut & procuratori ad id specialiter electo. ibid. num. 17.

Waiuerfitas vaffalla qualiter teneatur ad præftatione feruitij witij & fidelitatis, ibidem numero 18.

Vniuerstratis libertus ipst vniuerstraticantum, & non fingulis de vniuerstrate debet reuerentiam. ibidem nu. 20. Vniuerstratis libertus non potest in ius yocare ipsam vniuerstratem sine venizasingulos autem de ipst vniuersa-

vniuerstatisactor non dicitur actor singulorum, sed vni-

- 5 uerfitatis, ibidem num.22.

Vniuerstatis seruus non dicitur seruus singulorum, sed c duntamet psius vniuerstatis in euius est potestate, & ideò ipsi vniuerstatitantum & non singulis de vniuerst. - tate sipularipotest, ibidem num. 3.

Vniuersitzti, seu reipublica subditus, est subditus omnibus et vniuersis, & non singulis ipsorum ibidem nu. 25. ... Vniuersitztis debitum non dicitur debitum singulorum .

nec'è contra, ibidem num.26.

Vniuersitatis bona non debent capi pro debito particularium personarum nec è contra ibidem num. 27. 12 Vniuersitatis causa alia est. & alia particularium persona

rum einsdem vnibersitatis, ibidem num. 3.

Vniuersitas eadem manet licet mutentur personæ, ibidem num.29.

mero 31.

Vniuersitas hominum conservatur in vno, & etiam omni bus de vniuersitate defunctis, secus est in vniuersitate corporum, ibidem num 22.

Vniuersitatis priuslegia non censentur extincta mortuis

Nominius de vniuerstrate, biodem num.32.
Vniuerstras quando destruitur casu fortuito citra iphus
vniuerstratur delictur, retiniet omnia priullegia, & iura,
fecus si auctoritate su perioris propter ipsius delictum
vniuerstras dustruatur, quia tunc amitric omnia priuilegia, ibidem num.32.

Vniuerlitas, seu collegium potest hæres institui, & grauari de restituenda hæreditate vni, vel pluribus veletom nib. de eademmet vniuersitate, & collegio ib n.36. 18

X 3 Vniuce-

IN DEN. Vniuerfitasan proprie & vereite & dicatur periona, & an veniat, & comprahendatur fub nomine, & appellatio-

Vniuersitatum species quaruor funt, par j.cap.2.nu. 1. 21 Vniuersitas prouincia habet merum, & mixtum imperiu, ead.par.j. & cap.2.num.8. Vniuersitates parum est habere bona, res, priuilegia, &

ne persone, cod. cap. 1. num. 38. .

alia jura , nifi fint officiales , qui iplas vaiverntates re-
gant, & administrent, par.j.cap. 3. num.r.
Vniuerfitas confentire non potett, par.j. cap.3. nu.9. 10
Vniuerfitas an , & quando cenfeatur legitime conuocata,
licet non fue rint observatæ solemnitates à iure requi-
Vniuerlitas, seu ipsius concilium an possit in Ecclesia con-
accari, total name, 3.
Vniuersitatis pars maior, an & quando præiudicet mino-
riparti, ibid. num 76.
Vniuerfitas an,& quando presumatur legitime congrega-
ta, ibid. num.80.
Vniuersitas ad hoc, vt legitime dicatur conuocata, requi-
fitur vt maior pars omnium decurionum congregato-
rum consentiat, ibid. num.82.
Vniuerfitas poteft agere, & conueniri , parte sicap.i.nu-
mero I. 82
Vniuerfitas non poteft per fe in iudicio flare, fed per fuos
findicos, feu actores , ibid. num. 2. 82
Vniuerficas poteft cogiad conftituendum findicum, ibid.
num.3. 82
Uniuersitas equiparatur pupillo, ibid. num.4.
Univerfires fi nullum findicum habeat, per quem poffit
defendi, admittitur quilibet, eriam extraneus ad defen
fionem einstem vniuersteatis, ibid. num.7.
Vniuersitas non solum findicum, sed etiam procuratorem
confirmere poteft, ibid.num.42.
Vniuerfitatum caufe eo ordine tractantur, quo caufa fin-
gularium & particularium personarum, ibidem nume-
ro 46.
Vniuerfitas qualiter citari debeat, ibid. num.63. 93
Vnineratas cora quo iudice conuentri debeat, ib.n.64. 95
Vni-

Vniuerfitas an,& qualiter teneatur de calumnia iurare . ibidem num.671

Vaiuerfitas caret anima, & eft nomen iuris, & non perfonarum, ibid. num. 68.

Universitas fi eft contumax qualiter contra ipfam procedatur, ibid. num.71.

Universitas fi litigat cu aliquo einsdemet vniversitatis, & fuerit condemnata in expensis, an is, contra quem litigat vniuerfitas teneatur contribuere in expensis litis per vniuerfitatem factis, ibid. num 48. Vniuerfitas an poffit facere compromifium , ibidem nu-

- mero 81.

Vniuerfitas eadem manet, licet aliqui ex ipfa vniuerfitate deficiant, ibid. num.83.

Vniverfitas fi habuit fententiam contra debitorem fuum, vel eins heredem potest petere semitti in possessionem rerum tam heredis, quam hereditariarum, ibidem numero 89.

Vniversitas condemnata si nulla bona habeat in quibus - poffit fieri executio fententie, debet, & cogitur collecta imponere, yt de eius exactione foluatur condemnatio, - ibid.num.94.

Universitas fi nolit imponere collectam, judex citatis ipsis de vniuersitate eam imponet, ibid.num.95.

Vniuerlitas quelibet licita & approbata poreit habere bo na,& res in communi, par. z.cap.1.num.1.

Vniuersitas potek habere rem emphyteuticam, ibid.nu. 3. Vniuerfitatum bona no funt bona fingulorum feparatim,

fed omnium, & vniuerforum de vniuerfitate, ibid.nu.4. Vniuerfitatum res, & bona, qualiter differant à commuaibus & publicis rebus, ibid.num.s.

Vniuerfitatum pafcua, & nemora an, & quando fint propria ipfarum vniuerfitatum, vel etiam communia fingu laribus personis, ibid num.6. Vniuerlitatum palcua & nemora quando funt communia

fingularibus personis de vniuersitate, qualiter vnusquis que de ipfis, pascuis, & nemoribus vei debeat, ibid.nu.7. Vniuersitatum pascua, nemora, & alia bona quandolunt

communia fingularibus personis, tune nec ysum, nec víum-

vlumfructum dicuntur propriè in huiusmodi bonis publicis habere, sed quandam duntaxat facultare, ib. nu.8.

'niuerfitas per proprium flafutum introducere poteft, vt' palcua. & nemora communia in certa parte anni fint - prohibira, & in alia parte, anni concesta, ibid. nam.9. Vniuerfitas poteft & per fe,& per findicum contrahere,&

alia publica negotia expedire, eadem parte 3. cap. 2.numero I. Vniuerlitas an, & quando positi cogi ad constituendum fin

dicum, ibid. num.z.

Vniuerfitas poteft contrabere non folum cum exteris, & quind funt de ipfa vniuerfitate, fed etiam cum ijfdemmet de ipfa vniuerfitate.ibid.num. 2.

Univerfitas ex proprije contractibus obligari poteft, ead.

. par. 3. cap. 3. num. 1.

Vniuerlitas confentire non poteft, ibid.num. ?.

Vniuersitas legitime congregata vicem persona sustinet, & ob id contra dus aliaq; negotia ad rempublicam pertinentia expedire potek, ibid. num.4.

Vniuerfitas poteft confentire, licet non cum eadem facili-

tate, qua fingulares persona, ibid. num. ; ...

Vniuerfitas an, & quando vel per fe, vel per findicum legitime conftitutum posit obligare fingulares personas , & bona particularium ipfiulmet vniuerfitatis,ipfi particularibus non confentientibus, ibid. num.6.

Vniuerfitas eft quid aliud feparatum, & diverfum à fingu laribus, & particularibus personis ipfius vniuerfitatis,"

ibid. num 8.

Vniuersitas an,& quando possit,& personas,& bona singu lorum & particularium de vniuerfitate obligare, alia traditur diftinctio, ibid. num.g. Vniuersitas, quando obligat singulares personas, an intel-

ligatur eas obligare infolidum, an verò tantum pro virili parte, ibid. num.12.

Universitas legitime convocata, seu eius concilium si accipit pecuniam mutud, tunc vniuersitas indistincte obligatur, ex ipfa mutui datione, neg; creditor tenetur pro bare pecuniam versam elle in vtilitatem reipublica, ead.par.g.cap.4.num.8.

Vni-

I'N DE X.

Vniuerstes circa alienationem, & administrationem rerum suarum est domina, & moderatrix, & potest libere de his facere legem quam vult. ibi.num.10. 121

Vniuerfitas quando nó accipit pecuniam mútut § fed eiue administrator, & findicus habens speciale mádatum ab i ipla vniuerfitatead accipiendam pecuniam mutub in certam causam velingenere ; runc ipst viriuets tas obsi

gatur indiftincte, ibidem num.11.

ymuersitas obligatursi ipsītus administrator, velsindicus non habens speciale mandatum, sed simplicem duntaxat administrationė pecuniam mutub accept si in vrilitatem ipsius reipublica conversa se, alias ipse admini strator duntaxatoobligatur, ibidem num.12.

Vniuerlitas an,& quando possit propria bona alienare.ea-

dem par.cap. g.num.t.

Vniversitas eirca administrationem, & alienationem reră suarum potest facere legem quam vultzibid. num. 3. Vniversitas an possitrenuntiare solemnitatib. concernen

tibus alienationem rerum publicarum, ibinu. 14. 11.9 Vnjucritas superioré non recognoscens, & sic habens porestatem legis condendæ potest facere statutum circa formam & modum alienandi respublicas, & valet, lice discrepte à forma juris communis, ibid. nu. 18. 130

Vniuersitas an, & quando possit noua vectigalia imponere

eadem par.cap.8.num.r.

Vniuerstas si alsquos immunes, & exemptos faciat à folie tione collectarum an hoc debeat accreticere alijs, an verò defalcari, & diminui debeat illa pars, quaz spectabat ad huiulimodi exemptos eadem pars, e.g. n. 24. 149 Vaiuerstas minoribus, pupillis equiparatur, ead, par.

3.cap.10.num.5.

Vniuerfitaseadem manet,licet mutentur personz.eadem
par;3.cap.11.num;10.

164

Vaiuersitas an propriè dicatur possidere, eadem par. tertia, cap. 16. num. 2.

Vniuerfitas est persona repræsentata i sbidem num.3. Vniuersitas dicitur non poste consentire, ibidem num.3. Vniuersitas habens bona coia , seu publica iudicat in illia

bonis tanquam priuatus ead par 3.cap.19.nu 17. 18

Vniuerfitas pende propriè potest possidere, veletiam per fernos, vel per personas liberas, puta per sindicos, vel also administratores, ead. par.3.cap. 16.num.7. 192 Vniuerfitas representat personas viuentes, ideo potest &

dominium, & possessionem, & vsumfructum fibiacquirere, ibid. num. 8.

Vniuerstras dicitur posse consentire, licer cum aliquid dif-

Keultate, ibid. num. 10. num m.
Vniuersteatem non polle possidere, sed duntaxat admini-

firatores vniuerfitatis fallum effe demonstratur, ibid.

Vniuerstas qualiter dicatur possidere, & an exactibus possessionis particularium personara universitatis acquiratur possessio eidem universitati, ibid nu. 13. 194

Vniuersiras prescribere, & vsucapere non potest, ead. par.

Vniuerstas non potest incipere prescribere donce aliqui de vniuerstate vnuunt, qui habent seientiam rei aliea, ne, & sie sunt in mala side, sed illis mortuis poteritab aligi initium sumere prescripcio, ibidaum.

Vniuerstas pupillo, & minori aquiparatur, cadem par. 3. cap. 18. num. 1.

Vniuerfitas per eius administratores; seu rectores regitur custoditur, & gubernatur, ibid num. 4.

Vniuersitas an propriè & verè possit delinquere, parte 4cap. 1.num.1.

Vniuersitas porest metum inferre, ibid num.a. Vniuersitas porest contrahere, & se excontractu obligare,

ibid. num.5. 228
Vniuerfitas potest multtari poena banni, & excommunicationis, ibid. num.7.

Vniuersitas an possit dolum committere, ibid. nu. 8. 229 Vniuersitas est nomen iuris, & non personarum, & est

quoddam corpus intellectuale carens animo, & intellectu, ibid. num. 9. Vniuerfitas legitimė conuocata,& congregata vicem per-

fonæ fustiner, ibid. num.11.

Vaiuersitas non est vera persona, sed ficta, & representata, ibid. num.ia. 230

Vniuer-

THE DE E

Vniuerfitas ad hoe ve dicatur delinquere,& ex delictote-
neatur quid requiratur, ibid.num.14. 231
Vniuersitas non debet puniri propter delicum aliquora
particularium , ibid. num.16. 232
Vniuerfitas aliud eft,& quid diverfum à fingulis de vniuet
fitate, ibid.num. 17.
Vniuerlitas quando committit delictum momentaneum
vt homicidium,& huiusmodi alia,tuncad hoc vt tenea-
tur de delisto, requiritur probatio communis, & fimul-
tanea deliberationisface ad delinquendum, fecus qua-
do delictem habet tractu, & caufam fucceffiuam ; ibid.
num.19.
Vniuerfitas quando possit puniriex delieto commisso per
particulares homines ipfiulmet vniuerfitatis, ibidem
num.21. tre 234
Vniuerfitas quando videatur ratificare delictum per fin-
jugulares , & particulares personas factum , ita vt ex ipso
-t delicto reneatur, ibid.num.25
Vinuerfitas ad hoc vtteneatur de delicto, an semper fit ne
eeffaria probatie communis, & fimultanea deliberatio-
nisfact ad delinquendum, ibid num.26. 236
Vniuerfitas delinquensan puniri poffie, ibid num.27.
Vniuerfitas poteft pro delicto conveniti civiliter, de eo,
quod adipfam peruenit, ibid.num.29. 237
Vniuerfitas an pollit prodelicto criminaliter puniri, ibid.
num go
Vniuerfitas fi eft punita pro aliquo delicto, an poffint ad-
huc pro codem delicto puniri aliqui homines fingulares
eiuldemmet vniuerfitatis, qui etiam delico perpetra-
to interuenerunt ibid.num.35. 238
Vniuerfitas, an poffit excommunicari, ibid. num.41. 240
Vniuerlitas an possit interdicti poena puniri, ibid.num.43.
pagina 241
Vniuer tas committens delictum, ex quo infamia irroga-
tur, an efficiatur infamis, ibid.num.44.
Vniuerfitas tam in caufis ciuilibus, quam in criminalibus
non porest per se in judicio stare, sed per ejus procura-
torem, feu findicum, ibid.num.47. 242
Vniverfitas proprie non eft perfona, nec animatum cor-
pus
•

T' AT TI' P' VI

pus, fed eft quoddam corpus intelle Quale, ibidem nu-
mero 50
Vniuersitas legitime congregata, & conuceata sustinet vi-
cem persona, ibid. num. f1
Vniuerfiras habet animam,& in animam vniuerfitatis iu-
Vniuerfitas an posset inquiri de delice , si publica vox & fama extet vniuersitatem ipsum deliceum commissie,
ibid.num.gg
Train of the control

quando ex quasi delicto obligari, & ri poffir ,Pibid. num.55. Universitas an ex dispositione juris communisteneatur

denuntiare maleficia, que in eiusterritorio fiunt, tem neaturd; capere malefaftores,& delinquentes, necnon emendare damna data in proprio territorio, ibid.nu. 6. Vniuerficates fi ex forma ftatuti tencantur capere male-

factorem fub certapæna,an teneantur capere eum, qui occidit bannitum, velalium, qui poterat impune offendi, wid num.gr.

Vniuerfitas fi vnum ex pluribus malefactoribus duntasat præfentauit an & qualiter teneatur ; & an omnes de vuinerfirare infolidum teneantur ad poina compræhen fam in ftatuto, & an folutio vnius liberet alios, ib. n. 921

Vniuerfitas fi ex forma flatuti fub certa pena teneatur ca-.. pere malefactores; fi plures feceruntialiquod delictum, & vniuerfitas no cepit eos, an teneatur pluribus, & tot Pornis, quot funt malefactores,an verè vnica porna tantum. ibidenum.oc.

Vniuerfitas fi ex forma flatuti teneat fub certa pena cape re malefactore, excufatur, fi non cepit malefactore, qui deliquit in confinio, feu locis limitrophis, ita ve flatim transierit adalud territorium , ibid num.96.

Vninerlitas fi ex forma ftatuti teneatur fub certa pena ca-.. pere malefactorem excutatur, necin pena incidit fi maleficium fit factum clam vel de noche vita ve delinquens aufugerit , dummodo nulla culpa poffit ipfi vniuerfitati afcribi, ibid. num. 97.

Vniuerfitas fi ex forma ftatuti teneatur emendare damnum datum in eius territorio , non tamen tenetur de . 62, 17

dam-

damno dato cafufortuito, puta de incendio, vel damno dato de nocte, relocculte, vel in multitudine hominum, vel per vim hoftium; ibid.num.tor. "

Vniuerfitas fi ex forma ftatuti teneatur damau datum in eius territorio emendare, fi post condemnationem fequută, is qui damnum'dedit fuit captus, & inde, furça fur fetius, an vinucificas remaneat liberata, ibi nu. 102. 254

Vinueratas fi exforma ftatuti teneatur damoum datum in eius territorio emendare, fi damnum datum eft in viz communi inter duas vniuerfitates, qualiter tengantur rsipfæ vniuerficates, ibid num 103. Vniuersitates omnes collegiaq; licita, & approbata pos-

-L funt ex vitimis volupratibus hareditatem, fideicome milla, & legata capere, par.f. cap.i. num 147 5771-259 Vniuerfitas reprælentat perlonam viuentem, & ideo eft capax yfusfructus, ibid. num.g. 261

Varuerficas afind oft , & quid feparagum , & diverfum à fingulis de vniuerfitate, ibid. num.28.

Vniuerfitza fideicommilio grauata detrahit quartam Tre bellianicam, ibid. num.19.

Vniuerfitas , fi elt in mora præftandi fideicommiffum vel legatum, tenetur ad viuras, à die mora, ibid. num. 30.

Vniuerfitates non folum de jure ciuit poffunt capere, & acquirere relicta ex testamento, & alije virimis voluntatibus, fed etiam de sure pretorio, ibid. num. 32.

Vniuerfitas superiorem non recognoscens, eft Camera & Princeps fui ipfius, ibid. num. 35.

Vniuerfitas succedit proprio liberto ab intestato deceden ti, ibid. num. 3/-

Universitates, collegia, aliaq; corpora illicita no possune neque ex testamento, neque ab intestato succedere, & relicta capere, ibid.num.46. 268

Vocem primam habere quis debeat in concilio ciuitatu. par.1.cap. 3. num.99.

Voluntas hominis melius, & euidentius declaratur factis, quam verbis, par.4. cap. 1.num.20.

Vrbs fimpliciter posita intelligitur de Romana, par.j.cap. 2. num. 28.

Vrbs vade dicatur, ibid. pum.29.

Vrbis

7 N.D. X. ;

Vrbis appellatione non continentur caftra, & villæ eiden
vehiadiacentes, par. 2. cap. 12.num. 14.91
Mina citra ftipulationis vinculum, non debentur, par-3.
SAN Kinumito. 17016115m10120. 134
Vsura debentur civitatibus ipso iure, & nudo pacto, ibid
Is within The second
Viusfructus poteft relinqui civitati, vel alteri vniuerfita
Fig. 1 and cate rintim 6.
Vfusfructusrelictusciuitati, vel alteri vnineratatiquibu
Vtilitas publica preferenda est privatorum vtilitati, par
Vtilitas publica facit, & operatur, vtetiam inhabiles ad
(mittantur 'pan Leap.2, ppm, 20,76
Veilitatis publice gratia multa introducta funt, que alià
adinuenta non fuillent, par. 3.cap.o.num. 4.
Vtilitas publica eft euilibet priuilegio praferenda, ead
par. cap.10. num.29.
Vulgus facile folet diffentire, par.j. cap-3.num.6.

. I M I .

SA

